

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

6 december 2000

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2001**

BELEIDSBRIEF

**Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen
Beleidsprioriteiten 2000-2001**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Ria Van Den Heuvel
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

*Samenstelling van de commissie :**Voorzitter :* mevrouw Patricia Ceysens.*Vaste leden :*

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle Heeren, de heren Jan Laurys, Luc Martens ;

de heren Frans De Cock, Freddy Feytons, André Moreau, Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen Van den Eynde ;

de heren Patrick Hostekint, Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

mevrouw Margriet Hermans.

*Zie :***12-A** (1999-2000)

- Nr. 1 : Advies van de SERV over het begrotingsbeleid 2001 van de Vlaamse Gemeenschap

13 (2000-2001)

- Nrs. 1-A tot C : Toelichtingen

14 (2000-2001)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen

15 (2000-2001)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen + Errata bij de bijlagen
- Nrs. 2 tot 5 : Amendementen
- Nr. 6-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
- Nr. 6-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr. 6-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 6-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
- Nr. 6-E : Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
- Nr. 6-F : Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

- Nr. 6-G : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

- Nr. 6-H : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

- Nr. 6-I : Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

*Zie ook :***451** (2000-2001)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

INHOUD

Blz.

I.	Toelichting door mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen	5
I.1.	Uitgavenbegroting	5
I.2.	Beleidsbrief	7
	Algemeen	7
	Welzijn	7
	Gezondheid	11
	Gelijke Kansen	13
II.	Bespreking	13
II.1.	Algemeen	13
II.2.	Bespreking per programma	22
	Progr. 11.4 Gelijke Kansen	22
	Algemeen	22
	Inclusief versus specifiek beleid en in het bijzonder t.a.v. gehandicapten	23
	Gelijke kansen mannen-vrouwen	23
	Leeftijdscriminatie	25
	Wetenschappelijk onderzoek	25
	Communicatie	25
	Toegankelijkheid	26
	Aangepast vervoer	27
	Varia	27
	Progr. 40.2 Vlaams Infrastructuurfonds inzake Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA)	27
	Algemeen	27
	Per sector	28
	Publiek-private samenwerking	29
	Progr. 40.3 Provisionele kredieten voor de uitvoering van de sociale akkoorden ...	30
	Regularisatie DAC-statuuat	30
	Maatregelen in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit	31
	Progr. 41.1 Algemeen welzijnsbeleid	32
	Kwaliteitszorg	32
	Inburgering	33
	OCMW's	35
	Kinderrechten	38
	Vlaams Zorgfonds	40
	Buitenland	41
	Vrijwilligers	42
	Opvoedingsondersteuning	43
	Progr. 41.2 Bijzondere jeugdbijstand	43
	Progr. 41.3 Bejaardenzorg	47
	Algemeen	47
	Nieuw decreet ouderenbeleid en demonstratieprojecten	49
	Bevakserviceflats	49
	Ouderen Overleg Komitee	50
	Regularisatie DAC en logistieke hulp	51
	Netwerken voor de zorg van dementerenden	52
	Progr. 41.4 Gezinsangelegenheden	52
	Kind en Gezin	52
	Toelichting	52

Bespreking	53
Algemeen	53
Kinderopvang	53
Preventieve zorg	55
De maatschappelijke positie van het kind	56
Gezinsaanlegenheden buiten Kind en Gezin	57
Algemeen	57
Thuiszorg	59
Gezinseducatie	61
Centra voor Integrale Gezinszorg	61
Progr. 41.5 Gehandicaptenzorg	61
Toelichting	61
Bespreking	63
Algemeen	63
Beter management van vraag en aanbod	64
Sector zorg	65
Persoonlijke-assistentiebudget (PAB)	68
Individuele materiële bijstand	69
Tewerkstelling	70
Aangepast vervoer	72
Progr. 41.6 Maatschappelijk opbouwwerk	73
Progr. 41.7 Maatschappelijk welzijn	74
Minderhedenbeleid	74
Onthaal nieuwkomers	75
Woonwagenbewoners	76
Algemeen welzijnswerk algemeen	77
Justitieel welzijnswerk en slachtofferhulp	79
Vrijwilligerswerk	82
Progr. 41.8 Integratie kansarmen	82
Progr. 41.9 Integrale jeugdhulpverlening	83
Progr. 42.1 Volksgezondheid	84
Progr. 42.2 Medisch-sociaal beleid	85
Algemeen	85
De eerstelijnsgezondheidszorg en de LOGO's	85
Drugpreventie	86
Infectieziekten en vaccinatiebeleid	87
Andere vormen van preventieve gezondheidszorg	88
Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid – Louis Pasteur	89
Palliatieve zorg	89
Gezondheid en milieu	89
Varia	92
III. Indicatieve stemming	92

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen besprak de haar toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel¹ van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2001 op 9, 16, 22 en 23 november 2000.

De amendementen op de algemene uitgavenbegroting voor wat de bevoegdheden van deze commissie betreft, zijn opgenomen in Parl. St. VI. P., 2000-2001, nrs. 15/2 (amendementen nrs. 1 tot 63) en 15/4 (amendementen nrs. 67 tot 77). In het verslag wordt enkel nog verwezen naar de amendementnummers.

Het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2001 (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 463/1*), hoofdstuk IX Social Profit, werd samen met de algemene uitgavenbegroting besproken, evenals de Beleidsbrief Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen – Beleidsprioriteiten 2000-2001 (*Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, nr. 451/1*).

I. Toelichting door mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

I.1 Uitgavenbegroting

– De belangrijkste cijfers

De minister verwijst naar Tabel I : Evolutie van de begroting 2000-2001 (zie bijlage 1). Deze tabel geeft de bedragen van de begroting weer in beleidskredieten en betalingskredieten. Beleidskredieten zijn kredieten die dit jaar worden toegewezen om een bepaald beleid te voeren. Betalingskredieten zijn kredieten die dit jaar worden uitgegeven. Het is mogelijk om in een bepaald jaar meer beleidskredieten vast te leggen dan dat er dat jaar effectief zal worden uitgegeven. Vooral voor de investeringsposten is het verschil tussen beide soorten kredieten van belang. Voor de begroting Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen is het verschil tussen beleids- en betalingskredieten niet groot,

aangezien deze begroting grotendeels uit personeelsuitgaven bestaat. De cijfers die hierna worden vermeld, hebben betrekking op de beleidskredieten, tenzij anders wordt aangegeven.

De begroting voor het gelijkekansenbeleid (progr. 11.4) stijgt met 50,5 miljoen frank.

De begroting van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) (progr. 40.2) wordt verminderd met 1,5 miljard frank. Vorig jaar werd éénmalig 1,5 miljard frank extra toegekend voor een aantal dossiers binnen de ouderenvoorzieningen en de ziekenhuizen.

Programma 40.3 'Provisionele kredieten voor de uitvoering van de sociale akkoorden' is een nieuw programma waarin de kredieten voor de realisatie van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit staan ingeschreven. Het gaat om een provisioneel krediet, dat later naar de specifieke programma's en basisallocaties zal worden overgeheveld. Eerst moeten de CAO's over de uitvoering van het akkoord zijn afgesloten. Het krediet bevat onder meer middelen afkomstig van Werkgelegenheid die nu worden aangewend voor de regularisatie van de DAC-statuten (derde arbeidscircuit).

Programma 41.1 'Algemeen welzijnsbeleid' bevat onder meer de middelen voor de zorgverzekering en de inburgering. De kredieten dalen met ongeveer 239 miljoen frank. In dat bedrag zitten een deel herooverwegingen (zie verder). Een deel van de 4 miljard frank voor het Zorgfonds (ba. 41.03) zal worden uitgegeven om de zorgverzekering vanaf 1 juli 2001 op te starten.

Programma 41.9 'Integrale jeugdhulpverlening' is een nieuw krediet voor de uitbouw van de integrale jeugdhulpverlening. Er wordt hier volop aan gewerkt. Dit is een provisioneel krediet. Er werd een afzonderlijk progr. gecreëerd om duidelijk te maken dat de integrale jeugdhulpverlening over de verschillende sectoren heen zal werken : zowel de geestelijke gezondheidszorg, het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH), Kind en Gezin en het onderwijs werken mee.

In de begroting Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen stijgen de middelen voor constant beleid van ongeveer 72,8 miljard frank in de aangepaste begroting 2000 tot ongeveer 79,8 miljard frank in de initiële begroting 2001. Met de kredieten voor constant beleid wordt tegemoetgekomen aan de inflatie, de weddendrift en een aantal beslissingen die in 2000 werden genomen en repercussies hebben op het begrotingsjaar 2001, zoals het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit en de inburgering.

¹ Zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (*Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, nr. 15/7*).

De begroting Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen voor 2001 bevat 1,8 miljard frank nieuwe middelen. De totale begroting bedraagt ongeveer 81,6 miljard frank. Dat is een toename met ongeveer 8,7 miljard frank.

Voor de samenstelling van de begroting Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen verwijst de minister naar Grafiek I (zie bijlage 2). Het grootste deel van de middelen gaat naar de sector Welzijn. Binnen die sector is het VFSIPH de grootste uitgavenpost.

– *Belangrijke klemtonen in de begroting 2001*

De belangrijkste klemtonen in de begroting 2001 zijn :

- de opstart van de zorgverzekering ;
- de realisatie van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit ;
- de eerste fase van het beleidsplan kinderopvang en de volledige financiële impact van de uitbouw van de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning (CKG's) met 200 extra plaatsen ;
- de uitvoering van het persoonlijke-assistentiebudget, de heroriëntering binnen de zorgsector in het VFSIPH, het opvangen van de volumestijging individuele materiële bijstand en meer kansen voor risicogroepen op de arbeidsmarkt ;
- de integrale jeugdzorg : operationalisering van het concept integrale jeugdhulpverlening ;
- de uitbreiding van de thuiszorg met een verdere 'beperkte' stap in de programmatie.
- *Nieuwe middelen en heroverwegingen : aanwending*

De minister verwijst naar bijlage 3. Bij het VIPA wordt 1,5 miljard frank geschrapt. Het gaat om een eenmalige impuls van 1,5 miljard frank die vorig jaar werd toegekend. Door deze schrapping komen de kredieten van het VIPA terug op het niveau van twee jaar geleden.

Daarnaast gebeurt er een voorafname op de niet volledige uitvoering van de begroting van fondsen en VOI's (Vlaamse openbare instellingen). Jaarlijks wordt soms tot 10 percent van de begroting niet uitgevoerd als gevolg van vertragingen in de investeringsuitgaven, bijvoorbeeld omdat er eerst nieuwe regelgeving moet totstandkomen vooraleer de mid-

delen effectief kunnen worden uitgegeven. Voor de welzijnssector gaat het om een aanzienlijk bedrag. De Hoge Raad voor Financiën heeft de overheden ertoe verplicht om de middelen die niet worden uitgegeven, te gebruiken voor schuldaflissing. Deze middelen gaan bijgevolg verloren voor het beleid.

Vlaanderen heeft in vergelijking met de andere overheden zeer goed aan schuldaflissing gedaan. Er dreigt zelfs een onevenwicht te groeien tussen de verschillende overheden in ons land. Elk jaar bij de begrotingsopmaak wordt men geconfronteerd met verschillende noden. Daaraan tegemoetkomen, zou mogelijk zijn indien de niet gebruikte middelen die nu verloren gaan voor het beleid, toch konden worden aangewend. Vorig jaar werd dit getracht door middel van een lineaire vermindering van 1 percent van alle kredieten. Deze middelen werden vervolgens aangewend voor nieuw beleid. Dit veroorzaakte wel een aantal problemen. Zo is het in de sector Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen moeilijk om de kredieten lineair met 1 percent te verminderen, aangezien deze kredieten grotendeels worden aangewend voor de uitbetaling van lonen. Daarom wordt dit jaar getracht om de begrotingsoverschotten nu reeds voor het beleid te mobiliseren door een voorafname op de niet volledige uitvoering van de saldi van de fondsen en de VOI's. Dit is mogelijk omdat men op voorhand ongeveer weet hoeveel saldi er op het einde van het jaar zijn.

Een tweede manier die wordt toegepast om middelen voor het beleid te mobiliseren, is een niet-indexering van de werkingskosten. Bij de begrotingscontrole kan hierop wel een correctie komen. Deze niet-indexering geldt voor alle sectoren behalve voor de sectoren die vallen onder het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit. In dat akkoord heeft de Vlaamse overheid zich immers ten aanzien van de werknemers geëngageerd om de werkingskosten die jarenlang maar voor 75 percent werden geïndexeerd, vanaf 1 januari 2001 opnieuw volledig te indexeren. Artikel 50 van het programmadecreet bepaalt dat de werkingskosten voor de sectoren die onder het sociaal akkoord vallen, vanaf 1 januari 2001 opnieuw volledig worden geïndexeerd.

In zijn septemberverklaring pleitte de minister-president ervoor om via heroverwegingen middelen voor nieuw beleid vrij te maken. In de sector Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen bedragen deze heroverwegingen ongeveer 793 miljoen frank.

De nieuwe middelen voor de sector bedragen 1,8 miljard frank. In totaal kunnen voor bijna 2,6 miljard frank nieuwe initiatieven worden genomen.

I.2.Beleidsbrief

De minister overloopt een aantal punten uit de beleidsbrief.

- *Algemeen*
- *Zorgverzekering*

Het is de bedoeling dat de zorgverzekering op 1 juli 2001 van start gaat. Op 10 november 2000 wordt aan de Vlaamse regering een tussentijds rapport voorgelegd met de krijtlijnen voor twee grote besluiten. Tijdens de bespreking van de zorgverzekering in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, nr. 410/1) werd gesteld dat er nog een vijftiental besluiten moesten worden genomen. Deze worden nu gebundeld in twee grote besluiten. Tevens wordt een minidecreet voorbereid waarin een aantal bepalingen van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering (*B.S. van 28 mei 1999*) worden gewijzigd. Beide besluiten en het minidecreet worden voorbereid door een stuurgroep waarin de Vlaamse regering en de administratie betrokken zijn. Ze zullen worden voorgelegd aan het adviescollege Zorgverzekering, dat door de regering werd opgericht en waarin het hele werkveld is vertegenwoordigd. Dit adviescollege is totnogtoe tweemaal samengekomen. Het zal nog een derde maal samenkomen. Nadien worden beide besluiten en het minidecreet aan de Raad van State bezorgd. Het is de bedoeling dat deze teksten nog voor het eind van het jaar aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

- *Het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit*

Een tweede belangrijk nieuw initiatief is de implementatie van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit. Op dit ogenblik wordt met de sociale partners onderhandeld over de laatste CAO's. Deze onderhandelingen worden normaalgezien in de week van 6 november 2000 afgerond. Ook over de engagementen van de Vlaamse regering met betrekking tot de landingsbanen en het zorgkrediet werd een basisakkoord bereikt. Dit akkoord wordt wel nog verder uitgewerkt. De sociale partners erkennen dat de bedragen in de begroting 2001 voldoende zijn om de engagementen van de Vlaamse regering te realiseren.

Vanaf 1 januari 2001 zullen er in de sector Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen geen DAC-statuten

meer bestaan. Voor de betrokkenen is dit zeer goed nieuws, maar voor de administratie brengt dit extra werk met zich mee. Voor de geregulariseerde functies is er immers nood aan nieuwe regelgeving. Dit geldt bijvoorbeeld voor de functie 'logistieke hulp' in de gezinszorg en bejaardensector.

- *Welzijn*
- *Kinderrechten*

Totnogtoe werden geen specifieke middelen uitgetrokken voor projecten in verband met kinderrechten. In de begroting 2001 wordt voor een eerste maal een bedrag van 5 miljoen frank ingeschreven. Deze middelen worden onder meer aan de Kinderrechtencoalitie toegekend, zoals vorig jaar tijdens de begrotingsbesprekingen werd gevraagd (*Parl. St. Vl. Parl.*, 1999-2000, nr. 5/J). Ook worden middelen aangewend om het beleid wetenschappelijk te ondersteunen.

- *Kind en Gezin*

Er wordt ongeveer 7,3 miljard frank uitgetrokken voor Kind en Gezin, waarvan ongeveer 670 miljoen frank voor nieuw beleid.

Van de middelen voor nieuw beleid wordt ongeveer 103 miljoen frank besteed aan een verdere uitbreiding van de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG's) met 200 plaatsen. Intussen werden zo goed als alle plaatsen door de raad van bestuur van Kind en Gezin toegewezen. Deze extra plaatsen zijn bedoeld om regionale onevenwichtigheden weg te werken. Ze kaderen ook in de uitbouw van de integrale jeugdhulpverlening. Het is de bedoeling dat de CKG's in heel Vlaanderen binnen de integrale jeugdhulpverlening een aanbod aanbieden vanuit hun specifieke invalshoek, met name tijdelijke opvang van jonge kinderen waarvan de ouders op een bepaald ogenblik niet zelf kunnen instaan voor de opvang. Dit besluit werd vorige week goedgekeurd door de Vlaamse regering. Zoals afgesproken in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke kansen werd ook beslist om tijdelijk de leeftijds grens van zes jaar niet strikt na te leven als erkenningscriterium. Dit tot er een uitspraak ten gronde is over de integrale jeugdhulpverlening. Daarin zal worden bepaald wat de plaats van de CKG's is.

Voor de uitvoering van het beleidsplan Kinderopvang (*Parl. St. Vl. Parl.*, 1999-2000 nr. 237/1) wordt 526,9 miljoen frank ingeschreven. Nieuw is dat er

ook middelen aan de particuliere sector worden toegekend, met name 90 miljoen frank. Met deze middelen aan POI's (particuliere opvanggezinnen) die 8 tot 22 kinderen opvangen, kan een premie van 15.000 frank per kind per jaar worden toegekend. Voorlopig wordt de grens van 22 kinderen behouden ; hierdoor kunnen alle bestaande POI's worden gesubsidieerd, en blijft een verdere uitbreiding mogelijk. In het voorjaar zal een grote campagne worden gevoerd om de POI's over deze steunmaatregel in te lichten.

Daarnaast wordt ook 90 miljoen frank uitgetrokken voor de uitbreiding van de gesubsidieerde sector. De nadruk wordt hier gelegd op het wegwerken van blinde vlekken in het aanbod en op specifieke noden.

Voor de buitenschoolse opvang wordt 71 miljoen frank uitgetrokken. Dit is nieuw. Totnogtoe werd deze opvang enkel met federale middelen gefinancierd. Ten slotte worden ook voor het eerst middelen uitgetrokken voor de opvang van zieke kinderen en de flexibele opvang. Het gaat om 40 miljoen frank. De uitvoeringsbesluiten worden momenteel voorbereid.

Kind en Gezin krijgt 40 miljoen frank voor opvoedings- en gezinsondersteuning. Deze middelen moeten worden aangewend binnen het conceptuele kader dat vorm zal krijgen vanuit het parlementaire debat dat momenteel in de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen wordt gevoerd met betrekking tot opvoedings- en gezinsondersteuning.

– *Personen met een Handicap*

Binnen het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) is er ongeveer 1,4 miljard frank beschikbaar voor nieuwe initiatieven. 688 miljoen frank komt van heroverwegingen van constant beleid, 715 miljoen frank zijn bijkomende middelen voor nieuwe initiatieven. Het nieuw initiatief wordt op vijf sporen gericht.

Er wordt ongeveer 225 miljoen frank uitgetrokken voor *een beter management van vraag en aanbod*. Een vraaggestuurd beleid en zorg op maat zijn zeer belangrijke krachtlijnen in de beleidnota Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen 1999-2004 (*Parl. St. Vl. Parl., 1999-2000, nr.150/1*). Er worden kredieten uitgetrokken voor de multidisciplinaire teams. Deze teams vervullen een belangrijke rol bij het cliëntspecifiek afbakenen van de zorgbehoefte en het voorstellen van het daarop afgestemde zorg-

pakket, om de zorgindexering door de provinciale evaluatiecommissie optimaal te doen verlopen. Er wordt ook 7,6 miljoen frank extra ingeschreven voor de centra voor ontwikkelingsstoornissen. Vroeger vielen deze centra onder Welzijn, nu onder het VFSIPH, waar zij beter thuishoren.

Er gaan extra middelen naar de provinciale wachtlijstcommissies. Via de zorgtrajectbegeleiding en de wachtlijstwerking moet er volgend jaar een einde komen aan toestanden waarbij mensen soms vijf tot zes jaar op wachtlijsten staan. De vorige jaren werd getracht om hieraan te remediëren door de voorzieningen te responsabiliseren : in de provinciale wachtlijstencommissie zitten zij samen rond de tafel om na te gaan welke personen ze al dan niet kunnen opnemen. Deze responsabilisering moet worden versterkt door een zorgtrajectbemiddelaar die erop toeziet dat de voorzieningen ook daadwerkelijk een oplossing vinden voor de mensen op de wachtlijsten. Indien deze bijkomende inspanning geen resultaten oplevert, komt er onvermijdbaar een opnameplicht. De eerste plaats die vrijkomt, gaat dan naar de eerste op de wachtlijst. De minister is hier wel geen voorstander omdat instellingen zouden moeten kunnen evalueren of iemand al dan niet binnen een bepaalde groep past.

De zorgsector krijgt 401 miljoen frank, die wordt aangewend om in te spelen op dringende noden. Voor 2001 wordt geen bijkomende residentiële of semi-residentiële capaciteit geprogrammeerd omdat het VFSIPH volop werkt aan een nieuwe programmatie. Wel worden de engagementen uit de vorige jaren uitgevoerd. De thuisbegeleiding, waarvoor er zeer veel wachtenden zijn, krijgt 90 miljoen frank extra. Via het VIPA wordt de kwaliteit van de infrastructuur van de diensten thuisbegeleiding en begeleid wonen verbeterd.

Via een heroverweging van 1 percent van de middelen uit de residentiële en de semi-residentiële sector (230 miljoen frank) naar de ambulante dienstverlening kunnen residentiële en semi-residentiële voorzieningen cliënten en hun gezinnen begeleiden in de thuisomgeving. Dit is heel belangrijk ter voorbereiding van de invoering van het persoonlijke-assistentiebudget (PAB), waardoor de vraag naar thuisbegeleiding zal toenemen. Het VFSIPH staat achter deze beleidsverandering.

Voor de uitvoering van het decreet van 17 juli 2000 inzake het persoonlijke-assistentiebudget (PAB) wordt ongeveer 341 miljoen frank uitgetrokken. Dit was een prioriteit voor het Vlaams Parlement, die nu in de begroting wordt vertaald. Met dit budget kunnen 400 PAB's worden gerealiseerd. De

personen die dit jaar aan het experiment PAB deelnamen, komen in 2001 opnieuw in aanmerking voor een persoonlijke assistentiebudget. Hiervoor wordt 6 miljoen frank uitgetrokken. Daarnaast worden 150 van de 400 PAB's voorbehouden voor mensen die nu gebruik maken van residentiële of semi-residentiële opvang en met een PAB willen overstappen naar thuisverzorging. Hierdoor komen er 150 plaatsen vrij in de voorzieningen voor mensen op wachtlijsten.

Er bestaat veel interesse voor het PAB. Sinds de goedkeuring van het decreet vroegen reeds 800 personen een PAB aan.

Voor de individuele materiële bijstand wordt 186 miljoen frank extra uitgetrokken. Het beleid inzake individuele materiële bijstand moet een betere advisering en een grotere vrijheid van de gehandicapte benadrukken. Bij het toekennen van individuele materiële bijstand moet de behoefte van de persoon met een handicap centraal staan. Er wordt hierover volop onderhandeld met het VFSIPH. Dit is een heel gevoelige materie, zowel voor personen met een handicap als voor de leveranciers van hulpmiddelen.

Met betrekking tot de *tewerkstelling van personen met een handicap* kan worden gesteld dat door de gunstige economische conjunctuur en de tekorten op de arbeidsmarkt werkgevers momenteel meer personen met een handicap in dienst nemen dan vroeger. Dit beantwoordt aan de beleidsdoelstelling om gehandicapten maximaal in het normale arbeidscircuit in te schakelen. Via CAO 26 heeft de Vlaams overheid het engagement aangegaan om aan werkgevers het rendementsverlies te vergoeden wanneer ze een persoon met een handicap aannemen. Hiervoor moet 217 miljoen frank extra worden uitgetrokken.

Via trajectbegeleiding door lokale werkwinkels kunnen personen met een handicap doorstromen naar de gewone arbeidsmarkt. Voor de financiering hiervan wordt ongeveer 167 miljoen frank van de onderhoudstoelagen voor de beschutte werkplaatsen overgeheveld naar het beleid inzake de open arbeidsmarkt. Het Rekenhof formuleerde jaarlijks opmerkingen bij deze toelagen omdat het zou gaan om een oneigenlijke subsidiëring. Uit een audit van de bedrijfseconomische resultaten van de beschutte werkplaatsen blijkt dat de afschaffing van de toelage de beschutte werkplaatsen niet in gevaar brengt. Voor de drie of vier beschutte werkplaatsen die wel in moeilijkheden kunnen raken, wordt een oplossing gezocht. Ter compensatie wordt de langdurige schuld aan het fonds ingevolge de pre-VIPA

investeringen uit het verleden boekhoudkundig kwijtgescholden. Hierdoor krijgen de beschutte werkplaatsen boekhoudkundig een kapitaalinjectie, waardoor ze gemakkelijker grote contracten kunnen afsluiten met bedrijven en leningen kunnen aangaan met banken.

– *Algemeen welzijnswerk*

Het voorbije werkjaar werd binnen het algemeen welzijnswerk vooral aandacht besteed aan een betere managementondersteuning en een inhaaloperatie voor de onderbezette regio's. Bovendien werd 60 miljoen frank geïnvesteerd in jeugdhulpverlening. Het was de bedoeling om de jeugdhulpverlening in Vlaanderen als basisvoorziening verder uit te bouwen, rekening houdend met de Maatschappelijke Beleidsnota Bijzondere Jeugdzorg van het Vlaams Parlement (*Parl. St. Vl. Parl.*, 1998-1999, nr. 1354) en anticiperend op de verdere uitwerking van het Vlaams Strategisch Plan Integrale Jeugdzorg.

Dit jaar wordt 20 miljoen frank extra uitgetrokken voor het zorgwonen voor oudere thuislozen. Rond vijfenveertig jaar hebben zij vaak nood aan opvang die anderen pas op vijfenzestig jaar nodig hebben. Op dit ogenblik bestaat er voor hen geen opvang. De nieuwe middelen worden georiënteerd naar bestaande projecten zorgwonen.

In 2000 werd binnen het algemeen welzijnswerk een extra impuls gegeven aan slachtofferhulp. In 2001 is het de beurt aan het *justitieel welzijnswerk*. De volgende weken zal in de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen uitvoerig aandacht worden besteed aan het strategisch plan Justitie-Welzijn. In de begroting 2001 wordt voor een eerste experimentele fase 20 miljoen frank uitgetrokken. Dit is een startbedrag dat in samenwerking met Justitie en de andere betrokken Vlaamse administraties moet worden uitgebreid. Momenteel ligt een samenwerkingsakkoord Welzijn-Justitie voor.

Momenteel wordt een cel Criminaliteit en Samenleving opgericht. De administratie zal binnenkort twee personen aanwerven om vorm te geven aan een eigen beleid inzake criminaliteit en welzijn.

– *Bijzondere jeugdbijstand*

Voor de bijzondere jeugdbijstand was 2000 een belangrijk jaar. Er kwam een *kwantitatieve en kwalitatieve versterking van het aanbod*. Het budget nam toe met 300 miljoen frank. Deze middelen werden

onder meer aangewend voor een capaciteitsuitbreiding van de voorzieningen van 4648 naar 4848 plaatsen. De residentiële capaciteit werd uitgebreid met 41 eenheden, de (semi-)ambulante met 246 eenheden. Een plaats in een residentiële voorziening is gelijk aan een eenheid, een plaats in een semi-ambulante voorziening aan tweederde eenheid, en de begeleiding door een ambulante voorziening aan een derde eenheid.

De overige middelen worden besteed aan projecten en experimenten. Daarbij worden drie beleidsprioriteiten gehanteerd : projecten en experimenten inzake de zogenaamd 'moeilijkste' jongeren, projecten en experimenten inzake herstelgerichte afhandeling jeugddelinquentie, projecten en experimenten met een uitgesproken vernieuwend en/of ondersteunend karakter in de sector bijzondere jeugdbijstand. De administratie bereidt momenteel een advies voor. Het dossier wordt binnenkort afgerond.

Voor de categorie 1bis jongeren (de zwaarste jongens in residentiële voorzieningen) wordt tweemaal 20 miljoen frank uitgetrokken om tegemoet te komen aan de zeer grote nood in de stedelijke omgevingen Antwerpen en Brussel. Begin oktober werd een akkoord ondertekend met alle instellingen in het Antwerpse die ervaring hebben met deze jongens en met de stad Antwerpen. Een stuurgroep zal voor Antwerpen een eigen model voor de opvang van deze jongeren ontwikkelen, en tegen eind 2000 een rapport aan de minister bezorgen.

Voor de buitendiensten van de bijzondere jeugdbijstand worden op dit ogenblik de personeelsimplementatieplannen (PIP's) en de personeelsevaluatieplannen (PEP's) gefinaliseerd. De nodige middelen worden uitgetrokken bij de begrotingscontrole. Op dat ogenblik zijn de personeelsformaties van de buitendiensten goedgekeurd.

In het kader van de *jeugddelinquentie* worden in 2001 de investeringen en het masterplan voor de vernieuwing van de infrastructuur van de gemeenschapsinstellingen voortgezet. Hierbij houdt men er rekening mee dat minderjarigen vanaf 1 januari 2002 niet meer in een arresthuis voor volwassenen kunnen worden opgevangen. Dit impliceert dat de gemeenschapsinstellingen bijkomende capaciteit moeten krijgen.

In 2000 werd ook het onderwijsproces in de gemeenschapsinstellingen volledig herbekeken. Er werden hiervoor extra middelen uitgetrokken.

– *Integrale jeugdzorg*

De integrale jeugdzorg biedt een antwoord op de Maatschappelijke Beleidsnota Bijzondere Jeugdzorg van het Vlaams Parlement (*Parl. St. Vl. Parl.*, 1998-1999, nr. 1354). In het voorjaar 2000 werkte een interdepartementale werkgroep een strategisch plan uit omtrent integrale jeugdhulpverlening. Eind juni werd het aan alle betrokken actoren voorgesteld. Op dat ogenblik werden zes hoofdpijlers geselecteerd die nu door zes werkgroepen verder worden uitgewerkt. Alle betrokken sectoren zijn in elke werkgroep vertegenwoordigd. De verschillende werkgroepen moeten voor eind 2000 bij een centrale stuurgroep advies uitbrengen. Deze zal dan een aantal voorstellen doen omtrent een nieuw concept van integrale jeugdhulpverlening, dat in een eerste fase in een aantal experimentele regio's wordt uitgevoerd. Deze regio's worden eind 2000 aangeduid. Er wordt 100 miljoen frank uitgetrokken voor een verdere implementatie van de integrale jeugdhulpverlening. Tegen 2001 moeten op het terrein de eerste resultaten zichtbaar worden.

– *Ouderen- en thuiszorgbeleid*

Programma 41.3 'Bejaardenzorg' bevat zeer weinig middelen. Het is niet zo dat er geen aandacht wordt besteed aan ouderen ; het grootste deel van de middelen voor het ouderenbeleid zijn terug te vinden in progr. 41.4 'Gezinsaanlegenheden', BA 34.03 'Subsidies aan verenigingen en voorzieningen in uitvoering van het decreet betreffende de thuiszorg'. Binnen het ouderenbeleid is er een nieuwe kredietlijn voor de functie 'logistieke hulp' (zie I.2.1). Momenteel staan deze middelen nog op het provisioneel krediet van progr. 40.3 'Kredieten in het kader van het Sociaal Akkoord'.

Nieuw is de toekenning van 4 miljoen frank aan het Ouderen Overlegcomité voor hun bijdrage aan de uitwerking van een nieuw decreet voor het ouderenbeleid. Dit decreet wordt samen met de sector en de ouderen uitgewerkt. Het Ouderen Overlegcomité krijgt deze subsidie omdat de koepel moeilijk opkan tegen de grotere ouderenverenigingen.

In 2001 wordt 20 miljoen extra uitgetrokken voor de werkingskosten van de lokale dienstencentra. Ze zijn de spil in de dienstverlening aan ouderen die zo lang mogelijk in hun eigen omgeving willen blijven wonen. In 2001 zal worden gewerkt aan een betere integratie tussen welzijn en gezondheid op de eerste lijn. Binnen het thuiszorgdecreet wordt

deze eerste rol waargenomen door de lokale dienstencentra.

Er wordt 10 miljoen frank ingeschreven voor initiatieven die nieuwe woon- en zorgvormen ontwikkelen.

– *Palliatieve zorg*

Met betrekking tot de palliatieve zorg werden vorige week op de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid duidelijke afspraken gemaakt : de federale overheid zal extra middelen uittrekken ; de Vlaamse overheid behoudt een vormingsopdracht.

– *Lokaal sociaal beleid*

2001 zal een belangrijk jaar worden voor het lokaal sociaal beleid. Het Vlaamse regeerakkoord bevat een aantal engagementen voor de evaluatie van het Sociaal Impulsfonds (SIF), een nauwere samenwerking tussen de OCMW's en het lokaal sociaal beleid en de evolutie naar een sociaal huis. In 2000 is dit zowat stilgevallen wegens de gemeenteraadsverkiezingen. De huidige SIF-periode loopt eind 2002 af. 2001 is dan ook het jaar van evaluaties en krijtlijnen voor de toekomst. De Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen wordt uitgenodigd mee na te denken over de herdefiniëring van de kerntaken van het lokaal sociaal beleid. Daarbij moet een voldoende basisfinanciering voor het lokaal sociaal beleid worden veilig gesteld. Het is onhoudbaar om de OCMW's steeds meer taken te geven, maar geen bijkomende middelen. In deze begroting worden kredieten uitgetrokken om goede praktijkvoorbeelden van lokale samenwerking tussen gemeenten, OCMW's en algemeen welzijnswerk te stimuleren.

– *Vrijwilligers*

2001 is het internationaal jaar van de vrijwilliger. Voor 2001 wordt 6,6 miljoen frank extra uitgetrokken om dit jaar niet onopgemerkt te laten voorbijgaan.

– *Maatschappelijk opbouwwerk*

Vanaf 2001 wordt het RISO Gent erkend. De werkingskosten voor maatschappelijk opbouwwerk in het algemeen werden niet geïndexeerd. In 2001 worden in het kader van de harmonisering en de betere samenwerking tussen sectoren de regelge-

ving voor werkingskosten gelijkgeschakeld met die van de integratiesector.

– *Armoedebestrijding*

Inzake armoedebestrijding moeten een aantal belangrijke beslissingen worden genomen. Op de Europese Top in Lissabon werd armoedebestrijding als een van de belangrijkste prioriteiten aangeduid. Op dit ogenblik wordt samen met de federale regering gewerkt aan een federaal actieplan dat tegen eind dit jaar aan het Frans Voorzitterschap van de Europese Unie wordt bezorgd. Hieruit moet een Europees actieplan armoedebestrijding ontstaan. De Vlaamse overheid zal erop toezien dat alle tien rechten uit het Algemeen Verslag Armoede worden opgenomen in het Europees actieplan.

Er wordt dit jaar voortgewerkt aan een structurele ondersteuning van verenigingen waar armen het woord voeren.

– *Gezondheid*

– *Preventieve gezondheidszorg*

Aan preventieve gezondheidszorg en medisch sociaal beleid wordt in Vlaanderen ongeveer 2,5 miljard frank besteed. De werkmiddelen voor de centra voor geestelijke gezondheidszorg slopen daarvan ongeveer 1,4 miljard frank op. Het bedrag van 1 miljard frank voor preventie door het medisch schooltoezicht werd overgeheveld naar Onderwijs voor de centra voor leerlingenbegeleiding. Kind en Gezin besteedt ongeveer 1 miljard frank aan preventieve gezondheidszorg. In totaal beschikt Vlaanderen dus over ongeveer 4,5 miljard frank voor preventieve gezondheidszorg. Dit is schrijnend in vergelijking met de 700 miljard frank die in België aan curatieve gezondheidszorg wordt besteed.

Essentieel is *een gezonde levensstijl en het maken van gezonde keuzes*. In dit kader kreeg het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) tijdens het voorbije werkjaar meer duidelijkheid over haar opdrachten. Haar kernopdracht is om de Lokale Gezondheidsoverleg-structuren (LOGO's) inhoudelijk te ondersteunen in hun werking rond de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen, met name het verminderen van het aantal rokers, het verminderen van het aantal ongevallen en gezonde voeding. Het VIG moet dit doen door het ontwikkelen van methodieken die betrekking hebben op deze doelstellingen.

Ook aan de communicatie met de LOGO's werd door de overheid gewerkt. Er bestonden een aantal onduidelijkheden, bijvoorbeeld in verband met de rol van de LOGO's inzake borstkankerscreening. De meeste LOGO's zijn opgestart en hebben personeel aangeworven. Vanaf 2001 zullen de LOGO's als echte eerstelijnsinstrumenten voor het preventief gezondheidsbeleid kunnen worden beschouwd.

Binnenkort zullen de resultaten gekend zijn van een grootschalig onderzoek inzake *gezondheid en milieu*, dat door de vorige minister van Gezondheid, mevrouw Wivina De Meester-De Meyer, werd gestart. De bedoeling van dat onderzoek is het opzetten van een biomonitoringprogramma om de effecten van het milieu op de gezondheid te meten. Het moet ook een draaiboek opleveren dat de Vlaamse overheid toelaat om op een snelle, transparante en wetenschappelijk onderbouwde wijze bezorgdheden van de bevolking in verband van milieuziekteclusters te beantwoorden.

Dit onderzoek wordt voortgezet. Het wetenschappelijk onderzoeksbeleid is een bevoegdheid van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media en mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming. Het wetenschapsbeleid wordt momenteel geheroënt in de richting van steunpunten die gedurende enkele jaren permanent aan een onderzoekscluster werken. Deze steunpunten worden aan de universiteiten toegewezen. Vijftien clusters werden geselecteerd, waaronder de cluster milieu en gezondheid. De middelen voor dit steunpunt staan slechts voor een klein deel op de begroting Gezondheid. Het merendeel van de middelen zijn terug te vinden in programma 71.4 'Strategisch en beleidsgericht onderzoek' op basisallocatie 33.03 'Subsidie aan steunpunten beleidsrelevant onderzoek' van de begroting van minister Van Mechelen.

Er wordt 20 miljoen frank uitgetrokken voor de verdere uitbouw van een netwerk van medische milieukundigen in Vlaanderen. In 2000 werd hiermee gestart. Op het eerste niveau krijgen de LOGO's een taak toevertrouwd in het milieugezondheidsvraagstuk. Op het middenniveau gaan milieu- en gezondheidsinspectie nauw samenwerken. Ook op het niveau van de Vlaamse administratie wordt een band gecreëerd tussen milieu en gezondheid.

Op het vlak van de *jeugdgezondheidszorg* gingen in 2000 de centra voor leerlingenbegeleiding van start. Gezondheid zit samen met Onderwijs in een stuurgroep voor de preventieve gezondheidsop-

drachten van de centra voor leerlingenbegeleiding. Ook de samenwerking met Onderwijs binnen de integrale jeugdhulpverlening verloopt zeer goed.

Voor de bestrijding van *infectieziekten* is een goed vaccinatiebeleid zeer belangrijk. In 2000 ging de Vaccinatiekoepel Vlaanderen van start, die zich toespitst op de operationele aspecten van het vaccinatiebeleid. Vanaf 1 januari 2001 wordt een nieuw poliovaccin in gebruik genomen dat nog veiliger is dan het huidige vaccin. Van een orale inenting gaat men wel terug naar een inspuiting. De beslissing viel eind oktober op de Interministeriële Conferentie Gezondheid. Het poliovaccin is het enige verplichte vaccin. Bovendien is het een federaal vaccin. Om die reden betaalt de federale overheid de vaccins. Dankzij de vaccinatiekoepel zal dit zeer snel kunnen worden megedeeld aan de huisartsen, de kinderartsen, Kind en Gezin en de CLB's.

In de strijd tegen seksueel overdraagbare aandoeningen en aids werd het voorbije jaar sterk geïnvesteerd in de convenant met IPAC (Interprovinciaal Aidcoördinaat). De moeilijkheden zijn achter de rug. Alle VZW's achter IPAC gaan op in één VZW, die de nieuwe gesprekspartner van de Vlaamse overheid wordt. IPAC zal tegen midden februari 2001 samen met het Centrum voor Gezinsplanning en Seksuele Opvoeding een campagne rond veilig genieten opzetten ter preventie van seksueel overdraagbare aandoeningen en ongewenste zwangerschappen.

Met betrekking tot de secundaire preventie van infectieziekten werd dit jaar het uitvoeringsbesluit van 19 april 1995 (B.S. van 14 juli 1995) van het profylaxedecreet van 5 april 1995 (B.S. van 19 juli 1995) gewijzigd. Hierdoor moet hersenvliesontsteking door meningokokken en legionellose sneller worden aangegeven door de artsen, waardoor sneller kan worden opgetreden tegen verdere verspreiding.

In verband met de *kankerscreening* is het belangrijkste te melden feit in de secundaire preventie het akkoord rond borstkankerscreening dat op de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid werd getekend. Het Riziv zal de screeningsmammografie volledig terugbetalen. Aan alle vrouwen tussen 50 en 70 jaar wordt tweejaarlijks een gratis mammografie aangeboden. Om alle partners mee achter dit akkoord te krijgen, wordt een tweesporenbeleid gevolgd. Ofwel gebeurt de mammografie op voorschrift van de huisarts ofwel worden vrouwen die niet via de huisarts aankloppen, rechtstreeks opgeroepen. Op 1 maart 2001 gaat het ak-

koord van start, wat samenvalt met de start van de tweejaarlijkse campagne Kom op tegen Kanker van de Vlaams Liga tegen Kanker.

In 2001 wordt de *uitvoering van het decreet betreffende de preventieve gezondheidszorg in Vlaanderen* gefinaliseerd. Wat *gezondheidszorg op maat* betreft worden stappen gezet in de eerstelijnsgezondheidszorg. Het voorbije werkjaar werd overleg gepleegd met de federale overheid en de andere gemeenschappen. Op dit moment staat men ver genoeg zodat de Vlaamse Gemeenschap zelf initiatieven kan nemen en de beschotten tussen de eigen bevoegdheden welzijn en gezondheid weg kan werken.

– *Gelijke kansen*

2001 is een belangrijk jaar voor de eerste uitvoeringsfase van het *inburgeringsgebeuren*. De Vlaamse regering heeft zich ertoe geëngageerd om vanaf november 2000 tot november 2001 de voorziene middelen aan te wenden op basis van een voorlopig besluit. Het is de bedoeling dat gemeenten voorstellen indienen om extra inburgeringstrajecten te laten financieren via een onthaalbureau. Dit loopt vlot. De opgedane ervaring moet voldoende elementen opleveren om een decreet te finaliseren dat een structurele onderbouw geeft aan inburgering. Vanaf 2002 moeten de middelen voor inburgering op decretale basis kunnen worden besteed. Uiteraard wordt het minderhedendecreet verder uitgevoerd.

Gelijke kansen voor vrouwen blijft de minister vooropstellen. Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen werd de 'Stem vrouw'-campagne opgezet. Het is nu de bedoeling de verkozen vrouwen verder te ondersteunen samen met de lokale integratieambtenaar, zodat ze niet afhaken gedurende de volgende zes jaar. Bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen zullen zij immers met hun jarenlange ervaring meer kans maken om hoger op de lijsten te geraken en zo eventueel een burgemeester- of schepenambt uit te oefenen.

De *gelijkwaardige positie van vrouwen en mannen in de combinatie van arbeid en gezin* wordt verder bevorderd. Kwaliteit van werk, kwaliteit van leven, wordt verder gepromoot. In samenwerking met de Bond van Jonge en van Grote Gezinnen en Vacature is een campagne gestart om goede praktijkvoorbeelden uit bedrijven te belichten. Dit is belangrijk om de mentaliteit van de werkgevers te beïnvloeden.

In het *doorbreken van de traditionele beeldvorming over diverse doelgroepen* zijn geen nieuwe doelgroepen opgenomen. Een belangrijk feit in het gelijkekansenbeleid is de opening van het Gelijkekansenhuis in de Koningstraat 136, waar op dit moment al het documentatiecentrum 'Rol en Samenleving' is ondergebracht. Ook het Gebruikersplatform van personen met een handicap en het Steunpunt Gelijke Kansen worden daar ondergebracht. Dit is belangrijk omdat zeker personen met een handicap totnogtoe teveel vanuit de invalshoek van de zorg benaderd worden en te weinig vanuit emancipatorische invalshoek. Toegankelijkheid werd daarom ondergebracht in dit Gelijkekansenhuis. Om dezelfde reden worden de middelen, die vroeger in de begroting van het VFSIPH waren opgenomen, en vorig jaar bij de begroting van de minister van Mobiliteit, nu in de begroting gelijke kansen opgenomen. Het betreft een specifiek beleid inzake mobiliteit voor personen met een handicap waarop de vervoersmaatschappij De Lijn geen antwoord kon geven. Voor het gelijke kansenbeleid zijn het Vlaams Steunpunt voor Toegankelijkheid en het Gelijkekansenhuis twee belangrijke ankerpunten.

II. Bespreking

II.1. Algemene bespreking

– *Algemene lijnen begroting*

Bij de vorige begroting stelde de minister dat het een overgangsbegroting was. Mevrouw Sonja Becq heeft de indruk dat hetzelfde gezegd kan worden van deze begroting waarin een groot stuk continuïteit terug te vinden is. Dat moet niet noodzakelijk negatief beoordeeld worden. Heel wat afspraken van vorig jaar en zelfs van de vorige zittingsperiode worden voortgezet, zonder dat er spectaculair nieuwe initiatieven opgenomen zijn. Deze begroting stijgt met 12 percent (met ongeveer 10 miljard frank). Van de 10 miljard frank gaat 7 miljard frank naar de social-profitsector, waarvan een groot deel voortkomt uit overheveling van middelen uit het budget van Werkgelegenheid. Al bij al stijgt de begroting dus niet zo enorm. Andere belangrijke thema's zijn de zorgverzekering en de kinderopvang, die een grote continuïteit vergen.

Volgens mevrouw Ria Van Den Heuvel heeft de minister een goede eerste 'eigen' begroting kunnen voorleggen. De welzijnsbegroting stijgt meer dan ooit, nl. 12 percent meer dan de begroting 2000. In termen van beleidskredieten gaat het over bijna 82

miljard. Daar heeft de minister ongetwijfeld hard voor moeten werken.

De Agalev-fractie is bijzonder verheugd over de inschrijving van een enveloppe van ruim 7 miljard frank op een nieuw programma voor de volledige uitvoering van het sociaal akkoord. Ook de regularisatie van de DAC-statuten kan gerealiseerd worden. Deze wegwerking van nepstatuten en het omzetten naar volwaardige statuten is door vorige ministers te lang voor zich uit geschoven. Dat de minister dit voor elkaar gekregen heeft, is absoluut een schitterende zaak voor ongeveer 5.000 welzijns-DAC-ers.

De begroting geeft geen antwoord op de fundamentele uitdagingen in onze maatschappij, vindt mevrouw Marijke Dillen. Het lid denkt bv. aan een gedegen gezinsbeleid of een goed uitgewerkt bejaardenbeleid.

Voor het zgn. nieuwe beleid wordt 1,8 miljard frank uitgetrokken. Mevrouw Sonja Becq vreest dat het significant is voor deze begroting dat daartegenover 1,5 miljard frank van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) weggetrokken wordt. Het VIPA-beleid wordt gekenmerkt door duurzaamheid en langetermijndenken, terwijl het nieuwe beleid wel beloftes op lange termijn inhoudt, maar vooral geschaagd wordt door experimenten en proefprojecten. Naar aanleiding van het social-profitakkoord uitte de CVP-fractie reeds de vrees dat een hypothek zou worden gelegd op de effectieve zorg en hulp en op noodzakelijke groeikansen. Het lid verwijst naar bv. het VFSIPH en de thuiszorg.

Volgens mevrouw Sonja Becq verklaarde de minister tijdens het zomerreces 1,5 miljard frank extra voor het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) te bepleiten. Het lid stelt nu vast dat zij slechts 700 miljoen frank verkregen heeft, met herschikkingen binnen de begroting van het VFSIPH. Is dit een oplossing voor de vele wachtenden ?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel meent dat het VFSIPH meer dan een serieuze verhoging van zijn dotatie (+ 715 miljoen) verkregen heeft. Het staat dan ook voor een aantal heroriëntaties en nieuwe opdrachten. Het lid vindt het goed dat het parlement het persoonlijke-assistentiebudget (PAB) en het persoonsgebonden budget (PGB) mee kan sturen. De parlementaire controle op de VOI's blijft wel een probleem.

Ook de verwachte groei voor de thuiszorg wordt niet gerealiseerd, meent mevrouw Sonja Becq. In de regelgeving is ingeschreven dat een jaarlijkse groei van 4 percent zou worden toegekend, omdat men ook rekening wou houden met de weerslag van de zorgverzekering. Nu kan men echter vaststellen dat slecht 1,7 percent groei wordt toegekend. Heel veel netwerken en samenwerkingsverbanden worden naar voren geschoven – wat op zich positief is –, maar de CVP-fractie mist de middelen voor de basiszorg die eraan voorafgaat.

Voor de realisatie van de zorgverzekering werd weer 4 miljard gereserveerd en parallel wordt de thuiszorg uitgebreid om aan de vraag die ongetwijfeld zal aanzwellen zo goed mogelijk tegemoet te komen (180 miljoen), meent mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Een probleem voor alle sectoren zijn de stijgende werkingskosten in constant beleid, zegt mevrouw Sonja Becq verder. De minister heeft hier wel rekening mee gehouden voor de gemeenschapsinstellingen waar extra middelen worden toegekend voor milieuzorg. Alle instellingen worden echter geconfronteerd met toenemende kosten voor automatisering, milieuzorg en brandstof, ook de ambulante voorzieningen. Houdt de minister daar rekening mee ? Als dit niet het geval is, dan dreigen de kosten te worden afgewenteld op de gebruiker, of dreigt de kwaliteit in het gedrang te komen.

Bij de vorige begroting werd lineair 1 percent afgehouden. De CVP-fractie had daar toen serieuze bedenkingen bij, gezien de relatief grote personeelskost in de begroting voor Welzijn. Mevrouw Sonja Becq is dan ook verheugd te zien dat daarvan afgestapt wordt. De nu gehanteerde techniek van voorafname op de niet volledige uitvoering van de begroting is echter ook heel bizar. Waarom dan niet vooraf juist begroten ? Heeft de minister daar een goede verklaring voor ? De heer Felix Strackx vindt dit procédé een gevaarlijke evolutie. Als dit toegepast wordt voor de volledige Vlaamse begroting komt men tot een aanzienlijk bedrag. Als de voorziene begroting toch volledig wordt uitgevoerd, zit de Vlaamse Gemeenschap met een groot probleem.

Er wordt vaak gewerkt met projectsubsidies, constateert mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Het lid kreeg graag zicht op de concrete aanwending van die middelen in 2000. Bij Gelijke Kansen bv. is het niet duidelijk hoeveel middelen specifiek uitgegaan zijn naar projecten inzake migrantenbeleid, gelijk-kansenbeleid man-vrouw, of gehandicaptenbeleid.

Voor het onthaal van nieuwkomers worden opnieuw middelen ingeschreven. Naar mevrouw Ria Van Den Heuvel verneemt op het werkveld krijgt dat onthaal ook serieus vorm. Het lijkt het lid belangrijk om op de voet te volgen waar zich eventueel moeilijkheden voordoen en waar aanpassingen van het voorlopig uitgetekend beleid nodig zijn.

100 miljoen voor de plannen rond integrale jeugdhulpverlening op een aparte allocatie is meer dan symbolisch, vindt mevrouw Ria Van Den Heuvel. Er wordt werk gemaakt van de uitvoering van de motie van aanbeveling naar aanleiding van de Maatschappelijke Beleidsnota Bijzondere Jeugdzorg. Het lid is steeds voorstander geweest van de methodiek van de strategische planning. Wanneer dit gebeurt met verschillende departementen dan werkt men uiteraard aan een vernieuwde visie en missie voor de integrale jeugdhulpverlening, maar tegelijk aan een ontschotting en een horizontaal en geïntegreerd beleid. De ambitie van de minister om deze basisallocatie te laten groeien, is bijzonder belangrijk, maar de Agalev-fractie houdt er wel rekening mee dat dit nog even kan duren vooraleer uit de verschillende departementen middelen zullen overgedragen worden. Jammer genoeg krijgt preventie in het totaal van de jeugdzorg nog geen gestalte. Bovendien dreigen een aantal methodieken en projecten – die vernieuwend en zeer degelijk zijn en bovendien jongeren echt bereiken – verloren te gaan omdat ze momenteel nog nergens terecht kunnen.

In het budget van het gezondheidsbeleid zijn geen grote wijzigingen te vinden ten opzichte van 2000, stelt mevrouw Ria Van Den Heuvel. Ook inhoudelijk zijn er misschien te weinig groene accenten te vinden. Bij de bespreking per programma wordt hierop verder ingegaan.

Het gelijkekansenbeleid kent een stijging van de kredieten met 48 miljoen. Alhoewel dit een grote percentuele stijging is, blijft het natuurlijk een klein krediet, oordeelt mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Volgens de heer Koen Helsen is het opvallend dat bij Gelijke Kansen de grootste aandacht en de meeste subsidies naar de doelgroep gehandicapten gaan. Volgens het lid verminderen daardoor de subsidies in het kader van gelijke kansen man-vrouw en emancipatie. Positief is wel de aandacht voor communicatie, via een afzonderlijk basisallocatie.

Op de totale begroting van afgerond 80 miljard is ongeveer 135 miljoen frank voor een beperkt aan-

tal nieuwe initiatieven terug te vinden. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt dat nogal frustrerend.

– *Overzichtelijkheid begroting / interdepartementele thema's*

Mevrouw Marijke Dillen doet haar beklag over het laattijdig verspreiden van de beleidsbrief. Ze vindt het nochtans logisch dat eerst de beleidslijnen worden bepaald en dat daarna in functie daarvan de begroting wordt opgemaakt. De begroting is meestal niet erg duidelijk en concreet. Het algemene deel is zeer beperkt zonder echte aanwijzingen over de grote prioriteiten voor 2001. De begroting volgt de volgorde van de beleidsbrief overigens niet. De beleidsbrief is thematisch geordend; het lid pleit ervoor de begroting ook zo op te maken. Dit zou het gemakkelijker maken om te controleren of de beleidsintenties financieel worden vertaald. Iedereen is het eens over de enorme versnippering in de sector Welzijn. Volgens het lid is er geen coördinatie tussen de verschillende programma's, projecten, doelstellingen. Dossiers worden gespreid over verschillende programma's. Er wordt te weinig vertrokken vanuit een duidelijke visie. De voorganger van de minister, de heer Luc Martens, en de minister hadden aangekondigd de versnippering aan te pakken, maar het lid vindt dit niet in deze begroting terug. Het lid herhaalt de vraag van het Vlaams Blok om hier dringend werk van te maken. Het lid vraagt een overzicht van de onderwerpen, gecoördineerd per thema. Dit is geen gemakkelijke uitdaging, maar biedt voordelen op het vlak van efficiëntie, doorzichtigheid, kwaliteit en de doelmatige aanwending van de middelen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt bij de volgende begroting en beleidsbrief een duidelijk overzicht te geven van het gevoerde en te voeren sectoroverschrijdende beleid. De minister is immers bevoegd voor verschillende sectoroverschrijdende materies. Het zgn. Pekingrapport bv. (dat voor dit jaar nog niet werd ingediend) is een rapport dat toelaat het mainstreamingbeleid te volgen over de verschillende departementen. Het kan als voorbeeld fungeren voor andere domeinen. Het lid hoopt dat de minister bij de volgende begroting en beleidsbrief verder kijkt dan de eigen begroting.

Ook mevrouw Ria Van Den Heuvel betreurt dat de middelen die de verschillende departementen uittrekken voor het horizontale gelijkekansenbeleid, moeilijk in de hele begroting terug te vinden zijn. Het blijft dus moeilijk het totale beleid van deze regering op dit terrein te evalueren. Dit geldt trouwens ook voor armoedebelaid.

Ten slotte vindt mevrouw Marijke Dillen dat in de begroting vage, moeilijk concretiseerbare begrippen gehanteerd worden. Is bv. "resultaatsverbintenis" wel de correcte term voor de beoogde doelstelling ?

– *Toetsing aan het aangekondigde beleid*

In de Beleidsnota Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen 1999-2004 (Parl. St. VI. Parl., 1999-00, nr. 150/1) werd aandacht besteed aan behoeftegestuurd beleid, zorg op maat, en toegankelijk aanbod. Die lijnen zijn volgens mevrouw Sonja Becq terug te vinden in deze begroting, zij het minder duidelijk.

Bepaalde aandachtspunten uit de Beleidsnota, zoals kinderopvang, worden effectief verder uitgevoerd. Voor andere punten is dit minder duidelijk. Op het vlak van de preventieve gezondheidszorg bv. is nog niet veel gebeurd. Er wordt vaak herhaald wat vorig jaar in de Beleidsnota stond zonder dat er concreet iets op het terrein gerealiseerd werd. Een voorbeeld inzake ouderenbeleid en vrijwilligerswerk samen : in de persnota van de minister naar aanleiding van de beleidsnota 1999-2004 werd gesteld : "Met het internationaal jaar van de vrijwilliger in het vooruitzicht willen we het belang van het vrijwilligerswerk onderlijnen en tegelijkertijd via de lokale dienstencentra een soort VDAB vraag en aanbod van vrijwilligerswerk organiseren". Mevrouw Sonja Becq heeft hiervan niets gemerkt in 2000. In voorliggende begroting worden extra middelen toegekend aan de lokale dienstencentra. Worden die daarvoor aangewend ? Tegelijkertijd wordt echter gesteld dat daarvoor aan de al bestaande provinciale steunpunten een extra toelaging gegeven wordt. Dit vergt enige verduidelijking. Een ander voorbeeld van een belofte die nog niet gerealiseerd is, is het aangekondigd beleidsplan inzake onthaal en integratie.

Ook mevrouw Marijke Dillen haalt dit laatstgenoemde voorbeeld aan om aan te tonen dat sommige beloftes van vorig jaar dode letter gebleven zijn. Mevrouw Marijke Dillen pleit verder voor vereenvoudiging van de regelgeving in bepaalde domeinen zoals bv. de bijzondere jeugdzorg, de gehandicaptenzorg. Wanneer wordt daar werk van gemaakt ? De minister had dit vorig jaar reeds toegezegd, maar daar is nog niets van te merken.

In de begroting 2000 werden nogal wat blanco cheques gevraagd, stelt mevrouw Sonja Becq : 13,5 miljoen frank voor ouderverenigingen voor gehandicapten, 16,6 miljoen frank voor het visitatiemodel bij ziekenhuizen, 21,6 miljoen frank om de LO-

GO's cijfermatig te ondersteunen bij het uitwerken van de gezondheidsdoelstellingen. Wat is daar concreet mee gebeurd ? Het lid vreest dat dezelfde onduidelijkheid zal bestaan voor thema's als de integrale jeugdhulpverlening, het Sociaal Huis. Waar wil men daarmee naartoe ?

Talrijk zijn de zgn. pilootprojecten (in bijzonder jeugdzorg, sociaal huis, algemeen welzijnswerk...) en experimenten zonder duidelijkheid over de richting waarin men wil gaan, vormelijk en inhoudelijk. Meestal starten ze ook te laat, zodat op het einde te snel gewerkt moet worden. Het lid verwijst bv. naar de integrale jeugdhulpverlening waar binnen twee maanden tijd pilootprojecten moeten worden toegewezen.

Anderzijds hecht de minister veel belang aan communicatie, stelt mevrouw Sonja Becq vast. Dit is inderdaad belangrijk, maar men kan zich soms afvragen op welke manier het een zinvolle bijdrage is tot goede inhoudelijke werking. Er wordt bv. een campagne aangekondigd rond het sociaal huis, al weet men nog niet goed wat het inhoudt. Er wordt ook een campagne rond vrijwilligers gevoerd, en rond schuldbemiddeling, terwijl de OCMW's veel meer middelen voor schuldbemiddeling vragen... Concluderend stelt het lid dat concrete realisaties te verkiezen zijn, die voelbaar zijn op het terrein, voor de mensen die op een wachtlijst staan en voor het personeel dat mee gestalte geeft aan de kwaliteit.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel heeft ook de begroting vergeleken met de Beleidsnota 1999-2004, om te zien in welke mate de minister erin geslaagd is de 5 horizontale doelstellingen, de 5 grote uitgangspunten van de beleidsnota, al te vertalen in de eerste echte begroting van haar hand. Het lid verwijst vooreerst naar de reeds hiervoor opgenoemde punten. Een aantal realisaties wil het lid verder extra onderstrepen. Het persoonlijke-assistentiebudget is een voorbeeld van een behoeften-gestuurd beleid. De zorgverzekering laat ouderen toe om thuis te blijven. Ook de aanzetten om zelforganisaties en patiëntenplatforms meer te ondersteunen zijn uitwerkingen van de belangrijke eerste doelstelling : de evolutie van een aanbod- naar een vraaggestuurd beleid mogelijk maken.

Een tweede doelstelling was een toegankelijke samenleving. Op verschillende plaatsen in de beleidsbrief bij deze begroting vindt het lid initiatieven om deze doelstelling te verwezenlijken. Er is de concrete uitbouw van het Vlaams Steunpunt voor Toegankelijkheid met een centrale databank waarbij zowel fysieke toegankelijkheid als de toeganke-

lijkheid van informatie centraal staan, met ook de uitbouw van provinciale steunpunten.

Toegankelijkheid laat participatie toe. Initiatieven rond kindparticipatie zal de minister daadwerkelijk ondersteunen. Door inschakeling van de ervaringsdeskundigheid van gebruikers van sociale voorzieningen, door oprichting van platforms, kan meer toegankelijkheid gerealiseerd worden. In het Vlaams actieplan armoede wordt de dialoog met de armen zelf ingebouwd. Verder wordt het toegankelijkheidsvraagstuk gekoppeld aan het interculturaliteitsdenken en het leren omgaan met diversiteit. Voor holebi's wordt onderzocht hoe de hulpverlening voor hen toegankelijker kan zijn, namelijk hoe hulpverleners meer gevoelig kunnen zijn voor hun problematieken.

Een andere horizontale doelstelling van de Beleidsnota, het omgaan met vermarkting van het aanbod, krijgt een eerste vertaling in de uitwerking van de Blauwdruk voor kinderopvang. Het lijkt het lid dat er op een goed gedoseerde wijze met een realiteit wordt omgegaan.

Een vierde doelstelling was : vrijwilligers en mantelzorgers naast en samen met professionele zorgverleners. In het kader van het jaar van vrijwilliger komen er serieuze impulsen voor ondersteuning. Op 5 december 2000 zal de minister toelichten wat er staat te gebeuren. De Agalev-fractie heeft alvast een voorzet gegeven en enige ideeën gelanceerd. Agalev wil de kwaliteit van het vrijwilligerswerk en de duurzaamheid ervan beter omkaderen zonder het door al te strikte regelgeving te beknotten in hun initiatieven. Op federaal niveau moet werk gemaakt worden van een statuut. Vrijwilligers werken in alle mogelijke sectoren : van jeugdbeweging tot bejaardenhulp, van kinderopvang tot theaterwereld. Het lijkt bijzonder belangrijk de vrijwilligers en hun organisaties te horen vooraleer er ondersteunende en wetgevende initiatieven worden genomen. Er dient vooral aandacht te gaan naar ondersteuning van nieuwe vormen van vrijwilligerswerk en naar jongeren die vrijwillige engagementen opnemen. Het initiatief om te mobiliseren rond de combinatie gezin en arbeid is goed en ook echt noodzakelijk.

Zorg op maat : de minst beperkende opvang, was de vijfde doelstelling. De intentie is zeker aanwezig, vindt mevrouw Ria Van Den Heuvel, maar nog minder zichtbaar in zijn uitvoering. Ook de ont-schotting tussen Welzijn en Gezondheid zou meer zichtbaar mogen.

Wat betreft 'de sleutel van de partituur' : de preventie, oordeelt het lid dat er nog een tandje bij gestoken mag worden. Er gaan nog te veel middelen naar curatie.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil nog enkele bekommernissen vanuit haar fractie inbrengen. Het parlement kan nog onvoldoende de VOI's controleren : de dotaties aan VIPA, het Zorgfonds, Kind en Gezin, het VFSIPH, het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand bedragen meer dan de helft van de begroting van de minister.

De rechten en de inbreng van de gebruiker, de patiënt, de cliënt worden ondanks het kwaliteitsdecreet toch nog onvoldoende gegarandeerd, vindt mevrouw Ria Van Den Heuvel. De integratie van Welzijn en Gezondheid en Gelijke Kansen krijgt vooralsnog weinig concrete invulling. Er mag geacceleereerd worden in de armoedebestrijding. Er moet meer ruimte worden gelaten aan vernieuwende experimenten die vanuit het werkkterrein gestalte krijgen.

De doelgroepen waarvoor men beleid ontwikkelt, moeten nauwer betrokken worden om dat beleid gestalte te geven. Het lid zal hier verder op terug komen tijdens de bespreking per programma.

Ook mevrouw Sonja Becq vraagt duidelijkheid over het betrekken van de gebruikers bij het beleid. Niet alleen het individuele aspect van gebruikersrechten is belangrijk, maar ook het collectieve, waarbij mensen zich kunnen groeperen. Op welke manier wil de minister het middenveld op een gestructureerde manier betrekken ? Consultatie via het internet is een van de mogelijkheden, maar is een weinig representatieve methode. Hoe worden de leden van gebruikersgroepen geselecteerd ?

Mevrouw Sonja Becq heeft verder vragen rond de uitvoering van de kwaliteitsdecreten. De minister verklaarde bij de toelichting bij het "Evaluatierapport 'Decreet inzake kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen' 1997-1999" dat het aanvankelijk de bedoeling was om het decreet van 29 april 1997 inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen en decreet van 25 februari 1997 betreffende de integrale kwaliteitszorg in de verzorgingsvoorzieningen naar elkaar toe te laten groeien. Anderzijds zei de minister dat elk decreet met zijn eigen benadering (de ene top-down en de andere bottom-up) zijn verdiensten heeft. In de begroting is sprake van een steunpunt en een kenniscentrum. Hoe zal de minister de kwaliteitsontwikkeling in de voorzieningen ondersteunen ? Het lid vraagt naar aanleiding van de regularisatie van de nepstatuten op

sommige plaatsen te voorzien in kwaliteitscoördinatoren. Vanuit de bezorgdheid om kwaliteit is het noodzakelijk aandacht te besteden aan opleiding en aantrekkelijkheid van het beroep zodat bewust voor de welzijnssector gekozen wordt. Het lid vindt dit niet duidelijk in de begroting terug. De aandacht voor kwaliteitszorg vanuit Welzijn is des te belangrijker in voorzieningen zoals bv. poetshulp, kinderopvang, waar personeel vanuit verschillende stelsels tewerkgesteld is.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen had meer aandacht verwacht voor het personeel in de welzijns- en gezondheidssector. Goede arbeidsomstandigheden komen de kwaliteit ten goede. In het kader van het kwaliteitsdecreet kunnen kleine incentives gegeven worden, bv. in het stipuleren van langer op voorhand vastgelegde uurroosters.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil hier aanhalen dat er nog steeds onopgeloste vragen zijn in verband met met de zorgverzekering, vooral inzake betaalbaarheid. De minister wijst er terecht op dat deze regering moet onderstrepen dat die zorgverzekering niet gratis is. De mensen zullen moeten betalen. Uit onderzoek blijkt overigens dat mensen hun inkomen na pensionering verkeerd inschatten. Ook over het systeem van de zorgverzekering is nog niet iedereen het eens. Daarover moet dus duidelijk gecommuniceerd worden : zowel over wat men krijgt als over wat men daarvoor zal moeten betalen. De regeringspartners kunnen daarover niet langer verstoppertje spelen als de zorgverzekering inderdaad in juli 2001 van start moet gaan.

Met het federale niveau zijn gesprekken aan de gang over het statuut van de uitkering in het kader van de zorgverzekering. In dat verband is het belangrijk dat het gewaarborgd inkomen voor bejaarden niet in het gedrang komt, meent de heer Koen Helsen. Hij vraagt naar de stand van zaken van die gesprekken.

– *Verhouding tot de federale overheid en de andere Vlaamse departementen*

Mevrouw Sonja Becq mist in deze begroting en de beleidsbrief de bruggen naar collega-ministers. De samenwerking met het federale niveau wordt wel af en toe vermeld, bv. inzake jeugdhulpverlening en gezondheidszorg. Volgens mevrouw Sonja Becq en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen is er echter geen sprake van een echt partnerschap. Vlaanderen 'wacht' steeds op wat federaal uitgetekend wordt. Dit geldt bv. voor het drugsbeleid en de eerstelijnszorg.

Op het Vlaamse niveau is de samenwerking minder duidelijk, oordeelt mevrouw Sonja Becq. Zijn er bv. linken met Onderwijs om samen initiatieven te nemen rond bijscholing en opleiding van personeel ? De nood daaraan is bv. in de thuiszorg, maar ook in de opvoedingssector voelbaar. Hoe wordt Jeugd betrokken bij de jeugdhulpverlening ? Het lid kreeg graag meer zicht op de afspraken die daaromtrent op het terrein en interdepartementaal gemaakt worden. In het algemeen vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dat de minister de leden zou inlichten over alle interdepartementale en interministeriële conferenties, met de datum en de agenda van de vergaderingen en de documenten die eruit voortkomen. Het parlement heeft daar weinig zicht op .

Mevrouw Marijke Dillen wil namens de Vlaams Blok-fractie nogmaals de beperkte bevoegdheden van de minister aanklagen. Het is een hinderpaal in het beleid dat belangrijke bevoegdheden federaal blijven. Bovendien komt het federale niveau regelmatig op Vlaams terrein. Federaal minister Magda Aelvoet van Volksgezondheid bv. mengt zich op het domein van de drugspreventie. Het lid betreurt dat minister Vogels daar niet krachtig tegen protesteert. Is er wel regelmatig overleg met haar federale collega ? Bovendien stuurt de federale minister verkeerde signalen uit als zij de boodschap de wereld instuurt dat een beperkt bezit van cannabis toegelaten moet worden. De gewone burgers maken het onderscheid niet altijd tussen mededelingen in de pers en effectieve beslissingen.

Ook in verband met de verhouding tot het federale niveau merkt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ook op dat men er geen zicht op heeft of de midde-len afkomstig van de Nationale Loterij en de Koning Boudewijnstichting het Vlaamse parlementaire beleid niet doorkruisen.

– *Antwoord van de minister en reactie van een lid*

De minister belooft in de toekomst de beleidsbrief vroeger in te dienen. Het is wel zo dat eerst de begroting wordt opgesteld, waarna de 'cijfers' uitgeschreven worden.

De stijging van de begroting Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen is volgens de minister fenomenaal. Een groot deel is inderdaad afkomstig van de begroting van Vlaams minister voor Werkgelegenheid Renaat Landuyt voor de regularisatie van de DAC-ers. Dit neemt niet weg dat hiermee het belangrijke politieke signaal gegeven wordt dat die middelen duurzaam ingezet worden in de welzijnssector. De regularisatie is een belangrijke politiek

beslissing waarbij erkend wordt dat die statuten niet meer van deze tijd zijn, en dat de noden in de welzijnssector zeer groot zijn. Naarmate de CAO's verder geconcretiseerd worden, zal blijken dat door de regularisatie van de DAC's inhoudelijk beleid gevoerd worden. In de thuiszorg bv. zal dit ertoe leiden dat poetshulp als een erkende functie ingeschreven wordt.

Van de in de Beleidsnota aangekondigde acties zijn er toch al heel wat op het juiste spoor gezet. Dit is ook in de begroting terug te vinden. Het persoonlijke-assistentiebudget (PAB) is een voorbeeld van goede samenwerking tussen het parlement enerzijds dat het decreet gestemd heeft en de minister anderzijds die middelen voorziet voor 400 PAB's. Dit zal in 2001 tot een trendbreuk leiden in de gehandicaptensector in Vlaanderen. De minister ontkent ten stelligste dat er niets zou gebeuren voor het onthaal- en integratiebeleid. Voor 2000 en 2001 wordt telkens 235 miljoen frank uitgetrokken. Na deze experimentele periode wordt eind volgend jaar een ontwerpdecreet opgesteld. De minister heeft onlangs de goedkeuring getekend van de Stuurgroep die de inburgeringstrajecten toekent. De stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van Onderwijs, Binnenlandse Aangelegenheden, de minister-president... De 235 miljoen frank is volledig toegewezen voor 2000. De interesse van de gemeenten is zeer groot. Er zijn meer aanvragen binnengekomen dan er kunnen worden toegewezen. Op lokaal niveau is een grote dynamiek ontstaan.

Een ander punt is de integrale jeugdhulpverlening. Sommigen willen meer duidelijkheid over het provisioneel krediet van 100 miljoen frank. Als men het veld wil betrekken, is het noodzakelijk een provisioneel krediet in te schrijven. Als de minister de kredieten al in detail voorbestemt zal de oppositie de eerste zijn om op te merken dat het veld onvoldoende wordt betrokken. Hetzelfde geldt voor het al of niet snel werken. Men kan ernaar streven snel op het terrein tot zichtbare resultaten te komen, maar toch niet zo snel dat het beleid niet gedragen wordt door alle partners. Tegen het einde van dit jaar wordt het verslag door de werkgroepen ingediend op basis waarvan de centrale stuurgroep voorstellen doet voor experimentele regio's. Het parlement zal – zo het wil – driemaandelijks op de hoogte gehouden worden van het concrete beleid waaraan de 100 miljoen besteed worden.

De voorafname van de niet-uitgevoerde begroting geldt voor de hele Vlaamse begroting. In de begroting van Welzijn wordt voor 2001 een voorafname gedaan op de niet volledige uitvoering van de begroting in 2000 via saldi op een aantal instellingen,

voor een totaal bedrag van ongeveer 1,5 miljard frank. Daarmee blijft deze voorafname toch wel uitdrukkelijk binnen het pakket van niet-uitvoering in de afgelopen jaren. De kans is klein dat er effectief problemen zullen ontstaan. De oorzaak van deze niet uitvoering is begrotingstechnisch : middelen voor nieuw beleid moeten vanaf het eerste jaar voor de volle twaalf maanden in de begroting ingeschreven worden, omdat ze de volgende jaren recurrent meegenomen worden. Een concreet voorbeeld : 300 miljoen frank voor 300 nieuwe plaatsen in de bijzondere jeugdzorg ingeschreven op de begroting van 2000. Er gaat heel wat tijd over vooraleer de plaatsen concreet toegewezen zijn : een oproep tot voorstellen aan de sector, evaluatie van die voorstellen, overleg... Als men pas in augustus weet waar de plaatsen toegekend moeten worden, kan nog maar 150 miljoen effectief aangewend worden. Zeker in sectoren met investeringsuitgaven volgens de zware procedure van openbare aanbestedingen gaat op die manier veel geld verloren. Conform de begrotingstechniek die op vraag van de Hoge Raad voor Financiën in Vlaanderen wordt toegepast, gaan alle middelen die niet aangewend zijn op het einde van het begrotingsjaar naar schuldaflissing. De resterende middelen kunnen volgend jaar niet opnieuw worden ingezet. De schuldaflissing verloopt in Vlaanderen dermate snel dat op het beleid wordt bekknibbeld. Het is te vergelijken met een huis dat zodanig snel wordt afbetaald dat er geen onderhoudsmiddelen zijn zodat de potentiële waarde niet wordt behouden. Vlaanderen staat op dit vlak verder dan het federale en Waalse niveau.

Op gemeentelijk niveau is het anders : de middelen die niet worden uitgegeven voor het jaareinde, worden in de koptabel ingeschreven en er wordt opnieuw beslist waaraan ze het volgende jaar worden uitgegeven.

Het is niet de bedoeling van de regering om de voorafname jaar na jaar voort te zetten. Gezien de vergevorderde schuldafbouw door Vlaanderen en het ontwijken door het Waalse Gewest van bovengeschetste begrotingstechniek via een reserveringsfonds, wordt er op een akkoord met de Hoge Raad voor Financiën aangestuurd om tot een andere oplossing te komen.

Wat de werkingskosten betreft verwijst de minister naar artikel 50 van het programmadecreet waardoor de werkingskosten volledig geïndexeerd worden voor de sectoren betrokken bij het Vlaams Intersectoraal Akkoord. Dit geeft wat meer adempunt voor de sectoren voor stookkosten, milieuzorg ... Wat specifiek de verplaatsingskosten voor

de thuisbegeleiding van gehandicapten betreft wordt 45 miljoen frank extra uitgetrokken.

In 2001 worden de sectoren verder ondersteund bij de uitvoering van de kwaliteitsdecreten. Het is nog steeds de bedoeling van de minister tot één kwaliteitsdecreet te komen. De lopende processen worden echter niet stopgezet; ze zullen elkaar op termijn ontmoeten. In de welzijnssector, waar de kwaliteitszorg bottom-up ingevoerd wordt, groeit de vraag om de kwaliteit meer te kunnen meten. In de gezondheidssector, waar kwaliteitszorg top-down verloopt, groeit de vraag om het procesmatige meer belang te geven. In beide sectoren moet men evolueren naar een echte integrale kwaliteitszorg, zoals bv. in Familiezorg Oost-Vlaanderen, die de ISO-9003 norm verkregen heeft. De toekenning van een integrale-kwaliteitsnorm door een onafhankelijk bureau houdt ook rekening met de omgevingskwaliteit voor het personeel, omdat het ISO-denken ervan uitgaat dat dit een voorwaarde is om de kwaliteit voor de gebruiker te garanderen. De minister beoogt in 2002 tot één kwaliteitscentrum voor Vlaanderen voor Welzijn en Gezondheid te komen en daarvoor inspiratie op te doen bij het Nederlandse voorbeeld. Op die manier kunnen middelen en ervaring gebundeld worden voor de zachte sectoren.

Het is zeker de bedoeling van de minister om de gebruikers te betrekken. Naar aanleiding van de twee in het parlement voorliggende voorstellen van decreet kan hierover gepraat worden. Er kan bekeken worden hoe dit gelieerd kan worden aan het denken over kwaliteitszorg. Om de gebruikers te betrekken wil de minister twee sporen bewandelen. Enerzijds blijft zij het middenveld betrekken en waarderen, anderzijds wil zij niet alleen op ledenverenigingen beroep doen, maar ook vernieuwende krachten in de sector betrekken en structureel ondersteunen. De minister denkt dan bv. aan Velo (Vlaams Eerstelijnsoverleg) in de gezondheidssector, en het gebruikersplatform van personen met een handicap dat zich in het Gelijkekansenhuis kan vestigen. Het PAB wordt maar structureel ingebed als de budgethoudersvereniging gestalte gekregen heeft en voor een stuk gedragen wordt door de gebruikers. Het klassieke middenveld wordt op zijn merites gewaardeerd en vernieuwende krachten worden gemobiliseerd. Het een is zeker niet tegengesteld aan het ander. Er is wel een groot verschil tussen beheren en beheersen en vanuit emancipatorisch perspectief vernieuwen.

Een tweede spoor zijn de ervaringsdeskundigen armoede. Het betrekken van de gebruiker is een enorme uitdaging. Zeker in de welzijnssectoren

zijn de gebruikers niet altijd de meest mondige. Voor de borstkankerscreening bv. worden ervaringsdeskundigen armoede betrokken in de LOGO's om de doelgroep van kansarme vrouwen te bereiken. De opleiding ervaringsdeskundige armoede loopt nu reeds één jaar; na afloop van de volledige drie jaren zullen de kandidaten over een A2-diploma beschikken en zodoende in een volwaardig statuut ingeschakeld kunnen worden.

De middelen voor het PAB bewijzen dat parlement en minister niet helemaal machteloos staan ten aanzien van de VOI's: het uittrekken van middelen voor de PAB's kan worden bewerkstelligd door het argument dat het parlement anders de begroting niet goedkeurt. Hetzelfde geldt voor de kinderopvang. De begroting is een duidelijke vertaling van de resolutie naar aanleiding van het Beleidsplan Kinderopvang (Parl. St. VI. Parl., 1999-00, nr. 281). Het gevoel van onmacht van het parlement ten aanzien van de VOI's is ten dele terecht, maar moet genuanceerd worden. Zij worden verondersteld uit te voeren wat het parlement beslist heeft.

Ook inzake de preventieve gezondheidszorg werd een en ander gerealiseerd, vervolgt de minister. De beslissingen van parlement en van de voorganger van de minister inzake de LOGO's werden geconsolideerd en versterkt. Ze worden ondersteund in het realiseren van de gezondheidsdoelstellingen. De opdracht van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie werd verduidelijkt. In samenwerking met de LOGO's wordt de borstkankerscreening volgend jaar gestart. De herstructurering en ondersteuning van de eerstelijnsgezondheidszorg wordt een van de prioriteiten voor volgend jaar. Noodzakelijkerwijs gebeurt dit in samenwerking met de federale overheid. De minister voelt zich allerm minst de 'mindere' partner in die samenwerking. Er wordt meer overlegd dan sommige leden denken.

Samen met de federale overheid wordt gewerkt aan een statuut voor de vrijwilliger. De minister hoopt dat eind dit jaar een voorstel voorligt, dat dan op de interministeriële conferentie bekrachtigd kan worden. Van Vlaamse zijde wil de minister vooral inspelen op de diversiteit. De provinciale steunpunten vrijwilligerswerk worden ondersteund om net die diversiteit in te brengen. Diversiteit betekent onder meer dat vrijwilligers ingeschakeld kunnen worden voor welomschreven opdrachten, voor een bepaald aantal uren. Verenigingen moeten hun beleid afstemmen op het profiel van de hedendaagse vrijwilliger. In die zin moeten ze een oproep doen aan jongeren en ouderen. Zo wil de minister de lokale dienstencentra inschakelen als een

soort VDAB om 60-plussers te mobiliseren voor vrijwilligerswerk. Een 60-plusser kan bv. helpen bij de boekhouding van een vereniging.

In verband met de zorgverzekering is het inderdaad tijd voor een tussentijds 'verslag'. Begrotingsmatig zijn er geen problemen. Er wordt druk gewerkt om de zorgverzekering op 1 juli 2001 te laten starten. In de week van 20 november is een extra bespreking gepland in de Vlaamse regering over de punten die samen met het federale niveau bekeken moeten worden, de punten die de heer Helsen aanhaalde. Gezien de 'terughoudendheid' aan Franstalige zijde en ook de klacht bij het Arbitragehof, zal dit diplomatisch aangepakt moeten worden. Als men in juli start zal het een klein treintje zijn dat op het juiste spoor gezet wordt. De opstart is een enorme opdracht. Alle Vlamingen moeten aansluiten. Er moet minstens perspectief zijn voor de jongeren vanaf 25 die mee zullen betalen, dat zij als ze 40 zijn en zorg nodig hebben, die zorg ook zullen krijgen. De zorgverzekering moet – conform de wil van het parlement – er zijn voor iedereen: ouderen en jongeren, zeer zwaarzorgbehoevenden en minder zorgbehoevenden. Vanaf januari 2001 wordt de communicatie rond de zorgverzekering gestart, tenminste als het een volwaardige verzekering is. De voorwaarden daarvoor zijn een juridisch sluitende basis en een uitweg voor verdere financiering zodat ook jongere mensen tegemoetkomingen kunnen krijgen. De komende maanden worden cruciale maanden. De minister rekent op de steun van de commissieleden om dit in de fracties aan te kaarten.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel heeft gelijk als zij stelt dat de middelen voor preventie minimaal zijn in vergelijking met de middelen voor curatie. In de gezondheidszorg is preventie nog te definiëren, in de welzijnssector is dit zeer moeilijk. Het zorgkrediet dat door stress te doen afnemen, problemen voorkomt, is een voorbeeld van preventief werken, maar is moeilijk hard te maken. Opvoedingsondersteuning voorkomt mee dat een beroep moet worden gedaan op de bijzondere jeugdzorg, op jeugdhulpverlening. De minister wil daar samen met het parlement werk van maken in het komende jaar. In deze zittingsperiode wil de minister verder werken aan preventie.

Wat gelijkekansenbeleid aangaat, verwijst de minister naar het Gelijkekansenhuis en het emancipatorisch effect van de overheveling van kredieten voor vervoer en de ondersteuning van gebruikersverenigingen voor personen met een handicap. Die middelen worden overgeheveld van het VFSIPH en van Mobiliteit. Dit betekent niet dat daardoor

de middelen voor gelijke kansen mannen-vrouwen en andere doelgroepen verminderen.

Inzake de horizontale bevoegdheden wordt heel wat overleg gepleegd met de andere departementen. Voor de integrale jeugdhulpverlening wordt bv. vaak overlegd met Onderwijs. Met Jeugd gebeurt dit minder, gezien de nog steeds wat gespannen relatie: jeugdwerk wil niet geïdentificeerd worden met welzijnswerk. In de toekomst wil de minister echter ook andere collega's aanspreken. In de schoot van de Vlaamse regering wordt intens samengewerkt betreffende het justitieel welzijnswerk, inburgering. De interkabinettenwerkgroepen verrichten hierbij belangrijk werk. In het Peking-rapport en het kinderrechtenrapport hebben de andere departementen een belangrijke inbreng. Over armoede is er permanent overleg in functie van het federale rapport dat in opvolging van de Top van Lissabon moet worden opgemaakt. Ook rond de omvorming van de Vlaamse Intersectorale Commissie Armoedebestrijding (VICA) wordt overlegd.

Een interkabinettenwerkgroep buigt zich ook over de drugsproblematiek. De minister is het niet eens met de bewering dat zij zich laat doen door het federale niveau. Naar aanleiding van de federale drugsnota van federaal minister Magda Aelvoet die ook deels over preventie gaat, heeft de Vlaamse regering in juni aangekondigd een standpunt te zullen innemen. Normaal gezien zal de Vlaamse regering op 17 november dit standpunt goedkeuren en aan de federale overheid kenbaar maken. Met Justitie is er permanent overleg over het Veiligheidsplan. De Interministeriële Conferentie Volksgezondheid komt regelmatig bijeen. Onlangs is voor het eerst ook een Interministeriële Conferentie Gelijke Kansen bijeengekomen, waar de concrete beleidslijnen afgesproken werden. Er gebeurt dus heel wat, maar het haalt de pers niet.

Door het St.-Hedwigakkoord worden de middelen van de Nationale Loterij overgeheveld naar de gemeenschappen. Het parallelle beleid zou daarmee moeten ophouden.

Mevrouw Sonja Becq repliceert dat de Vlaamse regering het parlement beter kan informeren over bv. de interministeriële conferenties. Dit zou op dezelfde wijze kunnen als nu reeds gebeurt voor de regeringsmededelingen.

De minister verklaarde dat het betrekken van de sector tot vertraging leidt. Het lid begrijpt dit, maar is van oordeel dat soms sneller gestart kan worden. De minister gaf het voorbeeld van de middelen

voor bijzondere jeugdzorg die pas vanaf augustus aangewend kunnen worden. Als de oproep aan de sector voor voorstellen al in januari zou plaatshebben, zouden de beslissingen ook vroeger op het jaar kunnen vallen.

De minister had het over de indexering van de werkingskosten in de sector, en over de verplaatsingskosten voor de thuisbegeleiding in de gehandicaptensector. Het lid merkt echter op dat dit probleem zich ook voordoet in andere sectoren die met thuisbegeleiding werken.

In verband met de uitvoering van het kwaliteitsdecreet spreekt de minister vooral over de evolutie in de toekomst. Het was ook de bedoeling van het lid om erop te wijzen dat de ondersteuning op dit moment belangrijk is.

Aangaande het betrekken van de gebruikers stoort het lid zich eraan dat de minister het middenveld als een statisch gegeven beschouwt. Het woord 'platforms' geeft anders ook geen dynamische indruk.

Op de opmerkingen van het Rekenhof over de zorgverzekering zal het lid terugkomen bij de bespreking per programma.

II.2. Bespreking per programma

Progr. 11.4 Gelijke Kansen

– Algemeen

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat de globaal voorziene kredieten opmerkelijk toenemen. In de begroting is wel te weinig terug te vinden over het gelijkekansenbeleid mannen-vrouwen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen spreekt van een bedrieglijke stijging van de begroting. Eigenlijk worden alleen budgetten verschoven (zie verder). In de publieke opinie is gelijkekansenbeleid in de eerste plaats bekend als gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen. De kredieten die potentieel daarvoor ingezet kunnen worden, dalen eigenlijk van 42 miljoen frank in 1999 naar 25 miljoen frank in 2001. Als de minister dit beleid overbodig vindt, kan ze dit beter zo kenbaar maken aan het publiek.

Het is voor de VLD-fractie ook niet duidelijk of al de doelgroepen wel aan bod komen in het beleid, zegt de heer Koen Helsen. Opvallend is dat de grootste aandacht en de meeste subsidies naar de

doelgroep gehandicapten gaan. Volgens het lid verminderen daardoor de subsidies in het kader van gelijke kansen man-vrouw en emancipatie.

In de beleidsbrief van de minister wordt het integratiebeleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden opgenomen in het hoofdstuk Gelijke Kansen, stelt de heer Koen Helsen vast. In het begrotingsprogramma 11.4 Gelijke Kansen zijn daarvoor echter geen middelen ingeschreven. Is daar een verklaring voor ?

Positief is de algemene aandacht voor communicatie, vindt het lid. Er wordt een afzonderlijke basisallocatie gecreëerd. Communicatie is onmisbaar voor het bewerkstelligen van een mentaliteitswijziging, wat essentieel is in het gelijkekansenbeleid.

Een van de beleidsprioriteiten van de minister is het opsporen en verwerken van (meet)gegevens over feitelijke ongelijkheid, om die ongelijkheid te kunnen wegwerken. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt dit een lovenswaardige doelstelling. Ze stelt echter vast dat op domeinen waar het verzamelen van cijfergegevens makkelijk is, zoals de uitvoering van de decreten inzake evenwichtige vertegenwoordiging, er toch niets mee gedaan wordt om verschillende redenen.

Voor het voeren van een specifiek beleid is het belangrijk de nodige gegevens te verzamelen en te analyseren, meent ook de heer Koen Helsen. Het lid vraagt naar een stand van zaken.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wil weten hoeveel personeel werkt op de cel Gelijke Kansen en met welke interne taakverdeling. Aanvankelijk werd gesteld dat de cel de rapportages niet aankon, wegens gebrek aan personeel. Is dit nu verbeterd ? Het lid meent te weten dat men nu over 7 à 9 FTE beschikt. Mevrouw Martha Franken, directeur van de cel, antwoordt namens de minister dat zes personen op de cel werken : naast zichzelf, drie A1, één B1 en één C1 die secretariael medewerkers zijn. De C1 wordt weldra vervangen door een D1. De B1 werkt vanaf januari halftijds. In de strategische plannen waren meer mensen voorzien. Voor de hele cel (samen met het departement Coördinatie) wordt de PIP- en PEP-oefening overgedaan. Daaruit blijkt dat de personeelsbehoefte veel groter is dan tot nu toe ingevuld.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen mist de link met de provinciale emancipatieambtenaren. Deze federale ambtenaren voelden zich in de kou gezet en hebben contact gezocht met het Vlaamse niveau voor ondersteuning. Ingevolge de staatshervorming

zal de gemeente- en provinciewet Vlaamse bevoegdheid worden. In dat kader zou het interessant zijn om zich dit jaar voor te bereiden om die ambtenaren over te nemen en een stuk inhoudelijk te steunen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt duidelijkheid over het Gelijkekansenhuis : gaat het hier over gelijkekansenbeleid voor mannen en vrouwen, voor gehandicapten, of over het centrum Rosa ? De minister antwoordt dat Rosa reeds verhuisd is naar het Gelijkekansenhuis. De bibliotheek van Rosa wordt het hart van het Gelijkekansenhuis. De onderhandelingen met Vlaams minister Johan Sauwens over de bestemming van de rest van het gebouw zijn bijna afgerond. Het moet een ontmoetingsplaats worden voor verschillende gebruikersplatforms. Dit is te vergelijken met wat Amazone voor vrouwen is en staat er niet mee in concurrentie. Er wordt ook een cybercafé gevestigd.

– *Inclusief versus specifiek beleid en in het bijzonder t.a.v. gehandicapten*

Het gelijkekansenbeleid is een modelvoorbeeld van versnipperd en fragmentarisch beleid, stelt mevrouw Marijke Dillen. Eigenlijk moet het hele Vlaamse beleid erop gericht zijn niemand te discrimineren. Het heeft een averechts effect de doelgroepen voor te stellen als onmondig. De positieve discriminatie van vrouwen in de politiek bv. is vaak vernederend. De minister moet meer aandacht besteden aan de samenwerking met de andere beleidsdomeinen. Onderwijs bv. heeft een zeer belangrijke taak in dat opzicht, maar schiet vaak tekort. Jongeren zouden bv. van jongsaf op gelijke basis kunnen leren omgaan met personen met een handicap, zodat ze ze later niet als een afzonderlijke groep beschouwen. Daardoor zou het probleem aanzienlijk verminderen.

Het verschuiven van budgetten, zoals voor mobiliteit voor personen met een handicap, zou volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen alleen verrechtvaardigd kunnen worden vanuit de visie dat gelijke kansen op alles slaat. Dan bedoelt men echter een beleid dat op alle beleidsdomeinen zichtbaar moet zijn. Waarom wordt dan het gehele gehandicaptenbeleid niet overgeheveld naar Gelijke Kansen ? Volgens het lid is gelijkekansenbeleid opgezet om specifieke doelgroepen die te weinig aan hun trekken komen, kansen te geven. In die optiek kan men de doven als een specifieke groep binnen de gehandicapten beschouwen, omdat er te weinig voor hen ondernomen wordt. Het lid vindt het geen goede zaak dat budgetten van andere ministers,

zoals voor mobiliteit voor gehandicapten, bij één minister gecentraliseerd worden. Men riskeert immers dat de reflex inzake gelijke kansen bij die andere ministers vermindert.

Bij de prioriteiten mist mevrouw Riet Van Cleuvenbergen in het algemeen het woord mainstreaming. Dit zou nochtans de belangrijkste prioriteit moeten zijn.

De heer Felix Strackx is voorstander van het centraliseren van alle middelen voor gehandicapten in de begroting van het VFSIPH. Dat fonds beschikt over jarenlange expertise om het gehandicaptenbeleid te organiseren en te coördineren. Nu wordt een omgekeerde beweging doorgevoerd. Wat is hiervoor de reden ?

De basisidee van het gelijkekansenbeleid is enerzijds een mainstreamingbeleid of inclusief beleid te voeren en anderzijds dit te versterken door acties te ondernemen ten aanzien van verschillende groepen, antwoordt de minister. Daarom klopt de minister enerzijds aan bij de collega-ministers om aandacht te vragen voor de doelgroepen, bv. de personen met een handicap. Anderzijds is dat pas mogelijk als er voldoende steun is vanuit die doelgroepen, om de problemen te signaleren en oplossingen aan te brengen. Daarom worden in Gelijke Kansen kredieten ingeschreven om die doelgroepen te ondersteunen, zodat ze als een soort ervaringsdeskundigen kunnen optreden. Personen met een handicap zijn dus een belangrijke doelgroep van Gelijke Kansen. Het VFSIPH staat voor de categoriale aanpak van het gehandicaptenbeleid. Meer aandacht voor de doven vertaalt zich in een verhoging van de kredieten voor het aantal tolkenuren op de begroting van het VFSIPH. Tegelijkertijd moet het gelijkekansenbeleid erop toezien dat de toegankelijkheid toeneemt door bv. in liften visuele signalen te plaatsen naast auditieve. Het toegankelijkheidsbeleid is er niet alleen voor motorisch gehandicapten, maar ook voor minderbegaafden, gehoorgestoorden en doven en personen met een visuele handicap.

– *Gelijke kansen mannen-vrouwen*

Hoe verloopt de emancipatie-effectenrapportering (EER) door de verschillende departementen, wil de heer Koen Helsen vernemen. Hanteert de minister een bepaalde strategie om de EER te stimuleren ?

Het LEER (lokale emancipatie-effecten rapportage) is des te belangrijk nu nieuwe gemeentebesturen van start zullen gaan, zegt mevrouw Riet Van

Cleuvenbergen. Het lid suggereert om bij de nieuwe OCMW-boekhouding van in het begin een aantal van die elementen op te nemen. Dan ervaart men dit meer als evident. De minister neemt deze goede suggestie mee.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt hoe de implementatie van het LEER op lokaal niveau begeleid wordt. Welk budget wordt daarvoor uitgetrokken? Mevrouw Martha Franken antwoordt namens de minister dat twee contracten afgesloten werden in opvolging van de ontwikkeling van de LEER: een met Impuls voor de vorming inzake toepassing van de LEER en een ander met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) voor een communicatieplan ten aanzien van de gemeenten. Het contract met Impuls eindigt in december 2000. Er wordt gezocht hoe dit kan worden voortgezet, want het is duidelijk dat met de eindigende legislaturen op gemeentelijk vlak geen nieuwe beleidsplannen waren gemaakt. Mevrouw Martha Franken verwacht daarom veel van de communicatie-initiatieven van het VVSG om de nieuwe gemeentebesturen ertoe te bewegen de LEER toe te passen op hun beleidsplannen. Er wordt o.m. een pocket uitgebracht over gemeentelijk gelijkheidsbeleid, alsook een model uitgebracht van beleidsplan voor gelijkheidsbeleid op gemeentelijk vlak. Gemeenten worden ook via mailing warmgemaakt voor de problematiek. Er worden nog twee studiedagen georganiseerd door Impuls: een met de intermediairen van ruimtelijke ordening om de idee van gender te introduceren, een andere grote mainstreamingstudiedag waar een aanzet gegeven wordt om via de LEER slottanalyses te maken op verschillende beleidsdomeinen. De beleidsdomeinen in het kader van het actieplan en de mainstreaming die binnen de Vlaamse Gemeenschap moet worden gerealiseerd, worden verder uitgewerkt in vier werkgroepen.

De samenstelling van heel wat adviesorganen was niet conform het decreet van 15 juli 1997 houdende een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen. Mevrouw Marijke Dillen informeert naar de huidige stand van zaken. Welke extra middelen zet de minister in om hierin verbetering te brengen? Mevrouw Ria Van Den Heuvel wenst eveneens te vernemen welke ondersteunende acties ondernomen worden.

Op BA 12.01 blijft 14 miljoen frank over. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vermoedt dat de Pluspuntbank hier nog onder valt. Of worden hiermee nog andere zaken gefinancierd? Hoe wil de minister verder omgaan met de Pluspuntbank? Het lid

heeft gehoord dat een beroep zou worden gedaan op een bureau om kandidaten aan te trekken. Het lid vraagt naar de kostprijs. Is dit wel efficiënt, gezien het feit dat weinig gebruik gemaakt wordt van de Pluspuntbank?

De minister antwoordt dat 30 percent van de raden in orde zijn met de toepassing van enerzijds bovengenoemd decreet en anderzijds het decreet van 18 mei 1999 houdende een meer evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de beheers- en bestuursorganen van de instellingen, ondernemingen, vennootschappen of verenigingen van de Vlaamse overheid. De minister heeft in tegenstelling tot haar federale collega Laurette Onkelinx er niet voor geopteerd om uitzonderingen toe te kennen. Wel wil zij de raden één jaar meer tijd geven om zich in orde te stellen. Daartoe wil zij hen ondersteunen door de Pluspuntbank écht aan te wenden. Daarvoor wordt iemand aangeworven. Ten tweede wordt een bevraging georganiseerd bij de raden die niet nog in orde zijn, om hun noden en problemen na te gaan.

De Agalev-fractie heeft een voorstel van resolutie ingediend om ook op lokaal niveau een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen te realiseren in adviesraden. Welke impulsen denkt de minister hieraan te kunnen geven, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel.

De minister antwoordt dat de evenwichtige vertegenwoordiging op lokaal niveau ter sprake gekomen is op de Interministeriële Conferentie Gelijke Kansen. Er wordt gestreefd naar een gezamenlijke actie van de federale overheid en de deelstaten. Vlaanderen wil dit koppelen aan de permanente actie ten aanzien van lokale mandatarissen en dit in samenwerking met de lokale en provinciale emancipatie-ambtenaren (die beide federale ambtenaren zijn) als een strijdpunt hanteren. De minister wil dit niet decretaal van bovenaf opleggen, maar wel een dynamiek van onderuit laten groeien.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat een federale wet bepaalt dat alle adviesraden op lokaal vlak op 31 december 2001 aan de eenderde-regel moet voldoen. Het absurde is nu dat voor eind dit jaar de nieuwe raden worden samengesteld parallel met de hernieuwing van de gemeenteraden. Het komt er dus op aan nu al signalen te geven en actie te voeren. De minister neemt deze suggestie mee.

– *Leeftijdscriminatie*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of de minister concreet iets ondernomen heeft rond leeftijdsdiscriminatie, zoals aangekondigd in de beleidsnota. Als dit niet het geval is, zou de minister dit nu beter niet vermelden. Hetzelfde geldt voor de allochtonen. Of zijn die initiatieven terug te vinden onder projectsubsidies of onderwijssubsidies? Treedt de minister echter niet zelf discriminerend op door in de zorgverzekering de leeftijdsgrens van 65 in te bouwen voor het recht op tegemoetkoming, zonder dat daarvoor een objectieve reden is? Dat de bijdrage vanaf 25 jaar betaald moet worden is objectief te verantwoorden, gezien men vanaf die leeftijd meestal een eigen inkomen heeft. De lokale dienstencentra plaatst de minister ook al te vaak in het ouderenbeleid. Nochtans was het niet de bedoeling van het thuiszorgdecreet om die centra met ouderen te bevolken.

Mevrouw Martha Franken wijst er namens de minister op dat één van de zes toegewezen onderzoeksthema's handelt over leeftijdsdiscriminatie in de wetgeving. Het onderzoek start in 2001. In verband met de zorgverzekering repliceert de minister dat de leeftijdsgrens van 65 wel degelijk onderbouwd is. Zwaar zorgbehoevenden kunnen na 65 jaar geen beroep doen op het VFSIPH.

– *Wetenschappelijk onderzoek*

De kredieten op basisallocatie 12.02 voor wetenschappelijk onderzoek werden overgeheveld naar het centraal programma. Worden kredieten voor onderzoek op andere terreinen die vroeger onder BA 12.01 opgenomen werden, nog behouden, vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Welke grote onderzoeken laat de minister uitvoeren via het centrale budget voor wetenschappelijk onderzoek? Het is zeer belangrijk na te gaan welke onderzoeken de andere ministers laten uitvoeren en te bekijken of daarin niet via een kleine toevoeging mainstreaming kan worden ingebouwd, door bv. een opsplitsing man-vrouw te vragen, naar leeftijd, of volgens andere criteria naargelang de verschillende doelgroepen.

Mevrouw Martha Franken verwijst namens de minister vooreerst naar bovengenoemd onderzoek inzake leeftijdsdiscriminatie. In de begroting van 2000 was 20 miljoen frank ingeschreven op BA 12.02. De kredieten aanbesteden is niet eenvoudig gezien de krappe personeelsformatie. Sedert september is – conform de wetgeving inzake overheidsopdrachten – een modelbestek klaar voor wetenschappelijk onderzoek. Zes thema's werden

goedgekeurd door het kabinet. De bestekken werden aan de universiteiten opgestuurd. De aanvraag werd ook bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en het Bulletin der Aanbestedingen. De toewijzingsprocedure voor de zes thema's dit jaar is nu volop aan de gang. Ondertussen is het thema voor 1999 door wetenschapsbeleid toegewezen, nl. van het programma beleidsgericht onderzoek (PBO). Wegens de hervormingsplannen van de minister van wetenschapsbeleid heeft dit lang aangesleept. Er wordt onderhandeld om een deel van het budget voor de steunpunten uit te trekken, en een deel voor PBO, dus open onderzoek op alle beleidsdomeinen.

– *Communicatie*

Mevrouw Marijke Dillen vraagt hoeveel middelen geput worden uit het globale communicatiebudget voor communicatie rond gelijke kansen, en waarvoor ze concreet worden ingezet. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen sluit zich aan bij deze vraag. Gezien de doelstellingen is 6 miljoen frank voor communicatie (BA 12.03) zeer weinig.

Wat zijn de resultaten van de campagne "Stem vrouw" naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen, vraagt mevrouw Marijke Dillen. In 2001 wenst de minister voortdurend te mobiliseren rond vrouwen en besluitvorming. Hoe pakt de minister dit aan en welke middelen worden uitgetrokken?

Het sensibiliseren kan volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen efficiënter en effectiever. Het lid verwijst naar de "Stem vrouw"-campagne. Het ter beschikking stellen van gadgets was een miskleum van formaat. Bovendien voelden de kandidaten zich niet door de campagne aangesproken, omdat de campagne veel te laat was opgezet.

De campagne "Stem vrouw" is uitgewerkt in samenwerking met de lokale emancipatie-ambtenaren, repliceert de minister. Heeft de campagne resultaat gehad? Het aantal verkozen vrouwen is fel gestegen. De minister geeft grif toe dat hier vooral de invloed gespeeld heeft van de wet-Smet-Toback van 24 mei 1994 ter bevordering van evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten voor de verkiezingen. Daarom wil de minister de campagne niet telkens voor de verkiezingen herstarten, maar de 8 procent verkozen vrouwen permanent ondersteunen. Het blijkt immers dat vrouwen soms geen zetel opnemen of afhaken na verloop van tijd. Als men niet permanent ondersteunt, moet men na zes jaar opnieuw beginnen met onervaren vrouwen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of communicatie rond gelijkekansenbeleid soms niet geënt kan worden op campagnes van andere ministers. In concreto zou het aspect gelijke kansen aan bod kunnen komen op vormingsavonden voor gemeentemandatarissen. Het lid mist verder acties ten aanzien van doven. Initiatieven die al op het terrein genomen worden, moet de minister niet overnemen, vindt het lid. Ze denkt daarbij aan het krantje dat zal worden uitgegeven waarin op een toegankelijke manier beleidsdoelen kenbaar gemaakt worden voor personen met een mentale handicap. Zij hebben echter al interne communicatiekanalen over het beleid.

De minister is terecht bekommerd om de combinatie arbeid en zorg en de taakverdeling in het gezin, vindt mevrouw Marijke Dillen. Het harmonieus samengaan van werk en gezin is belangrijk voor gelijke kansen. Helaas is op het terrein geen opmerkelijke verbetering merkbaar. Om dit te bereiken moeten ondersteunende maatregelen getroffen worden. De minister van Welzijn kan hieromtrent signalen geven, vanuit preventieve overwegingen. De combinatie van zware arbeidsdruk en de opvoeding van kinderen leidt tot stress, met de gekende nadelige gevolgen. Brits onderzoek wijst uit dat een op vijf kinderen lijdt aan stress. In de begroting worden voor dit thema echter te weinig inspanningen geleverd, oordeelt het lid. De 6 miljoen frank voor communicatie – die op zich al onvoldoende zijn – worden verdeeld over projecten met diverse thema's, waarvan arbeid en zorg er één van is. Naar aanleiding van de campagne "Kwaliteit van werk, kwaliteit van leven" dacht het lid dat de toekenning van middelen al een uitgemaakte zaak was. Dit blijkt echter niet uit de begroting.

De campagne rond arbeid en zorg wordt voortgezet. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen meent te weten dat in het kader van het zorgkrediet de Vlaamse premie zou verhoogd worden en gelden voor loopbaanonderbreking in het algemeen. De minister ontkent dit. Die premie is een gevolg van het social profit akkoord en slaat alleen op die sector.

De heer Koen Helsen acht het in ieder geval belangrijk dat een afzonderlijke basisallocatie is voorzien voor communicatie. Sensibiliseren is essentieel om een mentaliteitswijziging te bewerkstelligen, o.m. rond arbeid en zorg.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen heeft vastgesteld dat inschrijven voor de Pluspuntbank via het web niet lukt. Het overzicht van het wetenschappelijk onderzoek is niet geactualiseerd. De nieuwe

Subsidiegids was pas in juni op de web consulteerbaar.

Mevrouw Martha Franken zegt op de hoogte te zijn van de problemen met de inschrijving via de website. Er wordt aan een oplossing gewerkt. Er lopen onderhandelingen om de website toegankelijker te maken. De website maakt deel uit van het grote informaticapakket van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Wat de actualisering betreft van het overzicht van het wetenschappelijk onderzoek, wijst mevrouw Franken erop dat de zes thema's nog niet toegewezen zijn.

– Toegankelijkheid

Het budget voor toegankelijkheid stijgt opmerkelijk. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen juicht dit toe, maar de minister beperkt zich te veel tot de toegankelijkheid voor personen met een motorische handicap en denkt te weinig aan de toegankelijkheid voor personen met gehoorstoornissen, een visuele handicap, of licht mentale handicap. Als de minister er voorstander van is om alle budgetten voor personen met een handicap hier samen onder Gelijke Kansen te groeperen (zoals het budget voor mobiliteit), dan zou het budget voor de Braillekant hier ook opgenomen moeten worden.

Het beleid inzake toegankelijkheid en de bureaus komt nogal verward over wat de te nemen initiatieven betreft, vindt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. In concreto heeft het lid bezwaren tegen de halvering van het budget voor Toegankelijkheidsbureau Limburg van 4 miljoen frank naar 2 miljoen frank. Vorig jaar kreeg het Toegankelijkheidsbureau 2 miljoen extra voor het verzorgen van teletekstnieuws over en voor gehandicapten. Het lid pleit ervoor de opgedane expertise daar te houden. Het Toegankelijkheidsbureau is overigens het oudste centrum in Vlaanderen, met een internationale reputatie. Het is niet gelijk te stellen met een ander provinciaal steunpunt. Een bewijs daarvan is het feit dat zij – wegens hun kwaliteit – convenanten sluiten met gemeenten buiten Limburg.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt naar de plannen van de minister omtrent de provinciale steunpunten inzake toegankelijkheid. Welk budget wordt uitgetrokken en waar worden ze gehuisvest?

De hoofdboodschap van het Toegankelijkheidsbureau was dat zij meer willen zijn dan een provinciaal steunpunt in Limburg, antwoordt de minister. Tot nu toe is de provincie Limburg de belangrijkste financierder. Vorig jaar ontving het centrum van de

Vlaamse overheid een extra subsidie voor hun bijdrage aan teletekst. Aan de basissubsidie wordt in 2001 niet geraakt. Op korte termijn wil de minister tot afspraken komen met de provincies over de provinciale steunpunten. De minister heeft aan het Toegankelijkheidsbureau meegedeeld dat zodra de bestendig afgevaardigden van de provincies benoemd zijn, ze hieromtrent uitgenodigd worden. Bedoeling is af te spreken welke verantwoordelijkheid de provincies kunnen opnemen, hoe het Vlaams niveau dit kan ondersteunen en welk bureau de verschillende provincies erkennen als specifiek kenniscentrum inzake toegankelijkheid.

– *Aangepast vervoer*

De middelen op BA 33.13 werden overgeheveld uit de begroting van het VFSIPH en de begroting mobiliteit. De heer Koen Helsen merkt op dat in de toelichting bij die BA sprake is van mindermobiel, terwijl in de beleidsbrief alleen sprake is van personen met een handicap. Ligt hierin een verschil besloten? Mevrouw Patricia Ceysens heeft signalen opgevangen dat de vzw's die aangepast vervoer organiseren, minder subsidies zouden ontvangen dan voorheen. Klopt dit?

De minister antwoordt dat de bestaande initiatieven gecontinueerd zullen worden. In afwachting dat Vlaanderen een decretale regeling uitgewerkt heeft, wordt verder gewerkt met privé-vervoer, taximaatschappijen enz. in samenwerking met provinciale en lokale besturen.

– *Varia*

De daling is aanzienlijk van de kredieten op BA 33.01 om de dialoog met het middenveld, methodiekontwikkeling en sensibilisering vanuit doelgroepen te stimuleren, oordeelt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Waarom werd het budget niet opgebruikt? Welke projecten werden geweigerd? Het lid kreeg graag een overzicht van de beoordeling van projecten van vorige jaren. Projectsubsidies voor één jaar, werken niet. Vooraleer men ervan op de hoogte is, is het jaar om.

Progr. 40.2 Vlaams Infrastructuurfonds inzake Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA)

– *Algemeen*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen noemt de middelen voor het VIPA zeer belangrijk, omdat het

VIPA een van de weinige domeinen is waar de minister een blijvend beleid kan voeren. De resultaten van VIPA-investeringen blijven zichtbaar over de jaren heen. Bovendien dragen ze bij tot de kwaliteit van de dienstverlening aan de cliënten en het welzijn op het werk voor de zorgverleners.

Spreeker heeft vragen bij de vermindering van de VIPA-middelen met 1,5 miljard frank. Waarvoor worden deze middelen in 2001 aangewend? Er zijn zeer veel noden die juist extra middelen vereisen.

De minister antwoordt dat de begroting 2000 een overgangsbegroting was. Er werd beslist om eenmalig een extra impuls van 1,5 miljard frank toe te kennen aan het VIPA om een inhaaloperatie uit te voeren op het vlak van infrastructuurwerken in ziekenhuizen en ouderenvoorzieningen. Een groot aantal goedgekeurde zorgstrategische plannen moesten worden omgezet in investeringssubsidies. Deze inhaaloperatie is zeker niet afgerond. De noden blijven groot, onder meer door de fusieoperaties van ziekenhuizen. De eenmalige impuls die in 2000 aan het VIPA werd toegekend, wordt evenwel geschrapt. Dit is een politieke beslissing. Het VIPA behoudt wel evenveel middelen als in 1999. Er blijft nog steeds een aanzienlijk basisinvesteringsbedrag over.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat bij de begrotingsaanpassing 2000 de kredieten voor het VIPA werden verminderd met ongeveer 2,8 miljard frank. 49,5 miljoen frank hiervan werd overgeheveld voor informaticatoepassingen binnen het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Zijn de overige middelen binnen Welzijn gebleven? De minister antwoordt dat de vermindering betrekking had op de investeringsdotatie en niet op het eigenlijke beleidskrediet (de vastlegingsmachtiging). Die vermindering was mogelijk omwille van de opgebouwde saldi op het VIPA, aan het beleidskrediet (waarmee dossiers kunnen gehonoreerd worden) werd nauwelijks geraakt in 2000. De som van de aanpassingen in 2000 in Welzijn en Gezondheid is in ieder geval kleiner dan de vermindering op de dotatie aan het VIPA. Maar dat gold overigens ook voor het geheel van de begroting. De vermindering is dus grotendeels ingezet voor de realisatie van het begrotingsoverschot.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt een stand van zaken van het aantal ingediende aanvragen voor VIPA-subsidiëring, en de fase waarin deze aanvragen zich bevinden. Indien gezondheids- en welzijnsvoorzieningen de procedure voor VIPA-subsidiëring hebben doorlopen, dan heeft de overheid ook de plicht om met middelen over de brug

te komen. De minister belooft deze stand van zaken te bezorgen.

– *Per sector*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen herinnert eraan dat de minister in 2000 een evaluatie belooft van vraag en aanbod in het *algemeen welzijnswerk*. Intussen bleven de middelen stabiel. Ook voor de *centra voor geestelijke gezondheidszorg* zou er een evaluatie komen. De fusies in de centra voor geestelijke gezondheidszorg zijn momenteel een feit. Hoe ver staan beide evaluaties ?

De minister antwoordt dat de centra geestelijke gezondheidszorg en het algemeen welzijnswerk vrij jonge sectoren zijn binnen het VIPA. Ze hebben net fusieoperaties achter de rug. Het algemeen welzijnswerk staat al iets verder dan de centra voor geestelijke gezondheidszorg : voor het algemeen welzijnswerk werden reeds een aantal dossiers ingediend die eind 2000 en in 2001 zullen worden vastgelegd ; voor de centra geestelijke gezondheidszorg zal dat iets later gebeuren.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt een reactie van de minister op de resultaten van de Ehsal-studie over een eventuele uitbreiding van de VIPA-subsidiëring naar de *bijzondere jeugdbijstand*. Deze studie toont aan dat privé-aanbestedingen vaak goedkoper zijn dan publieke aanbestedingen. Ook zal volgens de studie de vraag naar VIPA-middelen toenemen nu kloosters sluiten. Volgens de studie is de residentiële sector prioritair, vervolgens de semi-residentiële sector en ten slotte de ambulante sector. Kunnen deze conclusies naar alle voorzieningen worden doorgetrokken ? De minister antwoordt dat er een principieel akkoord is over de toetreding van de bijzondere jeugdbijstand tot de VIPA-subsidiëring. Begin 2001 wordt een sectorbesluit aan de Vlaamse regering voorgelegd. De administratie is volop bezig met de voorbereiding.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat er middelen worden uitgetrokken voor de gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdzorg in Mol en Beernem. Worden er niet beter ook middelen uitgetrokken voor de private voorzieningen, vermits subsidiëringen er goedkoper zouden zijn ?

Mevrouw Patricia Ceysens vraagt of het masterplan voor de gemeenschapsinstellingen ook maatregelen bevat in het kader van de opheffing van artikel 53 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming. Door deze schrapping kunnen vanaf 1 januari 2002 geen minderjarigen meer worden opgesloten in arresthuizen voor volwassenen.

Deze schrapping vereist extra plaatsen in de gemeenschapsinstellingen. Wordt er bijgebouwd ?

De minister antwoordt dat er gedurende tien jaar onduidelijkheid heeft bestaan over de vraag of de infrastructuur van de gemeenschapsinstellingen door de federale of de Vlaamse overheid moet worden gefinancierd. Intussen wordt de infrastructuur van de gemeenschapsinstellingen volop verbeterd. De vorige minister van Welzijn, de heer Luc Martens, voerde een masterplan in. Dat werd vorig jaar aangepast om tien extra plaatsen te bouwen in het kader van de opheffing van artikel 53. Het gaat om korte opvang in de gemeenschapsinstelling in Mol van minderjarigen die een als misdaad omschreven feit hebben gepleegd.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen verwijst naar de begrotingsbespreking van vorig jaar, toen werd gevraagd om de *buitenschoolse kinderopvang* in aanmerking te laten komen voor VIPA-subsidiëring. De minister stelde toen dat dit kon worden meegenomen in de studie over de bijzondere jeugdbijstand. Blijkbaar is dat niet gebeurd, en heeft de studie enkel betrekking op de bijzondere jeugdbijstand. Spreker stelt dat van alle sectoren die niet in aanmerking komen voor VIPA-subsidiëring, de buitenschoolse kinderopvang het dringendst nood heeft aan VIPA-subsidiëring.

De minister antwoordt dat werd beslist om de initiatieven buitenschoolse kinderopvang nog niet op te nemen in de VIPA-subsidiëring. De rekening zou te hoog oplopen. Volgens de huidige regelgeving moeten de initiatieven buitenschoolse kinderopvang worden georganiseerd in specifieke lokalen buiten de scholen. Het beleidsplan Kinderopvang wordt momenteel samen met de minister van Onderwijs en de minister van Cultuur en Sport bekeken. Voor de buitenschoolse kinderopvang wordt gezocht naar een nieuw infrastructuurkader, zodat bijvoorbeeld gebruik kan worden gemaakt van sportinfrastructuur en culturele centra.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat in de *gezondheidssector* het aantal aanvragen voor VIPA-subsidiëring het voorbije jaar toenam wegens de fusieoperaties. Nochtans worden de middelen voor de ziekenhuizen verminderd van ongeveer 5,5 miljard frank naar ongeveer 4,3 miljard frank.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen herinnert eraan dat de minister bij de bespreking van de begroting 2000 stelde dat een betere infrastructuur voor de *ouderenvoorzieningen* wordt benadrukt. Dit jaar worden de kredieten voor de ouderenvoorzieningen echter verminderd van ongeveer 2,1 miljard

frank naar ongeveer 1,9 miljard frank. Is dat omdat er het voorbije jaar zo veel werd gerealiseerd ? Wat gebeurt er met risico-rustoord, die materieel gezien niet in orde zijn ? Ook mevrouw Sonja Becq en de heer Felix Strackx vragen of er wel voldoende middelen worden vrijgemaakt voor de ouderenvoorzieningen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vindt dat de VIPA-middelen voor de ouderenvoorzieningen moeten worden behouden. Op termijn zal het aantal +85-jarigen enorm toenemen. Hun opvang vraagt specifieke infrastructuur. De bouw hiervan vergt echter heel wat tijd : eerst blijven de zorgstrategische plannen zeer lang bij de administratie liggen ; vervolgens nemen de bouwjaren heel wat jaren in beslag. Bovendien begrijpt spreker niet waarom de middelen worden verminderd, terwijl de gesubsidieerde oppervlakte van de voorzieningen wordt uitgebreid tot 65 vierkante meter.

De minister antwoordt dat een ouderenvoorziening slechts kan uitbreiden binnen de bestaande programmatie. Indien die programmatie een uitbreiding toelaat, kan de voorziening een zorgstrategisch plan indienen. Deze plannen liggen nu niet langer dan vroeger bij de administratie. De behandelingstermijn van zes maanden wordt nagekomen. Indien het zorgstrategisch plan wordt goedgekeurd, krijgt de voorziening een VIPA-subsidie, weliswaar binnen de mogelijkheden van de beleidskredieten. Dit impliceert dat wanneer een zorgstrategisch plan wordt goedgekeurd en alle beleidskredieten reeds zijn vastgelegd, de voorziening een of twee jaar moet wachten op subsidiëring. Voor de ouderenvoorzieningen werd in 2000 een grote inhaalbeweging uitgevoerd dankzij een eenmalige impuls van 1,5 miljard frank. Bovendien komt er dit jaar eenerschikking voor 500 miljoen frank van middelen voor ziekenhuizen die dit jaar niet kunnen worden vastgelegd naar de ouderenvoorzieningen. Hierdoor kunnen in de sector van de ouderenvoorzieningen meer dossiers worden gerealiseerd dan was voorzien.

Op een vraag van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen antwoordt de minister dat er dit jaar duidelijkheid zal komen over de subsidiëring door de overheid van private voorzieningen. Privé-voorzieningen bouwen inderdaad goedkoper dan de overheid. Er wordt vermoed dat deze verschillen in kostprijs niet zozeer het gevolg zijn van meetbare verschillen tussen private en openbare rustoord, dan wel van een verschillende regelgeving. Er loopt hierover een onderzoek.

De heer Felix Strackx vraagt of de minister een behoeftenonderzoek heeft laten uitvoeren naar het

aantal instellingen dat op middellange termijn zal nodig zijn om de demografische ontwikkelingen op te vangen. De minister antwoordt dat het wel mogelijk is om het aantal zorgbehoevenden over dertig jaar te ramen, maar dat men nu nog niet kan weten welke opvang deze mensen zullen nodig hebben. De laatste dertig jaar is men bijvoorbeeld geëvolueerd naar meer opvang thuis en grotere kamers. Momenteel wordt een Vlaams ouderendecreet voorbereid in overleg met de sector. Bedoeling is een zicht te krijgen op de evolutie van de opvangnaden. Het VIPA of andere vormen van publiek-private samenwerking moeten hierop voortwerken.

– Mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel dienen een amendement in dat ertoe strekt in de begrotingstabel Afdeling I het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 40.20 "6.211,9 miljoen frank" te brengen op "6.511,9 miljoen frank" (een verhoging met 300,0 miljoen frank) (am.nr. 68). Mevrouw Sonja Becq verduidelijkt dat er in het kader van het VIPA en bij de ouderenvoorzieningen heel wat middelen worden weggenomen. Het is echter belangrijk dat de kwaliteit in die ouderenvoorzieningen gegarandeerd blijft. De noden zijn er hoog. Bij de bespreking heeft de minister gezegd dat er dossiers klaar lagen, maar dat er onvoldoende middelen waren. In het kader van een toekomstgericht beleid vinden de indieners het belangrijk dat er in de nodige middelen wordt voorzien.

Minister Mieke Vogels vraagt dit amendement niet goed te keuren. De regering heeft voor de begroting 2000 bij de verdeling van het nieuwe beleid een eenmalige verhoging van de VIPA-vastleggingsmachtigingen toegekend om een aantal inhaalbewegingen te kunnen doen in de ziekenhuissector en in de ouderensector. De begrotingscijfers die nu voorliggen, zijn opnieuw dezelfde als die van het jaar 1999. De engagementen die zijn aangegaan, worden uitgevoerd. De dossiers zullen verder worden afgehandeld binnen de vooropgestelde tijdspanne.

– *Publiek-private samenwerking*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of de publiek-private samenwerking voor infrastructuurinvesteringen in de welzijnssector wordt meegenomen in het debat over publiek-private samenwerking. De minister antwoordt dat publiek-private samenwerking denkbaar is voor infrastructuurwerken in de welzijns- en gezondheidssector. In het Verenigd Koninkrijk functioneren bijna alle ziekenhuizen vanuit een publiek-private samenwerking. In Vlaanderen wil de minister niet zo ver

gaan. Ze wil wel vanuit haar bevoegdheden een claim leggen op de middelen die vrijkomen bij de verkoop van het aandeel van de Vlaamse overheid in de GIMV.

De minister wijst erop dat Bevaks de facto reeds een vorm zijn van publiek-private samenwerking voor de uitbouw van een hedendaags concept van ouderenvoorzieningen. Het moet mogelijk worden om in samenwerking met sociale huisvestingsmaatschappijen en privé-partners in een publiek-privaat verband voor infrastructuur te zorgen. De Bevaks doen wel een probleem rijzen. De vorige Vlaamse regering besliste om de VIPA-subsidiëring niet meer open te stellen voor serviceflats, maar enkel voor Bevaks. Op dit ogenblik wordt men geconfronteerd met oneigenlijke concurrentie door de sociale huisvestingssector. Deze bouwt aanleunwoningen. Eigenlijk zijn dat serviceflats, maar door ze anders te noemen vallen ze niet onder het Bevakbesluit. Er wordt volop aan dit dossier gewerkt. In het voorjaar moeten er naar aanleiding van een tweede aandelenopstart beslissingen worden genomen. De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen kan hier dan op terugkomen. De Bevaks zijn een interessante formule, mits een aantal aanpassingen. In het kader van het algemeen beleid van de Vlaamse regering om te evolueren naar meer publiek-private samenwerking, moet de Bevakformule worden bijgestuurd. Dit is nodig om juridische problemen te vermijden, en om te vermijden dat de geloofwaardigheid van de overheid in publiek-private samenwerkingsverbanden in vraag wordt gesteld. Na bijsturing kan de Bevakformule eventueel als voorbeeld dienen voor de tendens om in sociale woningbouwcomplexen kleinschalige entiteiten in te bouwen voor bijzondere jeugdzorg, gehandicaptenzorg en ouderenvoorzieningen.

Progr. 40.3 Provisionele kredieten voor de uitvoering van de sociale akkoorden

Mevrouw Sonja Becq vindt de inspanningen in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit zeer belangrijk. Ze hoopt dat dit akkoord niet alleen de kwaliteit voor de werknemers verbetert, maar ook die voor de gebruikers van de voorzieningen. Spreker vreest wel dat het moeilijk wordt om nog bijkomende middelen te krijgen voor de uitbreiding van de zorgsector, nu een groot budget wordt vrijgemaakt voor het akkoord.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de kostprijs en de realisaties van het akkoord worden geëvalueerd.

– Regularisatie DAC-statuuat (derde arbeidscircuit)

Mevrouw Sonja Becq herinnert zich dat de minister onlangs in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen stelde dat de regularisatie van de DAC-statuten geen extra kosten met zich meebrengt voor de werkgevers. Geldt dit enkel voor de gesubsidieerde DAC-ers of ook voor de DAC-ers die momenteel in een niet gesubsidieerd statuut werken ?

Volgens spreker bestaat er nog altijd onduidelijkheid over welke DAC-ers wel en welke DAC-ers niet gesubsidieerd zijn. In het sociaal akkoord is er sprake van 3 verschillende situaties : 1) er bestaat reeds een regelgevend kader waarbinnen de DAC-ers kunnen worden ingeschoven ; 2) het regelgevend kader moet worden aangepast om de DAC-ers te kunnen inpassen ; 3) er dient een regelgevend kader te worden opgemaakt. Daarnaast staat in de tekst van het akkoord dat er een restgroep zal overblijven die in geen enkel regelgevend kader kan worden ingepast. Wie behoort tot welke categorie ? Wat gebeurt er met de restgroep ? Vloeien deze mensen af ? Komt er een vervangingsverbod ? Wat met de dienstverlening die zij momenteel bieden ?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel sluit zich aan bij de vraag over de restgroep. Voorts wil ze weten of de regularisatie stapsgewijs zal verlopen. Spreker stelt dat er in de welzijnssector weinig controle is op de projecten en op de DAC-ers die er werkzaam zijn. Misschien gaat het niet altijd om zinvolle tewerkstelling. Komt er een evaluatie van de projecten, of worden de DAC-ers gewoon geregulariseerd ?

De minister antwoordt dat de DAC-statuten per 1 januari 2001 worden geregulariseerd. De middelen hiervoor worden overgeheveld van Werkgelegenheid naar Welzijn. De DAC-ers krijgen een volwaardig werknemersstatuut. Bovendien worden hun lonen geharmoniseerd met die in de sector. Voor de DAC-ers die momenteel nog niet binnen een regelgevend kader passen, wordt een kader gecreëerd, bijvoorbeeld voor de functie logistieke hulp.

De minister stelt dat in de welzijnssector ongeveer 4.200 DAC-projecten worden geregulariseerd. Een 500-tal DAC-projecten behoort tot de restgroep. Momenteel wordt getracht om deze restgroep als nog in een gesubsidieerd kader van de welzijnssector onder te brengen. De regelgeving zal sector per sector worden aangepast. Wie dan nog buiten het gesubsidieerd kader valt, zal gedurende een uitdovende periode worden voortgesubsidieerd. Deze

periode wordt met de sociale partners afgesproken en verschilt per sector. Meestal loopt zo een periode over vier, vijf jaar. Daarna valt de subsidiëring weg voor wie niet in een regelgevend kader past. Uiteraard zal hierbij rekening worden gehouden met de individuele werkzekerheid van de betrokken DAC-er. Er wordt samen met de sector nagegaan of de functie wel zinvol is. In de sector van de ouderenvoorzieningen wordt de functie logistieke hulp gecreëerd en in een regelgevend kader ingeschreven. Een voorziening die een animator heeft, kan deze animator dan onderbrengen binnen logistieke hulp. De voorziening is autonoom bevoegd om te beslissen of deze persoon vervolgens al dan niet het werk van animator blijft uitoefenen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe het zit met de meerkosten die ontstaan voor rusthuizen wanneer iemand met een hogere functie wordt geregulariseerd binnen het kader van een lagere functie, bijvoorbeeld wanneer een DAC-informaticus of DAC-verpleegkundige van niveau A1 wordt geregulariseerd als logistieke hulp. Volgens spreker stelde de minister immers dat men zijn loon bij de regularisatie behoudt. Worden de kosten afgewenteld op de rusthuizen, en bijgevolg op de bewoners? Volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dit probleem zich nog acuter voor die sectoren die geen klantenbijdragen innen, zoals het algemeen welzijnswerk.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of er bij de regularisatie individuele berekeningen komen voor het loon van elke werknemer, of dat er wordt gewerkt met forfaits. Als er met forfaits wordt gewerkt, kan alles dan juist worden berekend, bv. de anciënniteitsregeling?

De heer Stefan Van Eekert, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de meerkosten zeer gering zullen zijn. In de rusthuizensector gebeurt de regularisatie binnen het kader van de functie logistieke hulp. De financiering gebeurt via forfaits die worden afgesproken in overleg met de sector. Bij de berekening van de forfaits wordt rekening gehouden met de anciënniteit. Bij de regularisatie van een hogere functie kan er eventueel een verschil zijn tussen de loonkosten en het forfait, maar andersom kunnen er ook overschotten voorkomen. De subsidiëring wordt bepaald door de loonkosten plus 53 procent voor de werkgeverskosten. De minister voegt hieraan toe dat er wegens de schaarste op de arbeidsmarkt zeer weinig informatici of verpleegkundigen A1 als DAC-er worden tewerkgesteld.

Mevrouw Sonja Becq vermoedt dat Gesco's (gesubsidieerde contractuelen in overheidsdienst) zullen overstappen naar de privé-sector indien enkel

de DAC-ers worden geregulariseerd en de schaarste op de arbeidsmarkt aanhoudt. De minister antwoordt dat Gesco's evenveel verdienen als vastbenoemden en evenveel verlof hebben. In tegenstelling tot DAC-ers hebben zij geen werkloosheidsstatuut. Hun situatie is bijgevolg beter dan die van de DAC-ers. In 1983 werden de statuten in openbare dienst en in gesubsidieerde dienst van elkaar losgekoppeld. Regelmatig trad er voor de ene groep een verbetering op, dan weer voor de andere. Het zou misschien zinvol zijn indien er opnieuw een koppeling ontstond tussen beide statuten.

De heer Jan Van Duppen en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vragen wat er zal gebeuren met de initiatieven kraamzorg. De minister antwoordt dat er een regularisatie komt. De vraag is of de DAC-ers die momenteel werkzaam zijn in de kraamzorg, werkzaam blijven in de kraamzorg of worden ingeschakeld in de diensten voor gezinszorg binnen het thuiszorgdecreet. Volgens de minister verdient de tweede piste de voorkeur. Het akkoord hierover met de sector is bijna rond. Momenteel worden ook gesprekken gevoerd met de federale overheid over de tarieven.

– *Maatregelen in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit*

Mevrouw Sonja Becq vraagt of er in het kader van de *arbeidsduurvermindering* een budget wordt uitgetrokken voor vervangende tewerkstelling, zodat er effectief vervangingen komen. Daarnaast wil ze weten of voor vervangende tewerkstelling in het kader van het loopbaankrediet, de landingsbanen en het zorgkrediet de middelen voor jobcreatie kunnen worden aangewend. In dat geval gaan de middelen die in het akkoord worden uitgetrokken voor jobcreatie immers niet exclusief naar nieuwe jobs.

De minister antwoordt dat er wordt voortgebouwd op het federale systeem voor arbeidsduurvermindering. Dat systeem verplicht vervangende tewerkstelling. Voor de zware beroepen in een systeem van continu diensten komt er een systeem van arbeidsduurvermindering gecompenseerd door vervangende tewerkstelling. De Vlaamse regering trekt daarvoor een budget van 486 miljoen frank uit. Voor het overige personeel engageren de sociale partners zich ertoe om met 369 miljoen frank uit de sociale maribel IV een gelijkaardig systeem van arbeidsduurvermindering uit te werken.

De heer Stefan Van Eekert antwoordt namens de minister dat de landingsbanen, het zorgkrediet en het loopbaankrediet zijn geënt op het systeem van

loopbaanonderbreking, waarvoor een vervangingsplicht geldt. Als iemand tijdelijk uitstapt, komen er bij de voorzieningen subsidies vrij om de vervanging te betalen. Landingsbanen, loopbaankrediet en zorgkrediet brengen bijgevolg geen extra kosten met zich mee. De Vlaamse overheid heeft niets in te brengen over de middelen van de sociale maribel. Het zijn de sociale partners die hierover afspraken maken. In het akkoord wordt geopteerd voor arbeidsduurvermindering voor niet zware beroepen en meer omkadering binnen de voorzieningen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat er volgens de beleidsbrief Werkgelegenheid van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme 700 extra jobs kunnen bijkomen in de Vlaamse social-profitsector via middelen van de sociale maribel III en IV. Spreker had echter begrepen dat deze middelen reeds vastlagen voor de uitvoering van het sociaal akkoord en de omkaderende voorwaarden. De heer Stefan Van Eekert antwoordt namens de minister dat de middelen van de sociale maribel moeten worden gebruikt voor de creatie van bijkomende jobs. Door de middelen van de sociale maribel te koppelen aan de arbeidsduurvermindering, komen er bijkomende jobs.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of de centra voor geestelijke gezondheidszorg onder het akkoord vallen. De minister antwoordt dat de centra buiten het akkoord vallen met betrekking tot de *loonharmonisering*. Zij kregen immers een loonharmonisering ten aanzien van de psychiatrische sector in het kader van het decreet betreffende de geestelijke gezondheidszorg. Alle andere maatregelen uit het akkoord zijn wel van toepassing op de centra geestelijke gezondheidszorg.

Mevrouw Sonja Becq benadrukt de behoefte *aan voldoende en voldoende gekwalificeerd personeel*. Werden er reeds afspraken met Onderwijs gemaakt ? De minister antwoordt dat om bijkomend personeel aan te trekken, het beroep aantrekkelijker moet worden ; dit kan onder meer via vorming. Ook volgend jaar zullen VIVO-middelen worden aangewend voor vorming. Mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs zal geen grote algemene campagnes voeren over verzorgende beroepen. Wel zullen de betrokken beroepsgroepen acties voeren in de scholen om leerlingen warm te maken voor hun beroep.

Mevrouw Sonja Becq vindt het belangrijk dat laaggeschoold personeel maximaal kan doorstromen. Werden er reeds afspraken met Onderwijs ge-

maakt, bijvoorbeeld om poetshulpen in de mogelijkheid te stellen betaald afwezig te zijn om een opleiding voor verzorgende te volgen ? Het is een probleem dat verschillende opleidingen voor de welzijnssector enkel in dagonderwijs kunnen worden gevolgd. De minister antwoordt dat dit kan worden georganiseerd via de VIVO-middelen. Vanaf 1 januari krijgen ze een volwaardig statuut voor de werkgever. Het decreet moet wel nog worden aangepast met betrekking tot het te subsidiëren kader.

Progr. 41.1 Algemeen Welzijnsbeleid

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey herinnert eraan dat de minister vorig jaar bij de begrotingsbesprekingen beloofde om progr. 41.1 Algemeen Welzijnsbeleid dit jaar meer te structureren. Dit is ook voor 2001 nog altijd onvoldoende gebeurd.

– Kwaliteitszorg

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat op ba. 33.03 'Allerhande subsidies in het kader van het welzijnsbeleid' onder meer 8 miljoen frank wordt uitgetrokken voor de totstandkoming van een steunpunt kwaliteitszorg. Daarnaast worden ook resultaatverbintenissen met de koepels afgesloten. Gaat het bedrag van 8 miljoen frank in een eerste fase naar de steunpunten ter versterking van een kwalitatief beleid binnen de voorzieningen ?

De heer Jan Casaert, afdelingshoofd Algemeen Welzijnsbeleid, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, antwoordt namens de minister dat naar aanleiding van de begroting 2000 overeenkomsten werden afgesloten met de koepels en de steunpunten voor de begeleiding van de voorzieningen bij de implementatie van het kwaliteitsdecreet. Omdat het ging om een experiment, werd zeer duidelijk in de overeenkomsten opgenomen dat er niet noodzakelijk een verlenging zou komen. De resultaten komen momenteel binnen. Samen met de minister zullen die worden geëvalueerd om te komen tot conclusies. Zonder op de ontwikkelingen vooruit te willen lopen, stelt spreker dat het in de toekomst wellicht interessanter zal zijn indien een steunpunt de voorzieningen ondersteunt, dan dat de overeenkomsten met de koepels worden voortgezet. De middelen in ba. 33.03 zijn een aanzet om in 2001 een steunpunt te kunnen creëren.

Mevrouw Sonja Becq vraagt wanneer de convenanten aflopen. De heer Jan Casaert antwoordt namens de minister dat de laatste convenanten eind

2000 aflopen. Mevrouw Sonja Becq vraagt of dit betekent dat de koepels waarvan de convenant reeds afloopt voor eind 2000 tot 1 januari 2001 in onzekerheid leven. Op dat ogenblik wordt immers pas beslist of men een steunpunt zal creëren. De minister antwoordt bevestigend. Mevrouw Sonja Becq repliceert dat ze vooral bezorgd is om de knowhow die intussen werd opgebouwd. Zal die worden overgebracht naar het nieuwe steunpunt ? De minister antwoordt dat er nog moet worden bekeken of alle middelen voor 2001 reeds naar het steunpunt gaan, of dat de bestaande convenanten worden voortgezet. Mevrouw Sonja Becq vraagt hierover duidelijkheid voor 1 januari 2001.

– *Inburgering*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, tijdens de Septemberverklaring mededeelde dat er 758 miljoen frank wordt uitgetrokken voor inburgering. Ze vindt daarvan 60 miljoen frank terug op progr. 41.7 Maatschappelijk Welzijn ba. 34.02 'Subsidies specifiek voor impulsprogramma's in het kader van het onthaalbeleid voor nieuwkomers', en 235 miljoen frank op progr. 41.1 Algemeen Welzijnsbeleid BA 01.03 'Provisieel krediet in het kader van de inburgering'. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Marijke Dillen vragen een overzicht van de besteding van de overige middelen. Hoeveel middelen gaan naar Welzijn, Onderwijs en Werkgelegenheid ? Volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zou het in Werkgelegenheid niet gaan om nieuwe middelen, maar om heroverwegingen.

Mevrouw Marijke Dillen betreurt dat de Vlaamse regering geen gecoördineerd inburgeringsbeleid voert. Door de verspreiding van de middelen over verschillende programma's, wordt het geheel minder transparant.

De minister antwoordt dat de middelen inderdaad verspreid zitten in Welzijn, Onderwijs en Werkgelegenheid. De middelen voor inburgering binnen Onderwijs zijn moeilijk te achterhalen. Binnen Onderwijs wordt zowel Nederlands gegeven binnen Basiseducatie, tweedekansonderwijs en volwassenenonderwijs. Daarbij kan moeilijk een onderscheid worden gemaakt tussen de uren die worden gevolgd door autochtonen of nieuwkomers. De minister belooft om bij de minister van Onderwijs de bedragen op te vragen die ze heeft doorgegeven aan de minister-president.

De minister antwoordt dat er voor nieuw beleid niet altijd nieuwe middelen nodig zijn. Hiertoe

kunnen ook heroverwegingen worden gedaan, zoals binnen Werkgelegenheid gebeurde.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat er nood is aan veel meer middelen voor inburgering. Zowel in 2000 als in 2001 wordt 235 miljoen frank uitgetrokken voor inburgeringstrajecten. In 2000 werden in enkele maanden tijd 1730 trajecten goedgekeurd met dit bedrag. Over de hele periode januari-december 2001 zal de vraag naar inburgeringstrajecten echter nog veel groter zijn, terwijl de middelen gelijk blijven. De minister beaamt dat er veel meer middelen nodig zijn. 2001 is een proefjaar. Er moet nu worden geïnventariseerd hoeveel middelen er juist nodig zijn.

Mevrouw Marijke Dillen noemt het een foute benadering om 235 miljoen frank voor inburgering in te schrijven op een provisioneel krediet (ba. 01.03). Hierdoor bestaat er immers geen duidelijkheid over hoe de middelen concreet zullen worden aangewend.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of het bedrag van 235 miljoen frank dat in de begroting 2000 werd uitgetrokken voor inburgering, is opgebruikt. Hoeveel onthaaltrajecten werden gerealiseerd ? De minister antwoordt dat er bij de lokale besturen een grote vraag is naar inburgeringstrajecten. Alle middelen kunnen dan ook worden uitgegeven. Er werden 1730 trajecten goedgekeurd op basis van de voorstellen van de verschillende lokale overheden.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat het veld vragende partij is voor een duidelijke regelgeving inzake inburgering. Het onthaalbeleid is heel verspreid ontstaan : zowel vanuit de OCMW-werking als vanuit het vrijwilligerswerk en de SIF-middelen. Momenteel is het nog onduidelijk hoe het beleid zal evolueren. Heeft de minister reeds een visie ? Mevrouw Patricia Ceysens vraagt of de Vlaamse regering een ontwerp van decreet inzake inburgering zal indienen.

De minister antwoordt dat in de periode november 2000-november 2001 de praktijk inzake inburgering moet worden geëvalueerd. Deze evaluatie zal de basis vormen voor een decreet. Een stuurgroep binnen de betrokken kabinetten volgt dit op. De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen zal ook nog een aantal werkbezoeken afleggen. Vervolgens moeten de resultaten worden samengelegd. De minister kan nu nog niet zeggen of een voorstel dan wel een ontwerp van decreet de voorkeur verdient. In elk geval moeten de middelen die momenteel verspreid zitten bij verschil-

lende ministers onder één koepel inburgering worden ingebracht.

De heer Felix Strackx en mevrouw Marijke Dillen vragen op basis van welke criteria men in aanmerking komt voor een inburgeringstraject. De minister antwoordt dat de doelgroep bestaat uit andersstalige meerderjarige nieuwkomers met een sociale achterstand en die hier voldoende lange tijd zullen verblijven. Bovendien moet het gaan om legalen. De twee belangrijkste groepen zijn politieke vluchtelingen die erkend zijn of de procedure doorlopen, en nieuwkomers in het kader van gezinshereniging. Of deze criteria ook in het decreet zullen worden opgenomen, moet samen met het Vlaams Parlement worden geëvalueerd.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de nieuwkomers een belangrijke doelgroep zijn binnen het SIF-programma. Een aantal SIF-projecten zouden in aanmerking kunnen komen voor erkenning als integratiedienst, aangezien ze daartoe aan alle voorwaarden beantwoorden. Worden er dit jaar bijkomende diensten erkend? Vorig jaar is dit slechts in zeer beperkte mate gebeurd. In het kader van het decreet etnisch-culturele minderheden worden een aantal cellen opgericht, bijvoorbeeld een cel voor de Roma-zigeuners en een cel voor de vluchtelingen. Spreker vindt dat een cel zinvol zou zijn geweest in het kader van de zigeunerproblematiek waarmee de stad Gent dit jaar werd geconfronteerd. Er moet volgens haar dringend een cel worden opgericht die zich bezig houdt met de begeleide terugkeer van vreemdelingen. Spreker vraagt hoe het zit met de coördinatie met het federale niveau. Heel veel opdrachten, waaronder huisvesting, worden afgeschoven op de OCMW's, terwijl de Vlaamse overheid zich te sterk beperkt tot onderwijs en werkgelegenheid. De manier waarop nieuwkomers tegen woekerprijzen worden gehuisvest, getuigt niet van een onthaalbeleid.

Spreker wijst erop dat er op het veld nood is aan wetenschappelijk onderzoek en methodieken inzake inburgering. Hoe ver staat het wetenschappelijk onderzoek rond nieuwkomers en kansarmoede waarvoor in het verleden middelen werden vrijgemaakt? Spreker vraagt ook informatie over het onderzoek naar de doelgroepen dat eind 2000 zou worden afgerond.

Mevrouw Fatia Bali, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er wetenschappelijk onderzoek werd uitgevoerd naar de toegankelijkheid van de voorzieningen voor minderheden. Er werd reeds gehoor gegeven aan het luik ervaringsdeskundigen. In opvolging van het project in-

tercultureel bemiddelaar binnen de welzijnssector, onderwijs en gezondheidszorg zal de opleiding van allochtonen tot ervaringsdeskundige worden gepromoot. Daarbij wordt geopteerd voor een inclusieve opleiding, en niet voor een categoriale opleiding.

Mevrouw Marijke Dillen leest in de toelichting bij de begroting dat het de bedoeling is om minstens 1500 onthaaltrajecten te subsidiëren. Hoe zal dat gebeuren? Waar zullen de trajecten worden opgestart, voornamelijk in de grote steden? Hoe zal de samenwerking met het lokale niveau verlopen?

Spreker herinnert eraan dat het Vlaams Parlement in een motie aan de Vlaamse regering heeft gevraagd om voor de opmaak van de begroting 2001 een actieplan voor het onthaal, de inburgering en de integratie van nieuwkomers aan het Vlaams Parlement voor te leggen. De minister beloofde bij de bespreking van de begrotingsaanpassing 2000 weldra een actieplan voor te leggen. Waar blijft dit plan? Spreker betreurt dat de regering geen gevolg geeft aan de motie van het Vlaams Parlement.

De minister antwoordt dat de Vlaamse regering een akkoord inzake inburgering heeft afgesloten. Ze beschouwt dit akkoord als het actieplan dat werd aangekondigd. Het plan werd rondgedeeld. Voor het zomerreces werd er uitvoerig aandacht aan besteed tijdens een vergadering van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen. In dat akkoord wordt 758 miljoen frank uitgetrokken voor inburgering. Volgens het plan kunnen de lokale besturen bijkomende inburgeringstrajecten aanvragen bij de Vlaamse overheid en daartoe een onthaalbureau aanduiden. De bijkomende inburgeringstrajecten zullen worden beoordeeld. Een criterium daarbij is of het onthaalbureau werkt volgens het driesporenbeleid dat de Vlaamse regering vooropstelt. Dit betekent dat het inburgeringstraject drie onderdelen moet bevatten: 1) Nederlands tweede taal; 2) maatschappelijke vorming; 3) oriëntatie naar de arbeidsmarkt. Het beleid wordt uitgewerkt door een stuurgroep waarin de verschillende betrokken kabinetten zijn vertegenwoordigd.

De Mercator Hogeschool kreeg de opdracht om de operationalisering van een centrale telefonische tolkdienst voor te bereiden. Deze dienst zou op 1 december 2000 van start gaan. Mevrouw Marijke Dillen vraagt of deze timing wordt gehandhaafd, en of het bedrag van 9 miljoen frank dat de minister hiervoor wil uittrekken in de 235 miljoen frank van ba. 01.03 vervat zit. Mevrouw Riet Van Cleu-

venbergen spreekt haar waardering uit over het cliëntvolgsysteem en de tolkencentrale.

Mevrouw Fatia Bali, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de Mercator Hogeschool de opdracht kreeg om een concept voor een tolkdienst uit te werken. Het is de bedoeling met vijftig tolken van start te gaan. De vraag naar tolken is zeer groot, zowel bij de OCMW's, als bij de stedelijke diensten en bij andere voorzieningen. Aanvankelijk was het de bedoeling dat er een federale tolkdienst kwam, maar de federale regering besliste om niet onmiddellijk in het initiatief in te stappen. Vlaanderen wil nu reeds zijn verantwoordelijkheid opnemen. De Mercator Hogeschool heeft dit concept uitgewerkt van september tot eind november. Er moet nog worden bekeken waar de tolkdienst wordt ondergebracht, bij de overheid of in een onafhankelijke VZW. Vervolgens moet worden nagegaan hoe de tolken zo optimaal mogelijk kunnen worden ingezet in heel Vlaanderen en Brussel. Zodra de tolkdienst operationeel is, met name eind januari 2001, zal de minister naar het federale niveau terugkoppelen. Waarschijnlijk zal op dat ogenblik blijken dat het Vlaamse aanbod niet volstaat voor de zeer grote vraag naar tolken. Er kan dan met het federale niveau worden onderhandeld om het aanbod uit te breiden.

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat de operationalisering van de tolkdienst twee maanden vertraging heeft opgelopen, aangezien de minister de datum van 1 december 2000 had vooropgesteld. Spreker vraagt of een budget van 9 miljoen frank voldoende is voor vijftig tolken en de administratieve omkadering. De minister verduidelijkt dat het niet gaat om voltijdse tolken, maar om tolken die per opdracht worden betaald. Het bedrag van 9 miljoen frank is inderdaad inbegrepen in de 235 miljoen frank op ba. 01.03.

Mevrouw Fatia Bali, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de oorspronkelijke datum van 1 december 2000 inderdaad werd verlaten, omdat de Mercator Hogeschool het onderzoek niet tijdig kon uitvoeren. Eind november zal een rapport worden uitgebracht. In de maanden december en januari zal de opstart worden voorbereid. 9 miljoen frank is inderdaad onvoldoende voor een tolkdienst die Vlaanderen, Wallonië en Brussel omvat. Het bedrag zal worden aangewend voor de opstart in Vlaanderen. Nadien zullen alle bevoegde ministers worden aangesproken.

Mevrouw Marijke Dillen vermoedt dat de vijftig tolken min of meer fulltime zullen moeten werken

aangezien de vraag dermate groot is. Daarmee rekening houdend, zal er nog een tekort zijn aan middelen zelfs wanneer de andere overheden hun verantwoordelijkheid opnemen.

– OCMW's

Mevrouw Marijke Dillen noemt de 3 miljoen frank op ba. 12.27 'Allerhande kosten voor vormingsprogramma's voor leidinggevendenden' een verspilling van middelen. Ze vindt dat niet de Vlaamse overheid, maar wel de OCMW-raadsleden terzake inspanningen moeten leveren. Zelfs al was dit een taak voor de Vlaamse overheid, dan nog moesten deze middelen niet worden uitgetrokken door de minister bevoegd voor Welzijn, maar wel door de minister bevoegd voor Binnenlandse Aangelegenheden en door de gemeenten en steden. Vindt er overleg plaats met de andere ministers en de andere niveaus ?

De minister antwoordt dat er twee sporen worden bewandeld voor de herwaardering van de lokale mandatarissen : een betere vorming en ondersteuning en een betere verloning. Welzijn is daarbij bevoegd voor de vorming van de OCMW-mandatarissen, aangezien dit betrekking heeft op het lokaal sociaal beleid. Voor de vorming van de gemeenteraadsleden worden middelen uitgetrokken op de begroting van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden. Inzake vorming wordt nauw samengewerkt met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en met de gemeenten zelf. Nieuwe OCMW-raadsleden moeten uiteraard ook gedeeltelijk zelf investeren in vorming. Een basispakket vorming dat door de Vlaamse overheid wordt aangeboden is zeker zinvol om de kwaliteit van het lokale bestuur te verhogen. Het bedrag van 3 miljoen frank is een eenmalig krediet dat slechts om de zes jaar wordt uitgetrokken. Hiermee wordt geïnvesteerd in de mandatarissen aangesteld voor de volgende vijf jaar.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de middelen voor vormingsprogramma's voor leidinggevendenden de voorbije jaren werden aangewend voor de vorming van leidinggevendenden in voorzieningen. In 2001 zullen de middelen echter worden aangewend voor de vorming van OCMW-raadsleden. Kunnen de leidinggevendenden van voorzieningen nog vorming volgen ? Hieraan is vooral behoefte in het kader van de implementatie van het kwaliteitsdecreet.

De heer Jan Casaert, afdelingshoofd Algemeen Welzijnsbeleid, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, antwoordt namens de minister dat in

1998 en 1999 inderdaad middelen werden uitgetrokken voor vormingsprogramma's voor leidinggevend. Deze programma's werden bij wijze van experiment georganiseerd. De middelen voor de vorming van leidinggevend worden nu geïntegreerd in ba. 41.01 'Dotatie aan de DAB Cicov'. Het bedrag van 3 miljoen frank op ba. 12.27 zijn nieuwe middelen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of het nieuw boekhoudsysteem en de meerjarenplanning kunnen leiden tot een sterke stijging van het budget van de OCMW's, en of hieruit conflicten kunnen ontstaan tussen de gemeenten en de OCMW's. De minister antwoordt dat ze ervan overtuigd is dat de gemeenten inderdaad zullen klagen over de extra kosten die de nieuwe OCMW-boekhouding met zich mee brengt, onder meer voor de aanpassing van het informaticasysteem. Om deze reden wordt er bij de gemeenten op aangedrongen om de nieuwe OCMW-boekhouding zo snel mogelijk in te voeren, zodat de kosten voor de aanpassing van de informatica aan de nieuwe boekhouding samenvallen met de kosten verbonden aan de invoering van de euro. De meeste OCMW's stappen in 2001 en 2002 in. Totnogtoe zijn er slechts 13 die wachten tot 2003.

Mevrouw Sonja Becq noemt de begeleidingsmaatregelen in het kader van de nieuwe OCMW-boekhouding positief.

De heer Koen Helsen leest in de toelichting bij ba. 12.25 'Allerhande uitgaven voor sensibilisering en informatieverstrekking rond de implementatie van de OCMW-boekhouding' dat er 8 miljoen frank wordt uitgetrokken voor de loonkosten van ontvangers. Wat betekent dit concreet? Voorts vraagt spreker of de OCMW's moeilijkheden kunnen onderkennen met hun informaticasysteem. Dat systeem is reeds afgestemd op de nieuwe boekhouding, terwijl de OCMW's nog tot 1 januari 2003 kunnen wachten om de nieuwe boekhouding in te voeren.

De minister antwoordt dat de Vlaamse regering dit jaar heeft beslist om de datum voor de veralgemeende inwerkingtreding van de nieuwe OCMW-boekhouding te verschuiven naar 1 januari 2003, onder meer omdat de Vlaamse overheid een aantal engagementen inzake begeleiding niet kon nakomen. Er wordt nu 8 miljoen frank uitgetrokken om gemeentelijke ontvangers aan te trekken die zich bezig houden met de begeleiding. Veerle De Beuckeleer, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de gemeenten ervoor opteren om hun boekhouding te wijzigen in de richting van de nieuwe OCMW-boekhouding. De OCMW-boekhouding is dus een voorloper voor een betere gemeen-

teboekhouding. Minister Sauwens heeft een aantal professoren aangetrokken om de afstemming voor te bereiden.

Mevrouw Sonja Becq leest in de beleidsbrief met betrekking tot het lokaal sociaal beleid dat er veel aandacht zal worden besteed aan de dialoog met alle betrokkenen op lokaal vlak. Is het hier dat men het sociaal huis moet situeren, waarvan sprake in de toelichting bij BA 33.08 'Subsidies voor de afstemming van de eerstelijnsdiensten in de welzijnssector'? Wat houdt dat sociaal huis juist in? Waarvoor wordt het bedrag van 10 miljoen frank aangewend? Is het sociaal huis een netwerk van lokale besturen? Er is ook sprake van pilootprojecten. Wat is hun opdracht? Hoe worden ze goedgekeurd? Ook de heer Koen Helsen vraagt meer duidelijkheid over het sociaal huis.

Mevrouw Sonja Becq leest voorts in de beleidsbrief dat de minister de samenwerking tussen OCMW's onderling, tussen OCMW's en gemeenten en tussen OCMW's en de privé-sector wil ondersteunen. Staan de middelen hiervoor ingeschreven op ba. 33.08 'Subsidies voor de afstemming van de eerstelijnsdiensten in de welzijnssector' of op ba. 33.03 'Allerhande subsidies in het kader van het welzijnsbeleid'? Wie komt in aanmerking voor deze experimenten?

De minister geeft toe dat er nog veel onduidelijkheid bestaat over het sociaal huis. In samenwerking met de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten werd reeds een inventaris opgemaakt van alle welzijnstaken die op lokaal niveau worden vervuld door de OCMW's, de gemeenten en de centra voor algemeen welzijnswerk. Deze studie toont aan dat het sociaal beleid in alle gemeenten anders wordt georganiseerd. Er bestaat geen duidelijke taakafbakening. Vaak is het de sterkte van een schepen van Sociale Zaken of van de OCMW-voorzitter die bepaalt welk niveau welke taken uitoefent. Dit betekent dat het voor de minister van Welzijn niet gemakkelijk is om van bovenuit het concept voor een sociaal huis uit te werken.

De minister antwoordt dat er samenwerkingsverbanden zijn ontstaan tussen de OCMW's. In de begroting 2001 wordt ernaar gestreefd om samen met de betrokkenen te komen tot een integratie van het lokaal sociaal beleid. Er wordt op ba. 33.08 10 miljoen frank uitgetrokken voor een afstemming op de eerste lijn door de financiering van goede praktijkvoorbeelden van samenwerking tussen OCMW's, gemeenten en centra voor algemeen welzijnswerk. De minister heeft nog geen regelgeving voor ogen over hoe dit concreet zal gebeuren.

Op termijn moet het lokaal sociaal beleid in een decreet worden uitgewerkt. Er wordt voortgewerkt met experimenten waarbij OCMW's samenwerken. Uit deze lokale dynamiek zal het sociaal huis voortvloeien. Het moet van onderuit ontstaan, en zal er bijgevolg in de verschillende steden en gemeenten verschillend uitzien. Essentieel is een herdefiniëring van de kerntaken van het lokaal sociaal beleid en de financiering ervan. Dit antwoord werd ook gegeven aan de OCMW-maatschappelijk werkers die overwerkt zijn omdat ze met steeds minder personeel steeds meer taken moeten uitvoeren. Met betrekking tot de vorming van de maatschappelijk werkers bij het OCMW antwoordt de minister dat ze vorming moeten volgen in het kader van de Kelchtermans-akkoorden.

Mevrouw Sonja Becq vernam in de beleidsbrief dat de minister bij de ontwikkeling van het lokaal sociaal beleid een beroep wil doen op de ervaringsdeskundigheid van gebruikers en voorzieningen. Wat is de relatie met de welzijnsraden die reeds in verschillende gemeenten bestaan? Veerle De Beuckeleer, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat het de bedoeling is een link te leggen met de opleiding tot ervaringsdeskundige en met verenigingen waar armen het woord voeren. In sommige gemeenten is er een OCMW-raad en een welzijnsraad, maar in andere gemeenten is er geen welzijnsraad. De dialoog met verenigingen waar armen het woord voeren, moet vorm krijgen.

Spreker vraagt of hiervoor speciale kredieten worden uitgetrokken. De minister antwoordt dat dit een extra aandachtspunt is in het kader van de ondersteuning van goede praktijkvoorbeelden. Er werd een hoorzitting georganiseerd met verenigingen waar armen het woord voeren. Ze uitten zeer veel klachten over de beperkte toegankelijkheid van de OCMW's. Er bestaat voor deze verenigingen vaak nog geen mogelijkheid om met het OCMW een gesprek te voeren. Men moet niet altijd werken met meer subsidies. Men kan ook tijdens vorming meer bekendheid geven aan goede initiatieven, bijvoorbeeld hoe ervaringsdeskundigen zijn ingeschakeld in de OCMW's.

Spreker vindt het belangrijk dat, voor welk concept van sociaal huis ook wordt gekozen, kansarmen steeds een beroep kunnen blijven doen op het OCMW, en daar eventueel worden doorverwezen.

Spreker begrijpt dat de minister in een sensibilisering voorziet van experimenten en het versterken van reeds bestaande netwerken. Enerzijds is er een sensibiliseringskrediet waarin dat wordt opgenomen en anderzijds het krediet voor de afstemming

op de eerste lijn. Worden hiermee dezelfde of verschillende zaken gefinancierd? De minister antwoordt dat ze nog niet weet hoe deze twee kredieten zullen worden aangewend. Als men goede praktijkvoorbeelden een kans geeft moet men daarover nadien ook communiceren. Binnen de thuiszorg werden kredieten uitgetrokken om goede praktijkvoorbeelden te financieren. De minister wil hetzelfde doen voor de OCMW's, het lokaal bestuur en de centra voor algemeen welzijnswerk. Als zij een project indienen over hoe zij naar de toekomst een op elkaar afgestemd lokaal sociaal beleid gestalte willen geven, kan er een projectsubsidie worden toegekend.

Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe het debat over de kerntaken van het lokaal sociaal beleid zal worden gevoerd. De minister antwoordt dat er in eerste instantie een algemeen debat moet worden gevoerd binnen de Vlaamse regering. Dit wordt voorbereid door minister Sauwens en minister Vogels. In het voorjaar 2001 zullen per provincie ronde-tafelgesprekken worden georganiseerd met vertegenwoordigers van de lokale besturen. Er wordt ook nauw samengewerkt met de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten. Veerle De Beuckeleer, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat in het kader van het uittekenen van het lokaal sociaal beleid dit jaar een onderzoek is gestart vanuit het perspectief van de cliënt naar de toegankelijkheid van de verschillende voorzieningen. Men gaat na waarom iemand bij een OCMW dan wel bij een centrum voor algemeen welzijnswerk belandt.

Mevrouw Sonja Becq vreest dat de OCMW's door de hoge werkdruk geen tijd zullen hebben voor vorming op het vlak van schuldbemiddeling. Mevrouw Marijke Dillen noemt de preventiecampagne schuldbemiddeling een positief initiatief. Volgens spreker moet schuldbemiddeling een absolute prioriteit worden. Wat houdt de preventiecampagne in? Volgens spreker is er nood aan veel ingrijpendere maatregelen. Ze betreurt dat dit geen Vlaamse bevoegdheid is. Zo zouden op federaal niveau de mogelijkheden van kredietverlening moeten worden beperkt. Heeft de minister hierover reeds met de federale overheid overleg gepleegd?

Veerle De Beuckeleer, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er in het voorjaar een interministeriële conferentie heeft plaatsgevonden. Er werd een volledig actieplan rond schuldoverlast uitgewerkt. Een van de onderdelen was dat de minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, de heer Johan Vande Lanotte, samen met de verschillende ge-

meenschappen een onderzoek zou laten uitvoeren rond jongeren en krediet. Men verwachtte dat de conclusies van dat onderzoek zouden leiden tot een preventiecampagne die gericht is op de zeer specifieke doelgroep van jongeren. Dit is een Vlaamse bevoegdheid. De minister voegt hieraan toe dat er met minister Vande Lanotte afspraken werden gemaakt over een kredietcentrale. Er is inderdaad meer nodig dan preventie. De minister verwijst terzake naar het nationale actieplan inzake armoede.

Mevrouw Marijke Dillen stelt vast dat in progr. 41.8 Integratie Kansarmen ba. 33.10 'Subsidies voor experimenten met een bovengemeentelijke draagwijdte inzake kansarmoede en ter ondersteuning van privaatrechterlijke verenigingen die activiteiten ter bestrijding van kansarmoede ontplooiën' ook aandacht aan schuldbemiddeling wordt besteed. Ze dringt erop aan dat in 2002 de middelen voor schuldbemiddeling, die nu verspreid zijn, in één programma worden gebundeld.

– Kinderrechten

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt welke middelen aan de Gezins- en Welzijnsraad worden toegekend. Welke vragen om advies worden door de minister en andere instanties aan deze raad gericht ?

De minister antwoordt dat de Gezins- en Welzijnsraad zoals elke adviesraad binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap enkel zitpenningen toekent aan de leden. Deze zitpenningen zijn voor elke raad even hoog. Minister Sauwens heeft beloofd om deze penningen, die veel te laag zijn, op te trekken. In het decreet waarin de raad wordt opgericht, wordt niet voorzien in extra ambtenaren die de raad ondersteunen. De raad wordt wel intens ondersteund vanuit de administratie.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt hoe de Adviserende Beroepscommissie en de Kind-effectenraad, die een belangrijke opdracht heeft inzake kindeffectrapportering, worden ondersteund.

Mevrouw Trees Merckx Van Goey stelt dat kinderrechten een belangrijk aandachtspunt zijn in het regeerakkoord van de Vlaamse regering, maar dat dit budgettair niet wordt vertaald. Het bedrag van 5 miljoen frank op ba. 33.06 'Subsidies voor de aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten inzake kinderrechten' komt ongeloofwaardig over. In de begroting 2000 werd nog 4 miljoen frank uitgetrokken voor het Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Welzijn van Kinderen en

Gezinnen (VCBWKG) (ba. 33.01). In 2001 valt de ondersteuning voor dat centrum volledig weg. In 2000 werd ook nog 9 miljoen frank toegekend aan Child Focus – Europees Centrum voor Vermiste en Seksueel Misbruikte Kinderen (ba. 33.04). Deze middelen werden heel specifiek toegekend aan kinderen en kinderrechten. Nu is dat slechts 5 miljoen frank. Dit betekent dat de minister van Welzijn als coördinerend minister voor de kinderrechten minder middelen uittrekt voor kinderrechten dan de minister bevoegd voor Jeugd, de heer Bert Anciaux. Welk nut had het om Child Focus vorig jaar te ondersteunen, als deze steun dit jaar wegvalt ? Hoe wordt het bedrag van 5 miljoen frank concreet besteed ?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt het wel positief dat er middelen worden uitgetrokken voor de Kinderrechtencoalitie. Dit werd reeds gevraagd in een amendement dat werd ingediend naar aanleiding van de begrotingsbespreking 2000.

Mevrouw Marijke Dillen vindt de aandacht voor kinderrechten positief, maar niet vergaand genoeg. Budgettair gezien vindt ze een bedrag van 5 miljoen frank onvoldoende. Spreker stelt dat niet enkel de rechten van kinderen, maar ook hun plichten moeten worden benadrukt. Hoewel dit belangrijk is voor een stabiele opvoeding, wordt dit nogal eens vergeten.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt het positief dat de minister bevoegd voor Jeugd, de heer Bert Anciaux, zo veel middelen uittrekt voor kinderrechten. Dit toont aan dat minister Vogels goed werk levert als coördinerend minister. Spreker wijst erop dat er binnen Welzijn ook elders middelen gaan naar kinderrechten, bijvoorbeeld voor de uitbouw van de integrale jeugdhulpverlening waarvoor 100 miljoen frank wordt uitgetrokken. Dit gebeurt vanuit het oogpunt van de rechten van het kind. Ze vermoedt dat ook nog op andere terreinen binnen Welzijn de rechten van het kind het uitgangspunt zijn. Bijgevolg gaat meer dan 5 miljoen frank naar kinderrechten. Spreker vermoedt dat het bedrag van 5 miljoen frank ook kan worden aangevuld met de middelen op ba. 33.03 'Allerhande subsidies in het kader van het welzijnsbeleid'.

Mevrouw Sonja Becq vraagt welke initiatieven inzake kinderrechten dan wel vallen onder ba. 33.03. Ze vindt daar niets van terug in de begroting. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt dat ba. 33.03 duidelijk geen middelen bevat voor kinderrechten, aangezien van de 13 miljoen frank 2 miljoen frank gaat naar het tijdschrift Botsing, 8 miljoen frank naar het kwaliteitsbeleid in de voorzieningen en 3

miljoen frank naar kleinere initiatieven met sectoroverschrijdend karakter. De minister antwoordt dat deze initiatieven betrekking kunnen hebben op kinderrechten.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey noemt het toeval dat er in de begroting van minister Anciaux middelen worden ingeschreven voor kinderrechten. Ze betwijfelt dat hierover overleg heeft plaatsgehad met de minister van Welzijn. Ze stelt dat de middelen kaderen in progr. 45.1 Jeugd en Sport, ba. 33.03 'Subsidies voor experimentele en vernieuwende initiatieven voor de jeugd', en dat er tijdens de bespreking in de Commissie voor Cultuur, Media en Sport helemaal geen sprake was van kinderrechten toen uitleg werd gevraagd over de besteding van deze middelen. Dit toeval is dat de kinderrechtencommissaris in september een initiatief neemt rond het kinderrechtenfestival en dat de minister enkele dagen voordien besliste om deze middelen toe te kennen aan tal van kinderrechtenprojecten.

De minister antwoordt dat de 9 miljoen frank voor Child Focus werd geschrapt op vraag van de leden van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen, omdat het gaat om een federaal instituut. Vorig jaar werden er voor het laatst middelen toegekend omdat de Franstalige Gemeenschap ook middelen zou toekennen. Nadien bleek echter dat zij dat niet deed.

Bij de begrotingsaanpassing 2000 werd gevraagd dat het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies een knowhow zou opbouwen rond kinderrechten. Mevrouw Marijke Dillen vraagt een stand van zaken. De minister antwoordt het centrum de opdracht kreeg om te werken rond opvoedingsondersteuning en technieken inzake kindeffectrapportage te ontwikkelen. De minister zal een rapport met een stand van zaken van de realisaties bezorgen. Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt dat ze naar de resultaten uitkijkt.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt dat de knowhow bij het Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen niet verloren mag gaan. Dat centrum werkte in het verleden rond twee peilers: kinderrechten en het gezin. Vorig jaar werden de middelen door een amendement van de meerderheid van 8,9 miljoen frank naar 4 miljoen frank teruggebracht. Dit jaar worden geen middelen meer uitgetrokken. Waar gaan deze middelen naartoe?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey leest in de toelichting dat de minister pleit voor veel overleg met

het kinderrechtencommissariaat en met organisaties die op het terrein actief zijn inzake kinderrechten, met respect voor hun autonomie. Spreker benadrukt dat het kinderrechtencommissariaat niet voortdurend moet worden ingezet om het beleid van de uitvoerende macht in te vullen. Bij de oprichting van het kinderrechtencommissariaat werd er voor geopteerd dat het zou gaan om een onafhankelijke instantie, verbonden aan het Vlaams Parlement.

De minister antwoordt dat het binnen ba. 33.06, waarvoor een bedrag van 5 miljoen frank wordt uitgetrokken, vooral de bedoeling is om de Kinderrechtencoalitie te ondersteunen. Vandaar dat er sprake is in de toelichting van 'overleg met de kinderrechtencommissaris en met de organisaties die op het terrein actief zijn'. Het is geenszins de bedoeling om de kinderrechtencommissaris in te palmen. Zij beschikt wel over een knowhow. De minister gaat ervanuit dat de commissie ermee instemt dat de kinderrechtencommissaris door de regering wordt geraadpleegd, bijvoorbeeld in het kader van de jaarlijkse schriftelijke verslaggeving van de regering aan het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris omtrent de implementatie van het VN-verdrag van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of er binnen de administratie Welzijn voldoende personeel is om het beleid inzake kinderrechten op te volgen. De minister antwoordt dat dit niet het geval is, maar dat ook de andere administraties voor coördinerend beleid onderbemand zijn. Dit is het verhaal van de personeelsimplementatie- en personeelsevaluatieplannen. Er wordt getracht om mensen aan te werven voor de ondersteuning van het coördinerend beleid. De oorzaak van dit personeelstekort ligt ook gedeeltelijk bij het Vlaams Parlement, dat vaak nieuwe coördinerend opdrachten creëert door de goedkeuring van bepaalde decreten, zonder dat in bijkomend personeel wordt voorzien.

– Er is een amendement van mevrouw Patricia Ceysens, de heer Guy Swennen, mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Simonne Janssens Vanoppen dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.10 Algemeen Welzijnsbeleid, "4.347,4 miljoen frank" te brengen op "4.343,4 miljoen frank" (verlaging met 4,0 miljoen frank) (am.nr. 70). In basisallocatie 12.21 (Algemene werkingskosten van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudie) wordt het niet-gesplitste krediet "15,4 miljoen frank" gebracht op "11,4 miljoen frank". Deze middelen moeten worden over-

geheveld naar gezinseducatie (zie amendement nr. 71)

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey zegt dat dit aan toont dat de amendering vorig jaar door de meerderheid wat voorbarig was.

– *Vlaams Zorgfonds*

Mevrouw Sonja Becq vraagt meer duidelijkheid over de reserve opgebouwd met de dotaties van 1999 en 2000, en over de dotatie aan het reservefonds. Bedraagt deze dotatie 12.058 miljoen frank of 4.058 miljoen frank? Spreker verwijst naar de opmerkingen van het Rekenhof (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001 nr. 16/1).

De minister antwoordt dat in 2001 op ba. 41.03 'Dotatie aan het zorgfonds' een dotatie van 4 miljard frank wordt toegekend aan het Zorgfonds. Deze dotatie wordt belegd in het Zorgfonds. Naast de dotatie van 4 miljard frank voor 2001 bevat het Zorgfonds in 2001 ook de opbrengsten van de 4 miljard frank die vorig jaar werd belegd. In totaal bedragen de ontvangsten van het Zorgfonds in 2001 5,140 miljard frank. Het reservefonds bevat 8 miljard frank, 4 miljard frank van de dotatie in 1999 en 4 miljard frank van de dotatie in 2000. Het Rekenhof vroeg in haar opmerkingen om de bedragen van 1999 en 2000 uit de balans te halen. De Vlaamse regering heeft dit gedaan.

De minister antwoordt dat in 2001 100 miljoen frank wordt uitgetrokken om de eigen Vlaamse zorgkas op te starten. Er zal daarbij onder meer nood zijn aan personeel. De Vlaamse zorgkas moet in 2001 ook al degenen opsporen die niet vrijwillig zijn aangesloten bij een zorgkas van een mutualiteit. Zij worden dan aangesloten bij de Vlaamse zorgkas. Men vermoedt dat het slechts over 1 percent van de bevolking gaat. Er kan ook een evolutie ontstaan waarbij men zich bij de Vlaamse zorgkas aansluit in plaats van bij een zorgkas van de mutualiteit. Mevrouw Sonja Becq vraagt zich af of 100 miljoen frank niet te veel is indien slechts 1 percent van de bevolking niet zou zijn aangesloten bij een mutualiteit. De minister antwoordt dat niemand de dekkingsgraad kent en vindt het positief als de 100 miljoen frank niet wordt opgebruikt.

Mevrouw Sonja Becq vraagt welke criteria voor de andere zorgkassen worden gehanteerd. De minister antwoordt dat er nog wordt onderhandeld over de middelen die de overheid aan de zorgkassen zal toekennen. Op de vraag van spreker of dat bedrag vergelijkbaar zal zijn met de 100 miljoen frank

voor de eigen zorgkas, antwoordt de minister ontkennend.

Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe het recht op zorg wordt gegarandeerd voor mensen die een zorgcheque krijgen. De minister antwoordt dat er nog wordt onderhandeld met de adviesgroep over de vraag of er al dan niet een voorrangrecht moet ontstaan voor mensen met een zorgcheque. Het voorrangrecht lijkt de minister geen goed idee omdat het jongeren discrimineert. Spreker brengt dit recht in verband met een kleine stijging van 1,7 percent van het aantal uren verleende gezinszorg. De minister antwoordt hierop dat deze stijging voor een deel wordt gecompenseerd door de maatregelen uit het interprofessioneel akkoord. Bovendien zal in 2001 de vraag naar uren gezinszorg in het kader van de zorgverzekering nog niet zo sterk stijgen, ten eerste omdat de zorgverzekering slechts op 1 juli van start gaat, en ten tweede omdat het gaat over zwaar zorgbehoevende en thuisblijvende ouderen die nu reeds een beroep doen op een vorm van betaalde gezinszorg. In de toekomst moeten er wel voldoende mensen thuiszorg bieden. Dankzij het Vlaams Intersectoraal Akkoord Social Profit wordt het beroep aantrekkelijker.

Uit de toelichting begrijpt mevrouw Sonja Becq dat het gemengd systeem van kapitalisatie en herverdeling het grootste gedeelte van de inkomensgebonden bijdragen zal gebruiken voor kapitalisatie. Voor spreker is het nieuw dat enkel de inkomensgebonden bijdragen voor kapitalisatie zullen worden gebruikt. Indien de algemene middelen voor het zorgfonds niet worden gekapitaliseerd, komt de financiering van de zorgverzekering in het gedrang.

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat iedereen vanaf 25 jaar een bijdrage van 360 frank per jaar zal moeten betalen. Dit is geen inkomensgebonden bijdrage maar een forfaitair bedrag, wat indruist tegen de filosofie van het decreet.

Spreker vraagt hoe de middelen van het Zorgfonds zullen evolueren. Ze stelt dat de minister-president aan de pers verklaarde dat het fonds over 35 tot 40 miljard frank zal beschikken. Op basis van de inkomsten uit beleggingen komt zij echter slechts tot een aangroei van 620 miljoen frank. Van de jaarlijkse dotatie van 4 miljard frank zullen ook reeds middelen worden besteed.

De minister antwoordt dat men aan 35 tot 40 miljard frank komt wanneer jaarlijks, en dit gedurende 35 tot 40 jaar, 4 miljard frank wordt gekapitaliseerd. Mevrouw Sonja Becq repliceert dat er jaar-

lijks geen 4 miljard frank wordt gekapitaliseerd, aangezien er reeds middelen worden besteed. De minister antwoordt dat dit jaar 360 miljoen frank wordt uitgegeven ; volgend jaar iets meer dan 1 miljard frank ; het jaar nadien wordt de 4 miljard frank volledig gebruikt. Dit staat wel nog niet helemaal vast. Voor de opstart van de zorgverzekering moet er nog duidelijkheid komen over de financiering. Een belangrijke vraag is hoeveel middelen van de 4 miljard frank reeds zullen worden besteed.

De minister stelt dat de zorgverzekering, die er kwam op initiatief van het Vlaams Parlement, een financieel avontuur is. Niemand weet hoeveel de zorgverzekering op termijn zal kosten. Tijdens de besprekingen van het voorstel van decreet was sprake van jaarlijkse uitbetalingen van 8 tot 12 miljard frank. Volgens de huidige prognoses komt men aan 30 tot 35 miljard frank voor een zorgverzekering waarvoor alle zorgbehoevenden in aanmerking komen. Om deze reden wordt ervoor geopteerd om met een beperktere zorgverzekering van start te gaan. Bovendien zijn er nog bevoegdheidsproblemen met het federale niveau. Er wordt gewerkt aan een inventaris van de juridische problemen en de akkoorden die nog nodig zijn met het federale niveau.

De minister verduidelijkt dat er wordt gestart met niet inkomensgebonden bijdragen. Reden is dat men voor het Sint-Hedwig akkoord nog niet over de mogelijkheid beschikte om inkomensgebonden bijdragen te vragen. Dergelijke bijdragen interfereren immers in het systeem van de sociale zekerheid, en in akkoorden met andere EU-landen. Op termijn moet men wel komen tot een systeem van inkomensgebonden bijdragen. De minister weet nu nog niet hoe dat systeem eruit zal zien of hoe hoog de bijdragen zullen zijn. Op 1 juli 2001 gaat een beperkte zorgverzekering van start. De regering heeft geopteerd voor een kapitalisatie van de inkomensgebonden bijdragen. De bijdragen worden door de zorgkassen, vooral ziekenkassen, geïnd. Voor het eind van het jaar zal de minister twee grote besluiten en een minidecreet indienen bij het Vlaams Parlement. Daarnaast moeten nog een aantal andere fundamentele beslissingen worden genomen voor de verdere uitbouw van de zorgverzekering.

Mevrouw Sonja Becq betwijfelt of het minidecreet tijdig zal zijn goedgekeurd om de zorgverzekering vanaf 1 juli 2001 op te starten.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat een kapitalisatie van 4 miljard frank haar meer gerust stelt dan een kapitalisatie van 800 miljoen frank. De minister ant-

woordt dat het principe van de kapitalisatie betrekking heeft op de volwaardige zorgverzekering, en niet op de opstartfase van een beperkte zorgverzekering. Naast de kapitalisatie van de persoonlijke bijdragen zal de Vlaamse overheid jaarlijks 4 miljard frank extra kapitaliseren om de moeilijke jaren op te vangen. De bijdragen worden gekapitaliseerd wanneer er een volwaardige zorgverzekering is. De opbrengsten ervan worden dan via repartitie in het systeem gebracht. Zo ver is men nog lang niet.

Mevrouw Sonja Becq betreurt dat de minister een prioriteit maakt van de leeftijd, in plaats van de graad van zorgbehoefte. Jongeren worden niet meegenomen in de zorgverzekering, terwijl het toch niet om een grote groep gaat. Dit gaat in tegen de filosofie van het decreet. De minister antwoordt dat het onverantwoord zou zijn om de zorgverzekering voor de hele doelgroep op te starten, aangezien men de kostprijs ervan niet kent. Mevrouw Sonja Becq pleit ervoor dat de middelen van het kijk- en luistergeld naar het Zorgfonds gaan.

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat aan de zorgkassen een subsidie van 830 miljoen frank wordt toegekend. Ze vermoedt dat dit is voor de eerste uitbetalingen. Oorspronkelijk werd in deze commissie gesteld dat in de thuiszorg 20.000 personen 3000 frank voor mantelzorg zouden krijgen en 20.000 personen 3.500 frank voor professionele zorg. De minister zei toen dat voor wie thuis wordt verzorgd de mogelijkheid moet bestaan om de subsidie voor mantelzorg en professionele zorg te cumuleren. Volgens spreker impliceert dit dat er geen 830 miljoen frank nodig is, maar wel 1,2 miljard frank. Ze vindt dit laatste bedrag niet terug in de begroting. Ofwel werd beslist dat cumuleren niet mogelijk is, ofwel moet de cumulatiemogelijkheid in de begroting worden ingeschreven.

De minister antwoordt dat ze een document heeft voorgelegd aan de Vlaamse regering om beide subsidies cumuleerbaar te maken. De regering heeft gevraagd om eerst nauwkeurigere simulatiegegevens te verzamelen. De filosofie achter het beleid is om wie thuis wordt verzorgd niet achter te stellen, en de mantelzorg te herwaarderen. Momenteel wordt getracht om met de beperkte gegevens waarover men beschikt, nieuwe financiële simulaties te maken voor de regering.

– *Buitenland*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat de middelen op ba. 12.26 'Allerhande uitgaven in ver-

band met het buitenlands welzijnsbeleid' dalen van 2,5 miljoen frank naar 1 miljoen frank. Ze vindt deze daling tegenstrijdig met de uitleg in de toelichting, die veeleer op een stijging van de middelen zou wijzen. Waarom werd dit budget verlaagd? Waar zijn deze middelen naartoe?

De heer Jan Casaert, afdelingshoofd Algemeen Welzijnsbeleid, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, antwoordt dat een begrotingsopmaak een zoeken is naar de juiste allocatie. Bij de opmaak van progr. 41.1 werd vooral gestreefd naar transparantie. Zo bevat ba. 12.26 enkel middelen die expliciet worden toegekend aan de invulling van de welzijnsakkoorden. Middelen voor allerhande randactiviteiten werden uit deze basisallocatie gelicht, en naar andere basisallocaties overgebracht. De middelen voor informatieverstrekking werden bijvoorbeeld overgeheveld naar ba. 41.01 'Dotatie aan DAB Cicov'. Vandaar de daling.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat er enerzijds een afzonderlijke basisallocatie is, met name 41.01 'Dotatie aan de DAB Cicov' met middelen voor allerhande communicatie- en informatieopdrachten voor de welzijnssector. Anderzijds worden ook nog op tal van andere basisallocaties middelen uitgetrokken voor communicatie en informatie over het beleid. Waarom worden niet alle middelen ondergebracht bij het Cicov?

De minister antwoordt dat er jaarlijks andere klemtonen worden gelegd. Zo is 2001 het internationaal jaar van de vrijwilliger. Het moet mogelijk zijn om daar promotie rond te voeren. Principieel heeft de minister er niets op tegen dat alle middelen bij het Cicov worden ondergebracht, maar ze vreest dat de commissieleden dan zullen opmerken dat ze in de begroting geen middelen terugvinden voor de promotie van het internationaal jaar van de vrijwilliger.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt een overzichtslijst van de verdragen die werden afgesloten en gevolgen hebben voor de bevoegdheid welzijn, met vermelding of het gaat om gemengde of gemeenschapsverdragen. Zijn er verdragen die nog aan het Vlaams Parlement moeten worden voorgelegd? Spreker vraagt ook meer informatie over het lidmaatschap bij internationale instanties en fora en over de bijdrage voor dat lidmaatschap. Meestal wordt er hiervoor een verdeling afgesproken tussen het federale niveau en de gemeenschappen. De heer Jan Casaert, afdelingshoofd Algemeen Welzijnsbeleid, antwoordt namens de minister dat dit overzicht zal worden bezorgd.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of ontwikkelingssamenwerking al dan niet zal worden gefederaliseerd. Op welke wijze zal de minister in 2001 reeds concreet aandacht schenken aan ontwikkelingssamenwerking? Vlaanderen kan bijvoorbeeld bij ontwikkelingssamenwerkingsprojecten aandacht besteden aan de rechten van het kind, dit in het kader van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Ook mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt meer duidelijkheid over de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking.

– *Vrijwilligers*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Marijke Dillen zijn blij met de extra aandacht voor de vrijwilliger in het kader van het internationaal jaar van de vrijwilliger. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt hoe dit internationale jaar wordt voorbereid.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt dat vrijwilligers een belangrijke rol in het welzijnslandschap vervullen. De overheid moet evenwel de deontologie van deze werkingen bewaken, niet door middel van reglementen, wel via vorming en opleiding van de vrijwilligers. Mevrouw Marijke Dillen is van oordeel dat vorming en opleiding vrijwillig moeten zijn, zoniet zal men heel wat vrijwilligers afschrikken. Mevrouw Sonja Becq is het hier niet mee eens. Vrijwilligers zijn vragende partij voor vorming, begeleiding en ondersteuning.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt zich af of er wel voldoende middelen worden uitgetrokken voor het vrijwilligerswerk. Voorts betreurt spreker dat de middelen voor vrijwilligerswerk niet gebundeld worden in de begroting. Ook mevrouw Sonja Becq vindt de 3 miljoen frank op ba. 12.28 'Allerhande uitgaven voor activiteiten inzake het internationaal jaar van de vrijwilliger' weinig: er kan niet veel meer mee worden gedaan dan het financieren van een campagne. Spreker stelt zich ook vragen bij de effectiviteit van de campagnes. De versterking van het bestaande vrijwilligerswerk door middel van vorming en ondersteuning lijkt haar belangrijker. Voorts vraagt spreker verduidelijking over de subsidies voor het georganiseerde autonome vrijwilligerswerk, en het ingebouwde vrijwilligerswerk. Deze zijn aan de lage kant.

De minister antwoordt dat een algemene vorming tot vrijwilliger geen zin heeft. Wel zin hebben specifieke vormen van opleiding die door de verenigingen en organisaties zelf worden gegeven. Bijgevolg gaan er geen middelen naar een vrijwilligers-

opleiding, wel naar die sectoren die met vrijwilligers werken. Hierdoor zijn de middelen voor vrijwilligerswerk niet gebundeld in de begroting. Volgend jaar moeten alle ministers een extra inspanning leveren om met reguliere middelen werk te maken van het jaar van de vrijwilliger. De organisaties die een beroep doen op het ingebouwde vrijwilligerswerk moeten hun vrijwilligers vormen. Zo moeten oppassers worden gevormd door de diensten voor gezinszorg. Eventueel kunnen hiertoe in het kader van het internationale jaar van de vrijwilliger projectsubsidies worden toegekend.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat de vrijwilligers vragen hebben over de onkostenvergoedingen en de verzekeringen. Niet al deze punten zijn in de federale voorstellen voor een statuut terug te vinden. De minister antwoordt dat het statuut van de vrijwilliger gedeeltelijk een federale bevoegdheid is. Het debat verloopt zeer moeilijk. In 2001 zal het federale niveau een statuut voor de vrijwilliger uitwerken, onder meer het fiscale aspect zal daarin aan bod komen.

Mevrouw Sonja Becq stelt een vraag over de relatie tussen het Platform voor het Voluntariaat en de provinciale steunpunten. Ze dacht dat de provinciale steunpunten vanuit het Platform provinciale ondersteuning bieden, en dat het Platform instond voor de algemene coördinatie. Onlangs vernam ze echter dat de provinciale steunpunten zijn ingebed in het provinciaal bestuur. Financiert de Vlaamse overheid bijgevolg het personeel van de provincies voor het steunpunt? Zijn de steunpunten volledig ingebed in de provincies of komt een deel van de knowhow uit het Platform?

De minister antwoordt dat de middelen voor de provinciale steunpunten inderdaad zijn ingebed in de provincies. Het personeel van de provincies wordt niet betaald. Er worden akkoorden gesloten met de provincies waardoor beide overheden voor middelen zorgen. Bedoeling is de vrijwilligers op lokaal vlak te ondersteunen en vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Het Platform voor het Voluntariaat staat niet boven de provinciale steunpunten; het staat er los van.

– *Opvoedingsondersteuning*

Er wordt verwezen naar progr. 41.4 Gezinsangelegenheden.

– Mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel dienen een amendement in dat ertoe strekt in de begrotingstabel Af-

deling I, het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.10 Algemeen welzijnsbeleid, "4.347,4 miljoen frank" te brengen op "4.351,9 miljoen frank" (verhoging met 4,5 miljoen frank) (am.nr. 69).

Mevrouw Sonja Becq onderstreept dat er vooruitgang moet worden geboekt wat betreft gezins- en opvoedingsondersteuning vanuit een centrale instantie. In de administratie moet een cel worden voorzien met het oog op inventaris, evaluatie, coördinatie, uitwerking van een globaal kader en wetenschappelijke ondersteuning inzake gezins- en opvoedingsondersteuning. Daar moet geen massa geld aan worden besteed. Een paar personeelsleden volstaan. Daarom willen de indieners 4,5 miljoen frank inschrijven in het programma Algemeen Welzijnsbeleid.

Minister Mieke Vogels antwoordt dat wie om meer vraagt, bereid moet zijn aan iets anders middelen te onttrekken. De minister denkt dat het krediet in het kader van het voorstel van decreet betreffende opvoedingsondersteuning dat nu voorligt in de commissie en dat de wat voorbijgestreefde vorm van gezinseducatie wil vervangen door een meer moderne aanpak, kan worden gebruikt als centraal krediet. Mevrouw Sonja Becq vindt dit niet voldoende.

Progr. 41.2 Bijzondere jeugdbijstand

Mevrouw Sonja Becq vindt de overheveling van 10 miljoen frank van het *Fonds bijzondere jeugdbijstand* (ba. 41.02) naar het algemeen welzijnswerk tegenstrijdig met de grote noden in de bijzondere jeugdbijstand. Dat er voor de uitbouw van de bijzondere jeugdbijstand voldoende voorzieningen binnen het algemeen welzijnswerk nodig zijn, rechtvaardigt deze overheveling niet.

Op de vraag van mevrouw Sonja Becq over de daling van de middelen voor weddedrift van 1,1 procent in 2000 naar 0,7 procent in 2001 bij het Fonds bijzondere jeugdbijstand antwoordt de heer Herbert Van Keymeulen, afdelingshoofd bijzondere jeugdbijstand, departement WVC, namens de minister dat dit te maken heeft met een normale evolutie van het personeelsverloop.

Mevrouw Sonja Becq vraagt waarom er 17,7 miljoen frank extra wordt toegekend aan het Fonds bijzondere jeugdbijstand voor de opvoeding van jongeren in pleeggezinnen. De heer Herbert Van Keymeulen antwoordt namens de minister dat de plaatsing in gezinnen jaarlijks toeneemt, onder meer omdat de voorzieningen volzet zijn.

Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Patricia Ceysens en de heer Koen Helsen vragen of er naast de middelen die in de begroting 2000 werden uitgetrokken voor *de capaciteitsuitbreiding van de voorzieningen voor bijzondere jeugdbijstand* nog bijkomende middelen nodig zijn. Mevrouw Veerle Declercq vindt het positief dat de capaciteit van de voorzieningen wordt uitgebreid, maar vraagt ook extra aandacht voor de nazorg.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Patricia Ceysens en mevrouw Marijke Dillen vragen verduidelijking over de capaciteitsuitbreidingen in Brussel-Halle-Vilvoorde, Antwerpen en Mechelen. Gaat er ook bijkomende aandacht naar andere regio's?

De minister antwoordt dat er dit jaar geen verdere capaciteitsuitbreiding komt. De bedragen die in 1999 en 2000 werden geïnvesteerd, zullen pas in 2001 hun volledige uitwerking hebben. In 2001 moet een stand van zaken worden opgemaakt om voor de volgende jaren een programmatie te kunnen opmaken. Er werd dit jaar wel 100 miljoen frank uitgetrokken voor de integrale jeugdhulpverlening. Dit is nodig om de bijzondere jeugdzorg bijzonder te houden. De heer Herbert Van Keymeulen voegt hier namens de minister aan toe dat het ook belangrijk is dat de input en de output wordt beheerst. Dit kan via screening, diagnose en indicatiestelling.

De minister antwoordt dat de voorbije jaren het aantal plaatsen in de voorzieningen werd uitgebreid. In 1999 en 2000 werd in totaal 550 miljoen frank extra geïnvesteerd. In 2000 werd 300 miljoen frank uitgetrokken. Een deel van die middelen ging naar projecten en experimenten. De overige middelen werden toegekend voor capaciteitsuitbreidingen in de voorzieningen. Er kwam onder meer voor 189 miljoen frank een capaciteitsuitbreiding van de voorzieningen van 4648 naar 4848 plaatsen: de residentiële capaciteit werd uitgebreid met 41 eenheden, de (semi-)ambulante met 246 eenheden. Een plaats in een residentiële voorziening is gelijk aan een eenheid, een plaats in een semi-ambulante voorziening aan tweederde eenheid, en de begeleiding door een ambulante voorziening aan een derde eenheid. Deze plaatsen zijn ingevuld vanaf 1 augustus.

De minister vervolgt dat daarnaast tweemaal 20 miljoen frank werd uitgetrokken voor Brussel-Halle-Vilvoorde en de regio Antwerpen, waar geen opvang bestond voor de categorie 1bis jongens. In Antwerpen werd een oproep gedaan tot alle instel-

lingen die met moeilijke jongeren werken. Ze hebben samen met TIVO (tewerkstellingsinitiatieven vrij onderwijs) en TISO (tewerkstellingsinitiatieven stedelijk onderwijs), met de stad Antwerpen en de Vlaamse overheid een protocol ondertekend om tegen eind 2000 een concept te ontwikkelen over de noden waaraan de opvang moet beantwoorden. Er wordt daarbij specifieke aandacht aan de nazorg besteed. Totnogtoe was nazorg moeilijk omdat jongeren in Mol worden opgevangen, maar wanneer ze vrijkomen moeilijk over heel Vlaanderen kunnen worden begeleid. Door opvang in hun eigen regio te creëren, kan er een contract worden getekend dat ook na de opvang blijft voortlopen. Een mogelijk contract is dat waarbij de jongeren zich engageren om in deeltijds onderwijs een diploma te halen. Vandaar het belang van de betrokkenheid van TIVO en TISO. In Antwerpen zit men op het goede spoor.

De minister deelt mee dat zowel in Mechelen als in Antwerpen de stedelijke overheid zich ertoe heeft geëngageerd om voor accommodatie te zorgen. In Mechelen staat dit engagement wel op de helling nu er na de gemeenteraadsverkiezingen een coalitiewissel komt. De minister betreurt dit. De Vlaamse overheid is haar engagement wel nagekomen. Men moet beraden wat er nu in Mechelen zal gebeuren.

De heer Eric Berx, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat men in Brussel-Halle-Vilvoorde nog niet zo ver staat als in Antwerpen. Er werd wel reeds door verschillende organisaties binnen de Brusselse Welzijnsraad overleg gepleegd. Er werd ook een inventaris opgemaakt van wie wil meewerken en er werd een persoon als aanspreekpunt aangeduid. Momenteel voert de administratie gesprekken met de initiatiefnemers. Ook hier zullen zich waarschijnlijk problemen stellen op het vlak van infrastructuur.

Mevrouw Sonja Becq is bezorgd om de continuïteit van deze plaatsen. De minister antwoordt dat dit geen probleem is, aangezien het niet gaat om projecten maar om structureel te erkennen plaatsen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de *projecten en experimenten* in de bijzondere jeugdbijstand een voorafspiegeling zijn van hetgeen in het plan integrale jeugdhulpverlening wordt uitgewerkt. Zowel voor degenen die een beroep doen op de hulpverlening van projecten als voor de betrokken werknemers is hun continuïteit belangrijk. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey sluit zich hierbij aan en verwijst naar Oikoten, dat ondanks herhaaldelijke

vragen van de commissieleden nog steeds met jaarlijkse subsidies werkt.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey herinnert eraan dat de middelen voor projecten en experimenten in de begroting 2000 nog niet volledig werden toegekend. Kan de minister een lijst bezorgen van de projecten die intussen werden goedgekeurd?

De minister antwoordt dat een deel van de 300 miljoen frank die in 2000 werd ingeschreven in de begroting, wordt besteed aan projecten en experimenten. De administratie heeft reeds tachtig projecten geselecteerd op basis van drie beleidsprioriteiten: 1) projecten en experimenten inzake de moeilijkste jongeren; 2) projecten en experimenten inzake een herstelgerichte afhandeling van jeugd-delinquentie en 3) projecten en experimenten met een uitgesproken vernieuwend en/of ondersteunend karakter in de sector bijzondere jeugdzorg. Eerstdaags zal de administratie concrete voorstellen aan de minister voorleggen. Om de rechtszekerheid en continuïteit te vergroten, zullen een aantal projecten onmiddellijk voor twee jaar worden goedgekeurd. De minister belooft de lijst te bezorgen zodra het besluit er is.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Marijke Dillen, mevrouw Patricia Ceysens en de heer Koen Helsen vinden 10 extra plaatsen in de *gemeenschapsinstellingen* in het kader van de schrapping van artikel 53 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming onvoldoende. De minister antwoordt dat door de schrapping van artikel 53 minderjarigen vanaf 1 januari 2002 niet meer in een arresthuis voor volwassenen kunnen worden opgevangen. Totnogtoe ging dat voor maximaal 14 dagen. Er worden 10 extra plaatsen bijgebouwd in de gesloten afdeling De Hutten te Mol. Hierdoor kunnen jaarlijks 260 jongeren gedurende 14 dagen worden opgevangen. Gedurende deze veertien dagen moet de Vlaamse overheid de jongeren snel en juist doorverwijzen. Een capaciteitsuitbreiding met 10 plaatsen moet volstaan voor een dergelijke vorm van korte opvang. Mevrouw Patricia Ceysens merkt op dat jongeren vaak veel langer dan veertien dagen in gevangenissen verblijven. De minister antwoordt dat dit zal veranderen nu de Vlaamse Gemeenschap zowel bevoegd is voor de korte opvang als voor de doorverwijzing.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt verduidelijking over de stijging met 8,4 miljoen frank van de middelen voor constant beleid van de DAB gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdzorg (ba. 41.01). Ze stelt vast dat deze middelen onder

meer worden aangewend voor een vernieuwingsproces (modernisering van het didactisch materiaal, investeringen in arbeidsveiligheid, implementatie van een vernieuwd onderwijsproces). Spreker vermoedt dat er nog geen middelen worden uitgetrokken voor de afronding en implementatie van de procesanalyse inzake pedagogisch en therapeutisch handelen.

De minister antwoordt dat de personeelsimplementatie- en personeelsevaluatieplannen voor de gemeenschapsinstellingen reeds zijn afgerond. In de begroting 2000 werden extra middelen voorzien voor de onderwijsbegeleiding. De heer Karel Hendrickx, afdelingshoofd gemeenschapsinstellingen, departement WVC, vervolgt namens de minister dat het grootste deel van de kredieten voor personeel en infrastructuur niet binnen dit onderdeel van de begroting vallen. Dit onderdeel heeft enkel betrekking op de werkingskosten van de instellingen. Met betrekking tot het onderwijs kan worden gesteld dat het personeelsplan onderwijs helemaal klaar is. Het wordt volgende week bekrachtigd door de minister van Welzijn en de minister van Ambtenarenzaken. De middelen voor het personeel zullen ter sprake komen bij de begrotingscontrole 2001. Voor het onderwijs financiert het VIPA de bouw van nieuwe les- en sportlokalen in De Hutten en De Markten. Daar waar mogelijk vat men de systematische scholing aan. Een deel van de werkmiddelen in de begroting dienen hiervoor.

Mevrouw Patricia Ceysens merkt in de toelichting dat er een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen het aantal jongeren dat in een gemeenschapsinstelling wordt geplaatst voor een problematische opvoedingssituatie (POS) en een als misdaad omschreven feit (MOF). Is dit onderscheid altijd mogelijk?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Marijke Dillen stellen vragen in verband met de *link tussen de maatregelen in de bijzondere jeugdbijstand en de ontwikkeling van de integrale jeugdhulpverlening*. Ze merken op dat de uitvoering van het plan integrale jeugdhulpverlening nog een tijdje op zich zal laten wachten. Intussen wordt de sector bijzondere jeugdbijstand met wachtlijsten geconfronteerd. Komen er op korte termijn nog uitbreidingen voor de bijzondere jeugdbijstand, of zal alles stilliggen in afwachting van het plan integrale jeugdhulpverlening?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt hoeveel middelen worden uitgetrokken voor de personeels-

implementatie- en personeelsevaluatieplannen (PIP en PEP) bij de *buitendiensten* voor bijzondere jeugdbijstand. Mevrouw Sonja Becq hoopt dat er vooral voldoende basiswerkers bijkomen, en niet zozeer coördinatoren en kaderpersoneel. Ze vraagt of de gegevens beschikbaar zijn van een onderzoek dat kaderde binnen de problematiek van de hoge werkdruk van de consultants.

De heer Herbert Van Keymeulen antwoordt namens de minister dat de integrale jeugdhulpverlening inderdaad niet van vandaag op morgen wordt gerealiseerd. Bijgevolg moeten op korte termijn maatregelen worden genomen om de problemen in de bijzondere jeugdbijstand aan te pakken. Een van die problemen is het tekort aan consultants en hun niet al te optimale spreiding over de verschillende diensten, zo blijkt uit een wetenschappelijk onderzoek van professor Breda. Bovendien is de werkdruk van de consultants zeer hoog. Indien de minister hiermee instemt, kan het rapport van professor Breda aan de commissieleden worden bezorgd.

De heer Herbert Van Keymeulen vervolgt namens de minister dat op basis van dit onderzoek werd gestart met de uitwerking van PIP's en PEP's. De processen werden hertekend binnen het kader van de bestaande gecoördineerde decreten. Deze hertekening moet leiden tot een elektronisch dossier dat de consultants op een wetenschappelijke manier ondersteunt op het vlak van screening, diagnose en indicatiestelling. Na de hertekening van de processen werd een nieuw organisatie-model uitgebouwd, dat voorziet in een intermediair provinciaal systeem om de afstand tussen de Vlaamse administratie en het werkveld te overbruggen. De PIP's werden reeds goedgekeurd door de minister bevoegd voor Welzijn en door de minister bevoegd voor Ambtenarenzaken. Zeer binnenkort worden ook de PEP's afgerond. Ook hier wordt rekening gehouden met het tekort aan consultants en de niet zo optimale verdeling. Er wordt vooral aandacht besteed aan de versterking van de basis door bijkomende consultants. Bovendien komen er op het niveau van de provincies multidisciplinaire teams ter ondersteuning van de consultants. De minister antwoordt dat het de bedoeling is dat de PIP's en PEP's voor de begrotingscontrole worden afgerond, en dat dan middelen worden uitgetrokken op de begroting van de minister bevoegd voor Ambtenarenzaken. Totnogtoe werden geen middelen uitgetrokken omdat het juiste bedrag nog niet was gekend.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de maatregelen binnen de bijzondere jeugdbijstand een plaats heb-

ben binnen het plan integrale jeugdhulpverlening. De heer Eric Berx antwoordt namens de minister dat deze veranderingen geen hypotheek mogen leggen op de totstandkoming van de integrale jeugdhulpverlening. Dit geldt echter niet alleen voor de bijzondere jeugdbijstand maar ook voor de andere betrokken sectoren.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of de minister de organisatie van de bijzondere jeugdbijstand op basis van de indeling in gerechtelijke arrondissementen zal veranderen, bijvoorbeeld door een aantal diensten samen te brengen om huisvestingsproblemen op te lossen. De heer Herbert Van Keymeulen antwoordt namens de minister dat dit decretaal is vastgelegd en bijgevolg niet kan veranderen. Wat wel kan veranderen is het volgende : per *bemiddelingscommissie* is één secretaris aangeduid. Dat is te weinig. In de PIP- en PEP-oefening worden de secretarissen gepoold zodat ze flexibel kunnen worden ingezet. De implementatie hiervan moet in een volgende fase gebeuren.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt hoe het zit met de vrijwilligers bij de bemiddelingscommissies en de comités voor bijzondere jeugdzorg, wanneer in de toekomst alles zal veranderen. De heer Herbert Van Keymeulen antwoordt namens de minister dat de veranderingen geen invloed hebben op de leden van de *bemiddelingscommissies* en van de *comités voor bijzondere jeugdzorg*. De decreten worden immers niet gewijzigd. Dit is een managementoperatie, geen juridische operatie.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt zich af of er wel voldoende aandacht wordt besteed aan *jeugddelinquentie*. De jeugddelinquentie neemt toe ; de delinquenten worden ook steeds jonger. Mevrouw Veerle Declercq betreurt dat er geen inhoudelijke opvolging werd gegeven aan de hoorzitting over Family Group Conferences die op 17 mei 2000 plaats vond in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen. Spreker stelt zich ernstige vragen bij de wettelijkheid van bepaalde aspecten van deze methode voor de aanpak van jeugddelinquentie.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt hoe ver het staat met de afstemming van het Vlaamse voorzieningenbeleid op de federale wetgeving inzake jeugddelinquentie. Een duidelijke taakafbakening is nodig. De minister antwoordt dat haar visie over het jeugdsanctierecht reeds in februari in een besluit van de Vlaamse regering werd goedgekeurd. Vlaanderen wil terzake haar verantwoordelijkheid opnemen. De minister heeft van de Vlaamse regering het mandaat gekregen om onderhandelingen

met het federale niveau aan te gaan. De heer Eric Berx antwoordt namens de minister dat in een volgende fase een bilaterale protocolovereenkomst moet totstandkomen tussen minister Vogels en de federale minister van Justitie. Op korte termijn moeten de procedures worden vastgelegd voor het overleg tussen Justitie in Welzijn wanneer het gaat over minderjarigen.

Mevrouw Sonja Becq en mevrouw Patricia Ceyssens vragen verduidelijking over de *opvang van niet begeleide minderjarige vluchtelingen*. Mevrouw Sonja Becq had begrepen dat er een capaciteitsuitbreiding zou komen, maar ze vindt hiervoor geen extra middelen in de begroting. Mevrouw Marijke Dillen stelt een vraag over de extra middelen die in de begroting 2000 werden uitgetrokken voor de opvang van *minderjarige prostituees*. De minister belooft toen om samen met het federale niveau een initiatief uit te werken. Is dit gebeurd? Spreker vindt hiervoor geen extra middelen terug in de begroting 2001.

De minister antwoordt dat er wordt onderhandeld met het federale niveau: onthaal, registratie, toewijzing van een voogd en het juridisch statuut zijn federale bevoegdheden; de opvang is een gemeenschapsbevoegdheid. Er zijn een aantal interkabinnettenwerkgroepen geweest. Dit resulteerde in een hoofdstuk in het federale plan inzake vluchtelingen waarin staat dat niet begeleide minderjarige vluchtelingen vanaf 1 januari 2001 niet meer in gesloten instellingen mogen worden opgevangen. Dit vormt geen probleem, aangezien momenteel zeer weinig niet begeleide minderjarige vluchtelingen in een gesloten instelling verblijven. Er bestaan ook reeds een aantal voorzieningen voor niet begeleide minderjarige vluchtelingen, waaronder Het Huis in Aalst en Amok in Antwerpen. Aan elke niet begeleide minderjarige vluchteling wordt een voogd toegewezen. Deze zal meestal de asielprocedure starten. De jongeren krijgen dan opvang zolang ze minderjarig zijn, maar bij hun meerderjarigheid is de kans groot dat ze worden uitgewezen. De minister vraagt zich af of het niet beter is om de jongeren centraal op te vangen en reeds bij aankomst te overtuigen om vrijwillig terug te keren naar hun land van herkomst, dit in het kader van artikel 1 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, dat bepaalt dat elk kind het recht heeft op te groeien bij zijn natuurlijke ouders en in zijn natuurlijke omgeving.

De minister vervolgt dat de bestaande capaciteit zeker niet voldoende is. Voor migranten werd in het kader van het Sociaal Impulsfonds een capaciteitsuitbreiding goedgekeurd voor Het Huis in

Aalst en een centrum in Brussel. De Vlaamse Gemeenschap engageert zich daarbij voor de persoonsomkadering, terwijl het impulsfonds bijdraagt tot de infrastructuur. In deze begroting zijn nog geen middelen uitgetrokken voor een capaciteitsuitbreiding omdat er nog geen duidelijkheid bestaat over de financiering. De minister hoopt dat er hierover snel een akkoord komt met het federale niveau, en dat vervolgens middelen kunnen worden uitgetrokken bij de begrotingsaanpassing.

Mevrouw Marijke Dillen betreurt dat de folder 'Jij en de jeugdrechtsbank' die in 1999 in de jeugdrechtsbanken werd verspreid, nog steeds niet opnieuw verkrijgbaar is. Ze drong er reeds bij de begrotingsbespreking 2000 bij de minister op aan dat dit initiatief zou worden voortgezet. De heer Herbert Van Keymeulen antwoordt namens de minister dat de folder zoveel mogelijk wordt verspreid. Er is nog steeds een stock voorhanden. Bovendien wordt de folder binnenkort herdrukt. Mevrouw Marijke Dillen vraagt ook de voortzetting van het project 'Preventie van anti-sociaal gedrag'. Ze betreurt dat er geen middelen meer worden uitgetrokken voor deze preventiecampagne tegen geweld op school, hoewel die goede resultaten opleverde.

Progr. 41.3 Bejaardenzorg

– Algemeen

Bij de vorige begrotingsbespreking had de minister gesproken van een herschikking: programma 41.3 is een weinig gevuld programma, terwijl er voor bejaardenzorg heel wat opgenomen is in het programma Gezinsaanlegenheden. Mevrouw Sonja Becq merkt op dat er geen herschikking gebeurd is.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stoort zich niet aan het beperkte bedrag op dit programma, als er daarnaast ook in andere departementen nog middelen worden uitgetrokken voor bejaarden. Het lid veronderstelt dat het om ouderenbeleid gaat en niet alleen om ouderenzorgbeleid. Een ouderenbeleid moet bij voorkeur horizontaal zijn. Als er op andere terreinen echter niets voor de ouderen gebeurt, dan is dit wel een teken aan de wand.

Minister Mieke Vogels antwoordt dat volgend jaar dit programma meer middelen zal bevatten als de middelen voor het intersectoraal akkoord overgeheveld worden voor de logistieke hulp in de bejaardensector. Het betreft zowel middelen voor jobcreatie als middelen voor de regularisatie van

de DAC-statuten. De minister verwijst naar haar antwoord inzake de logistieke hulp.

Het ouderenbeleid in het algemeen is geen ouderenzorgbeleid. Naar aanleiding van de oprichting van de stuurgroep voor het nieuwe decreet ouderenbeleid heeft de minister de goedkeuring van de regering gekregen om als coördinerend minister op te treden (zie hieronder).

Een dringend en actueel dossier betreft de problematiek van de mishandeling van bejaarden door de eigen familie en in instellingen, stelt mevrouw Marijke Dillen. Uit rapporten blijkt dat 20 percent van de thuiswonende ouderen in ons land daarmee worden geconfronteerd. Volgens een rapport van de Raad van Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen zou dezelfde situatie bestaan in verpleeg- en bejaardeninstellingen. Men mag die zaak niet overdrijven of veralgemenen, maar ook niet verwaarlozen. Men moet hiervoor de nodige middelen vrijmaken, vindt het lid. Wat is het standpunt van de minister daarover ?

Tijdens de begrotingsbesprekingen van vorig jaar werd het probleem van de vereenzaming reeds aangekaart. Volgens mevrouw Marijke Dillen zou de minister dit probleem dit jaar aanpakken. Tot vandaag zijn er nog geen stappen ondernomen. Is er iets gepland voor volgend jaar ?

De Raad van Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen heeft aanbevolen een aantal projecten ter aanmoediging van de sportbeoefening voor bejaarden op punt te zetten. In het buitenland lopen reeds een aantal projecten, stelt het lid. De uitwerking gebeurt daar door de ministeries voor Onderwijs en Welzijn, zowel qua financiering als qua uitwerking van de projecten. Die projecten zijn op verscheidene vlakken bijzonder nuttig. Het voorkomt eenzaamheid en het komt de gezondheid ten goede. Volgens spreker moet de minister hier ook aandacht aan besteden.

Inzake de mishandeling van ouderen in residentiële oudervoorzieningen is er de rusthuisinfofoon voor ouderen in rusthuizen, zegt de minister. Deze infofoon kan worden gebruikt door personeel, familie en de bejaarden zelf. De administratie volgt dit zeer nauwgezet op. Alle klachten worden au sérieux genomen. Voor de thuiswonende ouderen verwijst de minister naar het initiatief van de seniorenraad van Zottegem in de provincie Oost-Vlaanderen. Het kabinet en de administratie zullen de werking van dit Meldpunt Ouderenmishandeling op de voet volgen.

De heer Robert Geeraert, kabinetsmedewerker, voegt daaraan toe dat lokale dienstencentra door hun intense wijkwerking een sterke preventieve waarde hebben, ook op het gebied van ouderenmishandeling. Ze vangen vlug signalen op.

Inzake de vereenzaming van bejaarden hecht de minister veel belang aan de lokale dienstencentra die onder het thuiszorgdecreet vallen. Het zijn de ontmoetingscentra voor ouderen. Deze centra verrichten heel goed werk voor niet-georganiseerde vereenzaamde ouderen. Het is dan ook het concept voor de toekomst. De relatie met de georganiseerde ouderenverenigingen wordt ook steeds beter. Om subsidies te krijgen, moeten de lokale dienstencentra o.a. een aantal ontspanningsactiviteiten organiseren, in samenwerking met bonden voor gepensioneerden. De minister vindt het vreemd dat men van concurrentie spreekt. De georganiseerde ouderenorganisaties kunnen trouwens gebruik maken van de infrastructuur van de lokale dienstencentra.

De werkingstoelagen van de erkende lokale dienstencentra zullen in 2001 verhoogd worden. De minister wil gerust samenwerken met haar collega-ministers. De centra organiseren bijvoorbeeld ook sportieve activiteiten, en als de minister van Sport daar extra middelen aan wil besteden, is dit welkom.

Volgens de heer Jan Van Duppen heeft de Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen onlangs een medisch-psychologisch weekend gewijd aan geweld op ouderen. Dat probleem is enorm complex. Het zou best wel eens omgekeerd kunnen zijn : dat een bejaarde vanuit een gevoel van verwaarlozing terreur begint uit te oefenen op zijn omgeving. Er werd gesuggereerd dat men het best een soort vertrouwenspersoon inschakelt, namelijk de huisarts of een andere eerstelijnsverzorger. Het voorkomen van ouderenmishandeling impliceert voorlichting aan die vertrouwenspersoon over de complexiteit van het probleem.

Volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen werkt de Rusthuisinfofoon niet. Weinig ouderen zijn alert genoeg of beschikken over genoeg privacy om een melding te maken. Als een personeelslid belt, krijgt hij de commentaren over zich heen. Als de familie belt, loopt de oudere het risico ontslag te worden uit het rusthuis. De Rusthuisinfofoon is slechts een halve dag per week bereikbaar. Hoewel het lid niet aan de goede bedoelingen van de Rusthuisinfofoon twijfel, vraagt zij om een ernstige evaluatie.

– *Nieuw decreet ouderenbeleid en demonstratieprojecten*

Mevrouw Marijke Dillen herinnert aan een onderzoekopdracht inzake de aanpassing van de regelgeving voor de residentiële ouderenzorg. In mei had de minister aangekondigd dat voor het zomerreces een aantal voorstellen op tafel zouden liggen. Is dat gebeurd? Wat is de stand van zaken?

Mevrouw Sonja Becq sluit zich daarbij aan. Streefdatum voor het nieuwe decreet was 2003. Wat is de stand van zaken?

De leiding van de stuurgroep decreet ouderenbeleid ligt in handen van professor Geerts van de VUB, antwoordt minister Mieke Vogels. Het was niet de bedoeling de zaak voor 1 juli af te ronden. De heer Robert Geeraert, kabinetsmedewerker, zegt namens de minister dat de voorbereiding op het nieuwe decreet in twee fasen verloopt. De eerste fase wordt gefinaliseerd in februari 2001. Dan wordt aan de minister een algemene conceptnota voorgelegd. De bedoeling is vanaf maart 2001 een aantal principes van deze nota te operationaliseren. Een van de thema's is een ouderenvoorzieningenbeleid. Andere mogelijke thema's zijn: participatie, mobiliteit, tewerkstelling en financiële toegankelijkheid van de gezondheidszorg. Het is de bedoeling om hierover aanbevelingen te doen bij de andere ministers. Het Ouderen Overleg Komitee (OOK) is heel nauw bij dit project betrokken.

In afwachting van het komende ouderendecreet heeft de minister demonstratieprojecten in het leven geroepen. Mevrouw Sonja Becq kreeg hieromtrent meer uitleg. Het lid vermoedt dat het slechts om een klein aantal projecten gaat. Gaat het om bestaande initiatieven? Hoe en volgens welke criteria worden die projecten geselecteerd?

Het intrigeert het lid dat de minister de VIPA-middelen voor ouderenzorg doet dalen, terwijl in de toelichting te lezen is: "Binnen het VIPA zal, binnen de beschikbare financiële ruimte, de mogelijkheid worden gecreëerd om deze demonstratieprojecten te ondersteunen op het vlak van investeringskosten". Betekent dit dat de demonstratieprojecten van nul af beginnen en op het VIPA een beroep zullen kunnen doen, of zijn ze al bezig en zullen ze bijkomende middelen krijgen van het VIPA, die ze nu nog niet krijgen? Betekent dit dat alleen initiatiefnemers die een beroep doen op het VIPA, in aanmerking komen voor die projecten? Er is een norm voor de grootte van de kamers. Het is niet denkbeeldig dat er in de projecten grotere oppervlaktes voor de kamers zullen worden opgeno-

men. Dat betekent dat men buiten de criteria van het VIPA kan gaan, althans voor de demonstratieprojecten, en niet voor andere instellingen die dat nu zelf financieren. Zullen die andere op termijn ook het recht krijgen om de bijkomende vierkante centimeters te doen financieren door het VIPA? Anders zou er een ongelijkheid zijn.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt welke projecten de nieuwe woon- en zorgconcepten kunnen zijn. Zou Levenslang wonen eventueel een demonstratieproject kunnen zijn?

De evaluatiecriteria voor de demonstratieprojecten worden momenteel samen met het VIPA en de functionele administratie uitgewerkt, antwoordt de heer Robert Geeraert, kabinetsmedewerker. Het is de bedoeling te zoeken naar alternatieven voor het traditionele rusthuisconcept, zoals bv. het kleinschalig genormaliseerd wonen voor dementerenden in Nederland. De lat wordt hoog gelegd en alleen echt vernieuwende projecten worden erkend. Die 10 miljoen frank zullen in de eerste plaats worden besteed aan de ontwikkeling van een concept. Als het echt om een vernieuwend idee gaat, beschikt het VIPA over middelen om zo'n project met prioriteit te realiseren. Voor een goed project kan zelfs eventueel aan de minister een afwijking van de regelgeving gevraagd worden. Het is de bedoeling om de demonstratieprojecten voor oktober 2001 toe te wijzen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of de bestaande voorzieningen, die nu al door het VIPA worden gefinancierd, ook een vernieuwend project kunnen indienen. Andere projecten hebben hun ideeën gerealiseerd zonder VIPA-subsidies omdat ze zich niet aan de beperkingen wilden houden. Kunnen zij alsnog op subsidies rekenen? De minister antwoordt dat wat al bestaat, niet wordt genegeerd, integendeel. Het gaat hier slechts om 10 miljoen frank. Het gaat er alleen om enkele ideeën uitwerken in een demonstratieproject. De minister beseft zeer goed dat er al vernieuwende en creatieve projecten lopen.

– *Bevakserviceflats*

Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat, hoewel er vraag is naar serviceflats, de formule niet zoveel aantrekkingskracht heeft bij de initiatiefnemers. De serviceflats maken deel uit van de diversiteit in woonvormen. Wat is de visie van de minister op het financieringssysteem van Bevak-serviceflats? Overweegt de minister niet de mogelijkheid om serviceflats te subsidiëren of samenwerking met bijvoorbeeld Sociale Huisvesting? Er worden im-

mers engagementen aangegaan voor 27 jaar. De Bevak-formule heeft nu een soort monopoliepositie.

Minister Mieke Vogels verwijst naar de bespreking in het kader van het VIPA. De aantrekkingskracht van het Bevakstelsel is momenteel niet erg groot. De mogelijke initiatiefnemers vinden het stelsel financieel niet aantrekkelijk. Eén van de problemen is op dit ogenblik de uitbetaling van een jaarlijkse onderhoudssubsidie die eigenlijk een investeringssubsidie zou moeten zijn.

Het afschaffen van dit stelsel zou een terugkeer betekenen naar de subsidiëring van serviceflats. De minister heeft al gezegd hier geen voorstander van te zijn. Ze vindt het Bevakstelsel een goed stelsel. De Vlaamse overheid is trouwens bepaalde engagementen aangegaan. Bevak Invest zal binnenkort een tweede schijf uitschrijven waarop mensen kunnen intekenen. Er is steeds gezegd dat mensen met tien aandelen van een voorkeurrecht kunnen genieten indien ze later een serviceflat wensen te betrekken. Mensen die ten tijde van de eerste uitschrijving van aandelen vijf aandelen hebben gekocht en er nu opnieuw vijf kopen, komen hiervoor in aanmerking.

Dit is publiek- private samenwerking. Elke partner heeft zijn rechten en plichten. De Vlaamse overheid komt momenteel haar plichten niet na. Naar aanleiding van de bespreking van het VIPA heeft de minister al gesteld dat dit stelsel in het voorjaar van 2001 grondig geëvalueerd moet worden. Het Bevakstelsel moet gehierarchiseerd worden en aantrekkelijker gemaakt worden. De minister stelt vast dat de OCMW's wel met het Bevakstelsel werken, maar dat alle bij het Verbond van Verzorgingsinstellingen (VVI) aangesloten voorzieningen dit systematisch weigeren.

Er moet opnieuw met Bevak Invest overlegd worden en de voorwaarden verbeteren. De minister is nog steeds enthousiast over het door Bevak Invest uitgewerkte concept voor serviceflats. Dit stelsel is zeer doordacht. De prijs-kwaliteitsverhouding ligt zeer hoog. Bevak Invest heeft hiervoor overigens recent een prijs ontvangen in Duitsland. Wie zo een Bevak serviceflat van nabij bekijkt, zal merken dat het wooncomfort en de domotica-toepassingen echt het neusje van de zalm zijn. De minister is niet van plan de klok terug te draaien en de

bouw van de serviceflats opnieuw te subsidiëren aan 60 %. Dit is trouwens niet langer mogelijk.

– Ouderen Overleg Komitee

Mevrouw Sonja Becq vindt de bijkomende subsidies aan het Ouderen Overleg Komitee een goede zaak. Vroeger was er subsidiëring in functie van specifieke projecten. Het is goed dat dit nu structureel gebeurt. De ouderenorganisaties die deel uitmaken van het OOK, stellen echter vast dat ze bij minister Bert Anciaux hun geld kwijtraken, terwijl hier een heel andere impuls wordt gegeven. Als de minister bevoegd is voor ouderenbeleid, is dat dan in afspraak met de andere regeringsleden ? In dat geval zijn er immers raakvlakken met huisvesting, cultuur, sport en dergelijke meer.

De verenigingen die zijn aangesloten bij het Ouderen Overleg Komitee worden nogal eens beschouwd als de verenigingen van gezonde ouderen. Nochtans zijn er binnen die groep ook organisaties die bezig zijn met bewonersparticipatie in rusthuizen, zegt mevrouw Sonja Becq.

De steun voor het OOK is een goede zaak, maar het OOK staat voor ouderenorganisaties en -verenigingen. Doet de minister ook een poging om de niet-georganiseerden te bevragen en te betrekken bij de uitbouw van dat nieuwe ouderenbeleid, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel. Een van de opdrachten van het OOK is de participatie van ouderen te bewerkstelligen. Slaagt het OOK erin ook allochtone ouderen te betrekken ? Zo niet, hoe kan hun inbreng verzekerd worden in de uitwerking van het decreet ouderenbeleid ?

Het OOK scoort niet hoog wat het aantrekken van niet-georganiseerde senioren betreft, geeft de heer Robert Geeraert, kabinetsmedewerker, namens de minister toe. Men poogt hier iets aan te doen. Zo zal in januari de conceptnota ouderenbeleid voorgelegd worden aan niet-georganiseerde senioren en seniorenresidenten uit rustoorden, uit de verschillende Vlaamse provincies. Ook de relatie tussen het OOK en allochtone senioren scoort niet hoog. Dit probeert men te verhelpen door o.m. de oprichting van een aparte werkgroep allochtone senioren, met de bedoeling een link te leggen met het OOK. Het OOK bestaat eigenlijk uit gezonde, zeer valide senioren die gestimuleerd moeten worden om eens over het muurtje te kijken naar mensen die het niet zo makkelijk hebben.

– *Regularisatie DAC en logistieke hulp*

Wat de regularisatie van het DAC betreft, staat in de beleidsbrief dat de minister de logistieke functie wil veralgemenen. Zal deze personeelsnorm in alle erkende rusthuizen van toepassing zijn, vraagt mevrouw Sonja Becq. Dit heeft dan toch ook gevolgen voor de rusthuizen waarin nu geen DAC-terwerkstelling is. Dit zou dan betekenen dat alle rusthuizen van de OCMW's zelf moeten instaan voor een logistieke functie, volgens de criteria die de minister terzake vastlegt. Wordt een bijkomend opgelegde personeelsnorm voor 100 percent gesubsidiëerd? Waar is dit terug te vinden in de begroting? De minister heeft aan de sector beloofd dat er in de rusthuizen ook een animatiefunctie komt. Staat dat los van deze logistieke functie, of wordt het daar juist door vervangen? Moet dat op lange of op korte termijn gezien worden? Is daarvoor in een financiering voorzien?

Het is de bedoeling dat alle DAC-ers gereguleerd zijn tegen 1 januari 2001; ten laatste in 2003 moet dit in regelgeving vertaald zijn, antwoordt de minister. Dan moet ook de regelgeving voor de logistieke hulp in de bejaardensector gefinaliseerd zijn, antwoordt de minister. Volgens de nieuwe regelgeving zullen alle bejaardentehuizen een logistiek hulp hebben. Precies om die vormen van nieuw beleid op te vangen zijn 700 miljoen frank voor jobcreatie in het intersectoraal akkoord uitgetrokken. In de bejaardentehuizen van de OCMW's die nu vooral met gescos werken, zal als het ware ook een soort regularisatie komen. Aan de nieuwe norm waardoor elk bejaardentehuis over een logistieke hulp moet beschikken, wordt subsidiëring gekoppeld.

Komen DAC-ers die nu als bv. verpleegkundige werken, dan op een lager loonbarema door de regularisatie, vraagt mevrouw Sonja Becq. Minister Mieke Vogels verwijst naar haar antwoord bij programma 40.3. Die beroepsgroepen hebben meestal al een vast statuut verworven. De opmerking van het lid slaat op een zeer geringe groep mensen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen waarschuwt voor begripsverwarring rond de term 'logistieke hulp'. Bij de VDAB en in de federale akkoorden heeft die term een andere inhoud. Verder vindt het lid dat voor alle functies in de bejaardensector reguliere opleiding georganiseerd moet worden, via een modulair systeem in het beroepsonderwijs.

De rust- en verzorgingstehuizen (RVT) vallen onder het federaal sociaal akkoord. Er worden weer twee snelheden in de verloning van het perso-

neel ingebouwd, stelt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Dit terwijl Vlaanderen net een poging had gedaan om rustoorden en ziekenhuizen op hetzelfde niveau te brengen. De sectoren waar de minister voor bevoegd is, worden opnieuw minder aantrekkelijk voor verpleegkundigen en verzorgenden. De verpleegkundigen geven de voorkeur aan de ziekenhuizen omdat ze daar vanaf volgend jaar op een loonsverhoging kunnen rekenen. De rustoorden vallen eveneens onder het federale akkoord. Kan de minister in rustoorden twee systemen hanteren? Verpleegkundigen zouden onder het federaal akkoord vallen en het ander personeel onder het Vlaamse akkoord.

Minister Mieke Vogels antwoordt dat het personeel in de rusthuizen tot op vandaag exclusief gefinancierd werd door het federale niveau. Of verpleegkundigen nu in een RVT of in een ziekenhuis werken, maakt wat dat betreft geen verschil. De op het federaal vlak afgesproken harmonisering tussen de verpleegkundigen in ziekenhuizen en in rusthuizen is één van de basisgegevens van het akkoord. Dat staat echter totaal los van wat op het Vlaamse niveau word gedaan. Er wordt een nieuwe functie ingevoerd van logistiek helper. Er bestaat helemaal geen concurrentie met de verpleegkundigen die in het rusthuis werken. Die hebben een totaal ander statuut dan de logistiek helpers, die onder alle andere bepalingen van het Vlaams intersectoraal akkoord vallen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt op dat er niet alleen verpleegkundigen in rustoorden en ziekenhuizen werken, maar ook bij Kind en Gezin. Vanaf volgend jaar zal er een verschil van verloning zijn. Het lid verwijst ook naar de CGG's. Waar is de analogie met de verschillende sectoren?

Minister Mieke Vogels repliceert dat men nu eenmaal rekening moet houden met de federale realiteit. De rusthuizen vragen al jaren om een financiering vanuit Vlaanderen. Daarstraks werd verwezen naar de animatiefunctie. Het gaat hierbij om een verplicht opgelegde norm door Vlaanderen. Daar stond nooit personeel tegenover. Voor de eerste keer zal Vlaanderen personeel in de rusthuizen financieren. Het lid zegt nu dat dit grote problemen met zich meebrengt. Dat is echter de federale realiteit. De minister ziet niet in welke discriminatie dit met zich meebrengt voor de rusthuizen.

Het akkoord voor het personeel in de Vlaamse welzijnssector is op vraag van de vakbonden bijna een kopie van de federale overeenkomst. Enkel de loonsverhoging van 1 percent werd omgezet in een aantal voordelen op maat van de werknemer. Het

personeel van de geestelijke gezondheidszorg valt volledig onder het Vlaams akkoord. De harmonisatie was voor hen reeds doorgevoerd. De verpleegkundigen bij Kind en Gezin zitten in een totaal andere werkomgeving. Heel wat verpleegkundigen hebben gekozen daar aan de slag te gaan omdat ze dan geen nachtwerk moeten doen.

– *Netwerken voor de zorg van dementerenden*

Met betrekking tot netwerken voor de verzorging van dementerende personen komen er vijf expertisecentra. Hoeveel zijn er op dit moment operationeel, en waar situeren ze zich, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel. Hoe gaan ze in de praktijk om met de omgeving van de dementerenden? Komt er in zo'n expertisecentrum een loket voor families die met een dementerende worden geconfronteerd? Hoe kan men zich aanmelden, of is dat niet de bedoeling? Kortom, op welke manier probeert men de ondersteuning van de omgeving gestalte te geven?

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat subsidiëring van netwerken toch niet gelijk staat met expertisecentra. Wat zijn de doelstellingen bij het werken met die expertisecentra? Zullen die centra de doelstellingen ook kunnen halen binnen het kader dat nu voor hen gecreëerd is?

De minister antwoordt dat het netwerk bestaat uit verschillende expertisecentra. De Vlaamse regering heeft vorige week een besluit goedgekeurd dat de praktische organisatie van dit netwerk regelt. Er is voor elke provincie in twee expertisecentra voorzien. De provincie Limburg vormt hierop een uitzondering. Hier zal slechts één expertisecentrum komen. Er zijn momenteel reeds vijf expertisecentra actief. Het Limburgse centrum zal volgend jaar actief worden. De heer Robert Geeraert, kabinetsmedewerker, verduidelijkt dat iedereen met een vraag over het omgaan met dementerenden, telefonisch bij een expertisecentrum moet terecht kunnen. Het centrum staat ter beschikking van familieleden, mantelzorgers, hulpverleners en verschillende voorzieningen die met dementerenden worden geconfronteerd. Het expertisecentrum zal de vraagsteller doorverwijzen naar de instantie die hem kan helpen.

Er wordt momenteel gecommuniceerd met alle voorzieningen en diensten voor gezinszorg om hen op de hoogte te brengen van de mogelijkheden van een expertisecentrum. De expertisecentra organiseren niet enkel zelf vorming, ze geven ook suggesties over het organiseren van vorming.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen heeft gelezen dat er per 300.000 inwoners in één expertisecentrum is voorzien. Tegelijk wil men maximaal twee centra per provincie erkennen. Het lid wil er toch op wijzen dat dit niet klopt. Het lid is ook van oordeel dat de expertisecentra ook het internet moeten aanwenden. Er is in Limburg een centrum dat al twee jaren volledig via het internet werkt. Het internet is tenslotte een gemakkelijk communicatiemiddel. De heer Robert Geeraert, kabinetsmedewerker, zegt dat de eigen website van de expertisecentra momenteel wordt ontwikkeld. Zodra die klaar is zal men de expertisecentra ook via het internet kunnen raadplegen.

Progr. 41.4 Gezinsaanleggenheden

– *Kind en Gezin*

– *Toelichting door de heer Lieven Vandenberghe, administrateur-generaal*

De heer Lieven Vandenberghe stelt dat een werkingsdotatie van ongeveer 7,3 miljard frank werd toegekend aan Kind en Gezin. Deze is als volgt opgebouwd: ongeveer 6,7 miljard frank voor constant beleid en 670 miljoen frank voor nieuwe initiatieven. Bij constant beleid is er een indexering van de uitgaven a rato van 108,7 miljoen frank. De drie nieuwe initiatieven zijn een bijkrediet voor de implementatie van het beleidsplan Kinderopvang, de uitbouw van de opvoedingsondersteuning en het optrekken van de financiële impact van de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning.

In het kader van het beleidsplan Kinderopvang is er aandacht voor:

- een kwantitatieve groei en verruiming van het aanbod. Er worden 10.000 bijkomende plaatsen vooropgesteld. In 2001 komen er 2.500 bijkomende plaatsen, vooral in de particuliere sector. Particuliere opvanginstellingen met 8 tot 22 kinderen krijgen een financiële tegemoetkoming van 15.000 frank per plaats per jaar. Er wordt momenteel een informatiecampagne voor de opvanginstellingen voorbereid. Er komt ook een uitbreiding van de gesubsidieerde sector, hoofdzakelijk om witte vlekken in de programmatie op te vullen. Nieuw is ook de uitbreiding van de buitenschoolse kinderopvang en het feit dat Welzijn en Tewerkstelling hiervoor middelen beschikbaar stelt. Totnogtoe werd die enkel met middelen van het FCUD gefinancierd.

- leefbare voorzieningen : de werkingssituatie van de opvanggezinnen werd reeds verbeterd door middel van een betere financiële ondersteuning. Aan het statuut kan de Vlaamse overheid niets veranderen, aangezien dit een federale aangelegenheid is.
- kwaliteit en vorming. Er lopen onder meer met het Vlaams Instituut voor Zelfstandig Ondernemen (VIZO) onderhandelingen voor een betere ondersteuning van de particuliere sector.
- het lokale niveau : er zal jaarlijks een prijs worden toegekend.
- specifieke doelgroepen, dit via projecten rond netwerken.
- Osiris, een ondersteuningsprogramma voor de ouders om de zoektocht naar kinderopvang te vergemakkelijken.
- *Bespreking*
- *Algemeen*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel betreurt dat Kind en Gezin haar *jaarverslag* pas op 19 mei uitbrengt, waardoor het niet kan worden gebruikt bij de begrotingscontrole.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Sonja Becq spreken hun waardering uit voor het *moderne management* bij Kind en Gezin. Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil weten hoeveel allochtonen in dienst zijn bij Kind en Gezin. Voorts vraagt ze een stand van zaken over het proefproject alternatief werken bij Kind en Gezin. Is het groot aantal vrouwelijke werknemers medeverantwoordelijk voor het succes van thuiswerk ? De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat het project alternatief werken startte in 1999 en momenteel wordt geëvalueerd. Het project bevatte verschillende componenten, waaronder thuiswerk. Het project was een groot succes, niet alleen voor het kaderpersoneel. De volgende jaren zal dit project worden veralgemeend, zowel bij de centrale als de provinciale administraties van Kind en Gezin. Dit vereist wel dat men overschakelt naar resultaatgericht werken. Ook is meer coördinatie nodig.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt waarom Kind en Gezin in het *evaluatierapport over het kwaliteitsdecreet voor de welzijnsvoorzieningen* niet rapporteert over de gebruikersgerichtheid, hoewel dit één van de vijf elementen is om de kwaliteit van

de zorg te meten. De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat er enerzijds de participatie is van de ouders in de kinderopvang. Dit is inderdaad nog een zwak element. In de toekomst zal hier aandacht aan worden besteed. Daarnaast is er de gebruikersgerichtheid in de preventieve zorg. Die voldoet beter aan de verwachtingen. Begin 2001 zal men een volledig beeld krijgen van de gebruikersgerichtheid in de preventieve zorg. Er kunnen dan bijstellingen komen.

– *Kinderopvang*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of in de kinderopvang voldoende aandacht wordt besteed aan allochtonen. De minister antwoordt dat er een specifieke doelgroepenbenadering wordt gehanteerd. Via het Meq-project, waarvoor ook Europese middelen worden vrijgemaakt, wordt specifieke laagdrempelige kinderopvang ontwikkeld voor allochtonen.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt wat de conclusies zijn van de werkgroep voor de hervorming van de ouderbijdragen die in 1999 werd opgericht. Mevrouw Sonja Becq stelt dat de ouderbijdragen voor de *gesubsidieerde kinderopvang* terecht werden opgetrokken. De onthaalgezinnen hopen echter dat nog andere verwachtingen die door de minister werden gecreëerd, zullen worden ingevuld, bijvoorbeeld een aanpassing van de dagindeling zodat de onkostenvergoeding bij deeltijdse opvang beter aansluit bij de gemaakte kosten. Ook moet worden voortgewerkt aan het statuut. Dit is een federale aangelegenheid, maar welke bijdrage kan Vlaanderen leveren ? Komt er een volledig werknemersstatuut ?

De minister antwoordt dat de dagindeling voorlopig niet wordt aangepast, omdat de relatie met het uiteindelijk statuut onduidelijk is. Federaal minister van Sociale Zaken, Frank Vandembroucke, heeft een statuut uitgewerkt. Hij heeft hierover geen overleg gepleegd met Vlaanderen, hoewel de rekening voor de Vlaamse overheid is. Op dit ogenblik zitten de gesprekken over het statuut vast. Er wordt wel voortgepraat. Het zou een verkeerd signaal zijn om in deze begroting reeds middelen uit te trekken voor het statuut. De minister van Sociale Zaken moet eerst in overleg met de Vlaamse gemeenschap een concept uitwerken. De minister vreest dat zelfs met een statuut niet voldoende jonge mensen worden aangetrokken. Een statuut dat uitgaat van de tijdelijkheid van het onthaalouderschap kan een oplossing zijn. Mevrouw Sonja Becq dringt erop aan dat er snel werk wordt gemaakt van een statuut, en dat de tijdelijkheid

wordt ingebouwd. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen denkt dat er meer mensen zouden instappen indien de leeftijdsgrens van 21 jaar wordt verlaagd.

– Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel dienen een amendement in dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.40 "16.557,2 miljoen frank" te brengen op "16.657,2 miljoen frank" (verhoging met 100,0 miljoen frank) (am.nr. 72). In basisallocatie 41.01 (Dotatie aan Kind en Gezin) wordt het niet-gesplitste krediet "7.340,3 miljoen frank" gebracht op "7.440,3 miljoen frank". Er is een schrijnend tekort aan onthaalgezinnen. Wil men de instroom van onthaalouders handhaven en laten groeien, dan is een verbetering van hun statuut noodzakelijk, en wel op korte termijn.

Minister Mieke Vogels herhaalt dat wanneer er op federaal niveau voor de onthaalouders een statuut wordt bepaald, het mogelijk is om in de begroting in middelen te voorzien. Dat nu reeds doen zou een totaal verkeerd signaal zijn. De federale minister zal in dat geval een statuut uitwerken dat goed uitkomt voor het federale niveau, maar slecht voor het Vlaamse niveau.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de uitbreiding van de particuliere kinderopvang bijkomende kinderdagverblijven uitsluit. Komen er enkel uitbreidingen van bestaande kinderdagverblijven of worden er ook nieuwe toegekend? In de regio Brussel-Halle-Vilvoorde werden zeer veel aanvragen voor de uitbreiding van kinderdagverblijven ingediend, maar slechts zeer weinig goedgekeurd. Zijn daar dan geen blinde vlekken? Mevrouw Patricia Ceysens wil ook verduidelijking over de blinde vlekken.

Voorts vraagt mevrouw Sonja Becq verduidelijking over de VIPA-subsidiëring, enerzijds voor de instandhouding van de bestaande gebouwen en anderzijds voor nieuwe infrastructuur voor kinderopvang. Kind en Gezin krijgt dit jaar minder middelen dan gevraagd. Welke werken kunnen niet worden gerealiseerd?

De minister antwoordt dat de VIPA-middelen enerzijds worden aangewend voor de verbouwing van een aantal oudere kinderdagverblijven, vooral in functie van de brandveiligheid, en anderzijds voor nieuwe infrastructuur. De middelen voor

nieuwe infrastructuur worden aangewend om de witte vlekken op te vullen. De heer Lieven Vandenberghen antwoordt dat Kind en Gezin inderdaad niet zoveel middelen heeft gekregen als gevraagd, maar wel voldoende om veel te kunnen realiseren. Op een vraag van mevrouw Sonja Becq antwoordt de minister dat er een meerjarenplanning komt zodra de witte vlekken zijn gedetecteerd. Dat zal voor eind 2000 zijn gebeurd.

Mevrouw Patricia Ceysens betreurt dat enkel aan de *particuliere opvanginstellingen* met 8 tot 22 kinderen een premie van 15.000 frank per jaar per plaats wordt toegekend. Een bepaalde schaalgrootte is noodzakelijk. Bovendien zullen grotere opvanginstellingen zich juridisch gewoon opsplitsen. Mevrouw Sonja Becq stelt vast dat er ongeveer 22,5 miljoen frank wordt uitgetrokken voor de uitbreiding van de particuliere opvanginstellingen, en 5 miljoen frank voor campagnes. Ze vindt dit een vreemde verhouding. Vreest de minister dat men onvoldoende zal instappen?

De minister antwoordt dat er voor de particuliere opvanginstellingen 5 miljoen frank wordt uitgetrokken voor een campagne om geïnteresseerden aan te trekken naast middelen voor vorming en 90 miljoen frank om aan opvanginstellingen met 8 tot 22 kinderen een premie van 15.000 frank per jaar per plaats toe te kennen. De toekenning van de premie is afhankelijk van minimale kwaliteitseisen. In dit kader wordt vorming aangeboden. 22,5 miljoen frank is voldoende voor de nieuwe plaatsen omdat men pas in maart 2001 van start gaat en nog een hele campagne moet worden opgezet. Men beperkt zich tot opvanginstellingen met 8 tot 22 plaatsen omdat 90 miljoen frank anders niet voldoende is. In de toekomst is bijsturing mogelijk.

Mevrouw Sonja Becq vindt het positief dat er middelen worden uitgetrokken voor initiatieven *buitenschoolse opvang*, flexibele opvang en opvang van zieke kinderen. Ze heeft wel vragen over de rechtszekerheid van deze initiatieven. Totnogtoe waren ze enkel afhankelijk van financiering en regelgeving door het FCUD (Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten). Nu komt er echter ook een financiering en regelgeving door de Vlaamse Gemeenschap. Blijft de bestaande regelgeving voor de initiatieven behouden? Waarom werden de FCUD-middelen niet naar Vlaanderen overgeheveld? Voorts vraagt ze welke initiatieven worden genomen voor jongeren van twaalf tot zestien jaar.

De minister antwoordt dat voor de buitenschoolse opvang voor het eerst Vlaamse middelen worden uitgetrokken. Op dit ogenblik wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het FCUD. Op termijn moet er inderdaad duidelijkheid komen over de FCUD-middelen. Mevrouw Patricia Ceysens merkt op dat de vorige regering ervoor opteerde om deze middelen in de sociale zekerheid te verankeren.

Op de vraag van mevrouw Sonja Becq of het bedrag van 17 miljoen frank voor *opleiding en vorming* enkel voor de particuliere sector wordt uitgetrokken, antwoordt de heer Lieven Vandenberghe dat dat grotendeels zo is, maar niet helemaal. Voorts vraagt mevrouw Sonja Becq of voor de vorming van de particuliere sector dezelfde weg wordt bewandeld als voor de diensten en kinderdagverblijven. Moet de knowhow die aanwezig is bij de diensten, niet worden benut voor de particuliere sector ?

– Preventieve zorg

Mevrouw Sonja Becq stelt dat het eerste jaar na de totstandkoming van het strategisch plan preventieve kindergzorg goed werd gescoord inzake bereik, maar hoe zit het na drie jaar ? Zijn er grote regionale verschillen ? Worden ook de specifieke doelgroepen goed bereikt ? De minister antwoordt dat er een dertigtal interculturele bemiddelaars actief zijn.

Mevrouw Sonja Becq vindt het gescheiden consult met enerzijds de artsen voor medische problemen en anderzijds de verpleegkundigen voor pedagogische problemen positief. Ook het werken met afspraken vindt ze positief, maar het informele contact met de consultatiebureaus gaat daarbij wel verloren. Wordt er gewerkt rond netwerkontwikkeling ?

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de vrijwilligers bij de consultatiebureaus vorming krijgen. De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat er ongeveer 5000 vrijwilligers zijn. Hij pleit voor een verjonging. Er komt extra vorming in het kader van primaire opvoedingsondersteuning. De laagdrempeligheid moet wel worden bewaakt.

Mevrouw Patricia Ceysens verwijst naar het verslag van het Rekenhof over het onderzoek naar de opmaak en de uitvoering van het strategisch plan 'preventieve kindergzorg' van Kind en Gezin (*Parl. St. Vl. Parl.*, 1999-2000, nr. 1). Het Rekenhof dringt onder meer aan op een basisdecreet omdat het niet vanzelfsprekend is om de hele preventieve kindergzorg te organiseren vanuit het oprichtingsdecreet

voor Kind en Gezin. Het Rekenhof merkt ook op dat het bereik de laatste jaren achteruit gaat. Voorts formuleerde het Rekenhof een opmerking over Ikaros en Osiris.

De heer Lieven Vandenberghe benadrukt dat de regering het beleid bepaalt, en dat Kind en Gezin het beleid enkel uitvoert. In de toekomst is een betere coördinatie van belang. Hij is het niet eens met het Rekenhof voor wat het bereik betreft. Het bereik bij de consultatiebureaus bedraagt 82 percent. De percentages verschillen inderdaad licht volgens regio. Het bereik van de huisbezoeken bedraagt ongeveer 96 percent. Daarnaast ontvangen de regiohuizen ongeveer 400.000 telefoons per jaar. Dit aantal blijft stijgen. Het gaat vooral om vragen voor opvoedingsondersteuning. Het aantal vaccinaties is vorig jaar met 100.000 gestegen. Ook de gehoorscreening scoort zeer goed.

Mevrouw Patricia Ceysens heeft vernomen dat de minister een aantal organisatorische wijzigingen aan de preventieve kindergzorg wil doorvoeren om de organiserende besturen te responsabiliseren en een betere kwaliteitswerking mogelijk te maken. Ze vraagt hierover verduidelijking.

De heer Felix Strackx vraagt verduidelijking over de *vaccinatiedatabank*. Welke gegevens zitten in de databank ? Wie kan ze raadplegen ? Wie kan ze aanvullen ? Indien enkel Kind en Gezin betrokken is, is dit een stap achteruit ten aanzien van het vaccinatieboekje. De SIS-kaart zou een geschikte drager zijn voor deze gegevens.

De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat alle gegevens van vaccinaties door consultatiebureaus worden ingebracht. Het gaat om 70 percent van de kinderen in Vlaanderen. 10 percent van de kinderen worden gevaccineerd in kinderdagverblijven. Ook deze gegevens worden ingebracht. De databank kan worden geraadpleegd door Kind en Gezin, de huisartsen, de consultatiebureaus, de verpleegkundigen, de kinderartsen en de kinderdagverblijven. Bedoeling is dat vanaf volgend jaar ook de private artsen hun vaccinatiegegevens doorgeven aan Kind en Gezin. Er bestaat hierover een akkoord met de private artsenorganisaties. De databank zou moeten worden veralgemeend naar kinderen boven drie jaar en worden ingebracht in een algemene Vlaamse databank. Er bestaat een principeel akkoord met de Kruispuntbank om de vaccinatiegegevens op de SIS-kaart aan te brengen. De administratie Gezondheid coördineert dit alles. Een probleem is dat de CLB's nog niet zijn geïnformatiseerd, waardoor Kind en Gezin de vaccinatiegegevens niet kan doorgeven aan het onderwijs.

De minister deelt mee dat er ook met diensten voor bedrijfsgeneeskunde wordt gesproken om mee aan te sluiten.

– *De maatschappelijke positie van het kind*

Mevrouw Sonja Becq vindt de extra ondersteuning van de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning positief.

In het kader van de kindermishandeling werd in 1999 een audit van de *vertrouwenscentra* uitgevoerd om te komen tot een duidelijke omschrijving van hun kerntaken. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of in 2000 wordt gewerkt met de resultaten van deze audit. Ook werd in het jaarverslag 1999 aangekondigd dat in 2000 een aantal info- en preventiecampagnes zouden worden gevoerd rond kindermishandeling. Is dat gebeurd? Hadden deze campagnes gevolgen voor de werkdruk bij de centra? De minister antwoordt dat de vertrouwenscentra niet echt tevreden zijn over het onderzoek. Intussen werd regelmatig overleg gepleegd met de vertrouwenscentra. Op termijn moeten hun kerntaken worden bepaald. Dit kan wel niet van bovenaf gebeuren.

Mevrouw Sonja Becq is verheugd dat de minister voor de besteding van de 40 miljoen frank voor *opvoedingsondersteuning* de werkzaamheden van de commissie afwacht. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of deze middelen dan niet worden aangewend voor de opvoedings- en gezinsondersteuning die Kind en Gezin nu reeds biedt. De heer Lieven Vandenberghe antwoordt dat hiervoor de reguliere middelen worden aangewend.

Mevrouw Sonja Becq benadrukt dat niet enkel Kind en Gezin een taak vervult inzake opvoedingsondersteuning. Vele andere actoren zijn actief. Bovendien heeft Kind en Gezin enkel een opdracht voor kinderen van nul tot drie jaar. Spreker verneemt dat er een ankerpunt komt binnen Kind en Gezin voor de opvoedingsondersteuning. Betekent dit dat Kind en Gezin haar leeftijdsgrenzen zal uitbreiden en een coördinerende opdracht gaat vervullen voor de gehele opvoedingsondersteuning?

De minister antwoordt dat opvoedingsondersteuning aansluit bij de ontwikkeling van de integrale jeugdzorg, die bestaat uit integrale jeugdhulpverlening en preventie. De preventie moet worden ingebed in de verschillende sectoren die actief zijn rond integrale jeugdhulpverlening. Kind en Gezin is een van deze sectoren. Het bedrag van 40 miljoen frank dient niet voor de oprichting bij Kind en Gezin van een centraal steunpunt voor de opvoedingsonder-

steuning in Vlaanderen, maar wel om de opvoedingsondersteuning binnen de bestaande structuren voor preventieve kinderzorg en kinderopvang bij Kind en Gezin te versterken. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan kansarmen en migranten. Kind en Gezin zal zijn leeftijdsgrenzen zeker niet uitbreiden. De heer Lieven Vandenberghe vervolgt dat het de bedoeling is om de preventieve kinderzorg gedeeltelijk te heroriënteren naar opvoedingsondersteuning.

Mevrouw Sonja Becq vraagt waar er dan wel een steunpunt komt voor opvoedingsondersteuning (zie amendement nr. 69 in progr. 41.1). Voorts wil spreker weten wanneer er duidelijkheid komt over de besteding van de 40 miljoen frank. De minister antwoordt dat het steunpunt kadert binnen het luik preventie in de integrale jeugdhulpverlening, dat in 2001 verder zal worden uitgewerkt. Over de besteding van de middelen komt er duidelijkheid bij de begrotingscontrole.

Op de vraag van mevrouw Trees Merckx-Van Goey of binnen het bedrag van 40 miljoen frank ook middelen gaan naar kinderrechten, bijvoorbeeld in het kader van een kindertelefoon, antwoordt de minister dat dat niet het geval is. Wel worden momenteel een aantal experimenten zoals de opvoedingstelefoon in Sint-Niklaas en Genk door Kind en Gezin geëvalueerd en uitgebreid. Dit gebeurt in het kader van de heroriëntering van de consulten. Er zullen eventueel extra middelen worden ingezet voor vorming, ook voor vrijwilligers.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt vast dat Kind en Gezin zeer sterk is in het geven van informatie aan bepaalde groepen die opvoedingsondersteuning nodig hebben, zoals kansarmen en allochtonen. Ze heeft de indruk dat Kind en Gezin vaak doorverwijst naar de bestaande traditionele sociaal-culturele verenigingen, wat positief is omdat deze verenigingen laagdrempelig zijn en niet categoriaal werken. Deze link tussen Cultuur en Welzijn is echter niet voldoende gekend.

Mevrouw Patricia Ceysens betreurt dat bij de audit rond *adoptie* wel de ouders en de diensten werden gehoord, maar niet de geadopteerden zelf. Voorts betreurt spreker dat vaak de indruk wordt gewekt dat de procedure uit het huidige decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie (*B.S.* van 19 december 1998) een verplichte procedure is, en dat wie die niet volgt illegaal te werk gaat. Niets is minder waar, aangezien het gaat om een vrijwillige procedure. Aangezien Vlaanderen niet bevoegd is voor de selectie, heeft het decreet geen basis.

De minister geeft spreker gelijk. Het gaat inderdaad om een vrijwillige procedure. Er zijn wel steeds meer landen die een beginseltoestemming vragen. De heer Lieven Vandenberghé voegt hieraan toe dat Kind en Gezin de wetgeving moet uitvoeren en aan internationale verdragen is gebonden. Als bepaalde landen een beginseltoestemming vragen, kan men daar niet onderuit. De minister stelt dat ze geen voorstander is van wilde adoptie. Dit staat haaks op het Kinderrechtenverdrag. De minister betreurt dat op federaal niveau het verdrag inzake interlandelijke adoptie dat op 29 mei 1993 in Den Haag werd goedgekeurd, nog altijd niet werd geratificeerd. Momenteel kan men enkel hopen dat de federale wetgever bij het uitwerken van een regeling rekening houdt met de Vlaamse bevoegdheden en de procedure die hier intussen is uitgewerkt. In voorbereiding van de federale wetgeving worden alle ouders die met de Vlaamse procedure gewerkt hebben, bevraagd naar hun bevindingen. Er moet misschien inderdaad worden nagegaan hoe kinderen kunnen worden betrokken. Ook de adoptiediensten worden doorgelicht. Eind 2000 worden beide evaluaties afgerond. Begin 2001 wordt de Vlaamse regelgeving aangepast in functie van het federale kader.

– *Gezinsaanlegenheden buiten Kind en Gezin*

– *Algemeen*

Volgens mevrouw Marijke Dillen besteedt deze regering te weinig aandacht aan het gezin. Van een echt gezinsbeleid is nog steeds geen sprake. Kind en Gezin buiten beschouwing gelaten, blijft er bijna niets over op het programma Gezinsaanlegenheden.

Een aantal doelstellingen is wel reeds omgezet in het beleid, maar er blijven een aantal belangrijke lacunes bestaan, zoals in de gezinszorg.

Een andere bekommernis die de Vlaams Blok fractie al jaren uit, namelijk de vraag naar erkenning, met een eigen statuut en een financiële vergoeding, van de thuiswerkende ouder, is niet terug te vinden in de begroting in het algemeen, en in dit programma in het bijzonder waar het thuishoort. Mevrouw Marijke Dillen acht het heel belangrijk aandacht te besteden aan de opvang van kinderen waarvan beide ouders besluiten buitenshuis uit werken te gaan. Het is echter ook belangrijk aandacht te besteden aan die ouders die ervoor kiezen thuis te blijven en zelf voor de opvoeding en opvang van hun kinderen te zorgen. Helaas beschikken veel ouders vandaag omwille van financiële redenen

niet over die vrije keuzemogelijkheid. Om hen toch die kans te geven is het uitwerken van een eigen statuut, met een financiële vergoeding, noodzakelijk. In het verleden bestond er verwarring over de vraag of dit al dan niet een Vlaamse bevoegdheid is. Voorstellen terzake werden zowel hier als in het federale parlement ingediend. Nu is er eindelijk een duidelijke uitspraak van zowel het Arbitragehof als de Raad van State : dit organiseren is uitsluitend Vlaamse bevoegdheid. Is de minister bereid hiervoor voldoende middelen vrij te maken, in het kader van een echt gezinsbeleid ?

De campagne 'Kwaliteit van werk, kwaliteit van leven' die tot doel heeft zowel bedrijven als werknemers te sensibiliseren inzake een betere combinatie van gezin en arbeid, is een positief initiatief, dat terecht past in preventie. Volgens het lid zouden de middelen hiervoor het best in dit hoofdstuk opgenomen moeten worden.

De minister antwoordt dat er is hoe langer hoe meer de facto een vergoeding is voor de thuiswerkende ouder. Het gaat dan niet zozeer over een echt 'huishoudloon'. Die zogezegd vrije keuzemogelijkheid waarover het lid het had, is immers heel relatief. Het idee van keuzevrijheid moet worden ingebouwd via de flexibiliteit van de kant van de werknemer zodat de ouder zijn als werknemer opgebouwde rechten niet verliest. Het zorgkrediet is daar een voorbeeld van. Mensen die er bewust voor kiezen om een bepaalde periode thuis te blijven, dienen daarvoor ook een behoorlijke vergoeding te krijgen.

Mevrouw Marijke Dillen repliceert dat de flexibiliteit en de keuzevrijheid waarover de minister het heeft, niet geldt voor de laagstgeschoolden in onze maatschappij. Zij hebben immers om den brode een volledig loon nodig. De minister beaamt dit. Dat is trouwens precies de reden waarom het Vlaams interprofessioneel akkoord zo opgesteld werd. De lonen van de laagste-loongroepen worden opgetrokken en er wordt tegelijkertijd de mogelijkheid geboden om het zorg- of loopbaankrediet op te nemen. Zo wordt het ook voor die groepen financieel haalbaar om die loopbaanonderbreking te nemen. In die zin heeft men een voorbeeldfunctie gegeven. Zo bereikt men kwaliteit, niet alleen voor de werknemer, maar ook voor het hele gezin van die werknemer. Dit concept zal trouwens verder worden gepromoot via de campagne die werd opgestart inzake de kwaliteit van arbeid, van gezin en van leven. Die campagne is echter niet opgenomen in dit programma, maar wel in een begrotingsallocatie over communicatie bij programma 11.4. Het gaat immers om een campagne.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen merkt in dat verband op dat campagnes niet werken ten aanzien van kansarmen en langdurig werkzoekenden, om de eenvoudige reden dat die doelgroep niet voor dergelijke campagnes openstaat. Zou het daarom niet beter zijn te werken via specifieke kanalen, bijvoorbeeld OCMW's, of via verenigingen ?

Minister Mieke Vogels antwoordt dat gewerkt wordt met heel gerichte campagnes. Voor bovengenoemde campagne wordt een beroep gedaan op bijvoorbeeld de BGJG, Kind en Gezin en Vacature. Zo benadert men werknemer én werkgever.

Mevrouw Marijke Dillen dringt erop aan het niet bij die ene campagne te laten. Het betreft immers een belangrijk en moeilijk dossier dat ook voor de toekomst heel belangrijk is en dat zich zowel op het Vlaamse als op het federale niveau situeert. Het lid gaat ervan uit dat de minister in dit verband regelmatig overleg pleegt met de talrijke bevoegde federale ministers om dit dossier in zijn geheel aan te pakken. Er moet door die bevoegde ministers dringend werk worden gemaakt van de vereenvoudiging van een aantal regels en verplichtingen voor bedrijven. Vele bedrijven willen de combinatie tussen het gezin en het werk door middel van gerichte investeringen aangenamer maken. De overheid heeft de verplichting om de regelgeving niet te moeilijk te maken.

Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey laat de zichtbaarheid inzake gezinsbeleid nog te wensen over. Buiten die voor Kind en Gezin zijn de middelen nogal verspreid in de begroting. Kan de minister een zicht geven op de totale hoeveelheid middelen voor gezinsgerichte activiteiten ?

Voor de zichtbaarheid van het gezinsbeleid zou ook een steunpunt nuttig en aangewezen zijn. Vroeger was er binnen het programma 41.1 Algemeen Welzijnsbeleid het Vlaams Centrum ter Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen (VCBWKG), dat een steunpunt was voor kinderrechten en gezinnen. Het was een soort clearing house, waarin elementen werden samengebracht door het beleid, het middenveld en de wetenschap. Dit is noodzakelijk binnen het programma gezins-aangelegenheden. Er is geen overdaad aan onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek. In programma 41.1 zijn de kredieten voor het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies (CBGS) wat verhoogd. Ze zitten echter ingekapseld in de administratie zodat ze niet als onafhankelijk steunpunt

kunnen dienen. Het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen bijvoorbeeld speelt een rol in het onderwijs voor sociale promotie (OSP), maar ze vervult ook een belangrijke rol in extra vormen inzake gezinnen en opvoeding. Op welke wijze zal de minister binnen het programma van gezinsaanlegenheden ondersteuning bieden aan visieontwikkeling en onderzoek ?

Inzake het steunpunt voor gezinnen en gezinsonderzoek werd op vraag van het parlement de kredieten voor het VCBWKG geschrapt, antwoordt de minister. Het onderzoek gaat naar het Centrum voor Bevolking en Gezinsstudie. De overheid subsidieert dit centrum met aanzienlijke bedragen. Dit centrum wordt niet – zoals soms wordt gesuggereerd – door de administratie ingekapseld. Het beschikt over een grote wetenschappelijke vrijheid en publiceert regelmatig in wetenschappelijke tijdschriften. Er wordt wel te weinig aan beleidsvoorbereidend werk gedaan. De minister ziet geen reden om universiteiten op dat vlak te financieren.

Mevrouw Patricia Ceysens merkt op dat de ouput van het CBGS die een expliciete opdracht inzake kinderrechten en opvoedingsondersteuning gekregen heeft, niet duidelijk is.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey heeft er geen bezwaar tegen dat de minister het CBGS steunt voor beleidsvoorbereidend onderzoek. Fundamenteel wetenschappelijk onderzoek is echter ook in de humane wetenschappen noodzakelijk. Vooral onafhankelijk fundamenteel wetenschappelijk onderzoek is nodig, maar dan moet daarvoor in middelen worden voorzien. Vorig jaar heeft het centrum de helft van zijn middelen verloren, maar dit jaar zijn er helemaal geen middelen meer.

Minister Mieke Vogels repliceert dat dit was afgesproken. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey ontkent dit. Minister Mieke Vogels is het fundamenteel oneens met de visie van het lid. Onderzoek aan een universiteit betekent nog niet dat het om meer onafhankelijk onderzoek gaat. Het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudie is voldoende uitgebouwd. Enkele doctoren in de gezinswetenschappen doen er aan fundamenteel onderzoek. Daarnaast heeft de regering terecht een einde willen maken aan de versnippering van wetenschappelijke onderzoeken. De regering zal eerstdaags een beslissing nemen over belangrijke thema's voor wetenschappelijk onderzoek op lange termijn. Milieu en gezondheid is een van die thema's.

– *Thuiszorg*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt na te gaan of iedereen – ouderen, allochtonen, van elke filosofische overtuiging – in gelijke mate een beroep kan doen op thuiszorg. De minister antwoordt dat er inzake de toegankelijkheid van gezinszorg in de praktijk geen problemen zijn als gevolg van filosofische overtuigingen. Als gevolg van de hoge kostprijs is er wel een probleem inzake de toegankelijkheid voor jonge gezinnen (zie verder). Ook de toegankelijkheid voor kansarmen en migranten is problematisch. In veel gevallen kennen of vinden ze de weg niet naar de gezinszorg. Naar aanleiding van de zorgverzekering heeft de minister dan ook duidelijk gezegd dat men actief op zoek moet gaan naar zwaar hulpbehoevende bejaarden uit kansarme wijken en bij migranten.

Bij de vorige begrotingsbespreking heeft de minister een overzicht gegeven van de invulling van de programmatie voor thuiszorgdiensten. Mevrouw Sonja Becq vraagt opnieuw een dergelijk overzicht te krijgen. Het lid vindt niet in de begroting terug hoeveel middelen opzijgezet worden voor de subsidiëring van de regionale en lokale dienstencentra in 2001.

Mevrouw Patricia Ceysens herinnert aan haar opmerking vorig jaar over de vier erkende verenigingen van mantelzorgers. Dit aantal moet eventueel worden uitgebreid.

De stand van de uitvoering van de programmatie voor de hele thuiszorgsector zal worden bezorgd, antwoordt de minister. Er werd afgesproken om het jaar 2001 te bekijken als een evaluatiejaar. De uitbreiding van de erkenning van verenigingen voor mantelzorg past hierin. Dit was reeds vorig jaar beloofd.

Het is de bedoeling dat de financiële toegankelijkheid van alle thuiszorgvoorzieningen tegen 2004 voor alle categorieën gebruikers wordt gegarandeerd. Op welke wijze en in welke stappen zal dit gebeuren, vraagt mevrouw Marijke Dillen. De toelichting bij de begroting biedt hierop geen antwoord. Wanneer en op welke wijze zal het bestaande gebruikersbijdragesysteem worden geëvalueerd? Nu reeds denkt de minister dat er minder inkomsten zullen zijn, die moeten worden gecompenseerd door de gebruikersbijdrage een belangrijk onderdeel is van de financiering van deze diensten. Houdt de minister hiermee nu reeds rekening? Het lid vindt dit niet terug in deze begroting.

Mevrouw Sonja Becq sluit zich hierbij aan. Gezinszorg heeft een hoge financiële drempel voor jonge gezinnen. Poetshulp hanteert niet dezelfde tarieven als gezinszorg. Er wordt bij gezinszorg geen rekening meer gehouden met de inwonenden, maar in het geval van poetzorg wel. Dat schept verwarring. Aan welke oplossingen denkt de minister en in welke timing voorziet zij?

De evaluatie van de gebruikersbijdrage in de gezinszorg, die gevraagd werd aan de gebruikersorganisaties, is klaar, antwoordt de minister. De heer Robert Geeraert, kabinetsmedewerker, verduidelijkt dat het gaat om een verslag van een onderzoek door de VZW Ons Zorgnetwerk uit Leuven. Die mensen hebben door middel van een telefonische enquête in heel Vlaanderen gebruikers en niet-gebruikers bevraagd. 15 percent van de ondervraagden zei dat de financiële toegankelijkheid tot de diensten voor gezinszorg beperkt is. Er werd ook gevraagd welk bedrag mensen willen besteden per uur gezinszorg. Het blijkt dat de gebruikers bijna perfect hetzelfde bedrag noemen als gemiddeld aan hen wordt gevraagd. De problemen liggen voornamelijk bij mensen die nu niet-gebruikers zijn, hoofdzakelijk mensen uit jonge gezinnen. Die niet-gebruikers zijn momenteel bereid om 258 frank per uur te betalen. Dat is nog altijd 170 frank minder dan gemiddeld nu door hen moet worden betaald. Frappant is ook dat de ondervraagden vinden dat ze wel correct worden ingelicht, maar toch vindt 15 percent dat ze met klachten over de bijdrage niet terechtkunnen bij een dienst voor gezinszorg.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wil toch ook de link maken met de PWA-ers. Momenteel kunnen PWA-ers soms hetzelfde doen zonder vorming en zonder begeleiding. Het lid heeft daar vragen bij, vooral omdat ze officiële meldingsplicht hebben. Bovendien blijft volgens het lid een PWA-er hoe dan ook goedkoper, door de fiscale aftrekbaarheid van de kost. De mensen zullen dus geneigd zijn om te kiezen voor een PWA-er, maar daarmee kiezen ze meteen ook voor een mindere kwaliteit. PWA-ers die actief zijn in het kader van gezinszorg zouden zich eigenlijk moeten aansluiten bij diensten voor gezinszorg. In ieder geval zouden ze veel meer aandacht moeten besteden aan kwaliteitsbewaking. Mevrouw Sonja Becq is dezelfde mening toegedaan. Op welke manier probeert de minister de kwaliteit in de parallelle programma's te verbeteren?

Inzake dienstencheques en PWA-systemen, waarmee ook zorg in het gezin wordt toegeleverd, kan de minister haar bevoegdheden niet optreden. De

minister probeert ervoor te zorgen dat enerzijds PWA-helpers, die voornamelijk huishoudelijk werk en tuinonderhoud overnemen van mensen die zelf geen zorgen nodig hebben, in die richting blijven werken, en anderzijds de diensten gezinszorg prioritair werken bij mensen die echte verzorging nodig hebben.

Volgens minister Mieke Vogels is er momenteel geen probleem. Er zijn immers bijna geen PWA-ers te vinden. Vaak worden ze dan nog in het zwart bijbetaald waardoor het door het lid aangehaalde financiële voordeel vermindert. Er is volgens de minister geen concurrentie te vrezen. Wat de dienstencheque betreft is de situatie enigszins anders. Daarover wordt echter overleg gepleegd met minister Landuyt.

Mevrouw Sonja Becq vreest dat een dualisering veroorzaakt wordt in de dienstverlening in de thuiszorg. Minister Mieke Vogels acht waakzaamheid belangrijk, maar volgens haar is er op dat gebied momenteel geen probleem.

De minister voorzag in een jaarlijkse programmatie van 4 percent uitbreiding voor de diensten voor gezinszorg. In tegenstelling tot het oorspronkelijke plan gaat deze begroting uit van een maximale uitbreiding van 1,7 percent. Het bereiken van 4 percent wordt met minstens 1 jaar uitgesteld. Mevrouw Marijke Dillen betreurt dit. Dit euvel zal volgens het lid niet worden gecompenseerd door de bewegingen van het sociaal akkoord. De minister kondigt een evaluatie aan, op basis waarvan een nieuwe programmatie uitgewerkt zal worden. Wanneer verwacht de minister de resultaten ervan ?

De minister stelt dat in Vlaanderen 150 diensten voor gezinszorg erkend zijn. Is er sprake van coördinatie en samenwerking tussen deze diensten ? Tegen 2009 voorziet de minister een aanzienlijke stijging van 3 miljoen uren. Mevrouw Marijke Dillen vraagt hoe de minister die uitbreiding zal realiseren.

Minister Mieke Vogels antwoordt dat zij het niet uitbreiden met 4 percent voor gezinszorg, zoals bepaald in de programmatie, reeds verschillende malen heeft gemotiveerd.

De middelen voor opleiding moeten vooral gericht worden op zij die werken ter ondersteuning van gezinnen. Dat gebeurt goed binnen de diensten voor gezinszorg, stelt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Bij de budgetcontrole bleek echter dat daar te weinig gebruik van wordt gemaakt. Hoe is de situatie op dit moment ? Wat is de situatie inzake bij-

scholing voor verzorgenden ? Ze krijgen steeds meer taken en er wordt steeds meer van hen verwacht. Opleiding is dan ook erg belangrijk. Hoe zit het met de herintreders ? Welke inspanningen gebeuren voor hen ?

De diensten gezinszorg kunnen een belangrijke bijdrage leveren in gezinnen op verschillende terreinen, bijvoorbeeld inzake dementerenden, palliatieve zorgen, enzovoort. De zorgverstrekkers moeten daartoe extra opleidingen volgen, zegt ook mevrouw Sonja Becq. Gebeurt dat ? Is dat terug te vinden in de begroting ?

Minister Mieke Vogels beaamt de nood aan vorming van de gezinszorgers. Door de trend waarbij mensen langer thuisblijven, krijgen gezinszorgers met een zwaardere en complexere problematiek van verzorging te maken (dementie, palliatieve zorg, kraamzorg). Daardoor wordt van de verzorgers ook meer specialisatie verwacht. De verzorgden worden ook steeds kritischer. Sommigen zijn eenzaam. De gezinszorgers ondervinden ook daardoor een verzwaring van hun job. Dit moet worden opgevangen door vorming. Een deel van het forfait voor de diensten voor gezinszorg is daarvoor voorbehouden. Er wordt aan algemene vorming gedaan in de diensten zelf, door middel van opleidingsprogramma's. Verder is er bijkomende vorming voor wie zich wil specialiseren in de richtingen palliatieve zorgen, werken met dementerenden, en ook voor kraamzorg en voor het werken met personen met een handicap. Die bijkomende vormingen worden niet afzonderlijk gefinancierd.

Bij de inleiding werd opgemerkt dat het jammer is dat mensen die werken als poetshulp, die vorming niet kunnen volgen omdat ze overdag wordt gegeven. Met de middelen van het VIVO moet het mogelijk zijn om ook avondcursussen voor gezinszorgers in te richten, of om voor hen in compensatie-uren te voorzien. De minister bekijkt dit met Vlaams minister van Tewerkstelling Landuyt.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat er veel kritiek is op de diensten gezinszorg omdat ze onvoldoende nachtwerk en wachtdiensten verzorgen. Krijgen ze daar een bijzondere toelage voor ? De minister antwoordt dat er voorzien wordt in projectsubsidies voor de diensten voor gezinszorg, voor de diensten die met zieke kinderen werken en voor de diensten die flexibiliteit bieden. De financiering wordt meegenomen als de enveloppefinanciering herbekeken wordt.

De minister heeft de intentie om 200 dagverzorgingscentra te erkennen. Vandaag zouden er reeds

50 daadwerkelijk zijn erkend. Tegen wanneer wilt de minister het vooropgestelde doel bereiken ? Wordt er ook op termijn een uitbreiding vooropgesteld van het aantal te erkennen centra voor kortverblijf ? Op dit ogenblik zijn er 57 erkend. Waar is de financiering daarvoor terug te vinden ?

De diensten voor oppashulp kunnen niet aan de vraag voldoen, stelt mevrouw Sonja Becq vast. Er is een gebrek aan vrijwilligers. Die vrijwilligers moeten worden begeleid. Welke initiatieven neemt de minister ?

Voor de dagverzorgingscentra en de centra voor kortverblijf worden de extra uitgaven voor het volgende jaar beperkt tot het verhogen van het aantal uren en tot meer kredieten voor bepaalde dienstencentra, antwoordt de minister. In 2001 wordt de evaluatie gemaakt. Er worden voorlopig geen bijkomende centra voor kort verblijf of dagopvang erkend. Op lange termijn blijft de minister de evolutie uiteraard volgen.

– *Gezinseducatie*

Inzake de verenigingen voor gezinseducatie stelt de minister in de toelichting dat het vroegere subsidiebedrag de jongste jaren aanzienlijk is verlaagd omdat in het verleden menig misbruik aan het licht is gekomen. Mevrouw Marijke Dillen vraagt of er voldoende controle is om nieuwe misbruiken uit te sluiten. Hoe en door wie gebeurt die controle ? De regelgeving tegen die misbruiken dateert van 1997. Zijn er sindsdien nog nieuwe misbruiken vastgesteld ? Het lid is ook tevreden met een later schriftelijk antwoord.

Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe de minister de gezinseducatieve activiteiten versterkt. Mevrouw Ria Van Den Heuvel verwijst naar het voorstel van decreet inzake opvoedingsondersteuning (Parl. St. VI. Parl., 1999-2000, nr. 282/1). Het is moeilijk in de begroting een overzicht te krijgen van alle middelen voor opvoedingsondersteuning.

Het in de commissie voorliggende voorstel van decreet leidt tot een heroriëntering van de kredieten voor gezinseducatie, beaamt de minister. De inspectie treedt sinds twee jaar strenger op en er werden een aantal kredieten wegens oneigenlijk gebruik geschrapt.

–Mevrouw Patricia Ceysens, de heer Guy Swennen, mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen dienen een amendement in dat ertoe strekt in de tabel, afdeling I, het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor pro-

gramma 41.40 Gezinsaanlegenheden "16.557,2 miljoen frank" te brengen op "16.561,2 miljoen frank" (verhoging met 4,0 miljoen frank) (am.nr. 71). In basisallocatie 34.01 wordt het niet-gesplitste krediet "15,7 miljoen frank" gebracht op "19,7 miljoen frank". Dit met het oog op implementatie van een voorgenomen voorstel van decreet van mevrouw Patricia Ceysens houdende de inrichting van opvoedingsondersteuning.

– *Centra voor Integrale Gezinszorg (CIG)*

Mevrouw Ria Van Den Heuvel pleit ervoor bijzondere aandacht te besteden aan de CIG en hun expertise meer te benutten. Bij mishandeling gebeurt de begeleiding meestal te weinig in gezinsverband. De CIG doen dit wel. Mevrouw Patricia Ceysens betreurt dat de CIG niet betrokken zijn bij het uitwerken van het concept integrale jeugdhulpverlening. Zij zijn, meer gericht op intrafamiliaal geweld. De invalshoek is ruimer dan die van de problematische opvoedingssituaties.

Minister Mieke Vogels zegt de opmerkingen van de leden mee te nemen. Inzake de integrale jeugdhulpverlening moeten de CIG's inderdaad structureel meer worden betrokken.

Progr. 41.5 Gehandicaptenzorg

– *Toelichting door de heer Laurent Bursens, leidend ambtenaar van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH)*

Het VFSIPH had ongeveer 34,342 miljard frank werkingstoelagen gevraagd voor een geraamd uitgavenpakket van ongeveer 35 miljard frank. Het verschil, ongeveer 1,4 miljard frank, wordt voornamelijk gedragen door eigen ontvangsten, die terugvorderingen zijn (834 miljoen frank van de voorzieningen, 348 miljoen frank van het programma ter bevordering van werkgelegenheid (vroegere DAC-en IBF-projecten), en een kleine 67 miljoen frank van de VDAB).

Voorafgaand vermeldt de heer Laurent Bursens dat in voorliggend begrotingsvoorstel het Vlaams Social Profit Akkoord (SPA) pro memorie werd ingeschreven. Dit gebeurde over de verschillende sectoren heen.

Bij het opstellen van de begroting 2001 werd uitgegaan van het standpunt dat voor zoveel mogelijk mensen de bijstand gerealiseerd moet worden die

hen de kansen geeft om aan het maatschappelijk leven te participeren. Daarbij wordt een belangrijke accentverschuiving voortgezet van de residentiële naar de ambulante zorg, en van de zorg waarvoor een principiële tenlasteneming bestaat, maar waarvoor een voorziening moet worden gevonden, naar de zorg die rechtstreeks aan de persoon zelf wordt toegewezen. Die accentverschuiving en de nieuwe initiatieven zullen gedeeltelijk worden gerealiseerd op basis van heroverwegingen van het constant beleid en gedeeltelijk door bijkomend krediet (nieuw beleid).

Het beleid wordt gevoerd volgens de volgende grote lijnen :

Beter management van vraag en aanbod

Het is de bedoeling de hele zorgtoewijzing te laten vertrekken vanuit een betere zorgscreening. De multidisciplinaire teams (MDT) worden gerevalueerd via een soort lastenboek waaraan ze moeten voldoen. Als ze daaraan beantwoorden wordt een gespecialiseerd label (tewerkstelling, materiële bijstand, zorg) toegekend, gepaard gaand met een betere honorering. Die betere honorering was reeds vroeger bij de nieuwe initiatieven opgenomen, maar nog niet verwezenlijkt omdat men de herziening op de principes van dit lastenboek wou baseren. De centra voor ontwikkelingsstoornissen (COS), die naar gehandicaptenzorg werden overgeheveld, worden ingeschakeld in de tweedelijnsindicering. Om hun capaciteit te verhogen wordt 7,6 miljoen frank extra ingeschreven.

Daarnaast wordt de wachtlijstwerking verder op punt gesteld, veralgemeend en geüniformiseerd. De zorgtrajectbegeleiding wordt prioritair opgestart om vraag en aanbod beter af te stemmen.

Het management van vraag en aanbod wordt ingebed in het regionaal overleg gehandicaptensector, waarbij ook de provinciebesturen een rol vervullen. De participatie van de gebruikers wordt gewaarborgd ; hun inbreng wordt geprofessionaliseerd.

Dit beleid wordt gefinancierd met de middelen voor constant, maar nog niet uitgevoerd beleid voor de MDT, 7,6 miljoen frank voor de COS en heroverwegingen : 11,2 miljoen frank van de projecten inzake flexibilisering, 15,8 miljoen frank niet gereguleerde toelagen die thematisch gealloceerd worden voor dit beleid.

Sector zorg

Als de grootste prioriteit gaat naar de huidige wachtenden, dan worden de middelen het best besteed aan projecten die onmiddellijk kunnen opstarten. Daarom werd ervoor geopteerd om geen nieuwe vergunningen te verlenen aan de (semi-)residentiële zorgsector, maar de beschikbare middelen in te zetten voor de realisatie van bijkomende programmatieruimte die onmiddellijk beschikbaar is. Concreet gaat 33,6 miljoen frank naar het realiseren van reeds in 2000 verleende vergunningen. Daarnaast gaat 46 miljoen frank naar de uitbreiding van de ambulante sector en 2,1 miljoen frank naar de erkenning van ambulante revalidatiecentra die recent een overeenkomst met het Riziv afsloten inzake het verlenen van revalidatieprestaties.

Daarnaast wordt 90 miljoen frank ingeschreven voor de diensten voor thuisbegeleiding, de diensten begeleid wonen en de diensten zelfstandig wonen, voor een inhaalbeweging inzake werkingskosten en personeelskader die onder druk kwamen te staan door de groei van de laatste vijf jaar in die sector.

Om de residentiële en semi-residentiële zorgvoorzieningen in staat te stellen om meer zorg op maat te bieden wordt een extra reconversiebeweging uitgevoerd van de (semi-)residentiële naar de ambulante sector, nl. door vanuit die (semi-)residentiële sector een ambulante werking te ontwikkelen. Daarvoor wordt 1 percent op realisatiebasis ingeschreven voor 2001. Het betreft een vorm van flexibilisering met het opzet minstens 200 cliënten meer te bereiken.

Ten laatste wordt op basis van de zorggradatiestudie in het kader van het kwaliteitsdecreet de financierings- en erkenningswijze herbekeken van de sector zorg in globo om te komen tot een meer flexibele zorgverlening.

Persoonlijke-assistentiebudget (PAB)

Totaal nieuwe middelen worden ingeschreven voor de realisatie van het PAB. De ambitie wordt hoog gesteld, nl. 400 budgetten aan een gemiddelde van ongeveer 830.000 frank per budget. Dit wordt geput uit de volgende middelen : 36 miljoen frank van het experiment en 305 miljoen frank nieuwe middelen.

Individuele materiële bijstand

De individuele materiële bijstand wordt bijgestuurd. Een ontwerpbesluit voor de herstructurering is in de maak met het oog op vereenvoudiging, efficiëntie, doorzichtigheid en de garantie dat een stijging van het budget rationeler beheerst kan worden. De groei in constant beleid wordt doorgezet met een extra krediet van 150 miljoen frank om de volumestijgingen op te vangen. Een kenniscentrum hulpmiddelen wordt opgericht voor onderzoek, beleidsadvisering, en gespecialiseerde adviesverlening bij complexe aanvraagdossiers. Dit wordt gefinancierd met middelen voor gespecialiseerde adviesverlening (26 miljoen) en ergonomie (herschikking van 10 miljoen). In de provinciale afdelingen van het VFSIPH wordt een cel materiële bijstand opgericht die de dossiers sneller moeten kunnen afhandelen.

Tewerkstelling van personen met een handicap - uitvoering VESOC-akkoord

De gunstige economische conjunctuur leidt tot een grotere tewerkstellingsgraad van personen met een handicap op de reguliere arbeidsmarkt. Toch is er nog een achterstand van 10 percent in vergelijking met de normale tewerkstellingsgraad. Die extra groei moet worden ingecalculiseerd. Uiteraard wordt alle prioriteit gelegd op tewerkstelling in het gewone arbeidscircuit, via CAO 26 en de Vlaamse Inschakelingspremie (VIP). In het kader van het convenantenbeleid met de gemeentebesturen moet die premie ook uitgebreid worden tot de plaatselijke besturen. De bijkomende kost voor tewerkstelling CAO 26 en VIP wordt geraamd op 217 miljoen frank.

Met VDAB werd afgesproken om de diensten arbeidstrajectbegeleiding (ATB) in de lokale werkwinkels in te bedden. Dit gaat gepaard met een verruiming van de taken van arbeidstrajectbegeleiding, ook vanuit de te verwachten doorstroming van beschutte werkplaatsen naar de reguliere arbeidsmarkt. In die optiek worden de middelen voor arbeidstrajectbegeleiding verruimd met 30 miljoen frank.

Om de geraamde kosten van dit beleid te dekken, wordt 80,4 miljoen frank extra ingeschreven en wordt 167,3 miljoen frank van de onderhoudstoelagen in de beschutte werkplaatsen overgeheveld naar het beleid inzake open arbeidsmarkt. Uit de bedrijfseconomische resultaten van de beschutte werkplaatsen en in het advies van het Rekenhof terzake blijkt dat die maatregel de loonsubsidies van de gehandicapte werknemers en de overige

verbintenissen van de beschutte werkplaatsen niet in het gedrang brengt. Verder wordt voor de beschutte werkplaatsen, ook op advies van het Rekenhof, de langdurige schuld aan het VFSIPH tengevolge de pre-VIPA-investeringen in het verleden, omgezet in een kapitaalssubsidie. Er worden al langer terecht vragen gesteld rond de zin van de onderhoudstoelagen. De overheveling tast de werking van de beschutte werkplaatsen niet aan, het is integendeel een extra stimulans voor de werkplaatsen. In de mate dat ze erin slagen mensen naar de gewone arbeidsmarkt te laten doorstromen, recuperen zij op positieve wijze een deel van die toelagen.

– Bespreking

– Algemeen

Mevrouw Ann De Martelaer vindt – in tegenstelling tot vorig jaar – de begroting echt een vertaling van de beleidsbrief, nl. van de nieuwe wind die in de gehandicaptensector waait. Essentieel is de passage uit de Toelichting bij de begroting waarbij uitgegaan wordt van de algemeen aanvaardde visie dat mensen met een handicap als gerechtigd gebruiker een plaats moeten krijgen in onze samenleving. Volgens het lid zijn de voorzieningen er ook klaar voor. De personen met een handicap zelf zijn echter zeer ongeduldig omdat ze hier zo lang op gewacht hebben. Het is belangrijk dat het beleid op een goede manier omgaat met dit ongeduld. Een goede communicatie over de stand van zaken is daarin essentieel.

Volgens diezelfde toelichting noopt de algemeen aanvaardde visie dat mensen met een handicap als een gerechtigd gebruiker een plaats moeten krijgen in onze samenleving, tot het fundamenteel anders invullen van de zorg op maat-gedachte. Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen zou het woord "fundamenteel" liever schrappen. Het lid is er niet van overtuigd dat mensen niet meer in categorieën ingedeeld moeten worden. Pas met een juiste diagnose kan de juiste zorg op maat gegeven worden. Een overdreven invulling van zorg op maat als zijnde ambulante zorg, kan dramatische gevolgen hebben voor de zwaar gehandicapten.

Verschillende leden uiten die bezorgdheid. Ze staan zeker achter de accentverschuiving naar meer zorg op maat, maar maken de opmerking dat dit niet ten koste mag gaan van de residentiële zorg. Voor de concrete opmerkingen wordt verwezen naar "Sector zorg".

In de Toelichting bij de begroting staat dat het spijtig is dat de goedgekeurde personeelsuitbreiding voor het VFSIPH niet werd weerhouden. Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt waarom de minister dit dan niet realiseert. De minister antwoordt dat zij niet alleen zetelt in de Vlaamse regering. Mevrouw Ingrid van Kessel concludeert dat het budget dus niet genoeg stijgt. De minister beaamt dit.

In het algemeen worden in de zorg- en welzijnssector de laatste tijd veel termen als "management" gehanteerd, vindt mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen. Goed beheer is belangrijk, maar het lid wil ervoor waarschuwen de inbreng vanuit de commerciële en economische sector te zwaar te laten doorwegen in een sector waar mensen centraal staan. De minister repliceert dat goed gemanagede instellingen tot betere zorg kunnen leiden. Het een is niet tegengesteld aan het andere.

– *Beter management van vraag en aanbod*

De heer Jan Van Duppen stelt vast dat er nog steeds geen bruikbare wetenschappelijke meetinstrumenten voorhanden zijn om de in- en uitstroom op een correcter manier te meten. Het gaat dan uiteraard over de behoeften die bepaald worden door demografische en maatschappelijke ontwikkelingen. Er komt een boom van zwaar zorgbehoevenden op ons af. Die evolutie is nu reeds merkbaar. Wanneer zal men beschikken over een adequaat meetinstrument? Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen treedt deze vraag bij.

Er wordt terecht gesteld dat zoveel mogelijk mensen die niet in een residentiële voorziening hoeven, thuis zorgverlening moeten kunnen krijgen. Volgens de heer Jan Van Duppen zouden in januari resultaten bekend zijn van een onderzoek over hoeveel personen het gaat. Hoever staat dit onderzoek?

Ongeveer 50.000 personen doen momenteel een beroep op het VFSIPH, antwoordt de minister. Net als in de ons omringende landen is het 'huis' van het VFSIPH te klein; de vraag naar zorg voor personen met een handicap neemt steeds toe. Dankzij de vorig jaar gestarte beleidscel werd een eerste langetermijnvisie opgesteld, alsook een eerste programmatie op basis van de verzamelde cijfers. Die programmatie werd opgenomen in een nota aan de Vlaamse regering in het kader van de opmaak van de begroting, om aan te tonen dat het aantal personen met een handicap toeneemt. Welke oorzaken liggen aan de basis van die toename? Personen met een handicap worden ouder. Een tweede element ligt bij de aangeboren afwijkingen: enerzijds

kan men via de prenatale diagnostiek het aantal aangeboren afwijkingen beperken, anderzijds neemt de kans op aangeboren afwijkingen toe doordat vrouwen op latere leeftijd kinderen krijgen. Het aantal aangeboren afwijkingen blijft dus gelijk. Ten derde worden dankzij de geneeskundige vooruitgang en de snelle interventies slachtoffers gered, maar zij leven dikwijls verder met een zware handicap (niet aangeboren hersenletsel).

Die programmatie wordt in 2001 verder verfijnd, vervolgt de minister. In afwachting daarvan wordt de programmatie voor de residentiële sector bevroren. Inspelend op de opmerking van mevrouw Ann De Martelaer en mevrouw Ingrid van Kessel (zie verder "Sector zorg"), zegt de minister dat men ook de moed moet hebben om ook de mentaal gehandicapten die nu in psychiatrie zitten, mee in de programmatie op te nemen.

Bij het management van vraag en aanbod wordt een belangrijke rol toegekend aan de centrale wachtlijstwerking en het regionaal overleg gehandicaptensector. Mevrouw Ann De Martelaer vindt echter dat dit overleg nog te weinig werkt. De betrokkenheid van voorzieningen is beperkt en vrijblijvend. Worden de centrale wachtlijsten geëvalueerd? Wordt vraag en aanbod effectief gestuurd? Hoe zit het met de zorgtrajecten? Ook de heer Koen Helsen vraagt een evaluatie. Werd het principe van administratieve vereenvoudiging gehanteerd bij de aanvragen?

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt of de zorgtrajectbegeleiding en de centrale wachtlijstwerking elkaar niet overlappen. Beide hebben als doelstelling betere afstemming van vraag en aanbod. Is men er dan nog niet in geslaagd de centrale wachtlijstwerking beter te laten functioneren? Hoe is de verhouding tussen centrale wachtlijstwerking, zorgtrajectbegeleiding en regionaal overleg?

Kan de heroriëntering van de multidisciplinaire teams (MDT) niet de aanleiding zijn voor een evaluatie, vraagt mevrouw Ingrid van Kessel. Is men er reeds in geslaagd het aantal MDT's te beperken? Is men al begonnen met een betere honorering? De heer Koen Helsen vraagt om verduidelijking over de invoering van een zgn. lastenboek.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen is verheugd over de toename van de middelen voor de centra voor ontwikkelingsstoornissen. Ze hoopt dat de enorme wachtlijsten daarmee afnemen.

De zorgvrager met een 'ticket' van het VFSIPH heeft nu geen enkele rechtszekerheid, stelt de mi-

nister. Hij komt op een wachtlijst terecht en weet niet wanneer hij een antwoord op zijn vraag krijgt. De sector staat afkerig ten aanzien van een opnamplicht. Ook de meerderheid binnen de raad van bestuur van het VFSIPH is ertegen gekant. Daarvoor zijn goede argumenten aan te brengen, o.m. dat het gaat om het leven en wonen van mensen. Tegelijk dreigt ook het andere uiterste dat voorzieningen de zwarte piet naar elkaar doorschuiven en de meest zwaar zorgbehoevenden liever niet opnemen. Daarom werd met de provinciale wachtlijsten gestart om de voorzieningen in collegialiteit te responsabiliseren. De wachtlijstwerking heeft echter geen grote verandering teweeggebracht. De wachtlijsten zijn niet weggewerkt. Daarom wordt er nu voor geopteerd om daarnaast een zorgtrajectbegeleider in te schakelen als een soort ombudsman die mee helpt zoeken naar een antwoord op de zorgvraag. Die zorg kan in een residentiële voorziening verleend worden, of in afwachting via persoonlijk assistentiebudget of ondersteuning van de gezinnen.

Dit alles wordt gesteund door een betere oriëntering en detectie, zegt de minister verder. Voor de centra voor ontwikkelingsstoornissen (COS) was in 2000 10 miljoen frank extra ingeschreven, met de afspraak dat ze verdeeld zouden worden onder de bestaande centra. Die 10 miljoen frank is echter grotendeels gegaan naar een centrum aan de VUB, dat reeds bestond, maar nog niet erkend was, hoewel het daarvoor in aanmerking kwam volgens de regelgeving. De 10 miljoen frank heeft dus niet geleid tot veel bijkomende uren prestaties voor de COS. Vanaf 2001 worden de COS overgeheveld van het algemeen welzijnsbeleid naar het VFSIPH. Dit is positief want biedt de COS de mogelijkheid om begeleiding van personen af te staan aan andere diensten. Op die manier kunnen de wachtlijsten bij de COS verminderen.

Wat de multidisciplinaire diensten (MDT) betreft wil de minister de verdeling van de middelen koppelen aan bepaalde kwaliteitsvereisten waaraan de MDT moeten beantwoorden. De heer Laurent Bursens verduidelijkt dat in het lastenboek criteria worden opgenomen, bv. inzake de termijn waarbinnen een dossier moet worden afgewerkt, dossiervereisten (bv. een dossier zal pas volledig zijn als alle modules ingevuld zijn), andere kwaliteitsvereisten. Een MDT dat een gespecialiseerde erkenning (zorgsector, individuele materiële bijstand of tewerkstelling) wil verkrijgen, moet aan bepaalde criteria van het lastenboek beantwoorden. Als ze die bijkomende erkenning krijgen, kunnen ze een verhoogd honorarium claimen.

– Sector zorg

De zorg voor personen met een niet aangeboren hersenletsel wordt een behoorlijk zware belasting voor de maatschappij, stelt de heer Jan Van Duppen. Wat denkt de minister hiervoor te doen? Kan een vergunningenstop voor de residentiële voorzieningen wel aangehouden worden? Heeft de minister een zicht op de effecten en de periode waarin dit kan worden aangehouden?

De accentverschuiving naar meer zorg op maat, vooral extramuraal, is positief, stelt mevrouw Ingrid van Kessel. Voor velen echter biedt thuisverzorging geen antwoord op hun noden. Het gaat dan vooral om zwaar, meervoudig gehandicapten. Daar staat tegenover dat de uitbreiding voor de voorzieningen stopgezet wordt in 2001. De nieuwe vergunningen in de residentiële sector zullen ten vroegste in 2002 vastgelegd worden. Met die daardoor vrijgekomen middelen wordt bijkomende programmeruimte gecreëerd die onmiddellijk beschikbaar is voor de ondersteuning van personen die zelfstandig leven. Als deze beleidsoptie niet gebaseerd is op cijgergegevens en meerjarenplanning, is dit niet verantwoord. Zijn er cijfers over de noden inzake residentiële zorg? Ook hier geldt dat vraag en aanbod op elkaar afgestemd moet worden. Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen sluit zich hierbij aan. De toename van de middelen voor ambulante zorg is toe te juichen, maar dit mag niet ten koste van de residentiële sector.

Het verontrust mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen ook dat niets ondernomen wordt voor de semi-residentiële sector, de semi-internaten, zoals de minister vorig jaar had aangekondigd. Nochtans zijn de semi-internaten een belangrijke flexibele ondersteuning voor gezinnen, waardoor de kinderen met een handicap langer thuis kunnen blijven. Ze zijn als het ware een vorm van buitenschoolse opvang.

In de zorgsector worden middelen voor de residentiële sector 'heroverwogen' naar de ambulante sector om meer mensen op korte tijdsspanne te helpen en de druk op die sector te verminderen. De heer Koen Helsen staat volledig achter die heroriëntering.

Mevrouw Ingrid van Kessel betreurt verder de standstill voor de diensten beschermd wonen. Deze woonvorm beantwoordt aan de doelstelling om mensen zoveel mogelijk in een semi-thuismilieu te laten verblijven. Het is jammer dat deze jonge woonvorm die nog maar net bekendheid gekregen heeft, al volzet is. Voorziet de minister geen verrui-

ming van dit aanbod ? Hoeveel aanvragen werden al ingediend ?

De minister verwijst vooreerst naar het antwoord over de programmatie bij "Beter management van vraag en aanbod". De minister verwijst ook naar de aanklappende hulpverlening die men wil bieden via de zorgtrajectbegeleiding. Wie reeds lang op een wachtlijst staat, moet eerst geholpen worden. Het niet creëren van bijkomende plaatsen in de residentiële sector, betekent niet dat er niet meer mogelijkheden ontstaan om mensen te helpen via de ambulante sector. De thuisbegeleiding waarnaar veel vraag is, wordt versterkt door meer omkadering, werkings- en verplaatsingskosten. De ondersteuning thuis wordt ook in functie van het persoonlijke-assistentiebudget vergroot. Het is de bedoeling de muren tussen (semi-)residentiële en de ambulante sector enigszins te slopen. In de semi-internaten bv. is veel meer knowhow aanwezig dan nodig is voor wat mevrouw Vanoppen terecht een soort buitenschoolse kinderopvang noemde. Die knowhow moet meer extramuraal ingezet worden. Dit geldt ook voor de andere (semi-)residentiële voorzieningen. De semi-internaten hebben vorig jaar een extra impuls gekregen en worden nu meegenomen in de heroriëntering naar gezinsondersteuning. Die heroriëntering is niet eenvoudig en vergt de herschrijving van de regelgeving. Kabinet, administratie en de raad van bestuur van het VFSIPH hebben er zich toe geëngageerd om in 2001 1 percent, en in 2002 2 percent, van de middelen van de (semi-)residentiële sector te heroriënteren. Zo wil de minister op twee jaar tijd 400 mensen extra zorg aanbieden.

Op lange termijn wil de minister de hele aanpak van de zorgvraag herbekijken. Het is de vraag of personen die potentieel recht hebben op een 'ticket' van het VFSIPH, niet vanuit andere sectoren gesteund kunnen worden. Personen met een niet aangeboren hersenletsel (NAH) bv. zouden soms beter opgevangen kunnen worden in een woonzorgvorm voor bejaarden met een aparte infrastructuur voor personen jonger dan 65 jaar. Het VFSIPH zou die voorzieningen mee kunnen ondersteunen via een aangepaste omkadering. De personen met NAH hoeven dan met hun ticket van het VFSIPH niet de huidige dure verblijfskosten betalen. Dit systeem waarbij het VFSIPH andere voorzieningen subsidieert, kan bv. ook overwogen worden voor de mentaal gehandicapten in de psychiatrie.

Mevrouw Ingrid van Kessel vindt het toch niet evident dat NAH-patiënten ondergebracht worden in een bejaardentehuis. Niet elk bejaardentehuis be-

antwoordt aan de door de minister geschetste woonsituatie. De minister repliceert dat het om een denkpiste gaat.

Er ontspint zich een discussie over de betaling van de kosten voor NAH-patiënten. Mevrouw Patricia Ceysens vindt dat bij een ongeval de verantwoordelijke derde voor de kosten aansprakelijk is. De heer Laurent Bursens verduidelijkt dat het VFSIPH voorschotten toekent aan het slachtoffer. Het VFSIPH treedt op via contractuele subrogatie. Het VFSIPH wil evolueren naar een wettelijke subrogatie zoals bij arbeidsongevallen, waarbij het fonds dan de wettelijke plaatsvervanger is van het slachtoffer. Op die manier kan bij de rechtbank de totale kostberekening van de schade geëist worden. Nu maken de rechtbanken abstractie van de werkelijke schade, omdat het VFSIPH toch de kosten betaalt. Gemiddeld zijn de reële kosten (waarbij ook alle kosten na revalidatie te rekenen zijn) te ramen op 20 à 80 miljoen frank. Volgens de heer Guy Swennen kan men er inderdaad voor pleiten dat de verantwoordelijke derde moet betalen. Dit zal dan wel tot een enorme hausse van de verzekeringspremies leiden.

Mevrouw Ingrid van Kessel blijft zich afvragen of de vraag wel met het aanbod overeenstemt. Kan de minister hiervan een cijfermatig overzicht geven ? De minister laat de Nota aan de Vlaamse regering bezorgen aan de leden van de commissie.

De heer Laurent Bursens ontkent dat de minister beweerd heeft dat er geen vergunningen meer afgeleverd moeten worden. De minister heeft ervoor gekozen één jaar geen extra vergunningen in de residentiële sector toe te kennen, maar tegelijk een aantal nieuwe maatregelen te nemen waardoor de gehele gehandicaptensector in beweging komt (150 PAB's voor personen uit de residentiële sector, 230 miljoen frank voor ambulante werking vanuit de residentiële sector...). De standstill gedurende één jaar is echter goed om het volle effect te halen uit die nieuwe initiatieven en tegelijk om een evaluatie te maken. Uit de meerjarenplanning van de minister blijkt duidelijk dat de uitbouw van de intensieve sector nodig zal blijven. Men begint daaraan best niet op het ogenblik dat men voor een resem uitdagingen staat die een nieuwe dynamiek teweeg brengen. Uit een HIVA-studie blijkt bv. dat 10 à 15 percent personen ten onrechte in de sector voor zeer zorgintensieve voorzieningen verblijft. De nieuwe programmatie wordt het best gemaakt na evaluatie.

Via het thuiszorgdecreet is ook flexibele opvang voor gehandicapten mogelijk. Mevrouw Ingrid van

Kessel vraagt of de minister er al zicht op hoe dit kan worden gerealiseerd ?

De zorgtrajectbegeleiding wordt gefinancierd met overgehevelde middelen van projecten inzake flexibilisering en van de niet gereguleerde toelagen. Worden die projecten dan stopgezet of waren ze uitdovend, vraagt mevrouw Ingrid van Kessel. Spreker vindt het belangrijk over experimenteerteruimte te beschikken. Het zou jammer zijn die te verliezen, vooral als de zorgtrajectbegeleiding eigenlijk een gevolg zou zijn van een falende wachtlijstwerking.

De heer Laurent Bursens antwoordt dat de flexibiliseringprojecten ten dele afgerond zijn. De experimentele fase was reeds beëindigd. De flexibilisering wordt meegenomen in de heroverweging van de 230 miljoen frank voor ambulante dienstverlening vanuit de residentiële sector.

Het Rekenhof maakt opmerkingen over de subsidiëring voor vrijetijdsbesteding (Boek van het Rekenhof 2000, Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, nr. 36/1), merkt mevrouw Ann De Martelaer op. Volgens het Rekenhof heeft het VFSIPH zelf onvoldoende zicht op de aanwending van die middelen. Is dit zo ? Per provincie worden zeer diverse projecten opgezet. Beantwoordt de uitwerking aan de doelstellingen die het VFSIPH destijds gesteld heeft ?

Heel wat personen met een mentale handicap verblijven al jarenlang onterecht in de psychiatrie, in een onaangepaste omgeving, stelt mevrouw Ann De Martelaer. Zij raken moeilijk in het VFSIPH ingeschreven omdat ze met Riziv-middelen bekostigd worden. Het lid hoopt dat het persoonsgebonden budget voor sommigen een oplossing zal zijn. Er zullen incentives nodig zijn om hen uit de psychiatrie weg te halen. Heeft het VFSIPH zicht op hun aantal ? Mevrouw Ingrid van Kessel sluit zich hierbij aan. Kan voor die mensen een andere opvang gevonden worden ? Het lid vraagt naar het standpunt van het VFSIPH.

De minister wil de mentaal gehandicapten in de psychiatrie mee laten opnemen in de algemene programmatie waaraan gewerkt wordt (zie "Beter management van vraag en aanbod"). In Vlaanderen gaat het nu nog om 1100 personen in psychiatrische bedden. De heer Laurent Bursens verklaart dat in 1990 ongeveer 7000 personen in België op een lijst geplaatst werden (de zgn. lijstpatiënten). Voor hen werden 'uitdovende' bedden in de psychiatrie voorbehouden. Het was destijds de bedoeling van de federale overheid om die personen uit de psychiatrische ziekenhuizen te halen en onder

te brengen in psychiatrische verzorgingstehuizen of in een beschutte woonvorm. De federale overheid heeft toen middelen uitgetrokken zowel voor personeelsomkadering als voor infrastructuur. Een psychiatrisch verzorgingstehuis (PVT) beschikt over de mogelijkheid om een minimum orthopedagogisch personeelskader uit te bouwen. De federale overheid heeft die maatregelen destijds genomen op vraag van Vlaanderen, dat argumenteerde dat deze grote groep mensen al 20 à 30 jaren in psychiatrie verbleven en dus niet zomaar over te plaatsen waren.

Het beleid moet zich met deze mensen inhouden, maar wetend dat men vanuit een totaal andere benadering vertrokken is, nl. vanuit de optie voor 'uitdovende' bedden. Het gaat om een vaste groep van zeer zwaar zorgbehoevenden. De overheveling naar het VFSIPH is niet voorzien. De minister besluit dat deze groep minstens mee bekeken moet worden bij de zorgplanning. De minister verwijst ook naar de denkpiste die zij ontwikkelde over het herbekijken van de aanpak van de zorgvraag op lange termijn (zie hierboven).

Heel wat personen met autisme zijn opgenomen in residentiële voorzieningen voor karaktergestoorden, soms zonder dat ze als autisten onderkend worden. In opvolging van de resolutie betreffende het autisme (Parl. St. VI. Parl., 1992-93, nr. 286) vraagt mevrouw Ann De Martelaer dat voldoende werk wordt gemaakt met de vorming van begeleiders in die voorzieningen.

Mevrouw Ingrid van Kessel wijst erop dat op federaal minister Frank Vandenbroucke een project binnen het Riziv heeft opgezet, de commissie Fröhling, dat o.m. ook betrekking heeft op autisme. Is hieromtrent overleg met de federale collega ? Elke input is welkom. De wachtlijst, zeker inzake diagnosestelling, is zeer lang. De heer Laurent Bursens zegt niet op de hoogte te zijn van het federale project. Een werkgroep volgt de resolutie autisme op.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen vraagt naar de stand van zaken in de uitvoering van het kwaliteitsdecreet. Zij verneemt dat bij inspectie nauwelijks contacten zijn met de gebruikers. De minister antwoordt dat de sector zelf minimale kwaliteitsvereisten heeft vastgesteld die nu in regelgeving vertaald wordt. De voorzieningen worden gere sponsabiliseerd om een kwaliteitshandboek op te maken binnen drie jaar. Pas dan maakt dit deel uit van de erkenningsvoorwaarden. Het is voorbarig om nu al de inspectie te laten optreden op basis van het kwaliteitsdecreet. Het denken rond kwaliteit moet processen op gang brengen in de voorzie-

ningen. Het VFSIPH ondersteunt en motiveert de voorzieningen daarbij. Inspraak van de gebruikers is uiteraard een element in die kwaliteitszorg.

– *Persoonlijke-assistentiebudget (PAB)*

Verschillende leden zijn tevreden met de kredieten voor de uitvoering van het persoonlijk assistentiebudget (PAB). Heel wat mensen zijn vragende partij voor het persoonlijke-assistentiebudget, stelt de heer Koen Helsen vast. Hoe denkt de minister vraag en aanbod te kunnen sturen ? Werd het tweede experiment reeds geëvalueerd, vraagt de heer Koen Helsen. Hebben er personen afgehaakt ?

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen, de heer Koen Helsen, heer Guy Swennen en mevrouw Sonja Becq benadrukken dat ten aanzien van de gebruikers een betere communicatie moet worden opgezet over het PAB om frustraties te vermijden. Er leven heel wat vragen en misvattingen over de concrete toepassing ervan. Die zullen nog toeneemen als het PAB echt van start gaat. De mensen moeten geïnformeerd worden vóór de aanvraag. Hoe worden de mensen verwittigd dat ze in aanmerking kunnen komen ? De heer Koen Helsen vraagt om de uitvoeringsbesluiten in de commissie te bespreken. De vrees leeft dat mantelzorgers uitgesloten worden. Er leven ook veel vragen over de aanduiding van de assistenten. Het lid vraagt de gebruikers praktisch te ondersteunen, bv. door het ter beschikking stellen van een standaardovereenkomst. Mevrouw Sonja Becq onderstreept het belang van begeleiding door een zorgconsulent. De heer Guy Swennen stelt vast dat het uitvoeringsbesluit nog niet uitgevaardigd is. Wordt de startdatum van 1 januari 2000 gehaald ? Mevrouw Patricia Ceysens sluit zich hierbij aan.

De minister onderschrijft de bezorgdheid van de leden over een goede communicatie over het PAB. De heer Jo De Niel, kabinetsmedewerker, antwoordt verder namens de minister dat het ontwerpbesluit sinds de start van het experiment permanent bijgestuurd en geëvalueerd werd. Het decreet van 7 juli 2000 en de bespreking ervan in het parlement is vanzelfsprekend erg bepalend geweest voor het uitwerken van de modaliteiten. De modaliteiten werden verder uitgewerkt in samenwerking met de administratie van het VFSIPH, de stuurgroep PAB onder leiding van professor Jef Breda en de twee gebruikersorganisaties die tijdens het experiment als budgethoudersverenigingen optraden. De eindeversie van het ontwerpbesluit wordt voor Kerstmis aan de Vlaams regering ter goedkeuring voorgelegd. Voor doelgroepen,

programmatie en prioriteiten worden concrete voorwaarden vastgelegd. Toekenningsprocedure, inschaling, en categorieën van assistenten worden precies omschreven. Er worden twee types van overeenkomst voorzien. Wie dit wenst kan via een intermediaire organisatie een overeenkomst afsluiten. Voor personen met een mentale handicap en (verlengde) minderjarigheid wordt het zorgconsulentschap ingeschreven. Budgethoudersverenigingen kunnen een rol opnemen in de begeleiding. De minister stelt voor om het ontwerpbesluit op een ander moment in de commissie te bespreken. De commissie is het daarmee eens.

Van de 400 persoonlijke-assistentiebudgetten worden er 150 voorbehouden voor personen die een residentiële voorziening willen verlaten. Mevrouw Ingrid van Kessel hoopt dat men daarin slaagt, want dit zorgt voor bijkomende ruimte in de residentiële sector. Zijn er echter indicaties dat effectief 150 personen uit de residentiële voorzieningen kandidaat zijn ? De minister antwoordt dat contacten met de mensen zelf daar een ernstige indicatie voor zijn. Onderzoek vooraf kan de dynamiek moeilijk inschatten. Als zou blijken dat de 150 niet gehaald worden, is bijsturing noodzakelijk. De minister wil nog eens herhalen dat de programmatie-stop in de residentiële sector maar voor één jaar geldt.

De heer Jan Van Duppen vraagt of er voldoende middelen worden uitgetrokken van de begeleiding van het PAB. De heer Jo De Niel antwoordt namens de minister dat op twee sporen verdergewerkt wordt. Tijdens het experiment waaraan 50 personen deelnamen, werd op het VFSIPH 1,5 VTE ingezet voor de administratieve ondersteuning. Vanzelfsprekend moet het VFSIPH verder over de nodige middelen beschikken. Een tweede spoor is de begeleiding door de twee budgethouderverenigingen. Tijdens het experiment beschikten zij over 1 miljoen frank, wat beperkt was, maar aan hen werd ook de kans geboden om de nodige expertise op te doen. Een overgangsbepaling in het ontwerpbesluit zorgt ervoor dat hun dienstverlening aan de kandidaat-budgethouders garandeerd wordt.

Mevrouw Sonja Becq merkt op dat 800.000 frank per PAB uitgetrokken wordt, terwijl het decreet sprak van 1,2 miljoen frank. De heer Guy Swennen corrigeert vorige spreker : niet in het decreet maar in de persnota over het experiment werd een bedrag vooropgesteld, nl. 1,8 miljoen frank. De minister repliceert dat 800.000 frank een gemiddelde prijs betreft. De heer Laurent Bursens verklaart dat de 1,8 miljoen frank een uitzonderingsbepaling

betrof voor twee deelnemers die toen in een voorziening verbleven. Het komt overeen met de kost voor hun verblijf in de voorziening.

– *Individuele materiële bijstand*

Ook voor de individuele materiële bijstand staat blijkbaar een grondige hervorming op de agenda, naar verluidt omwille van de vereenvoudiging en de beheersing van het budget. Mevrouw Ingrid van Kessel is van oordeel dat de eerste doelstelling de verbetering van de dienstverlening moet zijn. Net zoals bij de ziekteverzekering zal men er niet in slagen het budget te beheersen. De zorgvraag stijgt immers voortdurend omdat de behoeften toenemen. Een extra krediet van 150 miljoen frank is verre van voldoende om de zorgvraag op te vangen.

De heer Koen Helsen staat positief ten aanzien van de aangekondigde hervorming van de individuele materiële bijstand. Spreker vraagt wel om verduidelijking over de werking van het kenniscentrum. Zal het louter adviseren of ook hulpmiddelen uittesten? Hoe worden de gebruikers op de hoogte gehouden van de evoluties in de individuele hulpmiddelen? Worden ze begeleid voor de administratieve verplichtingen? Waaraan wordt de 36,2 miljoen frank concreet besteed? De heer Koen Helsen en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen vragen hoe het kenniscentrum zich zal verhouden met het Vlicht (Vlaams Informatie- en Communicatiecentrum voor Handicap en Technologie).

26 miljoen frank van de gespecialiseerde adviesverlening (GAC's) wordt overgeheveld naar het kenniscentrum. Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt of het kenniscentrum dan de werking van de centra gespecialiseerde adviesverlening overneemt. Minister Mieke Vogels antwoordt dat de centra gespecialiseerde adviesverlening nooit bestaan hebben. Ze heeft het besluit van haar voorganger laten intrekken.

Mevrouw Ingrid van Kessel en de heer Koen Helsen vragen verder verduidelijking bij de cel materiële hulp die aan elke provinciale afdeling van het VFSIPH wordt toegevoegd.

Tot slot merkt mevrouw Ingrid van Kessel op dat de terugbetaling voor elektronische rolstoelen fel verminderd is. Wat is de reden daarvoor? De minister antwoordt dat de terugbetalingen net voor de parlementaire verkiezingen opgetrokken waren, wat geleid heeft tot een onmiddellijke overschrijding van de enveloppe voor individuele materiële bijstand. Daardoor kwamen andere terugbetalin-

gen in het gedrang. De minister was verplicht in te grijpen en de terugbetalingen terug te brengen op het niveau van begin 1999. Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt zich af of het budget dan niet moet worden opgetrokken, want het gaat hier toch om een reële behoefte.

De individuele materiële bijstand is niet los te koppelen van het standpunt dat mensen zoveel mogelijk hun eigen leven moeten kunnen leiden, antwoordt de minister. Mevrouw Ingrid van Kessel zei terecht dat de behoefte betaald moet worden. Essentieel probleem daarbij is echter wie de behoefte bepaalt. De technologische mogelijkheden evolueren zo snel dat men dit niet kan volgen met het opstellen van lijsten van hulpmiddelen. Het bepalen van de behoeften op basis van het marktaanbod wordt steeds moeilijker. Vandaar het belang van adviesverlening. Daarom werd er vorig jaar voor geopteerd om het beleid grondig te veranderen. Het systeem met de lijsten wordt op termijn geschrapt en vervangen door een soort persoonsgebonden budget voor de aankoop van hulpmiddelen. In een overgangsfase zal men blijven werken met de lijsten, maar de persoon met een handicap zal zelf een stuk vrijheid hebben om te onderhandelen over de hulpmiddelen. De minister ontkent ten stelligste dat het om een verkapte besparing gaat. Het budget wordt met 150 miljoen verhoogd.

Het is de bedoeling dat dit persoonsgebonden budget gecombineerd wordt met een goede adviesverlening, vervolgt de minister. Het Vlicht bereikte de personen met een handicap onvoldoende. Het is nu de bedoeling dat de personen met een ticket van het VFSIPH eerst via de provinciale afdelingen advies krijgen. Dit is mogelijk omdat voor de meeste handicaps de adviesverlening eenvoudig is. De provinciale ambtenaar van het VFSIPH wordt daarbij ondersteund door een vzw die het Vlicht en zijn knowhow overneemt. Als meer gespecialiseerde hulp nodig is, wordt de persoon doorverwezen naar het kenniscentrum. Het ontwerpbesluit daaromtrent is bijna klaar.

De rol van het kenniscentrum bestaat erin het VFSIPH te adviseren over de nieuwe hulpmiddelen, te informeren over het prijzenbeleid, te adviseren over complexe individuele dossiers, en de Vlibank te actualiseren, vervolledigt de heer Laurent Bursens.

Mevrouw Sonja Becq vraagt zich af of het VFSIPH niet tegelijk rechter en partij is als het zowel het budget bepaalt als adviseert over de hulpmiddelen. De minister ontkent dit. De centrale administratie en de raad van bestuur van het VFSIPH beslissen

over het budget ; de provinciale afdelingen adviseren. De opmerking van het lid illustreert een verkeerd begrepen wantrouwen ten aanzien van de administratie die ook in andere sectoren opduikt.

De heer Jo De Niel, kabinetsmedewerker, verduidelijkt verder namens de minister dat het hulpmiddelenbeleid parallel loopt met andere evoluties in het beleid, zoals bv. het inschakelen van zorgconsulenten, of arbeidstrajectbegeleiding. Die evoluties spelen in op de behoefte van de cliënt om objectief – dus niet aanbodgelinkt – ondersteund te worden in zijn zoektocht in het gedifferentieerde aanbod. De individuele hulpmiddelen is de sector bij uitstek waar commerciële invloeden spelen. Zowel in mankracht als in inzicht in de markt loopt de overheid achterop. Het Vlicht heeft aangetoond dat investeren in kennis mogelijk is, maar dat die kennis toegankelijk moet worden voor de gebruikers. De beweging naar meer kwaliteit bij de MDT moet hieraan gelinkt worden. De MDT die het basisdossier opstellen, hebben een belangrijke informatieplicht in de eerste lijn. Voor 80 à 90 percent van de dossiers volstaat een eenvoudige adviesverlening. Voor de complexe dossiers waar veel juist ruimte is voor foutieve informatie, zullen zij een beroep kunnen doen op het VFSIPH (het kenniscentrum), en indien nodig op externe deskundigen, zoals bv. Modum in Antwerpen, de toegankelijkheidsbureaus in St. Niklaas en Hasselt voor aanpasbaar wonen... Het VFSIPH heeft terzake wel een draaifunctie.

– *Tewerkstelling*

CAO 26 en de Vlaamse inschakelingspremie zijn volgens de heer Koen Helsen goede instrumenten om personen met een handicap naar de reguliere arbeidsmarkt tot te leiden. Zijn er cijfers voorhanden zowel voor controle op het gevoerde beleid als voor de programmatie ?

Het inschakelen van interimbureaus om personen met een handicap toe te leiden naar de reguliere arbeidsmarkt kan zinvol zijn. De heer Jan Van Duppen waarschuwt echter voor de praktijk bij interimbureaus waarbij als het ware geboden wordt op werknemers. Wordt er gezorgd voor omkadering voor die mensen zodat ze niet ten prooi vallen van stresserende toestanden waarbij men op die arbeidsmarkt 'gedumpt' wordt ?

Voor het tewerkstellingsbeleid wordt uitgegaan van een gunstige economische conjunctuur waardoor meer personen met een handicap in het reguliere arbeidscircuit terecht kunnen. Dit past in het VESOC-akkoord en strookt ook met de Europese

strategische plannen voor gelijke kansen op de arbeidsmarkt, zegt Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Toch waarschuwt het lid ervoor dat dit enkel werkt bij een goede economische conjunctuur. Spreker pleit ervoor dat men de tewerkstelling steeds vanuit het standpunt van de persoon met een handicap moet blijven bekijken. In het tewerkstellingsbeleid voor personen met een handicap moet het aspect welzijn vóór de economische wetmatigheden komen. Als de economie minder goed draait, zullen zij als eerste uit de arbeidsmarkt gestoten worden. Overigens bestaat altijd het risico dat sommigen moeten afhaken omdat ze het niet aankunnen. Ondertussen hebben zij wel hun 'rugzak' met sociale rechten verloren en kunnen ze niet meer terug naar beschermde werkvormen, of is hun plaats ingenomen.

Mevrouw Sonja Becq deelt die bezorgdheid. Ze is voorstander van een maximale doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt, maar vraagt zich af of dit wel realistisch is. De begeleiding van die personen die doorstromen zou in ieder geval langer moeten duren.

Het lid vreest dat de overheveling van de onderhoudstoelagen voor de beschutte werkplaatsen naar het beleid inzake de open arbeidsmarkt, nefaste gevolgen zal hebben voor sommige beschutte werkplaatsen. Volgens simulaties van de Federatie van Beschutte Werkplaatsen zouden 14 à 15 bijkomende werkplaatsen verlieslatend worden door het verlies van die toelagen. Het lid beseft dat er een enorme diversiteit bestaat onder de beschutte werkplaatsen. Vooral de kleinere werkplaatsen, die vaak vooral zwakkere werknemers tewerkstellen, zullen door die lineaire maatregel getroffen worden. Welk signaal wil men hen daarmee geven ? Dat ze moeten stoppen ? Wat is de finale doelstelling van de beschutte werkplaatsen ?

Mevrouw Patricia Ceysens meent ook dat voor een aantal werkplaatsen overgangsmaatregelen misschien nodig zullen zijn. Bij de opmaak van hun begrotingen voor 2001 hebben zij nog gerekend op die onderhoudstoelagen.

De minister antwoordt in het algemeen dat de opmerking van mevrouw Van Cleuvenbergen ten gronde terecht is. De vraag naar arbeid als emancipatorisch gegeven, heeft zijn beperkingen. Iedereen aan het werk zetten in het kader van de actieve welvaartstaat, heeft zijn beperkingen. Dit is zeker niet de bedoeling van de heroriëntering. Het aantal plaatsen in de beschutte werkplaatsen blijft gelijk. Wel moesten middelen overgeheveld worden omdat in toepassing van CAO 26 meer mensen met

een handicap een plaats vinden op de reguliere arbeidsmarkt.

De heer Jo De Niel, kabinetsmedewerker, gaat hier verder op in. Op advies van het Rekenhof gebeuren twee ingrepen. Een eerste betreft de omzetting van de langdurige schuld van de beschutte werkplaatsen aan het VFSIPH, ten gevolge van pre-VIPA-investeringen, nl. 1,9 miljard, in een reële reserve van 2,6 miljard frank voor de hele sector. Dit is een belangrijke kapitaalssubsidie voor de hele sector. Een tweede opmerking van het Rekenhof betrof de onderhoudstoelagen. Om de kosten van het invoeren van het minimumloon op te vangen heeft de Vlaamse overheid 2,2 miljard frank extra uitgetrokken gespreid over twee jaar. De grote zorg bij het invoeren van het minimumloon was dat de zwakste werknemers uitgestoten zouden worden. Het gevaar op uitstoot werd gestopt door het loonsubsidiesysteem. Uit bedrijfseconomische analyses en jaarrekeningen van de sector blijkt dat niet de beschutte werkplaatsen met de meest zwakke werknemers, zich bedrijfseconomisch in de gevarenzone bevinden, maar wel die met zware investeringen en het minst zwakke werknemers. Er bestaat dus geen gevaar op uitstoot van zwakke werknemers. De onderhoudstoelagen beantwoorden niet meer aan een bedrijfseconomische realiteit. Jaarlijks maken de beschutte werkplaatsen samen 1 miljard frank winst. Daarom heeft de overheid gemeend die onderhoudstoelagen te moeten aanwenden voor het beleid inzake de open arbeidsmarkt.

De heer Laurent Bursens voegt eraan toe dat het profiel van de beschutte werkplaatsen zeer verscheiden is. De werkplaatsen die bedrijfseconomisch achterop hinken, vormen geen constante groep uit. Die groep verandert over de jaren heen. De managementondersteuning speelt daarin een rol. Ieder jaar maakt het VFSIPH voor hen een financiële analyse en doorlichting op. De perspectieven zijn gunstig voor de hele sector, ook voor diegene die het nu even moeilijk hebben. De moeilijkheden van beschutte werkplaatsen hebben niets te maken met het schrappen van de onderhoudstoelagen, maar meer met het profiel dat zij zelf kiezen.

Op de vraag van de heer Jan Van Duppen antwoordt de heer Laurent Bursens dat het voor de beschutte werkplaatsen een uitdaging is om zelf als een soort interimbureaus op te treden. Als zij die kans niet grijpen, zullen de interimbureaus dit gat in de markt invullen.

Ook inzake ATB leven blijkbaar een aantal misverstanden, zegt de minister. De ATB is zeer inten-

sief en biedt de mogelijkheid dat iemand na een tijdelijke uitstap op de open arbeidsmarkt terug kan naar de beschutte werkplaats.

De ATB-diensten worden geïntegreerd in de lokale werkwinkels. Mevrouw Ann De Martelaer vraagt of de voorziene extra middelen ook naar personeel gaan zodat ze over voldoende krachten beschikken. De ATB-diensten hebben een knowhow opgebouwd die niet verloren mag gaan doordat ze te veel zitdagen moeten houden in de werkwinkels. De heer Koen Helsen staat achter de budgettaire inspanning voor het laten doorstromen van werknemers uit beschutte werkplaatsen naar de open arbeidsmarkt. Hoe zal de concrete samenwerking tussen ATB en lokale werkwinkels eruit zien ?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vreest dat de samenwerking van lokale werkwinkels en de ATB-diensten een fundamentele vergissing is. Tot nog toe zijn er op weinig plaatsen lokale werkwinkels ; op die plaatsen treedt de VDAB op als arbeidsbemiddelaar. Ook de ATB-diensten zijn niet zo talrijk en regionaal verschillend omdat ze gegroeid zijn uit samenwerking met verschillende partners. Als ATB, werkwinkels en VDAB moeten samenwerken, vreest het lid dat veel kostbare tijd in vergaderen zal opgaan. Bovendien worden langdurig werkzoekenden door de VDAB doorgestuurd naar de ATB-diensten omdat VDAB zelf de nodige knowhow mist.

De ATB-diensten integreren alleen met de VDAB op plaatsen waar een lokale werkwinkel is, antwoordt de minister. De meerwaarde van die samenwerking wordt door beiden erkend. De VDAB worden geconfronteerd met personen met een handicap zonder 'ticket' van het VFSIPH. De ATB-diensten kunnen die mensen helpen vanuit hun ervaring. Omgekeerd doen de ATB-diensten een beroep op de VDAB wegens hun betere kennis van de arbeidsmarkt. Er zijn vijf ATB-diensten, nl. in elk STC-gebied (subregionaal tewerkstellingscomité). De heer Jo De Niel, kabinetsmedewerker, verduidelijkt namens de minister dat de uitvoering van hun opdracht niet wijzigt. Er is alleen een akkoord gesloten over de fysieke inbedding van de ATB-diensten in de infrastructuur van de lokale werkwinkels, die gefaseerd zal worden uitgevoerd. De ATB-diensten hebben als opdracht in elk STC een netwerk uit te bouwen. Per 40 werkzoekenden beschikken zij over 1 VTE. Nu reeds hebben zij zitdagen op OCMW's, VDAB-kantoren enz. door hun cliëntgerichte dienstverlening. In deze zeer jonge sector was er misschien wat tegenstand omdat zij nog maar net eigen lokalen gevonden hebben. Als men de ATB-diensten niet inbedt in de lokale

werkwinkels, zullen verschillende circuits voor verschillende doelgroepen naast elkaar bestaan. Met de bijkomende 30 miljoen frank kan een goede spreiding tot stand gebracht worden. Er wordt mankracht toegevoegd en waar het zinvol is zijn ATB-diensten ingebed in de lokale dienstverlening.

De heer Jo De Niel voegt daaraan toe dat ATB – ook methodisch – geïnspireerd is op het Europese beleid. De ATB-diensten ontvangen bovenop de Vlaams middelen Europese subsidies als zij aantonen dat ze resultaatgericht trajecten uittekenen op de open arbeidsmarkt. In 2001 wil het beleid hun opdracht verruimen naar de volledige doelgroep van het VFSIPH, nl. door mensen uit de beschutte werkplaatsen naar de open arbeidsmarkt te laten doorstromen. Enerzijds stelt men immers vast dat geprogrammeerde plaatsen in de beschutte werkplaatsen onbezet blijven. Een 400-tal personen met een ticket voor de beschutte werkplaatsen, zijn er toch niet tewerkgesteld. Het gaat om zgn. zeer zwakke werknemers. Anderzijds zijn er in de beschutte werkplaatsen een 800-tal personen die in het zgn. enclavesysteem werken, waarbij de beschutte werkplaats een afspraak heeft met een regulier bedrijf om een groep werknemers tewerk te stellen in dat bedrijf. Die personen blijken dat werk ook aan te kunnen. Waarom zou men hen dan niet – met behoud van het budgettaire engagement ten aanzien van die personen – laten doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt? Op die manier kunnen die 400 zwakkere werknemers een plaats kunnen krijgen in de beschutte werkplaatsen. Het behoort tot de initiële opdracht van de beschutte werkplaatsen de allerzwakste werknemers tewerk te stellen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen onderstreept dat het recht op arbeid vanuit het aspect welzijn moet worden bekeken ook wat het werkaanbod betreft. Het lid vreest dat de arbeidszorgcentra in hun bestaan bedreigd worden. Vorig jaar werden zij als experiment ondersteund, maar nu zouden ze opgenomen zijn in de dagopvang. Het doelpubliek van de arbeidszorgcentra bestaat voor 50 percent uit cliënteel van de geestelijke gezondheidszorg. Slechts 19 percent komt uit de gehandicaptensector. Als de arbeidszorgcentra binnen dagopvang komen, dreigt het grootste deel van het doelpubliek uit de boot te vallen, omdat zij van het VFSIPH geen 'toegangsticket' hebben. Als het project nog kan worden verlengd in aanloop naar een regulier kader, kunnen de arbeidszorgcentra overigens aanspraak maken op Europese middelen. De arbeidszorgcentra bieden bij uitstek zorg op maat inzake tewerkstelling.

De heer Stefan Van Eekert, kabinetsmedewerker, beaamt de resultaten van het onderzoek waaruit het lid citeerde. De arbeidszorgcentra worden niet in de eerste plaats bevolkt door personen met een ticket van het VFSIPH. De centra zelf zijn geen vragende partij voor een nieuw circuit naast bv. beschutte werkplaatsen. Er wordt met de centra bekeken hoe hun werking verder kan worden ondersteund. De heer Laurent Bursens verduidelijkt dat 12 van de 13 centra die aan het experiment arbeidszorg deelnamen, tot de dagcentra behoren. Zij hebben geleerd dat een nieuwe invulling mogelijk is voor een bepaalde doelgroep, waarvan een deel uit nieuwe cliënten bestaat. De methodologie wordt erkend en vertaald in de reguliere sector van de dagcentra. Naargelang de cliënt die zich aanbiedt, zijn twee actiegebieden mogelijk.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen benadrukt dat de centra de capaciteiten moeten hebben om de doelgroep te kunnen opvangen. Bovendien moet de doelgroep efficiënt toegeleid worden.

– *Aangepast vervoer*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen komt terug op haar opmerking bij programma Gelijke Kansen over de overheveling van de middelen voor aangepast vervoer van het VFSIPH naar Gelijke Kansen. Zij is van oordeel dat de middelen bij het VFSIPH thuishoren gezien de knowhow en de betrokkenheid van het VFSIPH. De minister antwoordt dat de middelen voordien reeds van het VFSIPH naar Mobiliteit overgeheveld waren vanuit de optiek dat dit aangepast vervoer deel zou uitmaken van de uit te werken basismobiliteit. De minister voor Mobiliteit zou vervoer voor iedereen voorzien. Het decreet basismobiliteit gaat zo ver dat het middelen voorzag voor personen voor wie geen vervoer georganiseerd kan worden. In een volgende fase werd beslist dat het decreet geldt voor iedereen behalve voor personen met een rolstoel die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. Aanpassing van alle bussen, trams is immers onhaalbaar. De middelen voor aangepast vervoer werden dan naar Gelijke Kansen overgeheveld vanuit de optiek dat aangepast vervoer een element van toegankelijkheid is, niet alleen voor personen met een handicap, maar voor alle mindermobielen, zoals bv. ook ouderen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of de vervoersprojecten die het VFSIPH vorig jaar subsidieerde, nu ook via Gelijke Kansen gesubsidieerd worden. De heer Laurent Bursens antwoordt bevestigend, maar corrigeert dat het VFSIPH de middelen transfereerde naar De Lijn, die het op zijn

beurt doorbetaalde aan de vervoersprojecten. Dat de projecten nu via Gelijke Kansen gesubsidieerd worden, betekent niet dat de ze nu niet meer door het VFSIPH met knowhow ondersteund worden. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen blijft principieel gekant tegen die overheveling.

Progr. 41.6 Maatschappelijk opbouwwerk

De heer Felix Strackx heeft al jarenlang de indruk dat de taakomschrijving van het maatschappelijk opbouwwerk regionaal en plaatselijk zeer uiteenlopend werd geïnterpreteerd. Het lid was dan ook aangenaam verrast toen de minister vorig jaar aankondigde dat ze dit wou aanpakken en dat ze de bestaande situatie als een versnippering van middelen en als een gedeeltelijke overlapping met andere initiatieven beschouwde.

In de beleidsbrief staat te lezen dat de minister een uitvoeringsbesluit heeft gewijzigd om de werking van de RISO's op een aantal vlakken aan gelijkwaardige sectoren aan te passen. Het lid vraagt om verduidelijking. Hij vraagt zich tevens af of de in het vooruitzicht gestelde aanpassingen van het decreet op het opbouwwerk en van het minderheden-decreet de integratie van beide zaken tot doel hebben.

Minister Mieke Vogels antwoordt dat de werkingskosten van de RISO's in tegenstelling tot andere gesubsidieerde organisaties, niet werden geïndexeerd. Ze ontvingen al jaren hetzelfde bedrag voor hun werkingskosten. Er wordt een inhaaloperatie doorgevoerd. De werkingskosten worden vanaf nu wel geïndexeerd.

Ook volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zit er nu meer beweging in het maatschappelijk opbouwwerk dan vorig jaar. De beleidsbrief biedt al een gedeeltelijke toekomstvisie. Er wordt bovendien het verband gelegd met het minderheden-decreet. Het maatschappelijk opbouwwerk is op het terrein zo divers omdat het maatschappelijk opbouwwerk in se zeer divers moet zijn. Het lid heeft deze werkingen leren waarderen door de inspanningen die ze in verschillende gemeenten leveren in het kader van de kansarmoede. Ze zijn niet enkel enorm sterk op het vlak van methodieken, ze zijn ook zeer flexibel en wijkgericht. Deze sterke punten kunnen ook voor andere werkingen inspirerend werken.

De werkingen maatschappelijk opbouwwerk zijn vaak ingeschakeld in de SIF-werkingen. Dit is vooral het geval in de SIF+-gemeenten. De over-

dracht van hun methodieken en visies naar het lokale beleid verloopt vaak stroef en moeizaam. De gemeenten nemen de emancipatorische werking niet over omdat ze te politiek denken. Het lid mist de link met de SIF-projecten. De minister is niet bevoegd voor het SIF, maar wel voor bovengemeentelijke armoedebestrijding en minderheidsgroepen. Het lid mist eveneens de link met het armoedebeleid. Wat bedoelt de minister met de afstemming op de integratiesector ?

Minister Mieke Vogels antwoordt dat opbouwwerk inhoudt dat men in kansarme buurten probeert nieuwe netwerken uit te bouwen. Na drie jaar worden die overgedragen aan de gemeente en de lokale buurtorganisaties. Dat laatste is niet eenvoudig, daar moet nog aan worden gewerkt. Die lokale verenigingen moeten verzelfstandigen. Dat gebeurt al via het SIF. Soms stelt het buurtwerk zich superieur op tegenover de lokale organisaties. Men zal moeten investeren in de relatie tussen buurtopbouwwerk en gemeente, tussen opbouwwerk en lokale organisatie. De werking mag niet stilvallen als de buurtwerker weggaat. De gemeente kan dit niet alleen, ze moet samenwerken met de vrijwilligers.

Het decreet op de etnisch-culturele minderheden volgt twee sporen : het spoor naar de lokale integratiedienst die een coördinerende functie heeft voor alle gemeentelijke betrokkenen, en het spoor naar de lokale integratiecentra die vroeger aan individuele hulp aan migranten deden en die nu aan integratie in de omgeving moeten doen. Nu voeren de RISO's en de koepels van lokale integratiecentra parallel hun projecten uit. Op termijn moeten die twee samenwerken, en zo het buurtopbouwwerk versterken. Hoe dat decreetaal moet worden vertaald, weet de minister nog niet. Volgend jaar wordt dit bekeken.

De relatie met het SIF is een moeilijke zaak. In hoeverre mag de Vlaamse overheid zich bemoeien met lokale middelen ? De minister wil afstappen van de techniek die de vorige regering te veel heeft gebruikt. Er werd een akkoord gesloten met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) om de gemeenten minder te betuttelen. De minister wil zich daaraan houden. Het SIF zal in de loop van de volgende maanden worden geëvalueerd, want vanaf 2003 start een nieuwe SIF-periode. Men moet vertrouwen hebben in de lokale besturen en hun politieke draagkracht. Om die reden wordt geïnvesteerd in de vorming van gemeenteraadsleden en OCMW-raadsleden.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey repliceert dat als deze meerderheid de ambitie heeft om minder

bevoogdend op te treden tegenover het lokale vlak, ze zich dan ook moet onthouden van het sturen van het SIF in de richting van de steden. Het lid heeft nog steeds de indruk dat deze regering het SIF enkel wil inzetten voor ondersteunen van het stedelijk beleid.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zegt dat de minister een algemeen zicht moet hebben op de kansarmoedebestrijding en dit goed moet opvolgen. Het lid heeft nooit beweerd dat de minister de zaken moet sturen.

Het lid wil nog even benadrukken dat het minderhedendecreet is bedoeld voor minderheidsgroepen. Het maatschappelijk opbouwwerk is echter niet enkel bedoeld voor minderheden, maar ook voor kansarmen in het algemeen. Is samenwerking wel de beste optie ?

Minister Mieke Vogels zegt dat het buurtopbouwwerk met beide groepen : migranten en (andere) kansarmen, werkt. De lokale integratiecentra bevinden zich in buurten met een migrantenpopulatie die tegelijk kansarme buurten zijn. Ook de lokale integratiecentra zouden met beide groepen moeten werken.

Volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen heeft de minister ooit gesproken over de nood aan lokale buurthuizen als draaischijf voor de dienstverlening in buurten. Wat is daarvan in huis gekomen ? De minister antwoordt dat het gaat om de experimenten met geïntegreerde wijkcentra die passen in het kader van het sociaal huis.

Progr. 41.7 Maatschappelijk welzijn

– Minderhedenbeleid

Het is belangrijk dat diverse culturen elkaar vinden in onze cultuur, dus is ook de lokale praktijk samenwerking erg belangrijk. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt in welke mate de minister daarover contact heeft met minister Bert Anciaux, die bevoegd is voor het reguliere sociaal-culturele werk. Net als bij opvoedingsondersteuning zouden verenigingen die hieraan meewerken vanuit deze visie stimuli moeten kunnen krijgen.

Ook inzake het deel emancipatie en participatie zijn en blijven de verenigingen van de eigen groep belangrijk. Lokale beleidsmakers hebben soms moeite om te bepalen wie ze precies moeten bereiken qua doelgroep, stelt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Naturalisatie is een goede zaak, maar

het betekent niet dat de problemen verdwenen zijn. Deze mensen zijn heel moeilijk opnieuw te bereiken. Men moet zich afvragen in welke mate nog een ander beleid kan worden gevoerd voor deze mensen, die immers toch volwaardige Belgen zullen zijn.

In datzelfde kader is het belangrijk dat er lokaal maar ook op andere niveaus een specifiek stimuleringsprogramma komt voor allochtonen in visueel verantwoordelijke functies. Het feit, bijvoorbeeld, dat een aantal allochtonen nieuwsomroeper zijn voor de televisie, is een zeer goede zaak. Voorbeeldfuncties zijn belangrijk.

De minister zegt dat de Vlaamse regering de integratie niet wil verwaarlozen. Er zijn nog altijd migranten van de tweede en derde generatie die niet goed Nederlands spreken. Ingaand op de opmerking van vorige spreker zegt de minister dat het integratiebeleid veeleer collectief moet worden aangepakt, via de sociaal-culturele organisaties waarin ze functioneren. Er moeten afspraken worden gemaakt met die organisaties, met inbegrip van de religieuze verenigingen. Daar moet verder werk van gemaakt worden.

Tijdens de vorige zittingsperiode heeft het parlement een motie goedgekeurd waarin gevraagd werd aan de Vlaamse regering om op alle ministeries en departementen opdrachthouders aan te duiden die verantwoordelijk zouden worden voor de uitvoering van het decreet inzake etnisch-culturele minderheden. Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt dat de vorige regering dit niet heeft uitgewerkt. Hoeveel staan de zaken nu ?

De motie over de opdrachthouders etnisch-culturele minderheden werd naar aanleiding van het inburgeringsbeleid aangekaart op de regering, antwoordt de minister. De sectoren onderwijs, tewerkstelling en de lokale besturen waren hierbij betrokken. Oorspronkelijk werd bepaald om deze opdrachthouders precies in die departementen in te voegen, maar dit werd beschouwd als een oneigenlijke uitbreiding van het personeelskader (bij gebrek aan PIP en PEP) en bijgevolg niet behouden.

Rond het minderhedenbeleid is destijds de methode van de strategische planning gevolgd. Het strategisch plan etnisch-culturele minderheden bevat een aantal heel concrete acties die echter aflopen eind 2000. Mevrouw Ria Van Den Heuvel heeft nog geen zicht op de acties die zullen verder worden ondernomen om de missie van het strategisch plan waar te maken. Er is dus nood aan een actualisatie van dat plan. In hoeverre wordt dit door de

administratie voorbereid ? Zijn er al stappen gezet ?

De heer Felix Strackx herinnert zich dat het VCIM een aantal jaren geleden problemen kende. Wat is daarvan geworden ? Minister Mieke Vogels antwoordt dat het VCIM niet meer bestaat. Het Vlaams Minderhedencentrum is in de plaats gekomen. Volgens de heer Felix Strackx stond nog steeds een aantal mensen op de loonlijst. Zijn zij overgenomen ? Mevrouw Fatia Bali, kabinetsmedewerker, antwoordt dat het ging over 10 personeelsleden die men niet kon ontslaan. De zaak is nu bijna afgehandeld. Deze mensen werken nu ergens anders.

– *Onthaal nieuwkomers*

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wil nog even terugkomen op de vragen die het lid stelde bij het programma Algemeen welzijnsbeleid. In de regeringsverklaring van de minister-president is sprake van 758 miljoen frank. In de provisionele kredieten bij dat programma vindt het lid slechts 235 miljoen frank terug voor inburgering.

De lokale samenwerking is een belangrijke factor in het decreet etnisch-culturele minderheden. Uit het werkbezoek van de commissie aan een aantal lokale initiatieven inzake inburgering leert mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dat de actieve gemeenten bedrogen zijn. Gemeenten die reeds een minderhedenbeleid hebben gevoerd, kunnen geen beroep doen op de extra middelen. In het kader van een pact met de gemeenten zou het evengoed mogelijk moeten zijn dat gemeenten die al zelf opteerden voor het beleid waarbij het Vlaamse niveau zich nu aansluit, daarvoor compensatie krijgen. Vooral omdat heel wat van die middelen afkomstig zijn uit het SIF en het SIF+, en die zijn dus maar tijdelijk. Als die middelen verdwijnen voor een aantal gemeenten omdat er een nieuwe SIF+periode aanbreekt, met welke middelen moeten die dan dit minderhedenbeleid voeren ?

Lokaal moet de toegankelijkheid van alle voorzieningen bewaakt worden. Het lid denkt bv. aan de toegankelijkheid van de nieuwkomers in de centra voor algemeen welzijnswerk en het residentieel welzijnswerk. Ze zouden van het kastje naar de muur worden gestuurd omdat er geen automatische financiering volgt. Sommige OCMW's willen rechtszaken aanspannen om maar niet te moeten betalen voor deze groepen.

Inzake inburgering van nieuwkomers werkt het Vlaams Parlement aan een voorstel van decreet.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen belicht een paar bekommernissen hieromtrent. Financiële stimuli voor plaatselijke initiatieven zijn waardevol, maar volgens het lid ontbreekt een ruime visie. Het doel moet duidelijk zijn. In dat licht is het belangrijk te weten hoe de lokale werkwinkels of het VDAB zullen evolueren. Het lid is er niet gerust in. Als zij die trajectbegeleiding moeten overnemen, moeten er nieuwe specialisten komen die de minderheden goed kennen, terwijl er al een heel netwerk bestaat. Een experiment verdient natuurlijk het voordeel van de twijfel, maar het lid pleit ervoor dit goed te bewaken.

Dan is er het Nederlands als tweede taal. Het lokale aanbod verschilt nogal. Er is ook een verschil inzake de onthaalklassen voor minderjarigen. Als er zo weinig onthaalklassen zijn waar minderjarigen een heel intensieve spoedcursus Nederlands kunnen krijgen, dan zullen de problemen blijven. Er moet ook rekening gehouden worden met nieuwkomers afkomstig uit gezinnen van hoger opgeleiden. Er moet ook veel meer aandacht komen voor een spreidingsbeleid voor die onthaalklassen. Kan daar in de loop van dit schooljaar niets aan gebeuren ? Als men voortdurend nieuwkomers krijgt, zouden ze ook voortdurend moeten worden ingepast.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt in welke mate het Meldpunt Racisme betrokken wordt bij alles wat gebeurt in dit kader. Verder vraagt het lid aandacht voor de huisvesting. De wijze waarop nieuwkomers worden gehuisvest, is schandalig. De Vlaamse Wooncode moet worden nageleefd. Als het OCMW een woonst aanbiedt, zou er een minimumverslag moeten worden opgemaakt in verband met de kwaliteit. De bestraffing is dan weer een federale bevoegdheid : het ministerie van Justitie moet daarbij worden betrokken.

Het wetenschappelijk onderzoek over deze doelgroepen blijft nodig volgens mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Als deze diensten vanaf 1 januari 2001 uitbreiden, zal men er nieuwe maatschappelijke werkers en sociologen in aantreffen. Bestaat er voor hen een vormingsprogramma ? Worden vanuit het Vlaamse niveau incentives gegeven ?

Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt dat voor het onthaalbeleid heel wat financiële middelen ter beschikking moeten worden gesteld. Vermoedelijk kan niet worden voldaan aan de vraag. De decreetgevers moeten ervoor zorgen dat er voldoende middelen worden vrijgemaakt.

De heer Felix Strackx is ervan overtuigd dat er nog veel te veel nieuwkomers zijn. In dit land bestaat al 23 jaar een immigratiestop die echter niet blijkt te werken. Daardoor wordt men telkens opnieuw geconfronteerd met nieuwkomers die vanaf nul moeten beginnen. Uit de begroting leidt het lid af dat inburgering te onderscheiden is van onthaalbeleid voor nieuwkomers. Er wordt immers een aparte begrotingspost ingeschreven. Kan de minister het verschil uitleggen ?

Zolang men op federaal vlak de immigratiestop niet waterdicht maakt, blijft het dweilen met de kraan open, stelt het lid. Op die manier kan geen vooruitgang geboekt worden. Als de inburgeringsprogramma's werken, dan zal het reguliere beleid voor etnisch-culturele minderheden op termijn uitdoven. Naarmate men zich aanpast en inburgert, moet geen integratiebeleid voor etnisch-culturele minderheden meer worden gevoerd. Dit betekent voor de volgende jaren een vermindering van de daartoe ingeschreven middelen.

Minister Mieke Vogels antwoordt dat onthaalbeleid en inburgeringsbeleid een en hetzelfde zijn. De benaming 'onthaalbeleid' stamt uit het verleden en komt voort uit het decreet etnisch-culturele minderheden. Politiek werd er een akkoord gesloten over de benaming inburgeringsbeleid. Dat de middelen voor inburgering op de post onthaalbeleid staan heeft te maken met het feit dat er geen decreet over de inburgering is ; dat zal pas in 2002 het geval zijn. Pas dan zullen alle middelen die de uitvoering van dat decreet moeten mogelijk maken, onder de titel 'inburgering' worden samengebracht. Nu wordt gewerkt met de middelen die worden uitgetrokken voor de uitvoering van het decreet over de etnisch-culturele minderheden.

De minister zei bij programma 41.1 al hoe de minister-president aan de 758 miljoen frank kwam. Op de begroting van de minister zelf werd in 235 miljoen frank voorzien voor 2000 en hetzelfde bedrag in 2001. In 2000 is er een deel gegaan naar bijkomende middelen in het onderwijs voor onthaalklassen in de grote steden en Brussel. De minister van Onderwijs heeft beloofd om dat in 2001 op te nemen in de begroting Onderwijs zelf. Het inburgeringsbeleid gaat over nieuwkomers die méérderjarig zijn, een vorm van kansarmoede hebben en niet op een andere manier onze taal kunnen leren. Die 235 miljoen frank zijn dan ook echt nodig om dat beleid uit te werken en zicht te krijgen op de evolutie.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen zegt dat de gemeenten die al initiatieven genomen hadden, niet

beloond worden. Dat is dikwijls het geval met SIF-middelen, oordeelt de minister. De SIF-middelen lopen tot eind 2001. De projecten die met die middelen zijn gesubsidieerd, blijven dus in 2001 verder lopen. De regering heeft er uitdrukkelijk voor geopteerd om snel te starten met het inburgeringsprogramma. Na de experimentele periode van 2000-2001 wil men tot een decreet komen. Wetende dat het een experiment was, dat de gemeenten volop bezig waren met de gemeenteraadsverkiezingen en de vorming van nieuwe besturen, en dat hun begroting 2000 al vastlag, betaalt de Vlaamse overheid voorlopig volledig de projecten voor inburgering die de gemeenten willen organiseren. In de toekomst zullen er duidelijke afspraken moeten worden gemaakt over de rol, financiering en functie van de gemeenten, provincies en de Vlaamse overheid. Op dat moment zal ook rekening worden gehouden met de gemeenten die nu al investeren. Nu zit men in een overgangperiode.

Het is zonneklaar dat 235 miljoen frank niet volstaat voor het ambitieuze project van inburgering, zegt de minister. De heer Strackx denkt dat het aantal nieuwkomers de komende jaren zal dalen. Er is grote mobiliteit in de wereld. Een van de gevolgen van de liberalisering van de wereldeconomie is dat de wereld ons dorp wordt, stelt de minister.

Er zullen heel wat personeelsleden in de onthaalbureaus starten met het geven van cursussen maatschappelijke vorming en Nederlands, zegt de minister voorts. Met de middelen op dit programma kan een gedeelte van de begeleiding en vorming en ook het wetenschappelijk onderzoek gefinancierd worden. Mevrouw Fatia Bali, kabinetsmedewerkster, voegt eraan toe dat vorige week de opdracht werd gegeven om de onderzoeken te beginnen. In november 1999 is beslist wetenschappelijk onderzoek over het onthaal- en het inburgeringsbeleid te bestellen. Eind november 2000 zijn de rapporten klaar. Volgend jaar wordt 5 miljoen frank besteed aan wetenschappelijk onderzoek over de organisatie van het beleid. Enkele vragen staan daarbij centraal. Welke rol moeten de gemeenten, provincies en de Vlaamse overheid vervullen ? Wat houden het aanleren van het Nederlands als tweede taal en de trajectbegeleiding precies in ? Welke rol moeten het onthaalbureau en de VDAB vervullen ? Hierover zullen voorstellen worden voorgelegd aan de Vlaamse regering.

– *Woonwagenbewoners*

Hoe staat het met de cel woonwagenbewoners, vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen. Me-

vrouw Ria Van Den Heuvel sluit zich daarbij aan. Het decreet etnisch-culturele minderheden voorziet bij elk regionaal integratiecentrum een cel woonwagenwerk en een cel vluchtelingenwerk. Tot nu toe is er geen cel woonwagenwerk in Gent, West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant. Het lid dringt erop aan dat men die opricht. De Vlaamse overheid stelt middelen ter beschikking voor de inrichting van woonwagenterreinen. Het besluit om de lagere overheden te motiveren om terreinen aan te leggen, volstaat niet. De Vlaamse overheid wil de lokale overheden niet betuttelen. De lokale overheden zijn echter wat dit punt aangaat, niet de grote voortrekkers. De overheid zou hier kordater moeten optreden.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat op basisallocatie 63.01 : subsidies aan de lagere overheden voor de aankoop, aanleg van terreinen ten behoeve van nomaden, voor 1999 en 2000 45 miljoen frank ingeschreven stond, en nu nog 41 miljoen frank. Hoe denkt men de lokale besturen nog te motiveren ? Waarom verminderen de middelen ? Hoe was de spreiding in 2000 ?

De minister zegt er niet van overtuigd te zijn dat het Vlaams beleid gestalte kan krijgen door in alle provincies cellen op te richten. Wel moet knowhow opgebouwd worden over de omgang met woonwagenbewoners en de werking met vluchtelingen. Dat moet via het steunpunt in de Interdepartementale Commissie Etnisch-culturele Minderheden (ICEM) gebeuren.

Hoewel vorig jaar de middelen per woonwagenterrein zijn toegenomen is men er niet in geslaagd de lokale besturen te overtuigen een woonwagenterrein op te richten. Dat is ook het geval op plaatsen waar een cel woonwagenbewoners bestaat. De minister gelooft niet dat die cellen het beleid van de lokale besturen kunnen bijsturen. Dat beleidsthema is te politiek geladen om via cellen te kunnen beïnvloeden. Dat geldt ook wat de vluchtelingen betreft. De minister heeft op dat vlak dus een standstill bevolen. De acties van het Strategisch Plan die in 2000 aflopen, moeten geëvalueerd worden.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel merkt op dat het erom gaat te weten hoeveel steun er naar dit werk kan gaan, waar en met welke opdracht. Nu ziet men een standstill en gebeurt er te weinig. Minister Mieke Vogels antwoordt dat het niet de taak is van het algemeen welzijnswerk is om zich bezig te houden met het begeleiden van nieuwe vluchtelingen. Dit is de taak van het OCMW. De Vlaamse middelen moeten gebruikt worden om de OCMW's in

hun basisdienstverlening te versterken. De maatschappelijk werkers van de OCMW's hebben geen duidelijk beeld meer van hoe de basisdienstverlening er moet uitzien, mede ten gevolge van SIF-programma's. Het lokale bestuur draagt een grote verantwoordelijkheid voor de vluchtelingen. Het kan volgens de minister niet dat het algemeen welzijnswerk een aantal deze taken overneemt. Het gaat hier om een taak van de OCMW's. De Vlaamse overheid moet die versterken.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil best die middelen voor de opvang van vluchtelingen aan de OCMW's toekennen om die te ondersteunen. Het lid constateert enkel dat er een standstill is en is het daarmee niet eens. Minister Mieke Vogels zegt alleen de begroting voor het jaar 2001 voor het gedeelte etnisch-culturele minderheden te kunnen uitvoeren en aangezien zij niet gelooft in de komende cellen, voert zij dit niet uit. De minister wil wel het strategisch plan opnieuw bekijken. De minister belooft een lijst te bezorgen van de terreinen die vorig jaar voor de woonwagenbewoners werden aangeduid.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt dat gezocht moet worden naar middelen om de lokale besturen te overtuigen van het nut van die terreinen. Mevrouw Fatia Bali, kabinetsmedewerker, zegt namens de minister dat daaraan wordt gewerkt. Er werd een politieke consensus over bereikt. De Woonwagencommissie heeft haar werkzaamheden vorig jaar in november hervat. Dit jaar functioneerde ze moeilijk omdat er geen politieke consensus over deze aangelegenheid werd gevonden. Afgelopen week is er een interkabinettenwerkgroep samengekomen. De verschillende politieke verantwoordelijken gaan nu akkoord over het inplanten en aanleggen van woonwagenterreinen.

Minister Vogels heeft actiepunten in petto. Er wordt aan een brochure voor de gemeenten gewerkt waarin het beleid wordt toegelicht. Er wordt ook een dag georganiseerd voor de lokale besturen om ze te sensibiliseren en te operationaliseren. Minister Mieke Vogels is van oordeel dat dit gemakkelijker zal verlopen met de nieuwe gemeentebesturen. Moeilijke beslissingen worden immers gemakkelijker in het begin van een zittingsperiode genomen.

– *Algemeen welzijnswerk algemeen*

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey meent dat in het verleden goed werk werd geleverd inzake het algemeen welzijnswerk, en dat men in de goede richting blijft gaan. De CVP-fractie wil daar dan

ook graag verder aan meewerken. Het is ook goed dat de engagementen uit het verleden gerespecteerd kunnen worden. Hoe zit het echter met de toekomst? Over de meerjarenplanning, een vrij recent document, werd nog geen toelichting gegeven. Het lid maakt zich daar zorgen om.

Voor 2001 is voor het nieuwe beleid een bedrag uitgetrokken van slechts 40 miljoen frank. Dit klinkt alsof de grens voor het algemeen welzijnswerk daarmee bereikt is. Het werk kan echter nooit af zijn. Voor bijvoorbeeld niet-minderjarigen is nog heel wat overleg tussen alle betrokken eerstelijnsactoren vereist.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt waar de regering heen wil met de ondersteuning van de steunpunten. Het lid vraagt aan deze regering om een steunpuntenbeleid vorm te geven, niet alleen binnen het algemeen welzijnswerk, maar binnen het hele welzijnsbeleid. Twee steunpunten, het Pluralistisch Overleg Welzijnswerk en de Vereniging van Instellingen voor Welzijnswerk, met een gelijkwaardige opdracht, krijgen verschillende subsidies. Zoiets kan volgens het lid niet. Zij neemt aan dat dit een erfenis uit het verleden is. Het lid zal een amendement indienen om dat te corrigeren.

Bij de bespreking van basisallocatie 34.04 wordt voor de uitbouw van laagdrempelige jeugdhulpverlening 10 miljoen frank overgeheveld. Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil opnieuw de plaats van de gebruiker verdedigen. Men is er nog niet in geslaagd de jongere te betrekken bij het jeugdbeleid. De jeugdadviseurs werden in het leven geroepen om jongeren te betrekken bij het beleid. Bij het gelijkemansprogramma werd onder de vorige regering de LEER ontwikkeld, eveneens een zeer goede methodiek. Het lid heeft begrepen dat er nog middelen worden uitgetrokken om de organisatie die te methodiek heeft ontwikkeld overal te implementeren. Het lid pleit ervoor die logica door te trekken voor enkele methodieken in de jeugdhulpverlening. Ook in het kader van het preventieel- uik in de integrale jeugdzorg mogen de ontwikkelde methodieken niet verloren gaan. Men moet mensen of voorzieningen aanduiden die deze methodieken verder kunnen implementeren.

Een andere vraag van het lid betreft de toegankelijkheid van de diensten van het algemeen welzijnswerk voor holebi's. Deze toegankelijkheid is onlangs onderzocht. Het lid vraagt hoe men de resultaten van dit onderzoek in de werkingen wil implementeren.

Een laatste vraag betreft de registratie binnen het volledige welzijnsdepartement. Mevrouw Ria Van Den Heuvel heeft vernomen dat het Gewis-project, de registratie binnen het algemeen welzijnswerk, niet verder wordt uitgevoerd. De aangehaalde redenen zijn een gebrek aan succes, de onhaalbaarheid van de registratie en de onvolmaaktheden van de methode. Is dit project afgevoerd? Hoe zal de registratie verder worden opgevolgd? Deze commissie heeft de administratie van het departement WVC bezocht en kennis gemaakt met het op stapel staande MIS-project. Het lid vraagt zich af welke verbindingen bestaan tussen dit project, het algemeen welzijnswerk en de andere betrokkenen binnen het welzijnswerk.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey blijft omwille van de historische context voorstander van een nominatieve tegemoetkoming voor het POW en het VIW. Er werd gestreefd naar een gecoördineerd optreden in de preventie en de hulpverleningsopvang. Spreker is van oordeel dat recht moeten worden gedaan aan de geschiedenis vooraleer keuzes gemaakt worden. Zal eerst een oplossing worden gezocht voor de specifieke noden van het POW en het VIW? Men kan discussiëren over de eerste lijnszorg. Als de categoriale aanpak tot een minimum wordt beperkt, in welke mate zullen de specifieke methodes die gericht zijn op kansarme minderjarigen, dan nog worden ondersteund?

Volgens mevrouw Sonja Becq is de uitbouw en het ondersteunen van het algemeen welzijnswerk belangrijk, zeker in het licht van de preventieve jeugdhulpverlening. Een van de blijvende klachten luidt dat er onvoldoende steunpunten zijn. Zijn er nog blinde vlekken en zo ja, wordt daar iets aan gedaan?

Volgens de minister wordt nu meer dan 2 miljard frank besteed aan het algemeen welzijnswerk. In 2001 stijgt de begroting nog met 313 miljoen frank, via een aantal invalshoeken. De minister zeg dat het probleem van het algemeen welzijnswerk zich stilaan toespitst op de vraag welke de kerntaken en de prioritaire doelgroepen ervan zijn. Men gaat er nog te veel van uit dat het algemeen welzijnswerk alle problemen moet oplossen, met bijvoorbeeld extra middelen voor holebi's en vluchtelingen. Het wordt hoog tijd dat het kerntakendebat gevoerd wordt met het algemeen welzijnswerk, dat nu versterkt is na de fusie. Daarom is in middelen voorzien voor het ondersteunen van projectmatige goede praktijkvoorbeelden, waarbij het AWW en de plaatselijke besturen en OCMW's onderling afspraken maken over wie welke kerntaken uitvoert, bijvoorbeeld inzake schuldbemiddeling.

Daarbij aansluitend : of jeugdhulpverlening nu voldoende is ingevuld binnen het AWW is moeilijk te meten zolang die kerntaken niet zijn vastgelegd en men niet weet tot welke doelgroep men zich richt. Inzake jeugdhulpverlening zal duidelijk worden welke doelgroep het AWW zal moeten bedienen.

Ingaand op de vraag van mevrouw Sonja Becq over de witte vlekken antwoordt de minister dat een aantal flagrante onevenwichten, zoals bv. inzake aantal personeelsleden per aantal inwoners, dit vorig jaar deels werden verholpen. Als men wil bepalen welke regio's onderbezet zijn, dan moeten eerst de kerntaken en het doelpubliek gekend zijn dat het voorwerp uitmaakt van de missie van het algemeen welzijnswerk. Samen met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk wordt die oefening gedaan. Ook moet het debat gevoerd worden over de vraag wat de taak is van een steunpunt : moet het de minister steunen of de minister bekritisieren ? Een steunpunt heeft zeker de expliciete opdracht aan methodiekontwikkeling te doen voor de sector. Zo is het de taak van het steunpunt om een methodiek van jeugdadviseurs te ontwikkelen. Er moeten geen extra middelen gaan naar het verder ontwikkelen en implementeren van een bepaalde methodiek die ondertussen ontwikkeld is. De implementatie moet gebeuren door dat steunpunt.

Verder is de minister het er niet mee eens dat het beleid onvoldoende voeling heeft met jongeren uit AWW en de jeugdhulpverlening, dat men hun mening niet kent. Er wordt regelmatig gepraat met jongeren. De tendens in oppositie en meerderheid om meer aandacht te besteden aan kinderen en jongeren heeft effect gehad. Men moet blijven zoeken naar mogelijkheden. Dit moet niet al te veel worden gestructureerd.

Er werd gesteld dat steunpunten als POW en VIW eenzelfde opdracht hebben, maar een andere subsidiëring. De minister volgt mevrouw Merckx niet : vandaag zijn er geen redenen om daar een aparte subsidiëring aan te geven. Dit kwam ook aan bod bij de vorige begrotingsbesprekingen. De minister heeft toen gezegd dat dit zou worden verholpen.

De heer Stefan Van Eekert, kabinetsmedewerker, antwoordt verder namens de minister dat Gewis een megalomaan project was met als opzet de hele welzijnssector een instrument te geven voor de registratie. Het algemeen welzijnswerk werd als 'proefpersoon' betrokken in een jarenlange lijdensweg. Het hele project is op niets uitgedraaid. Er wordt nu nagegaan hoe de achterstand ingehaald kan worden.

–Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel dienen een amendement in dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.70 Maatschappelijk Welzijn "2.643,8 miljoen frank" te brengen op "2.691,8 miljoen frank" (verhoging met 48 miljoen frank) (am.nr. 73). In basisallocatie 34.04 wordt het niet-gesplitste krediet "2.073,1 miljoen frank" gebracht op "2.121,1 miljoen frank". De middelen hebben tot doel de taken van de welzijnscentra uit te breiden met opvoedingsondersteuning voor jongeren.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey verduidelijkt dat in 40 miljoen frank voorzien wordt voor de opvoedingsondersteuning die Kind en Gezin geeft voor jongeren jonger dan twaalf jaar. De nood aan opvoedingsondersteuning voor jongeren tussen twaalf en achttien jaar blijft echter bestaan. Minister Mieke Vogels antwoordt dat de vergelijking met Kind en Gezin niet opgaat, want de methodiek verschilt. Verder is het nog maar de vraag of de opvoedingsondersteuning van plus-twaalfjarigen moet gebeuren via het algemeen welzijnswerk. De centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) hebben hier een belangrijke rol te vervullen.

–Mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Guy Swennen en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen dienen een amendement in dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.70 Maatschappelijk Welzijn "2.643,8 miljoen frank" te brengen op "2.644,6 miljoen frank" (verhoging met 0,8 miljoen frank) (am.nr. 74). In basisallocatie 34.22 wordt het niet-gesplitste krediet "6,5 miljoen frank" gebracht op "7,3 miljoen frank". In afwachting van een decretaal onderbouwd steunpuntenbeleid (1 pluralistisch intersectoraal steunpunt) moeten de twee bestaande representatieve intersectorale steunpunten (VIW en POW) die een gelijke opdracht hebben, ook gelijk gehonoreerd worden. Dit amendement is verbonden met het volgende amendement van dezelfde indieners dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.70 "2.643,8 miljoen frank" te brengen op "2.643,0 miljoen frank" (verlaging met 0,8 miljoen frank) (am.nr. 75). In basisallocatie 34.23 wordt het niet-gesplitste krediet "8,1 miljoen frank" gebracht op "7,3 miljoen frank".

– *Justitieel welzijnswerk en slachtofferhulp*

De heer Jan Van Duppen heeft vernomen dat het strategisch plan voor de hulpverlening aan gedetineerden momenteel wordt besproken in een inter-

kabinettenwerkgroep van de Vlaamse Gemeenschap. Dat plan is volgens de sector een schitterend instrument. Bij de verschillende strafinrichtingen heerst een enorme goodwill, die vroeger volkomen zoek was, om op basis van dit gegeven ernstig samen te werken. De positie van de diensten voor justitieel welzijnswerk is in de strafinrichtingen merklijk verbeterd.

Het lid hoopt dat het strategisch plan zo snel mogelijk door de Vlaamse regering wordt goedgekeurd. Dan zal vanaf begin januari in de praktijk gestart kunnen worden. Dat is het begin van een enorm werk. Het gaat immers om een beleidstaak, een begeleidingstaak, een coördinatietak, trajectontwikkeling, hulpverlening, en dies meer.

Er is echter een bezwaar. Het justitieel welzijnswerk zal de flessenhals zijn waarlangs alles moet passeren. Die zal onvoldoende verwijd kunnen worden. Er is een enorme praktische organisatie voor nodig, wat niet vanzelfsprekend is. Bovendien is er een mentaliteitswijziging nodig bij de penitentiaire ambtenaren. In de vele jaren dat ze daar werken, zijn ze dit nooit gewoon geweest. Ook de gedetineerden zijn het niet gewoon. Tijdens de werkbezoeken van deze commissie heeft men kunnen zien dat heel wat mensen zich nestelen in hun situatie. Streefdoel is echter de gedetineerden op een serieuze manier in de maatschappij te integreren als ze de strafinrichting verlaten.

Daarbij spelen de centra voor geestelijke gezondheidszorg een belangrijke rol. Ze zullen een opdracht krijgen, maar schijnen de opvatting te hebben dat ze hapklare brokken gepresenteerd moeten krijgen. Al het voorbereidend, organiserend en pretherapeutisch werk moet, naar hun mening, al klaar zijn, vooraleer zij effectief kunnen interageren. Blijkbaar gebeurt dat veel te weinig, en dreigt er een serieuze discrepantie te ontstaan tussen wat ze kunnen en willen doen, en wat er in de praktijk gebeurt.

Een ander bezwaar, naast de flessenhals, zit in de flessen. Oorspronkelijk was gevraagd naar een bedrag van ongeveer 100 miljoen frank. De heer Jan Van Duppen stelt echter vast dat het beperkt is gebleven tot 20 miljoen frank. Natuurlijk moet men ergens beginnen, en moet een proefproject opgezet worden. Het lid hoopt dat die 20 miljoen frank niet verspreid zal worden over tal van initiatieven, maar dat er één initiatief mee uitgewerkt zal worden. Volgens spreker moet dat in de Kempen gesitueerd worden, waar zich de meeste gevangenen bevinden, en de situatie het schrijnendst is. 20 miljoen frank is goed voor zes tot zeven extra mensen. Er is

dan de teleurstelling bij de andere diensten in het land en bij de inrichtende macht van Justitie. Er worden immers heel wat verwachtingen gewekt. Hoe denkt de minister dit -ook op langere termijn- financieel op te lossen? Dit probleem zal immers de volgende jaren steeds toenemen.

Dit parlement heeft een resolutie goedgekeurd in verband met de geïnterneerden. Daarin werden een aantal principes naar voren geschoven. Psychiatrische patiënten horen niet thuis in een gevangenis, maar moeten een aangepaste zorg krijgen. Het Vlaams Fonds kan en moet daarin een belangrijke rol spelen. De geïnterneerden krijgen nog altijd te horen dat ze de gevangenis mogen verlaten als ze ergens een plaats vinden via het Vlaams Fonds. Dit is nogal perfide, want er is geen plaats. Wat denkt de minister daaraan te kunnen doen?

In het kader van het pilootproject Geïnterneerden zou er in Vlaanderen slechts één enkel project worden opgestart. In totaal zouden er in België drie projecten zijn van elk acht bedden: één in Brussel, één in Wallonië en één in Vlaanderen. Spreker vraagt om verduidelijking over de zin ervan. Het Vlaamse project zou naar verluidt in Rekem plaatsvinden. Uit een andere bron heeft het lid dan weer vernomen dat men in Rekem een proefproject van dertig bedden zou voorstellen. Acht of zelfs dertig patiëntenbedden op 400 geïnterneerden is heel weinig.

Mevrouw Veerle Declercq sluit zich grotendeels aan bij de opmerkingen van de heer Van Duppen. Het lid vraagt wel nog concrete gegevens over de uitbouw van een herstelgerichte benadering via een experimenteel project.

Spreker vraagt zich af waarom maar met één pilootregio voor geïnterneerden gewerkt wordt. In Vlaanderen bestaat er al op verschillende plaatsen een knowhow op dat gebied. Men is ook op diverse plaatsen vragende partij om dat project rond geïnterneerden mee uit te proberen.

Mevrouw Trees Merck-Van Goey vraagt uitdrukkelijk een gedetailleerde toelichting te krijgen op het strategisch plan inzake hulpverlening aan gedetineerden. Als men in een regeerakkoord een engagement aangaat tot een welzijnsgerichte benadering van criminaliteit, maar dat engagement kristalliseert in overleg en samenwerkingsakkoorden, dan is het de plicht van het parlement om dat op te volgen en na te gaan of wel in de nodige middelen wordt voorzien. Trouwens, op het snijpunt tussen Welzijn en Justitie is er nood aan een meer offensief beleid.

Het lid neemt aan dat de minister de opmerkingen van het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk verder zal opvolgen en er rekening mee zal houden. Er gaat 20 miljoen frank naar het justitiële onderdeel. Dit zal snel onvoldoende blijken.

Mevrouw Marijke Dillen vindt de geformuleerde doelstelling inzake de uitbouw van een welzijnsgerichte benadering van criminaliteit en onveiligheidsgevoel bijzonder positief. Eindelijk wordt op een duidelijke manier erkend dat criminaliteit, overlast en onveiligheid de kwaliteit van het leven aantasten. Dit is in het verleden niet echt ontkend, maar wel vaak genegeerd.

De minister wil met een vrij beperkt bedrag een welzijnsgericht hulp- en dienstverleningsaanbod voor daders en slachtoffers verzekeren. Mevrouw Marijke Dillen kan het belang van deze aanpak voor beide groepen enkel beamen. Er moet iets gebeuren om de daders voor te bereiden op hun reïntegratie in de samenleving. De vicieuze cirkel van de criminaliteit moet immers doorbroken worden. Hiervoor moeten voldoende middelen vrijgemaakt worden. Volgens mevrouw Marijke Dillen moet ook bijzondere aandacht geschonken worden aan de slachtoffers. Zij blijven heden ten dage nog al te vaak in de kou staan. De geformuleerde doelstelling is positief, maar roept tegelijkertijd enkele vragen op. Voor heel deze prestigieuze aanpak is slechts in 37,3 miljoen frank voorzien. Kan men hiermee iets bereiken? De heer Van Duppen heeft door middel van een berekening al duidelijk gemaakt dat men met 20 miljoen frank aan bijkomende middelen niets kan bereiken, zelfs al zou men het integrale bedrag aan de problematiek van daders binnen de gevangenissen besteden. Indien men al dit geld aan de daders zou besteden, zou er uiteraard niet overblijven voor de slachtofferhulp. Hoe zal men die middelen verdelen over de verschillende aandachtspunten?

Mevrouw Veerle Declercq steunt de bijzondere aandacht voor de opvang van kind-slachtoffers. De maatschappelijke vraag is enorm groot. Graag had het lid daarover wat meer informatie gehad.

Mevrouw Marijke Dillen heeft vragen betreffende het creëren van kansen voor buitengerechtelijke conflictoplossingen om de meer ingrijpende en destabiliserende justitiële interventies te vermijden. Hoe moeten die conflictoplossingen tot stand komen?

Minister Mieke Vogels antwoordt dat het forensisch welzijnswerk uit twee invalshoeken bestaat: de slachtofferhulp die vorig jaar werd versterkt

met extra middelen, en het justitieel welzijnswerk. Inzake de slachtofferhulp zal dit jaar vooral geïnvesteerd worden in het onderzoek naar jongeren. Het justitieel welzijnswerk wordt in eerste instantie toegespitst op een pilootregio om het ambitieuze akkoord tussen het Vlaamse en het federale niveau uit te werken. Het akkoord richt zich op de hulpverlening in de gevangenis. Naar aanleiding van een interpellatie van mevrouw Merckx werd reeds afgesproken om daarover de heer Marc Morris, directeur-generaal van de Administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn te horen. Op politiek vlak wordt reeds een eerste stap gezet door alle betrokkenen op één lijn te krijgen. Dit houdt echter niet in dat er reeds een politiek draagvlak bestaat om van de 20 miljoen frank 100 miljoen frank te maken. Elke minister heeft immers een lijst met prioriteiten. Het budget is echter niet voldoende om alle projecten te realiseren. Na een collectieve bespreking worden afspraken gemaakt. Het justitieel welzijnswerk ontvangt daarbij niet veel steun van de collega-ministers, omdat het onbekend is.

Begin juli werd het plan goedgekeurd voor verdere besprekingen in de interkabinettenwerkgroep. In een volgende stap wordt ervoor geijverd dat alle politieke verantwoordelijken op dezelfde lijn staan. De zaak evolueert in de goede richting. De steun van de departementen Cultuur, Onderwijs en Tewerkstelling is nodig om het pilootproject uit te bouwen met 20 miljoen frank. Volgend jaar moet dat bedrag groeien zodat het justitieel welzijnswerk kan worden uitgebouwd in heel Vlaanderen.

Het justitieel welzijnswerk heeft tot doel de reïntegratie in de samenleving van mensen die een gevangenisstraf hebben opgelopen. De reïntegratie is nodig voor het bevorderen van de kwaliteit van het leven van de ex-slachtoffers en van de gedetineerden. De meeste gedetineerden komen immers al op heel jonge leeftijd in de gevangenis terecht.

De financiering van pilootprojecten door de vorige regering, dat de samenwerking inhield tussen de gemeenschappen, Sociale Zaken, Justitie en Volksgezondheid, werd nooit gefinaliseerd. Voor Vlaanderen was het OPZ-Rekem betrokken partij. Het OPZ heeft toen voorgesteld één eenheid halfgesloten opvang ten belope van dertig bedden te laten financieren. De besprekingen zijn opnieuw gestart. Het is de bedoeling om het project te finaliseren tijdens een interministeriële conferentie Volksgezondheid in het begin van volgend jaar. De minister beseft dat dit nog te weinig is. De minister probeert dit in elk geval op te trekken. Ook op dit vlak is het niet makkelijk een politiek draagvlak te vinden.

Op de vraag van mevrouw Marijke Dillen antwoordt de heer Stefan Van Eekert, kabinetsmedewerker, dat het de bedoeling is een aantal buitengerechtelijke conflictoplossingen een kans te geven. Het gaat voornamelijk om bemiddelend optreden, zoals herstelgerichte aanpak voor meerder- en minderjarigen. Dit gebeurt parallel met de gerechtelijke procedures.

De herstelgerichte afhandeling is een containerbegrip waarin een reeks zeer diverse initiatieven zitten die vanuit zeer diverse kaders worden ontwikkeld en vanuit zeer diverse hoeken gesubsidieerd. Er is bovendien geen eenduidige visie waarbinnen deze projecten werken. Daarenboven zijn er projecten voor meerder- en minderjarigen. Men moet stap voor stap enige structuur brengen in de organisaties. Dit zal niet altijd gemakkelijk zijn. Iedereen werpt zich op als zijnde de beste partner. De minister zal binnen enkele weken meer zicht hebben en kunnen bepalen welke initiatieven het best ondersteund worden en hoe de samenwerking kan worden gestimuleerd.

– *Vrijwilligerswerk*

Voor de bespreking van het vrijwilligerswerk wordt verwezen naar programma 41.1 Algemeen Welzijnsbeleid.

–Mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel dienen een amendement in dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.70 "2.643,8 miljoen frank" te brengen op "2.648,8 miljoen frank" (verhoging met 5,0 miljoen frank) (am.nr. 76). In basisallocatie 34.26 wordt het niet-gesplitste krediet "24,5 miljoen frank" gebracht op "29,5 miljoen frank". Indien vrijwilligers en het vrijwilligerswerk basisprioriteiten zijn van het beleid, moet dit ook duidelijk gemaakt worden door ondersteuning van deze vrijwillige initiatieven mogelijk te maken. Noch een algemene promotiecampagne, noch een verdere uitbreiding van de uitwisseling van vraag en aanbod bieden daarop een antwoord. Vrijwilligerswerk verdient ondersteuning o.m. door middel van begeleiding en vorming, een goed aanbod inzake verzekeringen, een eventuele terugbetaling van kosten. Vrijwilligers in welzijns- en gezondheidszorg kunnen autonoom georganiseerd zijn alsook 'ingebouwd'.

Minister Mieke Vogels antwoordt dat dit niet in een algemene allocatie moet worden opgenomen. Het moet sector per sector onderzocht worden, in

het kader van het Internationaal jaar van de Vrijwilliger.

Progr. 41.8 Integratie kansarmen

Mevrouw Marijke Dillen leest in de toelichting dat de minister op ba. 33.10 'Subsidies voor experimenten met een bovengemeentelijke draagwijdte inzake kansarmoede en ter ondersteuning van privaatrechtelijke verenigingen die activiteiten ter bestrijding van kansarmoede ontplooiën' middelen uittrekt voor de ondersteuning van een 50-tal verenigingen die armen het woord geven. Is dit geen versnippering van middelen? Voorts leest spreker dat de minister in 2001 meer betalingskredieten inschrijft voor verplichtingen aangegaan in 2000. Over welke verplichtingen gaat het? Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt het positief dat de minister verenigingen die armen het woord geven, wil steunen. Hoe zal de subsidiëring verlopen?

De minister antwoordt dat 28 miljoen frank wordt ingeschreven voor een 50-tal verenigingen waarin armen het woord nemen. Deze steun is essentieel voor verenigingen waarin armen vrijwillig meewerken. Het armoedebelief gaat ervan uit dat armen moeten worden gehoord. Deze verenigingen moeten echter ook structureel kunnen worden gesteund. Er wordt hierover met hen overlegd. Er is een armoededecreet in de maak, dat waarschijnlijk in de loop van 2001 aan het Vlaams Parlement wordt voorgelegd.

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat de minister terecht aandacht besteedt aan de problematiek van de schuldoverlast. Door de wet van 5 juli 1998 op de collectieve schuldenregeling kampen de OCMW's met problemen. Ze beschikken vaak niet over de juridische scholing om hun taken aan te kunnen. Op termijn zijn ook structurele maatregelen nodig. Een gedeeltelijke kwijtschelding volstaat meestal niet. Spreker vraagt dat de minister deze problematiek aankaart bij haar federale collega's. Eventueel moeten de kredietmogelijkheden worden beperkt. Ook de banken moeten hun verantwoordelijkheid nemen. De minister antwoordt dat er 4 miljoen frank wordt uitgetrokken voor de vorming van schuldbemiddelaars. Bovendien zal in de toekomst structureel kunnen worden ingegrepen via de Kredietcentrale. De oprichting is besproken op een interministeriële conferentie. De minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, de heer Johan Vande Lanotte, heeft beloofd hier werk van te maken.

Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe het staat met de uitvoering van het actieprogramma dat tot stand kwam na het armoedebesluit in het Vlaams Parlement. Ze benadrukt dat armoede te maken heeft met talrijke beleidsdomeinen. De minister antwoordt dat het Vlaams actieplan rond armoedebestrijding bijna af is. Het werd in een interkabinettenwerkgroep uitgetekend. Het wordt door de Vlaamse regering aan de federale regering bezorgd, waarna het op de Europese top van december wordt voorgesteld. Nadien is een agendering in de commissie aangewezen. De armoedeproblematiek wordt inderdaad te snel gereduceerd tot een inkomens- en tewerkstellingsproblematiek, terwijl ze ook gelinkt is aan vorming, onderwijs, cultuur en gezondheid.

Progr. 41.9 Integrale jeugdhulpverlening

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt zich af of 100 miljoen frank wel voldoende is voor de ontwikkeling van de integrale jeugdhulpverlening. De minister antwoordt dat de 100 miljoen frank voor integrale jeugdhulpverlening wordt georiënteerd in functie van de voorstellen die op 18 december worden bekend gemaakt door de thematische werkgroepen. Met deze middelen wordt het ontwikkelingsproces van de integrale jeugdhulpverlening ondersteund. In de toekomst zullen ongetwijfeld meer middelen nodig zijn. De middelen zullen wel volstaan voor het opstarten van de pilootregio's. Zij moeten de bakens omzetten tot regelgeving. Met deze middelen kan ook personeel worden aangeworven.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vindt een strategisch plan jeugdhulpverlening een goede zaak. Ze vraagt wel meer aandacht voor *preventie*. Hoe wordt dit onderdeel ontwikkeld? Mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Patricia Ceysens sluiten zich hierbij aan.

De minister antwoordt dat de preventie inderdaad nog niet zo ver staat. Er wordt gedacht aan een intersectorale preventiecel binnen de administratie Welzijn. In 2001 zal de integrale preventie worden uitgewerkt door de administratie. De preventie is te eng ingevuld in het gecoördineerd decreet van 4 april 1990 inzake de bijzondere jeugdbijstand (B.S. van 8 mei 1990). De verschillende actoren uit de integrale jeugdhulpverlening, met name bijzondere jeugdbijstand, algemeen welzijnswerk, Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, onderwijs, Kind en Gezin en de geestelijke gezondheidszorg vervullen een preventieve rol.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey noemt het positief dat er een afzonderlijk programma integrale jeugdhulpverlening wordt gecreëerd, maar vindt wel dat de integrale jeugdhulpverlening te traag vorm krijgt. Spreker benadrukt dat bepaalde gebruikersgroepen zoals *armen, minderheden en minderjarigen* veel te weinig worden betrokken bij de totstandkoming van de integrale jeugdhulpverlening. Ook het werkveld en het Vlaams Parlement worden te weinig betrokken. De sturing door de interdepartementale werkgroep en de administratie is te strikt.

De heer Eric Berx, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de gebruikelijke participatiemethodes voor het ontwikkelingsproces van de integrale jeugdhulpverlening niet de meest geëigende zijn. Er werden intussen wel reeds enkele procedures afgesproken. In de interdepartementale stuurgroep is er aandacht voor armen, minderheden en minderjarigen. Bovendien werd aan deze actoren gevraagd hoe ze aan het ontwikkelingsproces wensten te participeren. Met betrekking tot de kinderrechten, ook die van arme kinderen en kinderen van minderheden, werd de kinderrechtencommissaris aangesproken om in de centrale commissie te zetelen. De armen, de minderheden en de gebruikers verkozen om niet te participeren in de thematische werkgroepen. De armen en minderheden zullen wel reflectienota's indienen vooraleer de centrale commissie advies uitbrengt bij de minister. Aan de provincies werd uitdrukkelijk gevraagd om aandacht te hebben voor de armen, de minderheden en de kinderrechten. Ook werd aan de centrale commissie gevraagd om de pilootregio's te adviseren hoe deze actoren kunnen worden betrokken.

Mevrouw Sonja Becq vraagt hoe de *vrijwilligers* bij de comités voor bijzondere jeugdzorg en de bemiddelingscommissies worden betrokken bij de ontwikkeling van de integrale jeugdhulpverlening. Krijgen zij nog een rol toebedeeld? Worden ze enkel op de hoogte gebracht van nieuwe ontwikkelingen, of hebben ze daadwerkelijk inspraak? De publicatie van de verslagen van de zes thematische werkgroepen op een website is onvoldoende. De minister antwoordt dat dit een zeer open werkwijze is. De heer Eric Berx antwoordt namens de minister dat er ook voor de professionelen nog geen duidelijkheid bestaat over hun toekomstige taak. Zowel voor vrijwilligers als professionelen moeten de adviezen van de thematische werkgroepen worden afgewacht. Zowel de vrijwilligers bij de comités als die bij de commissies zijn betrokken in de thematische werkgroepen, aangezien zij tegelijk ook professionelen zijn in één van de zes betrok-

ken sectoren. Ook het vrijwilligerswerk op zich kwam reeds ter sprake in de thematische werkgroepen.

Mevrouw Veerle Declercq vraagt een stand van zaken over de werkzaamheden van de *thematische werkgroepen* die in het kader van de ontwikkeling van de integrale jeugdhulpverlening worden opgericht. Voorts wil ze weten op basis van welke criteria de *pilootregio's* worden erkend. De minister antwoordt dat de zes betrokken sectoren, met name de bijzondere jeugdbijstand, het algemeen welzijnswerk, het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, het onderwijs, Kind en Gezin en de geestelijke gezondheidszorg in de zes thematische werkgroepen actief zijn. De werkgroepen werden opgestart rond de bakens die in juni in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen werden voorgesteld : toegang tot de vrije toegankelijke hulp, modulering, toegangssluis met diagnose, indicatiestelling en toewijzing, onderscheid tussen vrije en niet vrije toegankelijke hulp, trajectbegeleiding en dwang. De werkgroepen moeten tegen 18 december een advies uitbrengen aan de centrale commissie en een voorstel doen met betrekking tot de experimentele regio's. Deze regio's worden geselecteerd op basis van de voorstellen van de werkgroepen en op basis van een aantal criteria : in de betrokken regio moeten de zes betrokken sectoren bereid zijn om het experiment binnen de voor-noemde bakens uit te zetten ; de regio moet transparantie garanderen ; de regio moet bereid zijn het extra engagement dat aan het experiment is verbonden aan te gaan.

Mevrouw Veerle Declercq leest in de toelichting dat *dwang* als modaliteit aan de hulpverlening kan worden toegevoegd. Ze vindt dit zeer belangrijk, maar vraagt zich af hoe dit concreet kan.

Volgens mevrouw Sonja Becq bevat het plan integrale jeugdhulpverlening niet veel over *jeugddelinquentie*. Wat is de visie van de Vlaamse regering over jeugddelinquentie ? Beweren dat dit een federale aangelegenheid is, is geen argument, aangezien de hulpverlening een Vlaamse bevoegdheid is.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of het plan integrale jeugdhulpverlening zal leiden tot *decreta wijzigingen* die niet alleen de bijzondere jeugdbijstand betreffen, maar ook de wetgeving van de vijf andere betrokken sectoren. Worden al deze sectoren, of enkel de bijzondere jeugdbijstand, betrokken bij de hervormingen ?

Progr. 42.1 Volksgezondheid

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt uitleg over de *gegevensregistratie in de ziekenhuizen* en het *visitatiemodel*. Hoe verloopt de evolutie van een inspectiemodel naar een *visitatiemodel* ? De ziekenhuizen klagen erover dat ze vaak bijna identieke vragenlijsten moeten invullen voor het Vlaamse en het federaal niveau. Hoe wil de minister dit probleem aanpakken ? De minister antwoordt dat vorig jaar middelen werden ingeschreven voor het visitatiemodel. Dat is op dit moment nog niet in werking getreden. Er moeten nog aanwervingen gebeuren. Daarna moet met het federale niveau worden samengewerkt. De inspecties zullen worden uitgenodigd om na te gaan hoe een algemeen concept kan worden uitgewerkt.

Mevrouw Greta De Geest, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de gegevensinzameling op vraag van Vlaanderen is besproken op een interministeriële conferentie Volksgezondheid. De administratie Gezondheidszorg heeft gegevens nodig om de ziekenhuizen te kunnen inspecteren. De federale overheid vraagt op haar beurt gegevens op uit de boekhoudingen. Er werd een protocol afgesloten tussen de federale overheid en de gemeenschappen om vanaf 2001 geen dubbele opvraging van gegevens meer te doen, maar ze te combineren in een gemeenschappelijk programma.

De heer Koen Helsen leest in de toelichting dat in 2003 een rapport wordt bezorgd aan het Vlaams Parlement over de uitvoering van het *kwaliteitsdecreet voor de verzorgingsvoorzieningen*. Hij vraagt of er reeds een tussentijdse balans kan worden opgemaakt. Mevrouw Greta De Geest, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de verzorgingsvoorzieningen werken rond onthaal, geneesmiddelen distributie en ziekenhuisinfecties. Volgend jaar wordt een eerste verslag verwacht. Er zullen dan pas resultaten zijn.

De heer Koen Helsen vraagt wat het aandeel is van Vlaanderen in de totstandkoming van het *eenheidsstatuut van de ziekenhuizen*, wat een federale materie is. Mevrouw Greta De Geest, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat het eenheidsstatuut van de ziekenhuizen nodig is voor meer samenwerking. In België zijn er openbare en privé-ziekenhuizen. De openbare zijn meestal OCMW-ziekenhuizen. Zij kunnen hun deficit afwentelen op de moedergemeente. Op basis van de OCMW-wetgeving kunnen openbare ziekenhuizen vergaand samenwerken. Tussen OCMW-ziekenhuizen en andere ziekenhuizen zijn echter verschillen. Om die op te heffen, moet de federale wet op de

ziekenhuizen worden aangepast. Dat is niet eenvoudig.

De heer Koen Helsen vraagt verduidelijking bij de operationele doelstellingen voor *de centra voor geestelijke gezondheidszorg*. Hoe worden ze concreet gerealiseerd? Volgens welke criteria werden ze bepaald? Mevrouw Marijke Dillen pleit voor meer aandacht en middelen voor de geestelijke gezondheidszorg om de toename van psychische ziekten op te vangen. Een duidelijke beleidsvisie ontbreekt. 2001 is het Europese Jaar van de Geestelijke Gezondheid. Het beleid moet hierop inspelen.

Mevrouw Ann De Martelaer vraagt hoe het zit met de reorganisatie van de centra voor geestelijke gezondheidszorg ingevolge het decreet betreffende de geestelijke gezondheidszorg van 18 mei 1999 (*B.S.* van 17 juli 1999). Worden de beoogde resultaten gehaald? Worden er voldoende doelgroepen bereikt? Kan de reorganisatie worden geëvalueerd?

De minister antwoordt dat de toename van psychische ziekten te maken heeft met maatschappelijke problemen en stress. Preventie is essentieel. De federale overheid wilde de psychiatrische netwerken organiseren en de plaats van de centra voor geestelijke gezondheidszorg daarin bepalen. Het Arbitragehof heeft de Vlaamse overheid echter gelijk gegeven dat dit een Vlaamse bevoegdheid is. Probleem is dat hierdoor een samenwerkingsakkoord met het federale niveau nodig is voor netwerkvorming. Netwerkvorming, zorg op maat en de link tussen de ambulante, de semi-ambulante en de dagverzorging worden verder uitgewerkt. Nu de reorganisatie van de centra voor geestelijke gezondheidszorg een feit is, kan werk worden gemaakt van de strategische planning. De minister is echter geen voorstander van sloganmatige doelstellingen.

Progr. 42.2 Medisch-sociaal beleid

– Algemeen

Mevrouw Marijke Dillen merkt op dat de niet gesplitste kredieten voor het medisch-sociaal beleid sterk dalen van ongeveer 1,1 miljard frank naar ongeveer 554 miljoen frank. De minister antwoordt dat de overheveling van de middelen voor het medisch schooltoezicht naar Onderwijs verantwoordelijk is voor deze daling. Het lid repliceert dat dit niet wegneemt dat de minister over te weinig middelen beschikt voor het medisch-sociaal beleid.

Ook mevrouw Ann De Martelaer pleit voor meer middelen voor gezondheidspreventie.

De heer Jan Van Duppen benadrukt het belang van een *goed uitgebouwde en goed georganiseerde gezondheidszorg*. Dit is nodig om toestanden zoals het tekort aan griepvaccins waarmee men dit jaar werd geconfronteerd, in de toekomst te vermijden. Voorts moet er binnen de gezondheidszorg voldoende aandacht gaan naar armen door de kosten van de zorg centraal te plaatsen.

De minister antwoordt dat vorig jaar heel wat gesprekken hebben plaatsgevonden met het federale niveau over de organisatie van de gezondheidszorg. De minister betreurt dat in de federale begroting voor de organisatie van de eerste lijn in amper 75 miljoen frank wordt voorzien. Men rekende op circa 250 miljoen frank. In de Vlaamse begroting wordt op ba. 33.67 'Subsidies in het kader van de eerstelijnsgezondheidszorg' van progr. 41.2 Medisch-sociaal Beleid 20 miljoen frank extra uitgetrokken voor de versterking van de eerstelijnsgezondheidszorg. Momenteel wordt onderzocht hoe vanaf volgend jaar de samenwerking tussen de SIT's (samenwerkingsinitiatieven thuiszorg) en de lokale dienstencentra kan worden verbeterd. Samen met het federale niveau moet men niet nog meer structuren creëren, wel middelen vrijmaken om de eerstelijnsgezondheidszorg te ontwikkelen.

De heer Jan Van Duppen is gekant tegen Careweb, een privé-initiatief dat medische gegevens van huisartsen koopt en commercialiseert. Wat kan de minister hiertegen doen? Voorts betreurt spreker dat er nog altijd geen *uitwisselbaarheid van dossiergegevens* bestaat. Als een patiënt van huisarts verandert, verhuist het dossier nog steeds niet mee. De heer Felix Strackx betreurt dat het ene medisch dossier nog maar alleen voor personen vanaf 65 jaar werd ingevoerd. Men had moeten beginnen met de pasgeborenen.

De minister antwoordt dat de uitwisselbaarheid van medische gegevens in het verleden altijd veel discussies opwekte. Niet elke huisarts had een computer, en er waren verschillende informaticasystemen. De huisartsen zouden een verplichting niet op prijs hebben gesteld. Het is niet alleen de schuld van de overheid, dat dit zo lang aansleept. Het 'ene medisch dossier', heeft lange tijd op verzet van de artsen gestoot.

– De eerstelijnsgezondheidszorg en de LOGO's

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt waaraan de 20 miljoen frank op ba. 33.67 'Subsidies in het kader

van de *eerstelijnsgezondheidsorganisatie*' precies wordt besteed. Mevrouw Ann De Martelaer en de heer Koen Helsen vragen verduidelijking over de organisatie van de eerstelijnsgezondheidszorg. Wat zijn de repercussies van het federale plan voor eerstelijnszorg voor de LOGO's (lokale gezondheids-overlegstructuren) en de SIT's (samenwerkingsinitiatieven thuiszorg) ?

De heer Jan Van Duppen, mevrouw Ingrid van Kessel en de heer Felix Strackx vragen of de minister in de nodige middelen voorziet om de output van de LOGO's te meten. Tegen 2002 moeten zij resultaten boeken met betrekking tot een aantal doelstellingen. Hoe worden deze resultaten gemeten ? De heer Jan Van Duppen stelt vast dat er veel geld wordt besteed aan campagnes en allerlei initiatieven, maar hebben zij ook invloed op de volksgezondheid ?

Mevrouw Ingrid van Kessel stelt dat de LOGO's jaarlijks een verslag moeten opmaken. Dit is niet gebeurd. Ook de heer Koen Helsen vraagt of de werking van de LOGO's al werd geëvalueerd.

De minister antwoordt dat de LOGO's een goed instrument zijn om op het niveau van de eerste lijn alle gezondheidswerkers rond de tafel te brengen om te werken rond preventie en de vijf gezondheidsdoelstellingen van de Vlaamse Gezondheidsraad. Daarbij moeten ze speciaal aandacht hebben voor bepaalde doelgroepen als kansarmen en migranten. De LOGO's moeten momenteel een eerste keer rapporteren over de invulling van die vijf gezondheidsdoelstellingen. Om haalbaar te zijn moeten deze doelstellingen nauwer aansluiten bij de specifieke opdrachten en ambities van het Vlaamse beleid. Zolang dat niet het geval is, kan men van de LOGO's niet verwachten dat ze de doelstellingen daadwerkelijk realiseren. Ook de meetbaarheid van de resultaten vormt een probleem.

De heer Pieter Vandenbulcke, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de LOGO's enerzijds verplicht zijn een aantal doelstellingen die in indicatoren werden omgezet, te registreren. Daarnaast kunnen ze vrijblijvend hun werkingsproces registreren. Er werd een registratieprogramma ontwikkeld. De meeste LOGO's registreren hun werkingsproces omdat ze het belangrijk vinden om hun werking te verbeteren. De gegevens zijn binnenkort beschikbaar.

De minister antwoordt dat het de bedoeling is om alle preventie-instrumenten waarover de Vlaamse overheid beschikt, onder te brengen in één Vlaams

preventiedecreet. Hieraan wordt momenteel door de administratie en het kabinet gewerkt. Dit preventiedecreet zal in oktober 2001 aan de Vlaamse regering worden voorgelegd, zodat het eind 2002 kan worden gestemd in het Vlaams Parlement.

– Drugpreventie

Mevrouw Ingrid van Kessel is tegen het criminaliseren van *druggebruik*, en voor het huidige beleid waarbij druggebruik de laagste prioriteit heeft voor vervolging. Spreker vindt dat de preventie zich tegelijk meer moet focussen op problematische gebruikers. De 77 miljoen frank die voor drugpreventie wordt uitgetrokken in het kader van het convenant met de VAD (Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen), is te weinig. Kan de dotatie aan het VAD tussentijds worden verhoogd ? Het drugpreventiebeleid werd uitbesteed aan de VAD, die dit op een zeer behoorlijke manier doet, maar er is te weinig terugkoppeling. Spreker vraagt om het verslag van de VAD en IPAC (Interprovinciaal Aidscoördinaat) in de commissie te kunnen bespreken. Voorts betreurt spreker dat er in de beleidsbrief en in de toelichting bij de begroting niet meer verduidelijking wordt gegeven bij het drugbeleid. De heer Koen Helsen en mevrouw Trees Merckx-Van Goey sluiten zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Ingrid van Kessel.

Mevrouw Marijke Dillen betreurt dat de middelen voor het drugbeleid niet stijgen. Dit land heeft dringend nood aan een eenvormig drugbeleid. Gezien het steeds toenemend aantal druggebruikers moet Vlaanderen prioritaire aandacht schenken aan drugpreventie. Spreker vraagt zich af hoe de minister het programma voor de scholen wil uitwerken. Ze wil daarbij een dialoog met de jongeren aangaan, maar gaat dat wel over iets dat strafbaar is ? Hoeveel middelen worden hiervoor uitgetrokken ?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt dat het Vlaamse drugpreventiebeleid nog te sterk afhankelijk is van het federaal beleid. Enkel de overblijvende ruimte kan worden ingevuld. Spreker leest in de beleidsbrief dat er onderhandelingen zijn gestart met het federale niveau die zullen resulteren in de oprichting van een cel Drugsbeleid. Ze benadrukt dat men daarmee reeds in 1998 is begonnen.

De minister antwoordt dat in de convenanten die door de vorige minister van Volksgezondheid, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer werden afgesloten met het IPAC, de VAD en de VLK (Vlaamse Liga tegen Kanker) wordt bepaald dat zij jaarlijks een rapport indienen bij de regering. Om kredieten

te kunnen krijgen voor het volgend jaar, moet het rapport worden goedgekeurd door de regering. De vooruitgangsrapporten moeten worden bezorgd aan het Vlaams Parlement. Dit is eind augustus gebeurd voor IPAC en de VAD en gebeurt eerst-daags voor de VLK.

De minister antwoordt dat de vorige regering heeft beslist om het drugbeleid door middel van een convenant uit te besteden aan de VAD. Het convenant loopt over drie jaar en werd afgesloten tegen 77 miljoen frank. Vlaanderen besteedt dus wel degelijk middelen aan drugpreventie. Momenteel is er geen enkele reden om het convenant te wijzigen. Het juridisch kader voor het drugbeleid is een federale bevoegdheid, de preventie een Vlaamse. Half november heeft de Vlaamse regering aan de federale regering een standpunt voorgelegd over preventie, dat voortbouwt op het convenant met de VAD. Bedoeling is het gebruik van genotsmiddelen bespreekbaar en beheersbaar te maken. Zolang druggebruik strafbaar is, kan hier moeilijk over worden gesproken in scholen. Het federale niveau moet een eenduidig standpunt innemen. Meer geld betekent niet noodzakelijk een betere preventie.

De heer Felix Strackx is geen voorstander van een spuitenruilprogramma. Hij vreest dat dit zal leiden tot het gratis verstrekken van methadon. Mevrouw Sonja Becq is niet tegen spuitenruil, maar koppelt dit initiatief aan het gratis verstrekken van spuiten aan diabetici.

– Mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Ingrid van Kessel en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen dienen een amendement in dat ertoe strekt bij artikel 14 in, programma 42.20, de volgende basisallocatie in te voegen : "33.71 Bijzondere subsidie aan de VAD in het kader van een gericht preventiebeleid inzake drugsbestrijding, met een NGK van 30,0 miljoen" (am.nr. 67).

Dit amendement is verbonden met amendement nr. 77 dat ertoe strekt in de begrotingstabel, Afdeling I, het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 42.20 "553,7 miljoen frank" te brengen op "583,7 miljoen frank" (verhoging met 30,0 miljoen frank). Bovengenoemde basisallocatie met genoemd niet gesplitst krediet wordt ingevoegd.

Preventie van gebruik van genotsmiddelen is een prioritaire opdracht van de Vlaamse Gemeenschap. Indien de Vlaamse regering deze opdracht ernstig neemt, moet ze voorzien in een stijging van het budget. Mevrouw Ingrid van Kessel merkt op

dat VAD maar over tien preventiewerkers beschikt. Minister Mieke Vogels antwoordt dat de indieners onbedachtzaam tewerk gaan. Eerst moet het rapport van de VAD besproken worden in de commissie.

– *Infectieziekten en vaccinatiebeleid*

Mevrouw Marijke Dillen wijst erop dat na enkele jaren van stagnatie het aantal gevallen van HIV en *aids* opnieuw stijgt. Een preventiecampagne is noodzakelijk. De heer Felix Strackx stelt dat IPAC zich vooral beperkt tot solidariteitsacties met seropositieven en aidspatiënten, in plaats van de bevolking te informeren. Wat is de inhoud van de campagne die in de Valentijnsperiode door IPAC wordt opgestart ? Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt om het convenant met het IPAC in de commissie te bespreken.

De minister antwoordt dat met IPAC een convenant werd afgesloten met betrekking tot seksueel overdraagbare aandoeningen en seksuele opvoeding. Op 1 januari komt er een nieuwe VZW waarin alle organisaties die actief zijn op het terrein van de seksueel overdraagbare aandoeningen, worden ondergebracht. Tegen Valentijn wordt een actie opgestart rond 'veilig genieten'.

De heer Felix Strackx vindt dat de bevolking in het kader van de *dollekoeienziekte* moet worden geïnformeerd over de veiligheid van het voedsel. De overheid doet terzake niets. De minister antwoordt dat voedselveiligheid een federale aangelegenheid is.

Mevrouw Marijke Dillen wijst erop dat *TBC* een ernstig probleem is, maar dat hiervoor geen middelen worden uitgetrokken.

De heer Felix Strackx vindt het belangrijk dat er middelen worden vrijgemaakt voor een *vaccinatie-databank* (zie progr. 41.4 Gezinsangelegenheden). Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen vraagt hoe het zit met de aanmaak van een vaccin tegen *hersenvliesontsteking*. De heer Pieter Vandenbulcke, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er diverse vormen van hersenvliesontsteking bestaan. De vorm waartegen reeds een vaccin bestaat, is niet die die een aantal sterfgevallen heeft veroorzaakt. De inenting tegen haemophilus-influenzae type B kwam ter sprake op de interministeriële conferentie Volksgezondheid. Een werkgroep terzake heeft geen overeenkomst bereikt. De financiering van alle vaccins is een heel complexe materie, aangezien dit deels federaal, deels Vlaams gefinancierd wordt. Er wordt gezocht naar

een globale oplossing voor alle vaccins. Het is de bedoeling om alle basisvaccinaties gratis ter beschikking te stellen.

– *Andere vormen van preventieve gezondheidszorg*

Mevrouw Ingrid van Kessel, de heer Koen Helsen en de heer Felix Strackx vragen verduidelijking over de 5 miljoen frank voor *stressbestrijding op het werk* die wordt ingeschreven op ba. 33.68 'Subsidies in verband met stressbestrijding op het werk'. Om welke sectoren gaat het? Hoe wordt het pilootproject concreet ingevuld? Hoe kan men de efficiëntie ervan checken?

De minister antwoordt dat de bedrijfsgeneeskundige diensten een brede opdracht hebben met betrekking tot welzijn op het werk. De werking van de bedrijfsgezondheidszorg is hoofdzakelijk federaal geregeld, hoewel dit een belangrijke peiler is in de preventieve gezondheidszorg, wat duidelijk een Vlaamse bevoegdheid is. In dit kader is aandacht voor stress op het werk zeker een zinvolle opdracht. De heer Pieter Vandenbulcke, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er wordt gedacht aan een systeem waarbij bedrijven worden aangemoedigd om een anti-stress beleid te voeren. Er moet hierover nog overleg met de bedrijven en de bedrijfsgeneeskundige diensten plaatsvinden. Zij zijn nog niet gewoon dat Vlaanderen een initiatief neemt op dit terrein.

De heer Koen Helsen, de heer Felix Strackx en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen vragen of de minister concrete plannen heeft voor een vermindering van het aantal dodelijke *ongevallen in de privé-sfeer*. De heer Felix Strackx vraagt of er aandacht wordt besteed aan het feit dat CO-uitwasemingen zich meestal voordoen in oudere woningen. Mevrouw Marijke Dillen vraagt hoe de minister de daling van het aantal ongevallen in de privé-sfeer en de daling van het aantal verkeersongevallen kan meten.

De minister antwoordt dat brede campagnes weinig zinvol zijn. Wanneer de weersomstandigheden voor problemen kunnen zorgen, wordt dit gemeld in het weerbericht. Een harde kern binnen de bevolking wordt echter niet bereikt, noch met brede campagnes, noch met televisieberichten. De LOGO's moeten worden ingeschakeld om deze doelgroep te informeren. De heer Pieter Vandenbulcke, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat het VIG een programma heeft ontwikkeld dat ter beschikking staat van de LOGO's. De heer Felix Strackx denkt dat informatie onvoldoende is.

Oudere woningen moeten ook worden geïnspecteerd. De minister antwoordt dat de LOGO's moeten onderhandelen met de gasmaatschappijen. Zelf kan ze geen controles opleggen.

De heer Koen Helsen vraagt hoeveel middelen worden uitgetrokken voor *borstkankerscreening*, en hoe deze screening wordt georganiseerd. De minister antwoordt dat het akkoord over de borstkankerscreening veel overleg heeft gevraagd met radiologen, gynaecologen en huisartsen. Vrouwen tussen vijftig en zeventig krijgen, al dan niet na verwijzing door de huisarts of gynaecoloog, een uitnodiging voor een gratis mammografie. De resultaten van de screening gaan naar de huisarts. Voor de terugbetaling van de screening door het Riziv moest er eerst een apart nomenclatuurnummer komen. Het budget waarin is voorzien, bedraagt 86 miljoen frank. Dit bedrag moet volstaan om de engagementen die in het samenwerkingsprotocol met de verschillende overheden zijn aangegaan, volledig na te komen. De minister kondigt een decreetgevend initiatief aan.

Mevrouw Marijke Dillen vindt dat de minister onvoldoende aandacht besteed aan *zwaarlijvigheid*. Niet enkel het voedingspatroon speelt hierin een rol, ook gezond leven. De onderwijssector en de sportwereld hebben hier een rol te spelen. Overleg met deze sectoren is aangewezen. De minister antwoordt dat leren omgaan met je lichaam en een gezonde voeding belangrijker zijn dan gewichtscriteria. Dit behoort tot de opdrachten van de LOGO's. Er wordt een onderzoeksopdracht uitgeschreven over eetstoornissen.

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat de minister in haar beleidsbrief mooie doelstellingen formuleert over een daling van het aantal *rokers*, maar stelt vast dat na een jarenlange dalende trend, er vooral weer door jonge meisjes meer wordt gerookt. Er moeten op permanente basis ontradingscampagnes worden gevoerd. De federale minister van Volksgezondheid, mevrouw Magda Aelvoet kondigde aan dat ze jaarlijks een half miljard frank van de opbrengsten van de accijnzen op tabak aan de gemeenschappen wil geven voor het voeren van anti-tabakscampagnes. Zal dit in 2001 ook daadwerkelijk gebeuren? Mevrouw Ann De Martelaer en de heer Koen Helsen vragen welke maatregelen de minister zal nemen. De minister antwoordt dat deze middelen nog niet aan Vlaanderen werden toevertrouwd. De minister stelt dat er in het verleden reeds veel preventiecampagnes werden gevoerd en dit, bijvoorbeeld naar jongeren toe, verder gaat.

– *Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid – Louis Pasteur*

Mevrouw Trees Merckx Van Goey stelt vast dat op ba. 45.03 55,9 miljoen frank wordt uitgetrokken voor het *Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid – Louis Pasteur* (WIV). Spreker stelt dat de gegevens uit onderzoeken onvoldoende doorstroomden. Bovendien controleert geen enkele overheid het instituut. De vorige minister van Volksgezondheid, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, verklaarde reeds dat ze de overeenkomst met het WIV niet wilde verlengen. Kan de stopzetting van de overeenkomst worden bekeken? Werd er bij de verlenging van de overeenkomst rekening gehouden met de vroeger geuite bezwaren?

De minister antwoordt dat bij de opsplitsing van de bevoegdheden in 1988 de preventieve gezondheidszorg naar de gemeenschappen werd overgeheveld. Het WIV werd gedeeltelijk naar Vlaanderen overgeheveld. Het personeel van het instituut werd beloofd dat de Vlaamse regering hen zou blijven betalen. Deze situatie wringt. De heer Pieter Vandenbulcke, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat bepaalde programma's niet door Vlaamse instellingen kunnen worden overgenomen, omdat Vlaanderen niet over de nodige deskundigheid beschikt. Het contract is in 1999 voor één jaar verlengd. Het was immers onmogelijk om op korte tijd een discussie ten gronde te voeren. Er wordt een protocol voor de volgende vijf jaar voorbereid. Bepaalde programma's zouden vijf jaar gelden. Voor andere programma's zouden contracten van één jaar worden afgesloten. Dit biedt de gelegenheid om Vlaamse instellingen te zoeken die deze taken kunnen uitoefenen. Steeds wordt de afweging gemaakt hoeveel Vlaanderen, Wallonië en het federale niveau betalen. De gehanteerde verdeelsleutels zijn vroeger reeds vastgelegd. Het is de bedoeling om meer en meer de marktwerking te laten spelen. In elk geval beoogt men met het eerstvolgende contract reeds een duidelijke bilaterale overeenkomst in plaats van het vroegere systeem waarbij alle betrokken overheden via een eerder logge overeenkomst het totaal van middelen ter beschikking stelden voor een periode van vijf jaar.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of het samenwerkingsakkoord dat destijds werd afgesloten met het WIV werd verlengd zonder bespreking in het Vlaams Parlement. Is dit juridisch in orde? De heer Pieter Vandenbulcke, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er zal worden onderzocht of het samenwerkingsakkoord moet

worden aangepast. Zo ja, dan wordt dit besproken in het Vlaams Parlement.

– *Palliatieve zorg*

Mevrouw Ingrid van Kessel stelt dat de federale overheid een grote inspanning levert door 1,8 miljard frank extra uit te trekken voor *palliatieve zorgen*, maar dat Vlaanderen niet volgt. Op ba. 33.64 'Subsidies voor initiatieven met betrekking tot palliatieve zorgen' wordt slechts 30,7 miljoen frank uitgetrokken voor palliatie. Er wordt door de betrokkenen gevraagd naar betere ondersteuning. De heer Koen Helsen vraagt welke gevolgen het federale plan van de ministers van Volksgezondheid, mevrouw Magda Aelvoet, en van Sociale Zaken, de heer Frank Vandenbroucke heeft voor de organisatie, werking en financiering van de palliatieve netwerken in Vlaanderen.

De minister antwoordt dat binnen de interministeriële conferentie Volksgezondheid op vraag van de federale overheid een werkgroep werd opgericht om na te gaan of de federale middelen kunnen aansluiten bij de inspanningen van de gemeenschappen. De kerntaken van Vlaanderen, de gemeenschappen en de federale overheid moeten worden bepaald. Intussen kunnen de palliatieve netwerken worden ondersteund. Mevrouw Greta De Geest, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat het federale voorstel het resultaat is van de besprekingen in een werkgroep waaraan ook de gemeenschappen hebben deelgenomen. Doordat het zorgaspect een federale bevoegdheid is en daar de meeste inspanningen moeten worden geleverd, liggen de financiële consequenties vooral op dat niveau. Qua structuur en organisatie heeft Vlaanderen het voortouw genomen. De federale overheid heeft de netwerken geënt op die van Vlaanderen.

– *Gezondheid en milieu*

De heer Johan Malcorps ondervraagt de minister over de resultaten van het grootschalig onderzoek inzake gezondheid en milieu die maandag 20 november werden bekend gemaakt. Spreker schetst uitvoerig de totstandkoming van dit onderzoek en vermeldt omstandig de belangrijkste resultaten van het onderzoek.

Spreker stelt dat hoewel slechts een relatief beperkte groep jongeren, vrouwen en mannen werd onderzocht, toch opmerkelijk veel significante statistische verschillen worden teruggevonden. Er be-

staat wel nog een methodologische discussie over het onderzoek.

Spreker noemt het onderzoek pionierswerk. Voor het eerst werd op grote schaal aan biomonitoring gedaan en werd geprobeerd voor diverse streken achtergrondwaarden voor vervuiling, blootstelling en biologische effecten te registreren. Het ziet er naar uit dat de resultaten van het onderzoek wetenschappelijk waardevol zijn : er kunnen verbanden worden gelegd tussen bepaalde agentia en biologische effecten. Er zijn aantoonbare verschillen tussen de de landelijke regio rond Peer en de stedelijke regio rond Wilrijk/Hoboken. En dat niet qua vervuiling, maar ook qua blootstelling en biologische effecten.

Opvallend is volgens spreker dat de relatie tussen het landelijke Peer en de stedelijke regio Wilrijk/Hoboken minder eenduidig is dan verwacht. Ook in het landelijke gebied blijkt er sterke achtergrondvervuiling te bestaan. Er zijn in het landelijk gebied Peer specifieke bronnen van vervuiling die absoluut nader moeten worden gecontroleerd zoals de hogere blootstelling aan al lang verboden organochloor-pesticiden zoals DDT en PCP. Terecht stellen sommigen de vraag of Peer als nulreferentiegebied in die zin wel geschikt was. Het gevolg is dat geen absolute vergelijking mogelijk is tussen een vervuild en een niet-vervuild gebied, maar wel een relatieve vergelijking tussen twee vervuilde gebieden waar afwisselend voor verschillende parameters afwijkende waarden en effecten worden gemeten.

Spreker stelt dat de belangrijkste conclusie van het Vlaamse milieu- en gezondheidsonderzoek is dat alle Vlamingen in belangrijke mate blootgesteld worden aan voor de gezondheid schadelijke stoffen en dat er bij vrij lage concentraties en verschillen toch al onweerlegbare biologische effecten kunnen worden vastgesteld. Er is geen reden tot paniek aangezien er geen referentiewaarden werden overschreden. Er bestaan trouwens geen referentiewaarden voor biomonitoring. Bovendien werden enkel gezonde mensen onderzocht. Er is wel reden tot bezorgdheid en tot ernstige bezinning. Dit onderzoek mag geen academische aangelegenheid blijven en moet aanleiding geven tot beleidsopties.

Volgens spreker sluit het stappenplan van de onderzoekers over de opvolging van klachten en de communicatie nauw aan bij de voorstellen die de minister formuleert in haar beleidsbrief.

Spreker stelt dat de onderzoekers in hun communicatieuik de nadruk leggen op de sociale vernieu-

wing, op basis van hun ervaring met buitenlandse netwerken. Men spreekt uitdrukkelijk van : 'de erkenning en de rol van de burger', 'partnerschappen met intermediaire organisaties' en de subsidiëring van burgerinitiatieven'. Men pleit voor een meldpuntensysteem dat zoveel mogelijk inspeelt op bestaande gezondheidsstructuren en burgerinitiatieven. Vanuit de Vlaamse milieubeweging pleit men in dezelfde zin al enige tijd voor een nuldelyns-meldpuntensysteem waarin burgers, huisartsen en andere gezondheidswerkers elk een plaats hebben bij het melden van klachten over vermoedelijke milieu- en gezondheidsproblemen. Pas in een tweede fase kan en moet er een beoordeling, en eventueel ook een bundeling van meldingen, plaatsvinden. Ten slotte kan men op basis van de nieuw opgebouwde milieumedische expertise beslissingen nemen over onderzoek en beleidsmaatregelen.

Spreker vraagt op welke wijze het grootschalig onderzoek over milieu en gezondheid wordt voortgezet. Welke conclusies trekt de minister uit dit onderzoek ? Hoe zit het met het urine-onderzoek in het kader van het medisch schooltoezicht en van het onderzoek naar pollutanten in het navelstrengbloed ? Waarom gebeurt er geen onderzoek op placentaweefsel of moedermelk, zoals was gesuggereerd ? Wordt er samengewerkt met andere departementen ? Krijgt dit onderzoek een structurele basis ?

Spreker vraagt of er op korte termijn opvolgonderzoeken in risicogebieden worden gepland. Of gaat het enkel om een gebiedsgerichte analyse, waarbij types van gebieden met elkaar vergeleken worden ? Zo ja, hoe gebeurt de selectie ? Wie krijgt daartoe de opdracht ? Worden epidemiologische onderzoeken en biomonitoring op structurele basis ingebouwd, als sluitstuk van het basiswerk van het netwerk van medisch-milieukundigen ? Wat wordt daarbij de rol van het medisch-milieukundig expertisecentrum ? Zal dit centrum functioneren binnen de Gezondheidsinspectie ? Wat wordt de rol van de VITO ? Komen er afspraken met de minister bevoegd voor Wetenschapsbeleid ? Overweegt men nog steeds de ondersteuning van een laagdrempelig meldpuntennetwerk, mee uitgebouwd door vrijwilligers, ondersteund door huisartsen en onafhankelijk tegenover de overheid ? Dit is een voorstel van de milieubeweging en de Vlaamse Artsen voor het Milieu.

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt welke mogelijkheden de minister heeft om te remediëren aan deze verontrustende vaststellingen. Kan er een vergelijking met de buurlanden worden gemaakt ?

De heer Jan Van Duppen vindt dat er dringend iets moet gebeuren. Hij pleit voor een themadebat over deze problematiek. De heer Johan Malcorps vindt dit een goed idee. Voorts vindt de heer Jan Van Duppen het belangrijk dat de bevolking wordt ingelicht over de resultaten van het onderzoek.

De minister antwoordt dat voor geen van de biomerkers een overschrijding van de referentiewaarden werd vastgesteld. Er is dan ook geen reden tot paniek. Wel is er reden tot ongerustheid. Dit onderzoek heeft immers de band aangetoond tussen milieupolluenten en effecten op het genetisch materiaal. Deze bezorgdheid moet in het beleid worden omgezet. Dit onderzoek werd opgestart met de bedoeling een concept te ontwikkelen om milieuvervuiling en het effect ervan op de gezondheid te kunnen meten, en om een instrument uit te bouwen dat toelaat hierover met de bevolking te communiceren. Dit is een uniek onderzoek rond biomerkers. Totnogtoe werd de vervuiling in de lucht, het water en de grond gemeten, maar niet in de mens. Een probleem is wel dat er weinig referentiewaarden bestaan voor de vervuiling in de mens. De opdracht van het onderzoek was niet om een eventueel causaal verband tussen vervuiling en gezondheid aan te tonen, al verwachtten de bewoners dit misschien wel. Vlaanderen, een bij uitstek geïndustrialiseerde regio en een kruispunt van verkeerswegen door Europa, moet hierin het voortouw nemen.

De minister noemt het resultaat van het onderzoek verbijsterend. Vlaanderen kent geen witte noch zwarte gebieden, alleen grijze. Zowel in stedelijke als landelijke gebieden is er een grote vervuiling in de mens aanwezig.

De minister deelt mee dat de eerste grote beleidsconclusie is dat milieu en gezondheid in de toekomst een permanent en structureel onderdeel moet vormen van het preventief gezondheidsbeleid. Concreet zal een permanente monitoring worden opgezet in functie van collectieve bevolkingsgerichte gegevens. Het is geenszins de bedoeling voor ieder individu te kunnen zeggen welke vervuilingsgraad hij heeft, en welk risico op bepaalde ziekten hij loopt. In de communicatie met de bevolking en de deelnemers moet dat collectief bevolkingsgericht karakter duidelijk gemaakt worden.

Daarnaast wil de minister via monitoring een beeld krijgen van de mens in heel Vlaanderen. Daartoe zullen metingen worden verricht op basis van biomerkers, die ontwikkeld zijn door professoren, in een driejaarlijks programma. In het eerste jaar zal

bij 5 percent van alle geboortes het navelstrengbloed worden onderzocht in functie van twee biomerkers, eventueel dioxines en PCB. Dat onderzoek kost 22 miljoen frank. Het tweede jaar kan men, om geen structurele onderzoeken te moeten organiseren, bijvoorbeeld werken met de populatie van jongeren uit het derde jaar van het middelbaar onderwijs, die voor het laatst deelnemen aan het onderzoek in de CLB's. Van hen zou het urinestaal kunnen worden gebruikt voor analyse. Voor het derde jaar zou men een afspraak maken met het Rode Kruis om van bloeddonoren bloed te analyseren. Dit alles is reeds heel duur, maar wel betaalbaar.

De minister stelt dat door het groeperen van de proefpersonen volgens een aantal kenmerken verschillen naar gebied kunnen worden gedetecteerd. Die verschillen kunnen aantonen dat in bepaalde gebieden bepaalde merkers signalen uitsenden. Met die gegevens kan de minister van Leefmilieu dan extra inspanningen leveren in die gebieden. Met de minister van Leefmilieu werd overeengekomen dat de huidige resultaten niet worden geklasseerd. De Milieu-inspectie heeft de opdracht gekregen om deze cijfers te vergelijken met toegekende vergunningen en inspectieresultaten, en om eventueel bijkomende inspecties te doen.

De minister wil inzake communicatie breken met het verleden. De resultaten van dit onderzoek staan op internet. Op de vragen van wetenschappers en bevolking zal op 15 januari 2001 een duidelijk collectief antwoord worden gegeven.

De minister stelt dat in de beleidsnota Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen 1999-2004 (*Parl. St. VI. Parl.*, 1999-2000, nr. 150/1) werd aangekondigd dat de elementen milieu en gezondheid op drie niveaus structureel worden ingebouwd in het beleid en de administratie. De extra middelen in de begroting 2001 zijn daartoe een eerste stap. Op het lokale niveau worden de LOGO's versterkt door een persoon met een milieudeskundigenopleiding. Indien nodig verwijst hij door naar het tweede niveau. Het tweede niveau is dat van de provinciale diensten van de Vlaamse administratie. Er wordt onderhandeld met de milieu-inspectie en de gezondheidsinspectie om een cel Milieu en Gezondheid te vormen, die permanent de gegevens samenbrengt van de gezondheidsinspectie en de milieu-inspectie en de vragen van LOGO's beantwoordt. Op het derde niveau moet een cel Milieu en Gezondheid het beleid sturen en de monitoring begeleiden, evalueren en bijsturen. Rond milieu en Gezondheid komt er een steunpunt in het kader van het algemeen wetenschappelijk beleid van de

Vlaamse regering. Dergelijk steunpunt kan worden ingeschakeld op dit derde niveau. Op regelmatige basis kan een rapport worden uitgebracht over de stand van zaken van de milieuvervuiling en de effecten ervan op de gezondheid.

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt of de daling van de kredieten voor de LOGO's van 139 miljoen frank naar 114 miljoen frank (ba. 33.51) wel verantwoord is, nu ze een extra opdracht krijgen in het kader van de link tussen milieu en gezondheid.

De minister antwoordt dat de kosten voor het onderzoek vallen onder ba. 33.03 'Subsidie aan steunpunten beleidsrelevant onderzoek' van progr. 71.4 Strategisch en beleidsgericht onderzoek, waarvoor de minister van Onderwijs en Vorming bevoegd is. Het pas afgesloten onderzoek heeft 56 miljoen frank gekost. De uitbreiding van de opdracht van de LOGO's is nog niet voorzien voor 2001.

Mevrouw Ingrid van Kessel vraagt of er iets op Europese schaal gebeurt. Via resultaten op grotere schaal ontstaat er een maatschappelijke mobilisatie om op politiek vlak iets te ondernemen. De minister antwoordt dat in Nederland de kwaliteit van de moedermelk systematisch wordt onderzocht. In andere Europese landen bestaat bijna niets gelijkaardigs. Vooral psychologisch liggen dergelijke onderzoeken moeilijk : men moet mensen bloed- en urinestalen vragen, maar men kan nadien enkel algemene resultaten meedelen. Voor de structurele monitoring die men wil opzetten volstaat het om een algemeen akkoord te sluiten met de CLB's of het Rode Kruis. De individuele persoon wordt dan geïnformeerd en kan weigeren, maar men moet niet telkens de testgroep persoonlijk aanspreken om mee te doen. Dit is een groot voordeel. Vlaanderen neemt hier het voortouw in Europa.

De heer Jan Van Duppen merkt op dat de prijs van de onderzoeken zal dalen naargelang er meer worden uitgevoerd. Hij stelt voor om de mensen via hun huisarts toch te informeren over hun eigen onderzoeksresultaten. De minister antwoordt dat dit reeds gebeurt voor de basisgegevens waarvoor referentiewaarden bestaan.

– *Varia*

De heer Koen Helsen stelt vast dat op ba. 12.02 'Uitgaven in verband met communicatie-initiatieven inzake gezondheid' 14,1 miljoen frank wordt ingeschreven voor de *communicatie* tussen de overheid en de actoren en tussen de actoren onderling. Aan welke communicatiemiddelen denkt de minister ? Hoe worden de resultaten gemeten ? De

minister antwoordt dat het aangewezen lijkt om zoveel mogelijk gebruik te maken van elektronische communicatiemiddelen. Het accent zal liggen op een betere wederzijdse informatiedoorstroming van beleidsrelevante gegevens.

III. Indicatieve stemming

Artikelen

Bij artikel 14 is er een amendement van de Vlaamse regering (am.nr. 5) dat ertoe strekt in programma 41.40, de volgende basisallocatie te schrappen : "34.03 Subsidies aan verenigingen en voorzieningen in uitvoering van het decreet betreffende de thuiszorg". Ingaand op de opmerking van het Rekenhof wordt deze basisallocatie, die reeds over een decretale grondslag beschikt, geschrapt. Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Een ander amendement van de Vlaamse regering bij artikel 14 (am.nr. 6) strekt ertoe in programma 41.90 de volgende basisallocatie in te voegen : "01.01 Allerhande uitgaven inzake integrale jeugdhulpverlening". Naast andere kosten moeten ook subsidies kunnen worden betaald aan initiatiefnemers binnen het kader van bijzondere projecten wat een opname onder artikel 14 vereist. Het amendement wordt aangenomen met dezelfde stemuitslag.

Het amendement van mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Ingrid van Kessel en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen (am.nr. 67) dat ertoe strekt bij artikel 14 in organisatieafdeling 42, programma 20, een basisallocatie "33.71 Bijzondere subsidie aan de VAD in het kader van een gericht preventiebeleid inzake drugsbestrijding" in te voegen met een NGK van 30,0", wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Tabel Afdeling I

Het amendement van mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel (am.nr. 68) dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 40.20 "6.211,9 miljoen frank" te brengen op "6.511,9 miljoen frank" (een verhoging met 300,0 miljoen frank voor VIPA-kredieten voor ouderenvoorzieningen en voorzieningen ter ondersteuning van thuiszorg) wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Bij progr. 40.3 Kredieten in het kader van het Sociaal Akkoord, is er een amendement van de Vlaamse regering (am.nr. 32) dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 40.30 "6.964,5 miljoen frank" te brengen op "6.464,5 miljoen frank" (verlaging met 500,0 miljoen frank). Het betreft een transfert naar programma 52.40 van 300,0 miljoen frank voor het zorgkrediet-loopbaankrediet en 200,0 miljoen frank voor landingsbanen. Dit amendement is verbonden met amendement nr. 33. Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Het amendement van mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel (am.nr. 69) dat ertoe strekt in de begrotingstabel Afdeling I, het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.10 Algemeen welzijnsbeleid, "4.347,4 miljoen frank" te brengen op "4.351,9 miljoen frank" (verhoging met 4,5 miljoen frank voor een cel opvoedingsondersteuning) wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Het amendement van mevrouw Patricia Ceysens, de heer Guy Swennen, mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Simonne Janssens Vanoppen (am.nr. 70) dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.10 Algemeen Welzijnsbeleid, "4.347,4 miljoen frank" te brengen op "4.343,4 miljoen frank" (verlaging met 4,0 miljoen frank, overheveling naar gezinseducatie) wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Het amendement van mevrouw Patricia Ceysens, de heer Guy Swennen, mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen (am.nr. 71) dat ertoe strekt in de tabel, afdeling I, het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.40 Gezinsaanlegenheden "16.557,2 miljoen frank" te brengen op "16.561,2 miljoen frank" (4,0 miljoen frank voor gezinseducatie) wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Het amendement van mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel (am.nr. 72) dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.40 Gezinsaanlegenheden "16.557,2 miljoen frank" te brengen op "16.657,2 miljoen frank" (verhoging met 100,0 miljoen frank voor onthaalgezinnen) wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Het amendement van mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel (am.nr. 73) dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.70 Maatschappelijk Welzijn "2.643,8 miljoen frank" te brengen op "2.691,8 miljoen frank" (verhoging met 48 miljoen frank voor opvoedingsondersteuning door welzijnscentra) wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Het amendement van mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Guy Swennen en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen (am.nr. 74) dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.70 Maatschappelijk Welzijn "2.643,8 miljoen frank" te brengen op "2.644,6 miljoen frank" (verhoging met 0,8 miljoen frank) en het corresponderende amendement (am/nr. 75) dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.70 "2.643,8 miljoen frank" te brengen op "2.643,0 miljoen frank" (gelijke middelen voor VIW en POW), worden aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

Het amendement van mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen en mevrouw Ingrid van Kessel (am.nr. 76) dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 41.70 "2.643,8 miljoen frank" te brengen op "2.648,8 miljoen frank" (verhoging met 5,0 miljoen frank voor ondersteuning van vrijwilligerswerk) wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Het amendement van dezelfde indieners (am.nr. 77) dat ertoe strekt in de begrotingstabel, Afdeling I, het totaal van de niet-gesplitste kredieten voor programma 42.20 Medisch-sociaal beleid "553,7 miljoen frank" te brengen op "583,7 miljoen frank" (verhoging met 30,0 miljoen frank voor drugsbestrijding door VAD, zie ook am.nr. 67) wordt met dezelfde stemuitslag verworpen.

Tabel Afdeling V

Er is verder een amendement van de Vlaamse regering dat ertoe strekt in de tabel, afdeling V, Fonds Bijzondere Jeugdbijstand, de begroting te vervangen (am.nr. 60). Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

De Vlaamse regering heeft een amendement ingediend dat ertoe strekt in de tabel, afdeling V, Vlaams Zorgfonds, de begroting te vervangen (am.nr. 62). Daarmee wordt ingegaan op de opmerkingen van het Rekenhof. Het reservefonds wordt

toegevoegd. Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting², zoals geamendeerd, worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

De verslaggever,

De voorzitter,

Ria VAN DEN HEUVEL

Patricia CEYSENS

² Zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (*Parl. St. VI. Parl.*, 2000-2001, nr. 15/7).

BIJLAGEN

Tabel I : evolutie van de begroting 2000 - 2001

programma	2000 (aangepast)			in constant beleid			2001 (initieel)			totaal			groei	
				inclusief index			nieuwe middelen						bk	betk
	bk	betk	1	bk	betk	157,8	bk	betk	2,4	bk	betk	160,2		
11.4	114,7	14,7		162,8	157,8		2,4	2,4		165,2	160,2		50,5	45,5
40.1														
40.2	7.870,0	5.330,4		6.370,0	6.211,9		0,0	0,0		6.370,0	6.211,9		-1.500,0	881,5
40.3	0,0	0,0		6.964,5	6.964,5		0,0	0,0		6.964,5	6.964,5		6.964,5	6.964,5
41.1	4.623,6	4.623,6		4.366,7	4.368,9		18,0	18,0		4.384,7	4.386,9		-238,9	-236,7
41.2	6.657,6	6.657,6		6.828,1	6.828,1		0,0	0,0		6.828,1	6.828,1		170,5	170,5
41.3	105,3	32,9		143,0	36,4		14,0	14,0		157,0	50,4		51,7	17,5
41.4	15.514,8	15.488,0		15.745,2	15.707,1		850,0	850,0		16.595,2	16.557,1		1.080,4	1.069,1
41.5	32.636,5	32.516,7		33.710,2	33.627,0		715,0	715,0		34.425,2	34.342,0		1.788,7	1.825,3
41.6	181,6	181,6		192,8	192,8		0,0	0,0		192,8	192,8		11,2	11,2
41.7	2.511,1	12.510,9		2.638,5	2.638,2		46,6	46,6		2.685,1	2.684,8		174,0	173,9
41.8	42,8	24,6		42,8	42,8		5,0	5,0		47,8	47,8		5,0	23,2
41.9	0,0	0,0		0,0	0,0		100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0
42.1	1.552,6	1.552,6		1.583,4	1.601,8		0,0	0,0		1.583,4	1.601,8		30,8	49,2
42.2	1.028,4	1.028,8		1.016,3	1.010,4		49,0	49,0		1.065,3	1.059,4		36,9	30,6
totaal	72.839,0	70.062,4		79.764,3	79.387,7		1.800,0	1.800,0		81.564,3	81.187,7		8.725,3	11.125,3

bk = beleidskredieten (NGK + GVK + mact VRK - VEK)

betk = betalingskredieten (NGK + GOK + VRK)

programma 40.3 : in begrotingsontwerp nog 500 mln opgenomen over te dragen naar het programma 52.4

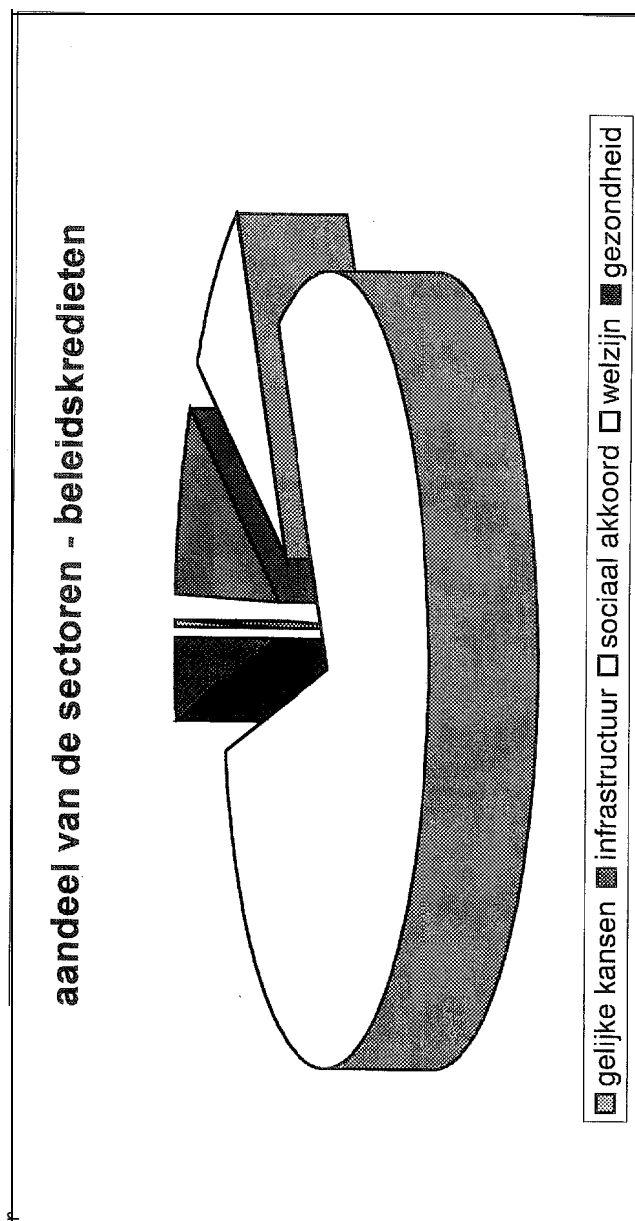
programma 42.2

in 2000 en 2001 exclusief de kredieten sport (bevoegdheid minister Sauwens)

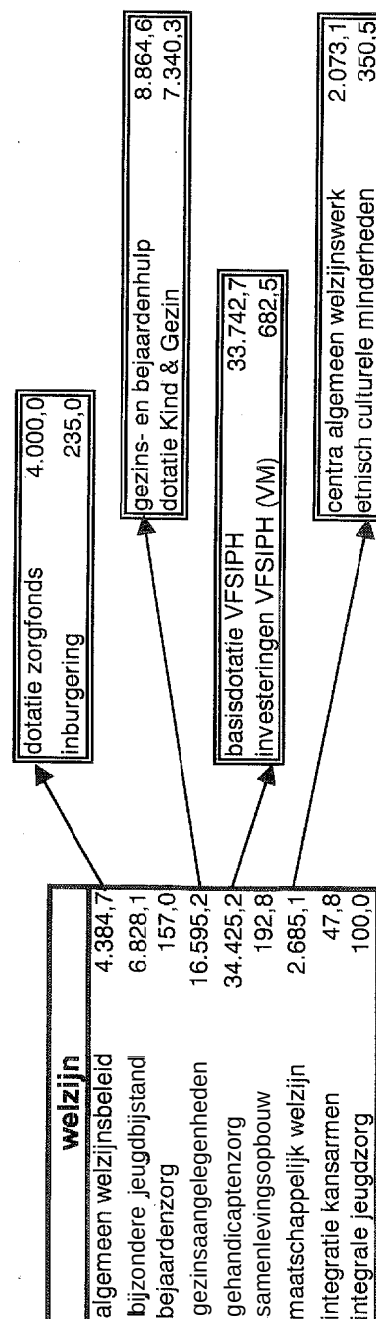
in 2000 exclusief de nog opgenomen kredieten voor medisch schooltoezicht

2000 : rekening houdend met de uitsplitsing van het provisioneel krediet voor VIA (999,9 mln) over de verschillende sector

Grafiek I : samenstelling begroting

gezondheid	
volksgezondheid	1.583,4
medisch sociaal beleid	1.065,3
CGZ	1.467,6

Gelijke kansen, Welzijn en gezondheid versus totale begroting

	in mln	aandeel	% groei
beleidskredieten			
totale sector	8.225,3	22,3%	11,3%
exclusief dac - regularisatie	3.879,5	10,5%	5,3%
exclusief meerkost akkoord	2.010,8	5,5%	2,8%
totale begroting	36.824,1		5,9%
betalingskredieten			
totale sector	11.125,3	47,6%	15,9%
exclusief dac - regularisatie	6.779,5	29,0%	9,7%
exclusief meerkost akkoord	4.410,8	18,9%	6,3%
totale begroting	23.380,0		3,5%

exclusief 500 mln van het sociaal akkoord bestemd voor programma 52.4

	beleidskredieten		
	totale begroting	jaarlijkse groei	welzijn en gezondheid* jaarlijkse groei
1995	512.237,4		55.132,0
1999	591.640,7	3,7%	68.705,6
2000	627.530,7	6,1%	73.613,5
2001	664.354,8	5,9%	76.629,9

* exclusief dac - regularisatie en 500 mln van sociaal akkoord voor programma 52.4

Nieuwe middelen en heroverwegingen : aanwending

	bk	betk
heroverwegingen		
schrapping eenmalige impulsen	1.500,0	
voorrafname op niet volledige uitvoering		
saldi fondsen en voi	699,5	1.472,4
overige	250,1	250,6
besparingen (deel naar budgetcontrole)	195,3	195,3
heroverwegingen sector (a)	792,9	792,9
nieuwe middelen (b)	1.800,0	1.800,0
aanwending (a+b)	2.592,9	2.592,9

Begroting 2001 – enkele specifieke ontwikkelingen (nieuwe klemtonen)Gelijke kansen

Toename beleidskredieten : 50 mln, waarvan 48,1 mln overdracht van andere programma's (mobiliteit personen met een handicap en platform rechten van personen met een handicap), daarnaast 10 mln voor provinciale steunpunten (waarvan 2,4 mln gefinancierd via het pakket nieuwe middelen, globale enveloppe van 135 mln)

Thuiszorg

160 mln ingezet voor de uitbreiding van het urencontingent (iets minder dan 2 %), daarnaast 20 mln voor de stijging van de werkingstoelagen voor de lokale dienstencentra

Kind & Gezin

670 mln beschikbaar voor nieuwe initiatieven en uitbreidingen. Daarvan 526,9 mln voor de eerste fase van de implementatie van het beleidsplan kinderopvang, 40 mln wordt voorlopig opzijgezet voor de uitbouw van de opvoedingsondersteuning (afhankelijk van resultaten hoorzitting parlement) en 103,1 wordt aangewend voor het financieren van de besliste uitbouw van de CKG (tot 200 plaatsen).

Vlaams fonds voor de gehandicapten

715 mln aan nieuwe middelen, aangevuld met een 688 mln aan heroverwegingen binnen het fonds. Geeft een totaal beschikbaar budget voor nieuwe klemtonen van 1,4 mld. Is naar grote posten als volgt aangewend :

- ✓ 225,6 mln voor beter management van vraag en aanbod in de regionale zorgnetwerken
- ✓ 401,8 mln in de zorgsector
- ✓ 341,6 voor de uitvoering van het PAB
- ✓ 186,2 voor de individuele materiële bijstand
- ✓ en 247, 7 mln voor de sector tewerkstelling.

Integrale jeugdzorg

een globale enveloppe van 100 mln voor nieuwe initiatieven die in de context van de integrale jeugdzorg zullen aangepakt worden

globale enveloppe van diverse initiatieven van 135 mln, als volgt verdeeld

11.4	33.11	2,4 provinciale steunpunten toegankelijkheid
41.1	12.27	3,0 vormingsprogramma's mandatarissen ocmw
	33.06	5,0 activiteiten inzake kinderrechten
	33.08	10,0 afstemming eerstelijnsdiensten welzijnssector
41.3	33.05	2,0 convenant OOK
	33.07	2,0 netwerken zorg dementerende personen
	33.11	10,0 demonstratieprojecten
41.7	34.04	20,0 zorgwonen thuislozen, teleonthaal, caw ziekenfondsen
	34.24	20,0 justitieel welzijnswerk
	34.26	1,6 vrijwilligerswerk
	43.25	5,0 vrijwilligerswerk uitbreiding subsidieringsmogelijkheden bovengemeentelijke initiatieven en verenigingen
41.8	43.10	5,0 kansarmoede
42.2	12.23	4,0 preventie
	12.25	20,0 gezondheid en milieu
	33.67	20,0 eerstelijnsgezondheidszorg
	33.68	5,0 stressbestrijding
totaal		135,0

Viaerschikking van kredieten werd t.a.v. de aangepaste begroting 2000 nog bijkomend 14,5 min ingeschreven op het programma 41.7 voor de centra "etnisch – culturele minderheden".

Bestanddelen begroting 2001

[illegible]

Vlaams Parlement – inburgering – middelen andere departementen

Organisatie van het primair inburgeringstraject (verantwoordelijkheid Vogels)

in totaal : 245.4 miljoen BEF op de begroting 2000 als volgt verdeeld

inburgeringstrajecten	2 14,7 miljoen
versterking PRIC's en VGC	12 miljoen
cliëntvolgsysteem Traject2000	2,7 miljoen
wetenschappelijk onderzoek	6.4milioen
telefonische tolkendienst	9,6 miljoen

Bevoegdheid Onderwijs

Onderwijs is bevoegd voor het specifiek onderwijsaanbod aan minderjarige nieuwkomers en voor het NT2-aanbod voor meerderjarigen.

Minderjarigen

Het onthaalonderwijs bestaat sinds 1991 en richt zich op het onthaal van anderstalige nieuwkomers in de Vlaamse lagere en secundaire scholen. Scholen die onthaalonderwijs organiseren ontvangen hiervoor bijkomende lestijden. Het onthaalonderwijs is een onderdeel van het onderwijsvoorrrangsbeleid.

Cijfers voor de begroting 1999 onthaalonderwijs (ingeschreven op progr. 39.2 basisallocaties 12.11 en 12.10)'

Onthaalonderwijs in het lager onderwijs

In het lager onderwijs kunnen alle niet-concentratiescholen in elke gemeente of stad kunnen participeren aan het onthaalonderwijs op het moment dat ze 4 anderstalige nieuwkomers ingeschreven hebben. Voor de realisatie van het onthaalonderwijs worden bijkomende lestijden ter beschikking gesteld.

Begroting 1999 : ingeschreven: 62,5mioBEF (aanvankelijk 40mio, na budgetcontrole +12,5mio, via het herverdelingsbesluit PR 24.1 BA 70.10 werden daar voor basis en secundair samen nog 17 mio eenmalig aan toegevoegd). De middelen 2000 dienen opgevraagd bij kabinet Onderwijs..

Onthaalonderwijs in het secundair onderwijs

Het onthaalonderwijs in het secundair onderwijs wordt sinds 1991 georganiseerd in een vast aantal regionaal gespreide scholen. In het secundair onderwijs kunnen vanaf het schooljaar 1999-2000 maximaal 18 regionaal gespreide scholen onthaalonderwijs organiseren. Ondertussen is dit aantal opgetrokken tot 29 scholen.

Begroting 1999 : het totale budget op jaarbasis komt op 97.3mio BEF (50 + 32,2 + herverdelingsbesluit)

De middelen 2000 dienen opgevraagd bij kabinet Onderwijs. Door herallocatie van het provisioneel krediet 2000 voor inburgering is in elk geval bijkomend 27,4 miljoen BEF beschikbaar voor het onthaalonderwijs in het secundair onderwijs

¹ het onthaalonderwijs wordt gefinancierd via progr. 39.2 – ba 12.10 en 12. 11. Beide basisallocaties bevatten de middelen voor OVB (waaronder onthaalonderwijs) , kansarmoede, stedelijk beleid en zorgverbreding. Uit de begroting kunnen de middelen voor onthaalonderwijs niet afgeleid.

Trajectbegeleiding

De Minister van Onderwijs heeft in december 1999 beslist om naar het model van KOM-PAS (Gent) een concept te laten uitwerken dat aansluit bij de trajectbegeleiding voor meerderjarige nieuwkomers en dat veralgemeenbaar moet zijn voor Vlaanderen. Om hoeveel middelen het gaat moet opgevraagd bij kabinet Onderwijs.

Opmerking

Van het provisioneel krediet 2000 voor inburgering is daarnaast ook 12,3 miljoen BEF overgedragen naar onderwijs voor de uitvoering van het project Voorrangbeleid Brussel (maar dit is in feite geen nieuwkomersbeleid).

NT2 voor volwassenen

CVO-scholen en centra voor basiseducatie bereiken reeds nieuwkomers. Hun aandeel in de huidige leerlingenpopulatie is niet geweten. Of de CVO-scholen in 2000 meer middelen hebben gekregen voor het realiseren van een bijkomend aanbod NT2 en zo ja, in welke mate dit aanbod naar nieuwkomers gericht is, weet ik niet. Of de dotatie aan de basiseducatie opgetrokken is weet ik evenmin.

De middelen voor inburgeringstrajecten (zie hierboven) zullen hoe dan ook voor een belangrijk deel aangewend worden het realiseren van een bijkomend aanbod NT2 in CVO en CBE.

Secundair traject richting arbeidsmarkt

Minister Landuyt heeft hiervoor op de begroting 2000 110 miljoen BEF gereserveerd. Hiermee worden nieuwkomers die kiezen voor een vervoltraject richting arbeidsmarkt na het doorlopen van het primaire inburgeringstraject verder georiënteerd op de arbeidsmarkt. De middelen worden toegekend aan VDAB.